PALADIN

„Imposibilitatea de a-1 cataloga pe Ray Bradbury ca simplu scriitor de science-fiction devine din nou evidentă în acest fermecător eseu filosofic despre adolescenţă." kirkusreviews.com

„Descrierile fără seamăn ale lui Bradbury evocă o dorinţă bizară de a rememora amintiri care de fapt nu-ţi aparţin. *Vin de păpădie* te face să retrăieşti vremurile în care ţi-ai fi dorit ca vara să nu se sfârşească niciodată."
readerslane.com

„Bradbury este un scriitor sincer şi original."
Time

„Se spune că un scriitor măreţ se naşte, nu se creează. Un astfel de scriitor remarcabil este Ray Bradbury."
discerningreader.com

„Această carte despre trecut - în zilele noastre, anul 1928 pare un trecut foarte îndepărtat - devine o povaţă pentru noi, cititorii: trebuie să ne bucurăm cât de mult putem de prezent."
conceptualfiction.com

în canonul literar al lui Bradbury, *Vin de păpădie* rămâne cartea sa cea mai personală, reamintirea semi-autobiografică a unei veri din anul 1928 într-un orăşel magic. harpercollins.com

RAY
RADBUR

VINDE PA PADIE

Traducere din limba engleză de Oana Clapa

ÎILADIN

Colecţie coordonată de Mihai-Dan Pavelescu Redactori: Diana Gheorghe, Beatrice Feleagă Tehnoredactori: Ionuţ Bănuţă, Cristian Vlad DTP copertă: Alexandru Daş

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
BRADBURY, RAY

Vin de păpădie / Ray Bradbury; trad. din lb. engleză de Oana Clapa. - Bucureşti: Editura Paladin, 2019

1SBN 978-606-9000-29-8

I. Clapa, Oana (trad.)

821.111

Ray Bradbury

Dandelion Wine

Copyright © Ray Bradbury 1957

© Editura Paladin, 2019, pentru prezenta ediţie

Editura Paladin este un imprint al Grupului Editorial Art.

Pentru Walter I. Bradbury, nici unchi, nici verişor, dar garantat editor şi prieten.

LA O ZVÂRLITURĂ DE BĂT DE BIZANŢ

(o introducere)

Ca majoritatea cărţilor şi povestirilor mele, şi cartea de faţă a fost o surpriză. Am început să bănuiesc natura acestor surprize, slavă Domnului, pe când îmi făceam ucenicia în ale scrisului. înainte de asta, ca orice începător, crezusem că poţi face orice cu o idee, o poţi bate, învineţi şi lua la pumni până când o forţezi să ia formă, doar că, supusă unui aşa tratament, orice idee cât de cât decentă se retrage timidă, se întoarce cu spatele la tine, îşi fixează privirea asupra eternităţii şi moare.

Am fost deci foarte uşurat când, cam pe la douăzeci de ani, am descoperit din întâmplare următorul proces de asociere lingvistică: mă trezeam dimineaţa, mă aşezam la birou şi scriam orice cuvânt sau serie de cuvinte care-mi hoinăreau prin cap.

Atunci începeam să lupt împotriva acelui cuvânt, sau alături de el, creând o varietate de personaje care să-l cântărească şi să-i releve sensul în viaţa mea. După o oră sau două, spre uimirea mea, aveam o povestire nouă. Surpriza era totală şi foarte plăcută. Mi-am dat seama în curând că aşa voi lucra tot restul vieţii.

Mai întâi mă scotoceam bine după cuvinte care să-mi descrie coşmarurile, groaza de noapte şi de timp din copilărie, iar apoi modelam poveşti după ele.

Pe urmă m-am uitat îndelung la copacii cu mere verzi şi la casa veche în care m-am născut, şi la casa de vizavi unde locuiau bunicii mei, şi la toate pajiştile de vară prin care am trecut, şi am început să caut cuvinte pentru toate astea.

Aşa se face că în cartea de faţă aveţi o recoltă de păpădii din toţi anii aceia. Metafora vinului care apare iarăşi şi iarăşi în aceste pagini este minunată. Toata viaţa, am adunat imagini, le-am pus bine şi le-am uitat. Cumva trebuia să mă trimit înapoi în timp, folosind cuvintele precum un catalizator, ca să deschid amintirile acelea şi să văd ce conţin.

Aşa că, de la vârsta de 24 de ani până pe la 36, rar

a trecut o zi când nu m-am plimbat prin amintirile ierbii bunicilor mei din nordul statului Illinois, sperând să descopăr vreo pocnitoare veche şi aproape nefolositoare, vreo jucărie ruginită sau vreun fragment de scrisoare trimisă de o versiune mai tânără a mea către mine însumi, încercând să contactez persoana care aveam să devin şi să-i reamintesc de trecut, de viaţa lui şi de oamenii din ea, de bucuriile şi de tristeţile lui de necuprins.

Totul s-a transformat într-un joc căruia m-am abandonat cu mare plăcere: să văd cât îmi pot aminti despre păpădii, sau despre culesul strugurilor sălbatici cu tata şi fratele meu, redescoperirea butoiului cu apă de ploaie, aşezat sub bovindou şi deasupra căruia roiau ţânţarii, sau căutând mirosul albinelor pufoase care zăboveau în jurul boitei de viţă-de-vie de pe prispa din spate. Să ştiţi că albinele au şi ele mirosul lor, şi dacă nu-1 au, atunci ar trebui să-1 aibă, fiindcă picioarele lor sunt pudrate cu polen de la un milion de flori.

Şi voiam să-mi amintesc cum era râpa aceea, mai ales în nopţile în care ne întorceam acasă târziu şi traversam tot oraşul pe jos, după ce văzuserăm *Fantoma de la operă* cu Lon Chaney, încântător de înfiorătoare, iar fratele meu Skip alerga înainte şi se ascundea sub podul de peste râpă, exact ca Lupul Singuratic, şi pe urmă sărea la mine ţipând şi eu fugeam, cădeam şi mă ridicam, şi fugeam iar, trăncănind fără încetare. Cât era de frumos!

Pe parcurs şi datorită asocierilor de cuvinte, m-am izbit de prietenii vechi şi adevărate. Pe prietenul meu John Huff din copilăria din Arizona l-am luat cu împrumut şi l-am trimis spre răsărit, către Green Town, ca să-i pot spune la revedere cum se cuvine.

Şi tot pe parcurs am luat micul dejun, prânzul şi cina cu fantome dragi, fiindcă am fost un băiat care şi-a iubit părinţii şi bunicii, şi fratele, chiar şi când fratele acela „i-a dat papucii".

Pe drum m-am regăsit în pivniţă, învârtind la teascul de vin pentru tata, sau pe prispa din faţă, în noaptea Independenţei, ajutându-1 pe unchiul Bion să

încarce şi să tragă tunul de alamă pe care-1 meşterise cu mâinile sale.

Aşa am reuşit să mă surprind singur. Aş putea zice că nimeni nu mi-a spus să fac asta. Am descoperit cele mai bune şi tradiţionale metode de scriere prin neştiinţă şi experimentare, şi m-am speriat când mi-au sărit adevărurile din tufişuri exact ca prepeliţele când trage vânătorul cu puşca. Am găsit pe dibuite drumul spre creativitate, ca orice copil care învaţă să meargă şi să vadă. Am învăţat să-mi las simţurile şi Trecutul să-mi spună tot ce e cumva adevărat.

Aşa că am devenit băiatul care alerga să aducă un căuş de apă de ploaie din butoiul de lângă casă. Bineînţeles, cu cât scoţi mai multă apă, cu atât mai multă soseşte în locul ei, iar izvorul acela nu a secat niciodată. După ce am învăţat cum să mă întorc iar şi iar la acele timpuri, am descoperit o puzderie de amintiri şi impresii senzoriale cu care să mă joc, da, nu cu care să lucrez, ci să mă joc. *Vin de păpădie* nu e altceva decât băiatul ascuns în omul matur, jucându-se pe

câmpurile Domnului, în iarba verde a altor luni de august, în plină creştere şi îmbătrânire simţind întunericul pândind pe sub copac.

M-a amuzat şi chiar mirat un pic articolul unui critic, acum câţiva ani, care vorbea despre *Vin de păpădie,* alături de operele mai realiste ale lui Sinclair Lewis, întrebându-se cum am putut să mă nasc şi să cresc în Waukegan, pe care l-am botezat Green Town în cartea mea, şi să nu observ portul urât şi gara de cărbuni deprimantă, undeva sub oraş.

Dar bineînţeles că le observasem şi, fiind eu un vrăjitor din născare, frumuseţea lor mă fascinase. Copiilor nu li se par urâte trenurile şi vagoanele, cu mirosul lor de cărbuni şi foc. Urâţenia este un concept de care devenim conştienţi mai târziu. Pentru băieţi, număratul vagoanelor este o activitate incredibilă. Adulţii se agită, se enervează şi iau în zeflemea trenurile care-i ţin pe loc, dar băieţii sunt mereu încântaţi să numere şi să dea nume vagoanelor care vin din locuri îndepărtate.

Şi apoi, gara aceea aşa-zis urâtă era locul unde veneau carnavaluri şi circuri cu elefanţi, care spălau caldarâmul cu jeturi puternice de apă acidă, fumegândă, la ora cinci a dimineţii sumbre.

Cât despre cărbunele adus din port, în fiecare toamnă coboram în pivniţă ca să aştept sosirea camionului, şi păzeam toboganul de metal pe care zdrăngăneau minunăţii meteori, căzând din depărtările spaţiului tocmai în pivniţa mea, aproape îngropându-mă sub comoara aceea întunecată.

Cu alte cuvinte, dacă ai un băiat poet, atunci şi balega tot flori este; şi bineînţeles, nici nu poate fi altceva.

Poate un poem scris de mine de curând ar putea explica mai bine această introducere despre germinarea tuturor verilor mele într-o singură carte.

Iată cum începe:
Nu din Bizanţiu am apărut,
Ci din alt loc în timp şi spaţiu, De-o stirpe simplă şi cuminte; Băiat fiind
M-am dus şi m-am născut în Illinois.
Un nume fără pic de drag sau graţie fost-a Waukegan, oraşu-n care-am sosit Iar nu, prieteni buni, Bizanţiu.

Mai departe, poemul descrie îndelungata mea relaţie cu locul naşterii:
Dar când ochii iar înapoi îmi aţintesc
Din vârful arborilor 'nalţi, zăresc Un tărâm albăstrui, senin şi ferice Aşa cum Yeats însuşi ar zice.

Waukegan, pe care l-am vizitat adesea de atunci, nu este nici mai atrăgător, nici mai frumos decât orice alt orăşel din vest. Este aproape complet verde. Copacii chiar se ating în mijlocul străzii. Strada din faţa vechii mele case încă este pavată cu caldarâm roşu. Ce făcea deci acest orăşel aşa de special? Ei bine, acolo m-am născut eu. Era viaţa mea. Trebuia să scriu despre el aşa cum credeam mai bine:
Am crescut astfel printre morţii legendari Mergând în amintiri printre ai vestului tâlhari, Şi-am întins pe pâine magiunul zeilor străbuni Pentru a trage linia dintre bătrâni şi juni, Zicându-ne că de sub cerul nostru albastru Lumineaz-al Afroditei trup măiastru...
Stând drept pe prispă, bunelul ne împărţea Privire caldă şi cuvinte pure, viaţa sa, Căci tare cald bunicul meu era, Şi dragă-mi este amintirea.
Alături îi stătea bunica, pe un scăunel, Brodând veşmintele iubirii cătinel, împletind fulgi de nea din dalbul aer Ca semn iernatic din al verii caier.
Iar unchii mei, din valuri solemne de fum, Scoteau glume cu-al înţelepciunii parfum, Pe când tuşi înţelepte ca vestalele fecioare Le aduceau limonade atotprevestitoare Copiilor ca nişte ucenici de odinioară
Ai prispei greceşti în nopţile de vară; Apoi în pat, spre-a se căi cum se cuvine De a copilăriei naivă ruşine;
Iar micile păcate le şuşoteau pe tăcute Că peste nopţi şi peste ani, pe nevăzute, Nu va mai fi nici Illinois, nici

Waukegan, Ci un alt cer şi un alt soare de mărgean. Iar deşi viaţa nu ne-a dus pe culmi înalte Şi nici ca Yeats nimeni n-a fost, încalţe Noi bucuriile ne-am savurat. Şi-acum? Bizantiul.
Bizanţiul. Waukegan/Green Town/Bizanţiul.

Aşadar, Green Town chiar a existat? Da, şi iar da. A existat cândva un băiat pe numele lui John Huff?

Răspunsul este da - şi chiar aşa îl chema, atâta doar că nu el s-a îndepărtat de mine, ci eu de el. Insă totul are un sfârşit fericit - omul trăieşte şi acum, după 42 de ani, şi nu m-a uitat.

Dar Lupul Singuratic?

A existat şi el, şi exact aşa îl chema. Se plimba noaptea prin oraş, când aveam eu şase ani, speria pe toată lumea şi nu l-a prins nimeni niciodată.

Mai presus de toate, a existat casa mare, cu bunica şi bunicul, şi toţi chiriaşii, şi unchii, şi mătuşile? La întrebarea asta am răspuns deja.

Dar râpa cea adâncă şi scufundată în beznă? Era şi încă este. Mi-am luat fetele şi le-am dus s-o vadă acum câţiva ani, temându-mă să nu se fi astupat cumva în timp. Vă anunţ cu mare plăcere şi uşurare că râpa este mai adâncă, mai întunecată şi mai misterioasă ca niciodată. Nici măcar acum nu aş mai trece pe acolo spre casă, mai ales dacă tocmai am văzut *Fantoma de la operă.*

Deci asta e. Waukegan era Green Town era Bizanţiul, cu toată fericirea şi cu toată tristeţea aduse de aceste nume. Oamenii de acolo erau zei şi pitici, iar piticii, ştiindu-se muritori, se purtau drepţi ca să nu-i stânjenească pe zei, în timp ce zeii, ştiindu-se tot muritori, se cocoşau ca să-i facă pe pitici să se simtă ca acasă. Până la urmă nu asta înseamnă viaţa? Să poţi să dai înapoi şi să intri în capul altora, să te uiţi la nenorocitul ăla de miracol şi să zici: aha, deci aşa gândeşti tu!? Ei bine, trebuie să ţin minte.

Aşa voi celebra eu deci moartea ca şi viaţa, întunericul ca şi lumina, tinereţea ca şi bătrâneţea, prostia şi înţelepciunea alăturate, bucuria nesfârşită în

mod egal cu teroarea absolută descrisă de un băiat care stătea atârnat cu capul în jos prin copaci, îmbrăcat într-un costum de liliac, cu colţi de bomboane în gură, care într-un final a căzut de acolo pe la doisprezece ani şi a găsit o maşină de scris de jucărie la care şi-a scris primul „roman".

O ultimă amintire.

Baloane de foc.

Nu le prea mai vezi zilele astea, deşi am înţeles că în unele ţări încă se fac, umplute cu respiraţia caldă a unui foc mic de paie atârnat sub ele.

Totuşi, ele existau în Illinoisul anului 1925, şi una dintre ultimele amintiri pe care le am cu bunicul este o oră târzie dintr-o noapte de 4 iulie, acum 48 de ani, când eu şi bunicul ne-am dus pe iarbă şi am aprins un foc mic, şi am umplut cu aer cald un balon de hârtie în formă de pară, cu dungi roşii, albe şi albastre, am ţinut o ultimă clipă creatura aceea pâlpâind angelic în palme, în faţa unei prispe ticsite cu unchi şi mătuşi, şi verişori, şi mame, şi taţi, şi foarte încet am lăsat lucrul acela care era viaţă şi lumină şi mister să se ridice din mâinile noastre în aerul verii şi să plutească peste casele somnoroase, printre stele, la fel de delicat, de uluitor, de vulnerabil şi de încântător ca însăşi viaţa.

îl văd pe bunicul cum priveşte lumina aceea plutind, pierdut în gânduri. Mă văd pe mine cu ochii înlăcrimaţi fiindcă se terminase, noaptea se sfârşise şi eu ştiam că nu va mai fi niciuna la fel.

Nimeni nu zicea nimic. Stăteam toţi şi ne uitam la cer, respirând încet şi gândind aceleaşi gânduri, dar fără ca nimeni să zică nimic. Totuşi cineva a trebuit să spună ceva, până la urmă, nu? Şi acela sunt eu.

Vinul încă aşteaptă în pivniţă.

Familia mea iubită încă stă pe prispă în întuneric.

Balonul de foc încă pluteşte arzând pe cerul unei nopţi de vară pe care nu a îngropat-o nimeni.

De ce şi cum?

Fiindcă aşa spun eu.

Ray Bradbury vara anului 1974

VIN DE PĂPĂDIE

în dimineaţa aceea liniştită, oraşul învelit în întuneric încă dormea. Vara se simţea în aer, în adierile plăcute, în suflul lent, cald şi prelung al lumii. Trebuia numai să te ridici şi să te apleci pe geam, şi îndată ştiai că erau primele momente de viaţă adevărată şi de libertate, prima dimineaţă de vară.

Douglas Spaulding, un băiat de doisprezece ani, tocmai trezit din somn, se întinse alene în braţele de-abia însorite ale verii. Din dormitorul cu cupolă de la al treilea etaj, savură puterea falnică, ridicându-se către înalturi pe vântul de iunie, a celei mai semeţe clădiri din oraş. Noaptea, când copacii se legănau împreună, privirea lui era ca raza luminoasă a unui far peste mările neliniştite de ulmi, stejari şi arţari. Acum...

— Mamă, şopti Douglas.

O vară întreagă înaintea lui, de bifat zi după zi. Precum zeiţa Şiva din albumele de călătorie, îşi văzu mâinile peste tot, culegând mere acre, piersici şi prune negre ca noaptea. O să se îmbrace în copaci şi tufişuri, şi râuri. Cu plăcere o să tremure de frig în uşa acoperită de promoroacă a gheţăriei. O să se coacă cu drag, alături de zece mii de pui, în bucătăria bunicii.

Dar deocamdată o sarcină bine-cunoscută îl aştepta.

O noapte pe săptămână avea voie să-i lase pe mama, pe tata şi pe Tom, fratele lui mai mic, dormind în căsuţa lor de peste drum şi să fugă aici, pe scările în spirală întunecate, până la cupola bunicilor, ca să doarmă în acest turn de vrăjitor plin de tunete şi viziuni, să se trezească înaintea clinchetului cristalin al sticlelor de lapte şi să-şi îndeplinească ritualul de magie.

Se ridică în picioare în faţa ferestrei deschise către întuneric, trase adânc aer în piept şi expiră.

Toate felinarele de pe stradă se stinseră ca lumânările de pe un tort negru. încă o expiraţie, şi încă una, şi stelele începură să dispară.

Douglas zâmbi şi întinse arătătorul.

Acolo şi dincolo. Acum aici, şi dincoace...

Pe Pământul dimineţii apărură pătrate galbene, pe măsură ce se aprindeau luminile în case. Se aprinseră deodată constelaţii de ferestre, departe în tărâmul zorilor.

— Toată lumea cască. Toată lumea sus.

Sub el, agitaţie în casă.

— Bunicule, ia-ţi dinţii din paharul cu apă! Apoi, după ce aşteptă un timp: Bunica şi străbunica, începeţi şi faceţi clătite!

Mirosul cald de aluat prăjit se ridică şi se lăsă purtat pe curenţii de aer către camerele chiriaşilor, mătuşilor, unchilor şi verilor veniţi în vizită.

— Strada unde locuiesc toţi bătrânii, sus! Domnişoară Helen Loomis, colonel Freeleigh, domnişoară Bentley! Tuşiţi, ridicaţi-vă, luaţi-vă pastilele, mişcaţi-vă! Domnule Jonas, înhămaţi-vă calul şi scoateţi-vă căruţa de vechituri!

Casele deprimante de pe partea cealaltă a dealului pe care se afla oraşul deschiseră ochi răutăcioşi de dragon. In curând, în străzile din vale scăldate de dimineaţă, două femei bătrâne aveau să iasă să se plimbe cu maşinuţa lor electrică, salutând din mers toţi câinii.

— Domnule Tridden, fugiţi la depou!

Şi în curând, tramvaiul avea să iasă din depou, împrăştiind scântei albastre şi fierbinţi, ca o corabie pe râurile pietruite ale străzilor.

— Gata, John Huff, Charlie Woodman? şopti Douglas către Strada Copiilor. Gata! adăugă el spre mingile îngropate în gazoane ude, spre leagănele goale atârnate de copaci.

— Mami, tati, Tom, scularea.

Alarmele ceasurilor ţiuiră slab. Orologiul tribunalului bubui. Păsările ţâşniră din copaci, cântând, ca o plasă aruncată de mâna lui. Douglas, dirijându-şi orchestra, îndreptă un deget spre cerul de răsărit...

Iar soarele începu să se ridice.

Zâmbi ca un magician, cu braţele încrucişate. „Da, domnule", îşi spuse, „când le zic eu, toată lumea sare în

picioare, toată lumea o ia la fugă. Ce vară frumoasă are să fie" - şi deasupra oraşului mai pocni o dată din degete.

Bum, se deschiseră uşile şi oamenii ieşiră afară.

Aşa începu vara anului 1928.

4. [5]

'Xr *

în dimineaţa aceea, traversând iarba din faţa casei, Douglas Spaulding rupse cu faţa o pânză de păianjen. Un fir invizibil din aer îi atinse fruntea şi se frânse în tăcere.

Şi astfel, cu o prevestire atât de subtilă, ştiu că ziua aceea avea să fie diferită. Dar urma să fie deosebită şi pentru că, aşa cum îi spuse tatăl lui când îi ducea cu maşina în afara oraşului pe el şi pe fratele lui Tom, în vârstă de zece ani, unele zile sunt făcute numai din miros, când lumea întreagă îţi intră pe o nară şi iese pe cealaltă. Şi mai sunt şi alte zile, mai zise el, când auzi fiecare trompetă şi tril al universului. Alte zile sunt pentru gustat, iar altele pentru atins. Ba încă sunt unele bune pentru toate simţurile. Uite asta de acum, zise el, miroase ca şi cum o livadă imensă, nenumită, a crescut peste noapte pe după dealuri, umplând toată lumea vizibilă cu prospeţime şi căldură. în aer miroase a ploaie, deşi nori nu sunt. în orice moment poate suna râsul unui necunoscut în pădure, deşi acum e tăcere...

Douglas privea ţinutul trecând pe lângă el. Nu simţea nici miros de ploaie, nici aromă de livezi, fiindcă ştia că nu aveau cum să existe fără nori şi fără meri. Cât despre râsete necunoscute în adâncurile pădurii, ce să mai zic...

însă adevărul adevărat rămăsese neschimbat - iar aici Douglas se simţi străbătut de un fior - fără niciun motiv anume, aceasta era o zi altfel.

Maşina se opri drept în inima pădurii tăcute.

— Bine, băieţi, să staţi cuminţi, începuseră să-şi dea coate.

— Da, să trăiţi!

Se dădură jos şi luară cu ei găleţile de tablă

albastră, lăsând în urmă drumul singuratic şi prăfuit pentru a pătrunde într-o lume mirosind a ploaie.

— Uitaţi-vă după albine, zise tata. Albinele se adună în jurul strugurilor ca băieţii în jurul bucătăriilor, da, Doug?

Douglas tresări şi se uită la el.

— Eşti tare departe astăzi, zise tata. Mai cu viaţă! Hai cu noi.

— Da, domnule.

Merseră prin pădure, tata înalt în frunte, Douglas în umbra lui, şi Tom, cel mai mic, în umbra fratelui său. Ajunseră la un deluşor de unde puteau să vadă totul în faţă. Uite, acolo şi dincolo, vedeţi? Tata le arăta ceva cu degetul. Aici locuiesc şi mor vânturile cele mari şi tăcute de vară, în adâncurile verzi, ca nişte balene fantomă nevăzute.

Deşi întoarse repede capul, Douglas nu reuşi să vadă nimic şi se simţi înşelat de tatăl care, la fel ca bunicul, trăia din ghicitori. Dar... Da, şi totuşi... Douglas se opri, ascultând.

„Da", îşi zise, „sigur o să se întâmple ceva, sigur!"

— Astea sunt ferigi, zise tata, cu găleata clopoţind tare în mâna lui. Ia puneţi mâna! şi râcâi pământul. Un milion de ani de compost bun, de frunze. Gândiţi-vă câte toamne au trecut ca să poată apărea asta.

— Mamă, mă mişc ca un indian! zise Tom. Niciun sunet.

Vigilent şi la pândă, Douglas atinse fără să simtă pământul nesfârşit. „Suntem înconjuraţi!" îşi spuse. „O să se întâmple ceva! Dar ce?" Se opri. „Hai încoace, de oriunde te-ai băgat şi orice-oi fi!" ţipă el în gând.

Tom şi tata păşeau fără grabă pe solul tăcut.

— Cea mai frumoasă dantelă din lume, zise tata încet.

Le arăta copacii, cum se întreţeseau spre cer sau cum era cerul dantelat cu copaci, nu era prea sigur care dintre ele. Totuşi ţesătura era acolo, zâmbi el, şi se întindea peste tot, verde şi albastră, şi dacă te uitai, puteai vedea cum se mişcă şoptind războiul de ţesut al

pădurii. Tata, relaxat, pălăvrăgea despre tot soiul de lucruri, cu o senzaţie de naturaleţe sporită de faptul că din când în când râdea de propriile lui vorbe, îi plăcea să asculte liniştea, zicea, dacă ai cum să asculţi aşa ceva, fiindcă în linişte poţi auzi cum se cerne polenul florilor sălbatice prin aerul încins de albine, O, Doamne, albinele din aer! Ia ascultaţi! Ce cascadă de ciripeli pe după copacii ăia!

„Acum e acum", îşi zise Douglas, „acum vine! Vine în fugă şi eu nu văd nimic! Ca valul vine! Ce aproape e!"

— Struguri sălbatici! spuse tata. Ce noroc avem, ia uite!

„Ba nu!" gemu Douglas.

Dar Tom şi tata îşi băgară mâinile adânc în tufiş, iar vraja se rupse. Creatura aceea teribilă, capabilă să caute, să ucidă, să fugă, să sară în înalturi şi să zguduie sufletele din ţâţâni, dispăruse fără urmă.

Douglas, pierdut şi pustiit, căzu în genunchi. îşi privi degetele trecând prin umbra verzuie, şi când le trase înapoi, le descoperi pătate de parcă reuşise cumva să rănească pădurea şi să-şi bage mâna în rana deschisă.

Xt

— Ora mesei, băieţi!

Umpluseră găleţile pe jumătate cu struguri şi frăguţe, în urma cărora veneau albinele care, zicea tata, erau nici mai mult, nici mai puţin decât pământul întreg ce mormăie un cântecel doar pentru sine, şi se aşezară toţi pe un buştean acoperit de muşchi verde ca să-şi mănânce sandvişurile şi să asculte pădurea la fel ca tata.

Douglas îi simţi privirea asupra lui, mută, însă amuzată. Tata deschise gura să mai spună cine ştie ce poveste îi trecuse prin minte, dar se răzgândi şi muşcă iar din sandviş.

— Un sandviş mâncat în aer liber nu mai e acelaşi lucru, are alt gust decât atunci când îl mănânci în casă, aţi văzut? E mai parfumat. Are gust de mentă şi răşină.

îţi face poftă de mâncare.

Douglas analiză ezitant textura pâinii cu şuncă. Nu... nu... era doar un sandviş.

Tom muşcă şi aprobă.

— E chiar aşa cum zici tu, tată!

„A fost aşa aproape", îşi zise Douglas. „Nu ştiu ce-o fi fost, dar era Mare, Doamne Dumnezeule, ce Mare era! Ceva l-a speriat. Unde o fi acum? După tufişul ăla! Nu, în spatele meu! Nu aici... aproape aici..." în taină, simţi că i se strânge stomacul de tensiune.

„O să se întoarcă dacă aştept. Nu-i rău; ştiu că n-a venit aici să-mi facă rău. Şi pe urmă? Ce? Ce?"

— Ştii câte meciuri de baseball am jucat anul ăsta, anul trecut, anul celălalt? vorbi Tom, fără legătură cu ceva anume.

Douglas se uită la fratele său - cât de repede i se mişca gura.

— Am notat! O mie cinci sute şaizeci şi opt de meciuri! Ştii de câte ori m-am spălat pe dinţi în zece ani? De şase mii de ori! Spălat pe mâini: cincisprezece mii. Dormit: patru mii şi ceva, fără a pune la socoteală când am aţipit. Am mâncat şase sute de piersici, opt sute de mere. Pere: două sute. Nu prea-mi plac perele. Intreabă-mă orice, eu ştiu să-ţi spun toate numerele! Sunt chestii pe care le-am făcut de miliarde de miliarde de ori, în zece ani, le-am adunat pe toate.

„Acum", îşi zise Douglas, „se apropie iar. De ce? Că vorbeşte Tom? Dar de ce Tom?" Tom îi dădea înainte cu numerele lui şi gura plină de sandviş şi tata stătea lângă el, atent ca o pisică sălbatică pe buştean, iar cuvintele se ridicau din gura fratelui său ca bulele de aer din sucurile acidulate:

— Cărţi pe care le-am citit: patru sute. Filme la care-am fost: patruzeci cu Buck Jones, treizeci cu Jack Hoxie, patruzeci cu Tom Mix, treizeci şi nouă cu Hoot Gibson, o sută nouăzeci şi două de episoade unice cu Motanul Felix, zece cu Douglas Fairbanks, opt reluări cu Lon Chaney în *Fantoma de la operă,* patru cu Milton Sills şi unu' singur cu Adolph Menjou despre dragoste,

la care am stat nouăzeci de ore în toaleta de la cinematograf aşteptând să se termine chestiile siropoase ca să pot să văd Pisica şi Canarul sau Liliacul, unde toţi se ţin bine de ceilalţi şi ţipă două ore fără să se oprească. Şi în tot timpul ăla, am socotit eu, patru sute de acadele, trei sute de Tootsie Rolls, şapte sute de comete de îngheţată...

Tom o mai ţinu aşa încă cinci minute, apoi tata zise:

— Câte căpşune ai cules până acum, Tom?

— Fix două sute cincizeci şi şase! răspunse Tom prompt.

Tata râse, iar ei terminară de mâncat, se aplecară şi intrară din nou în penumbră după struguri şi frăguţe, dând din mâini către găleţile care se făceau din ce în ce mai grele, şi Douglas îşi ţinu respiraţia fiindcă da, da, se apropiase iar! „Mai că-i simt respiraţia! Nu te uita! Munceşte. Culege, umple găleata. Dacă te uiţi, se sperie.

Să nu-1 pierzi acuma! Dar cum îl faci să vină aici, să te uiţi la el, drept în ochii lui? Cum? Cum?"

— Am un fulg de zăpadă într-o cutie de chibrituri, zise Tom, zâmbind către mâna lui acoperită de suc de struguri.

Douglas voia să ţipe la el să tacă, dar nu, „dacă ţip, se sperie ecourile şi Creatura fuge!

Ia stai... cu cât vorbeşte Tom, cu atât se apropie Creatura aceea incredibilă, nu-i e frică de el, Tom o atrage când respiră, Tom face parte din ea!"

— Era februarie, anul trecut, zise Tom chicotind. Am ţinut o cutie de chibrituri deschisă afară, când ningea, şi când a picat un fulg în ea, am închis-o, am fugit înăuntru şi am pus cutia în congelator!

Aproape, foarte aproape. Tot uitându-se fix la Tom şi la gura lui care vorbea, vorbea, vorbea, Douglas se pomeni că îi vine să sară în sus şi să ţopăie, în voia imensului val pe care-1 simţea crescând în pădure, şi care venea nestăvilit peste ei, să-i izbească, să-i strivească pentru totdeauna...

— Da, domle, gândi Tom cu voce tare, în timp ce

culegea boabe de struguri, sunt singurul băiat din tot statul Illinois care are un fulg pe timp de vară. Mai valoros decât diamantele, zău aşa. O să-l deschid mâine. Doug, poţi să te uiţi dacă vrei...

în orice altă zi, Douglas ar fi pufnit în râs, l-ar fi plesnit sau ar fi refuzat - în orice altă zi, dar nu acum, nu cu acea Creatură năvălind în apropiere, împânzind aerul curat de

 deasupra lui, şi se simţi incapabil să facă altceva decât să dea din cap, cu ochii închişi.

Neînţelegând ce se întâmplă, Tom se opri din cules şi se întoarse să-şi privească fratele.

Aplecat cum era, Douglas reprezenta ţinta ideală, aşa că Tom urlă, sări şi se prăvăli deasupra lui. Căzură împreună, zbătându-se şi rostogolindu-se.

Nu! Douglas închise strâns ochii minţii. Nu! Şi dintr-odată... Da, e bine! Da! Trupurile lor încâlcite, îmbrăţişate în cădere, nu reuşiră să alunge mareea care se abătu asupra lor, inundându-i şi abandonându-i pe iarba verde şi grasă din adâncul pădurii. Simţi un pumn lovindu-1 în gură şi gustul de rugină al sângelui cald, apoi îl apucă strâns pe Tom şi nu-i mai dădu drumul, şi zăcură amândoi în tăcere, suflând greu şi cu inimile fremătând. în cele din urmă, încet, temându-se că nu va vedea nimic, Douglas deschise un ochi.

Şi totul, absolut totul, era la locul lui.

Lumea, ca irisul imens al unui ochi nesfârşit, deschis larg pentru a cuprinde totul, se holba la el.

Iar el află atunci ce era lucrul acela care sărise peste el, care venise şi nu avea să mai plece.

„Trăiesc", îşi zise.

Pline de sânge, degetele îi tremurau, ca fâşii dintr-un steag ciudat găsit de-abia acum şi pe care nu-1 mai văzuse niciodată înainte, şi se pomeni întrebându-se cărei ţară îi aparţinea steagul şi câtă loialitate îi datora el oare. încă ţinându-1 pe Tom, dar fără a mai şti de el, atinse sângele cu mâna liberă, de parcă ar fi putut să-l decojească şi să-l întoarcă pe toate părţile. Pe urmă îi dădu drumul lui Tom şi se întinse pe spate, ţinând mâna în sus către cer, şi era un cap din care ochii se uitau în afară ca paznicii prin poarta unui castel neobişnuit, către un pod, braţul lui, către degetele acelea pe care stindardul strălucitor al sângelui fremăta în lumină.

— Eşti bine, Doug? întrebă Tom.

Vocea i se auzea de parcă se afla pe fundul unei fântâni pline de muşchi, undeva într-un loc tăinuit şi la mare distanţă.

Iarba murmură încet sub trupul lui. îşi lăsă mâna în jos, conştient de învelişul ei pufos şi, undeva departe, de degetele lui din pantofi. Vântul îi plânse peste pavilioanele urechilor, iar lumea îi alunecă, strălucitoare, peste pupila sticloasă a ochilor, ca imaginile licărind într-un glob de cristal.

Florile erau sori şi fragmente fierbinţi de cer aruncate peste ţinutul împădurit. Păsările pâlpâiau ca pietre aruncate peste imensul lac răsturnat al boitei cereşti. Răsuflarea îi trecea peste dinţi, intrând gheaţă şi ieşind foc. Insectele loveau aerul cu acuitate electrică. Zece mii de fire de păr creşteau cu un fragment infim de milimetru pe capul lui. Auzi cele două inimi gemene bătând în fiecare ureche, a treia inimă pulsându-i în gât, încă două la încheietura fiecărei mâini şi cea adevărată bubuindu-i în piept. Un milion de pori de pe trupul lui se deschiseră la unison.

„Trăiesc cu adevărat!" îşi zise. „Niciodată n-am ştiut asta până acum, şi dacă am ştiut, atunci nu mai ţineam minte!"

Ţipă cât putu de tare, în sinea lui - de zeci de ori! „Gân- deşte-te, gândeşte-te bine! Ai doisprezece ani şi de-abia acum!" De-abia acum descoperise acest ceasornic rar, această pendulă aurită, cu funcţionare garantată timp de şaptezeci de ani, uitată sub un copac şi regăsită într-o luptă.

— Doug, eşti bine?

Douglas urlă şi se rostogoli împreună cu Tom.

— Doug, eşti nebun!

— Nebun!

Se revărsară pe panta dealului, cu soarele în gură şi în ochi ca un pahar de limonadă spart, căutând să respire ca doi păstrăvi aruncaţi pe malul râului şi râzând până când le dădură lacrimile.

— Doug, n-ai înnebunit?

— Nu, nu, nu, nu, nu!

Cu ochii strâns închişi, Douglas văzu în întuneric laba unui leopard pătat.

— Tom! Apoi mai încet: Tom... oare toată lumea ştie... oare toţi ştiu că sunt vii?

— Sigur. Păi da' cum!

Leoparzii dispărură pe tăcute într-un tărâm mai întunecat, unde ochii nu-i puteau urma.

— Sper că ştiu, şopti Douglas. O, Doamne, sper că ştiu.

Douglas deschise ochii. Tata stătea în picioare lângă el, atingând cerul plin de frunze verzi şi râzând cu mâinile în şolduri. Se priviră drept în ochi, iar Douglas se însufleţi. „Tata ştie", îşi zise. „A plănuit totul. Ne-a adus aici tocmai ca s-o simt şi eu! E şi el amestecat în treaba asta, o ştia de mult. Şi acum ştie că şi eu ştiu."

O mână îl ridică prin aer. Clătinându-se pe picioare alături de Tom şi tata, încă ameţit şi ciufulit, nedumerit şi uluit, Douglas îşi prinse încet coatele cu oasele lor ciudate şi linse cu satisfacţie linia subţire a tăieturii. Apoi ridică ochii către tata şi Tom.

— Vreau să car eu toate găleţile, zise. Numai astăzi, lăsaţi-mă pe mine să car tot.

îi dădură găleţile cu zâmbete curioase.

Se ridică în picioare, legănându-se uşor şi strângând tare în mâinile prea întinse în jos, pădurea întreagă adunată, grea şi îmbibată în sirop dulce. „Vreau să simt tot ce pot simţi", îşi zise. „Vreau să simt oboseala, acum, vreau să simt oboseala. Nu trebuie să uit, trăiesc, ştiu că trăiesc, nu trebuie să uit, nici în seara asta, nici mâine, nici poimâine."

Albinele îl urmară, şi după ele veni mirosul de struguri sălbatici şi vară galbenă, iar el merse înainte sub greutatea apăsătoare, aproape beat, bucurându-se de bătăturile degetelor şi de amorţeala din braţe, în timp ce picioarele i se poticneau, aşa că tatăl îi puse o mână pe umăr.

— Nu, şopti Douglas, n-am nimic. Sunt în regulă...

Fu nevoie de o jumătate de oră ca să-i dispară de pe

braţe, picioare şi spate senzaţia pe care i-o imprimaseră în piele iarba, rădăcinile, pietrele, coaja buşteanului plin de muşchi. Tâlcui îndelung această taină, o lasă să alunece, să-i scape printre degete, să dispară, iar fratele şi tatăl său îl urmară tăcuţi prin pădure, lăsându-1 să găsească singur calea către şoseaua aceea incredibilă care avea să-i ducă înapoi în oraş...

Apoi oraşul, în după-amiaza aceleiaşi zile.

Şi o altă recoltă.

Bunicul stătea în picioare pe prispa lată, ca un căpitan ce cuprinde cu privirea necuprinsele valuri ale anotimpului de dinaintea sa. întrebă vântul şi cerul prea înalt şi peluza pe care stăteau Douglas şi Tom pentru a-1 întreba numai pe el.

— Bunicule, sunt gata? Acuma?

Bunicul duse mâna la bărbie.

— Cinci sute, o mie, două mii cu siguranţă. Da, da, bună recoltă. Culegeţi-le uşor, da' luaţi-le pe toate. Un ban pentru fiecare sac dus la teasc!

— Cum să nu!

Băieţii se aplecară zâmbind să culeagă florile aurii. Florile acelea care inundaseră lumea, picurând de pe pajişti direct pe străzile pietruite, ciocănind uşor la ferestrele de cristal ale pivniţelor şi legănându-se în aşa fel încât să-i înconjoare pe toate părţile de strălucirea şi splendoarea soarelui topit.

— în fiecare an, zise bunicul. Dă strechea în ele; eu le las. Haită de lei în curte. Dacă te uiţi numai la ele, îţi ard ochii. O floare des întâlnită, o buruiană pe care n-o vede nimeni, da. Dar pentru noi păpădia e ceva nobil.

Aşa că, odată culese cu grijă şi puse în saci, păpădiile fură cărate jos. La sosirea lor, bezna din pivniţă începu să strălucească. La început teascul de vin era deschis şi rece, dar la primul val de flori se încălzi. Bunicul începu să învârtească manivela, apăsând uşor recolta de flori.

— Uite... aşa...

Valul auriu, însăşi esenţa acelei luni frumoase, se scurse mai întâi timid şi pe urmă în şuvoi pe jgheabul

de jos, unde avea să fie lăsat să fiarbă, apoi scos de pe drojdie şi în final îmbuteliat în sticle mici şi curate de ketchup, şi aranjat în straturi strălucitoare în întunericul din pivniţă.

Vin de păpădie.

Cuvintele erau vară pe limbă, iar vinul era însăşi vara, prinsă şi astupată în sticlă. Şi acum că Douglas ştia, cu toată fiinţa lui, că era viu, şi se mişca prin lume învârtindu-se ca să atingă şi să vadă totul, nu exista nimic mai corect şi mai potrivit decât sigilarea acestei noi cunoaşteri, acestei zile speciale de colecţie, ca să fie deschisă într-o zi de ianuarie când ninge încontinuu şi nu ai mai văzut soarele de săptămâni sau luni întregi, şi poate până atunci uiţi miracolul şi ai nevoie să ţi-1 reaminteşti. Fiindcă avea să fie o vară plină de minuni de neînchipuit, iar el îşi dorea să salveze şi să eticheteze totul, ca să poată reveni oricând tiptil în acest asfinţit umed şi rece şi să întindă mâna.

Să întindă mâna către rândurile licărind cu strălucirea blândă a florilor deschise la răsărit, cu lumina acestui soare de iunie străbătând un strat subţire de praf, către vinul de păpădii. Să se uite prin sticluţele de vin la ziua aceea de iarnă, iar zăpada să se topească în iarbă şi copacii să fie iar plini de păsări, frunze şi flori ca un continent de fluturi în bătaia vântului. Şi privind prin sticlă, să şteargă oţelul cerului şi să îl facă albastru.

Să ţii vara în mână, să o torni într-un pahar, doar un păhărel, bineînţeles, numai o înghiţitură mică pentru copii, să te gâdile pe gât; să schimbi anotimpul din vene fiindcă ridici paharul la buze şi laşi vara să curgă înăuntru.

— Bun, acuma, hai cu butoiul de apă de ploaie!

Din toată lumea nu era nimic mai bun decât apele curate ridicate din lacuri îndepărtate şi de pe dulcile câmpuri de iarbă înrourată la răsăritul soarelui, înălţate către cerul deschis, purtate în nori curaţi cale de o mie cinci sute de kilometri, periate de vânt şi electrificate la tensiuni înalte, şi tocmai la sfârşit condensate în aerul

rece. Căzând în ploaie, această apă aduna şi mai mult din esenţa cerului în cristalele sale. Luând câte ceva de la vântul de răsărit şi de apus, de la vântul de miazănoapte şi de miazăzi, apa se făcea ploaie, iar ploaia, la această oră de ceremonie, avea să se facă vin.

Douglas fugi cu căuşul şi îl afundă adânc în butoiul cu apă de ploaie.

— Iată, vine!

în căuş, apa era mătase; mătase limpede, aproape albastră. Dacă o bei, uşurează buzele şi gâtul, şi inima. Apa aceasta trebuie purtată în polonic şi găleată către pivniţă, iar acolo să curgă în râuri de munte peste recolta de păpădii.

Chiar şi bunica, atunci când zăpada se învolburează afară, ameţind lumea, orbind ferestrele şi furând răsuflarea din gurile larg deschise, chiar şi ea, într-o zi de februarie, urma să dispară în pivniţă.

Deasupra, în casa mare, lumea tuşeşte, strănută, suflă greu şi geme, copiii au febră şi toţi au gâtul dureros şi inflamat, nasurile sunt roşii şi înfundate şi microbul cel şiret şi-a vârât coada peste tot.

Şi atunci vine bunica, răsărind din pivniţă ca o zeiţă de iunie, cu ceva ascuns sub şalul ei tricotat. Iar secretul, purtat către fiecare cameră suferindă din casă, îşi va împrăştia aromele şi claritatea în pahare curate şi va fi înghiţit de toţi. Medicamentul altor vremuri, balsamul soarelui şi al după-amiezilor leneşe de august, cu zgomotele surde ale maşinilor de gheaţă străbătând străzile pietruite, săgeata rachetelor argintii fulgerând către cer şi murmurul maşinilor de tuns iarba călătorind prin ţările furnicilor, toate, toate acestea într-un pahar.

Da, chiar şi ea, atrasă către pivniţa iernatică de o aventură de iunie, va sta poate singură şi tăcută, discutând în secret cu sufletul şi spiritul ei, tot aşa cum făceau şi bunicul, şi tata, şi unchiul Pert, sau unii dintre chiriaşi, simţind adânc ultima atingere a unui calendar dus de multă vreme, cu picnicurile lui, cu ploile calde şi mirosul lanurilor de grâu şi fân, şi popcom proaspăt.

Chiar şi ea, repetând iar şi iar cuvintele acelea frumoase şi aurii, exact la fel cum erau spuse acum, în acel moment când florile erau aruncate în teasc, şi cum aveau să fie repetate în fiecare iarnă, în toate iernile albe ce urmau să vină, pe vecie. Purtându-le iarăşi şi iarăşi pe buze, ca un zâmbet, ca un petic neaşteptat de soare în întuneric.

Vin de păpădie. Vin de păpădie. Vin de păpădie.

*

Veneau şi plecau mereu pe tăcute. în urma lor iarba se apleca şi se ridica înapoi. Treceau ca umbrele norilor peste dealuri... copiii verii, fugind.

Rămas în urmă, Douglas se simţea pierdut. Se opri gâfâind la buza râpei, la marginea prăpastiei din care ieşea un vânt molatic. Adulmecă aici, cu urechile ciulite ca o căprioară, un pericol vechi de mai bine de un miliard de ani. Aici râpa tăia oraşul în două. Aici civilizaţia înceta. Aici erau numai pământul fertil şi un milion de morţi şi renaşteri în fiecare oră.

Şi tot aici erau sau aveau să fie cărările bătătorite de băieţi, în nevoia lor de nestatornicie, de mişcare, de a deveni bărbaţi.

Douglas se întoarse. Cărarea aceasta şerpuia prăfoasă spre gheţăria unde se pitea iama în zilele aurii. Cărarea cealaltă se grăbea către nisipurile fierbinţi de pe malul lacului, în iulie. Aceasta, către copaci în care băieţii pot creşte ca merele pădureţe, acre şi încă verzi, ascunşi printre frunze. Aceasta către livada de piersici, viţa-de-vie, pepenii zăcând în soare ca nişte pisici în carapace de broască ţestoasă. Cărarea abandonată, dar tare încurcată către şcoală! Aceasta, dreaptă ca o săgeată, către filmele cu cowboy de duminică. Şi aceasta, de lângă pârâu, către tărâmul sălbatic din afara oraşului...

Douglas se încruntă.

Cine ştie cu siguranţă unde se sfârşeşte oraşul şi începe sălbăticia? Cine poate spune cine al cui e? Dintotdeauna a existat un loc imposibil de delimitat pentru care se luptă şi oraşul, şi sălbăticia, fiecare

câştigând de partea lui câte o cărare, o delicatesă, o vâlcea, câte un copac sau un tufiş, dar niciodată pentru veşnicie. Măreaţa viitură de iarbă şi de flori care începea de departe, dinspre fermele de la ţară, se apropia de oraş clipocind sub imperiul anotimpurilor, în fiecare noapte, sălbăticia, pajiştile şi peisajul de ţară se scurgeau prin râpă, de-a lungul pârâului, inundând oraşul cu miros de iarbă şi apă, iar acesta era abandonat şi mort, şi transformat iar în ţărână. în fiecare dimineaţă, râpa invada un pic mai mult oraşul, ameninţând să înece garajele ca pe nişte bărci găurite, să devoreze maşinile învechite şi lăsate să rugineascâ la mila ploilor.

- Hei! Hei!

John Huff şi Charlie Woodman fugeau printre misterele râpei, ale oraşului şi ale timpului.

- Hei!

Douglas pomi încet pe cărare. Râpa chiar era locul unde te duci să vezi cele două jumătăţi alăturate, calea omului şi calea naturii. Oraşul era până la urmă doar o corabie mare plină cu supravieţuitori în mişcare permanentă, aruncând iarba afară, lustruind rugina. Din când în când, o barcă de salvare, o cocioabă, un pui desprins de lângă corabia-mamă, ieşită de sub puterea tăcută a anotimpurilor, se scufunda înapoi în valuri silenţioase de termite şi de furnici, înapoi în pământul râpei, în pâlpâitul greierilor scârţâind ca hârtia uscată printre buruienile fierbinţi, izolată sub praf şi pânze de păianjeni, ca să se predea în cele din urmă într-o avalanşă de ţigle şi catran, năruindu-se ca un altar de surcele într-o pală de foc aprinsă de furtuni cu fulgerele lor albastre, ca un instantaneu fotografic al triumfului sălbăticiei.

Ce-1 atrăgea pe Douglas era misterul acela al omului care smulge ce poate de la sălbăticie, iar sălbăticia smulge şi ea ce poate de la el, an după an, ştiind că oraşele nu câştigau niciodată cu adevărat, ci doar continuau să existe în acalmia acelui pericol, înarmate până în dinţi cu aparate de tuns iarba, spray-

uri de insecte şi foarfece de grădină, înotând atâta timp cât civilizaţia le ordona să înoate, fiecare casă la un pas de a se scufunda în valurile verzi, îngropată pe vecie după ce ultimul om avea să dispară şi toate mistriile şi coasele lui aveau să devină fărâme de rugină.

Oraşul. Sălbăticia. Casele. Râpa. Douglas îşi mută privirea de la una la alta. Dar cum să le legi, cum să înţelegi ce schimburi au loc când...

Privirea îi coborî spre pământ.

Trecuse primul ritual al verii, culesul păpădiilor şi făcutul vinului. Acum al doilea ritual îi aştepta bagheta de dirijor, iar el descoperi că nu se putea mişca.

— Doug... Haide, măi... Doug...!

Băieţii dispărură, alergând.

— Eu sunt viu, îşi zise Douglas. Şi ce dacă? Ei sunt mai vii decât mine. Cum se poate aşa ceva? Cum?

Şi îşi află răspunsul stând acolo singur, cu ochii la picioarele lui nemişcate...

k r-

Mai târziu în seara aceea, pe când se întorcea acasă de la spectacol cu mama, tata şi Tom, fratele lui, Douglas văzu tenişii în vitrina luminată a prăvăliei. întoarse repede capul în altă parte, dar era prea târziu: îşi simţea deja gleznele prinse în strânsoarea lor, plutind şi fugind. Lumea se învârti; cu aripile întinse, marchizele prăvăliilor plesniră deasupra lui şi-l făcură să simtă că fuge. Mama, tata şi Tom mergeau tăcuţi alături de el. Douglas se întoarse, cu ochii la tenişii din vitrina luminoasă rămasă în urmă.

— A fost un film drăguţ, zise mama.

Douglas şopti:

— Aşa este...

Era iunie şi trecuse de mult vremea de cumpărat pantofi speciali tăcuţi ca o ploaie de vară pe trotuar. Iunie, pământul în plinătatea puterii lui, totul în mişcare permanentă.

Iarba năvălea mereu dinspre câmpie, înconjurând trotuarele şi lăsând casele naufragiate.

Oraşul putea să se răstoarne în orice clipă, să se scufunde fără urmă în marea de trifoi şi buruieni. Iar Douglas stătea

 inert, prins în capcana cimentului mort şi a străzii cu caldarâm roşu, incapabil să se mişte.

— Tată! în prăvălia aia, pantofii ăia Cream-Sponge Para Litefoot...

Tata nici măcar nu se întoarse.

— Ce-ar fi să-mi spui de ce ai nevoie de o pereche de pantofi noi, ce zici?

— Ei bine...

Fiindcă tenişii ăia îi dădeau sentimentul pe care îl ai în fiecare vară când îţi dai jos pantofii pentru prima oară şi alergi desculţ prin iarbă, sau în fiecare iarnă, când îţi scoţi picioarele de sub plapuma caldă, în vântul rece de la geam, şi le ţii afară cât de mult poţi, iar când le tragi înapoi sub plapumă sunt ca nişte sloiuri de gheaţă. Tenişii ăia îi dădeau sentimentul unic pe care îl ai când intri prima oară într-un an în apa limpede a unui pârâu şi-ţi vezi picioarele prin apă, un centimetru mai în faţă decât locul în care stai de fapt din cauza refracţiei.

— Tată, zise Douglas, e greu de explicat.

Cumva, oamenii care făceau tenişi ştiau ce vor şi de ce au nevoie băieţii - ştiau să pună bezele şi arcuri strânse în tălpici şi să ţească restul din iarbă înălbită şi arsă în sălbăticie. Undeva prin amestecul moale al tenişilor se ascundeau tendoanele fine şi puternice din picioarele căprioarelor. Oamenii care făceau tenişi observaseră îndelung vântul bătând printre copaci şi râurile scurgându-se în lacuri. Oricum, indiferent ce-o fi fost, era în pantofi şi era vară.

Douglas încercă să pună toate acestea în cuvinte.

— Da, zise tata, dar ce-au păţit tenişii de anul trecut? De ce nu-i scoţi din dulap?

Lui îi părea rău într-adevăr pentru băieţii care locuiau în California şi trebuiau să poarte tenişi tot anul, fiindcă în felul acesta nu ştiau ce înseamnă să-ţi scoţi iarna de pe

picioare, să descalţi pantofii de piele cu ţinte de metal, grei de zăpadă şi de ploaie, să fugi desculţ câte o zi întreagă şi pe urmă să-ţi înnozi şireturile de la primii tenişi din anotimpul acela, nou-nouţi, ceea ce era chiar mai bine decât mersul desculţ. Magia era întotdeauna legată de o pereche nouă de pantofi. Poate până în septembrie pantofii aceia o să moară, dar acum era d-abia sfârşitul lui iunie şi lumea era încă plină de magie, iar nişte pantofi ca ăştia te puteau purta în zbor peste copaci şi râuri, şi case - şi dacă voiai, te puteau purta mai ales peste garduri, trotuare şi câini.

— Dar nu înţelegi? zise Douglas. Pur şi simplu nu mai pot să port perechea de anul trecut.

Fiindcă perechea de anul trecut murise. Fusese minunată anul trecut, când o purtase prima dată, bineînţeles.

însă înţelegeai în fiecare an, pe la sfârşitul verii, că nu poţi de fapt să zbori peste râuri şi copaci, şi case cu ei, fiindcă erau morţi. Numai că acum începuse un an nou, iar el simţea că de data aceasta, cu noua pereche, ar putea să facă absolut orice.

începură să urce treptele spre casă.

— Economiseşte-ţi banii, zise tata. în cinci sau şase săptămâni...

— Dar până atunci se termină vara!

După ce se stinseră luminile şi Tom adormi, Douglas rămase treaz, întins în pat şi privindu-şi picioarele, atât de departe de el, luminate de lună tocmai la celălalt capăt al patului, libere acum de pantofii grei cu ţinte de metal.

— Motiv. Trebuie să găsesc un motiv să-mi ia tenişii.

Ei bine, aşa cum ştie toată lumea, dealurile din jurul oraşului mişunau de băieţi care speriau vacile, jucau rol de barometru pentru vremea locală, se coceau în soare şi se cojeau în fiecare zi ca foile calendarului, numai ca în ziua următoare să se coacă iar. Ca să-i prinzi, trebuia să fugi tu însuţi mai repede decât vulpile sau veveriţele. Cât despre oraş, fumega de duşmani

care fierbeau de furie din cauza căldurii, repetând orbeşte fiecare argument şi insultă iernatică. Ţine-ţi prietenii aproape şi duşmanii departe - aşa suna mottoul tenişilor Cream-Sponge Para Litefoot. Ţi se pare că lumea fuge prea repede? Vrei să o prinzi din urmă? Vrei să fii şi să rămâi alert? Alege Litefoot! Litefoot!

îşi ridică puşculiţa şi ascultă gânditor clinchetul surd ce trăda puţinii bani pe care-i avea.

„Indiferent ce-ţi doreşti", se gândi, „trebuie să te descurci singur. Aşa că acum, pe timp de noapte, trebuie să ne găsim calea prin pădure.

în centru, luminile prăvăliilor se stingeau, una câte una. Prin geam străbătu o adiere. Parcă era un râu ce curgea la vale şi picioarele lui ardeau să-l însoţească.

în vise auzi un iepure alergând, alergând, alergând în iarba înaltă şi caldă.

Bătrânul domn Sanderson trecea prin prăvălia lui de pantofi la fel ca proprietarul unui *petshop* în care se află cuşti cu animale din toată lumea, atingând scurt pe fiecare. Trecu uşurel cu mâna peste pantofii din vitrină, iar unii erau ca nişte câini, iar alţii ca nişte pisici; atinse fiecare pereche cu grijă, trăgând de şireturi şi întinzând mai bine limbile. După ce termină, stătu drept în mijlocul mochetei, privind în jur şi dând din cap aprobator.

Se auzi un bubuit de tunet, crescând în intensitate.

Se întâmplă repede: cu o clipă înainte, în uşa prăvăliei de pantofi a domnului Sanderson nu fusese nimeni, iar în clipa următoare apăru Douglas Spaulding, stângaci şi privindu-şi

ghetele de piele de parcă nu le putea dezlipi de ciment de grele ce erau. Tunetul dispăru în acelaşi timp în care ghetele se opriră. Pe urmă, dureros de lent şi neîndrăznind să ridice privirea din pumnul plin cu bani, Douglas ieşi din reflectorul strălucitor al soarelui de sâmbătă. începu să construiască pe tejghea fişicuri regulate de monede, precum cineva care joacă şah şi nu ştie dacă următoarea mutare îl va scoate la lumină sau îl va arunca în beznă.

— Un cuvânt să nu aud! zise domnul Sanderson.

Douglas înţepeni.

— Mai întâi, ştiu ce vrei să cumperi, continuă domnul Sanderson. în al doilea rând, te văd în faţa vitrinei în fiecare după-amiază. Crezi că nu te-am observat? Te înşeli. în al treilea rând, ca să fim foarte precişi, tu vrei tenişii Royal Crown Cream-Sponge Para Litefoot Tennis Shoes: „CA MENTOLUL PENTRU PICIOARELE DUMNEAVOASTRĂ!" în al patrulea rând, vrei credit.

— Nu! strigă Douglas, gâfâind de parcă fugise toată noaptea prin vise, şi îi răspunse: Am de oferit ceva mai bun decât creditul! înainte să vă spun, domnule Sanderson, vă rog să-mi faceţi şi mie un mic hatâr. Mai ţineţi minte ultima oară când aţi purtat chiar dumneavoastră o pereche de tenişi Litefoot?

Domnul Sanderson se întunecă la faţă.

— Păi, nu ştiu, acum zece, douăzeci, poate treizeci de ani. De ce...?

— Domnule Sanderson, nu credeţi că le datoraţi clienţilor dumneavoastră să probaţi pantofii pe care-i vindeţi, fie şi numai un minuţel, ca să ştiţi cum se simt? Dacă nu încearcă, oamenii uită cum e. Cel care făcea reclamă la United Cigar Store fuma, nu? Iar proprietarul prăvăliei de bomboane îşi gustă produsele, parcă. Aşa că...

— Nu ştiu dacă ai observat, zise bătrânul, dar am pantofi.

— Dar nu aveţi tenişi, domnule! Cum o să vinderi tenişi dacă nu vă entuziasmează tenişii, şi cum vă pot entuziasma dacă nu-i cunoaşteţi?

Domnul Sanderson se dădu în spate, distanţându-se un pic de ardoarea băiatului, şi duse mâna la bărbie.

- Păi...

— Domnule Sanderson, zise Douglas. îmi vinderi ceva şi eu vă vând altceva de aceeaşi valoare.

— Ia zi, măi, băiete, este absolut necesar să mă încalţ cu o pereche de tenişi, aşa-i? zise bătrânul.

— Aşa aş vrea, domnule!

Bătrânul oftă. Un minut mai târziu, stătea aşezat şi îşi lega gâfâind şireturile. Pe labele picioarelor lui înguste şi lungi, tenişii păreau deconectaţi şi străini de restul trupului, în costumul lui negru şi elegant. Domnul Sanderson se ridică în picioare.

— Cum se simte? întrebă băiatul.

— Cum se simte, cică; se simte bine, răspunse el şi vru să se aşeze.

— Vă rog! zise Douglas cu mâna întinsă. Domnule Sanderson, acum puteţi să vă legănaţi un pic în faţă şi-n spate, să vă ridicaţi pe vârfuri, aşa un pic, până când vă spun eu să vă opriţi? Eu vă dau banii mei, dumneavoastră îmi daţi pantofii, iar eu vă datorez un dolar. Dar, domnule Sanderson, dar - de cum primesc tenişii ăştia, ştiţi ce se întâmplă?

- Ce?

— Bang! Eu vă livrez pachetele sau vi le ridic, vă aduc cafeaua, duc gunoiul, fug la poştă, la telegraf, la bibliotecă! O să fac cât doişpe, o să mă vedeţi, când înăuntru, când afară, când înăuntru, când afară, tot timpul. Ia uitaţi-vă la tenişii ăştia, domnule Sanderson, vă daţi seama cât de repede m-ar purta? Toate arcurile alea? Simţiţi câtă fugă au înăuntru? Simţiţi cum vă prind şi nu vă mai dau drumul,

şi nu le place când staţi aşa în picioare şi nu faceţi nimic? Simţiţi cât de repede aş putea face lucrurile cu care nu aveţi chef să vă deranjaţi? Dumneavoastră doar să staţi aici în prăvălie, la răcoare, şi eu să alerg prin tot oraşul! Doar că nu o să fug eu, de fapt, o să fugă pantofii. Aleargă ca nebunii pe stradă, dau colţul şi pornesc înapoi! Ia uite cum se duc!

Domnul Sanderson simţi că ameţeşte de la cascada de cuvinte. Când puhoiul se prăvăli asupra lui, se lăsă şi el purtat de curent; începu să se ridice, pe vârfuri, să-şi flexeze tălpile, să-şi lase greutatea pe călcâie şi să-şi testeze gleznele. Se legănă încet, aproape în secret, în boarea de vânt care intra pe uşa deschisă. Tenişii se înfundau silenţios în covor ca în iarba din junglă, ca în lut şi în argilă tare. Solemn, se mai legănă o dată pe călcâie, în aluatul dospit, în pământul moale şi primitor. Pe faţa lui se perindau emoţiile ca un caleidoscop de culori, aprinse şi stinse pe rând. Gura i se căsca uşor deschisă. Se mai legănă o dată şi se opri de tot în acelaşi timp în care vocea băiatului se stinse, şi rămaseră amândoi în picioare, privindu-se unul pe celălalt în tăcerea naturală şi nesfârşită.

Afară, pe trotuar, trecură câţiva oameni prin soarele fierbinte, dar bătrânul şi băiatul rămaseră nemişcaţi, chipul băiatului strălucind şi al bătrânului plin de revelaţii. într-un final, bătrânul zise:

— Măi, băiete, ce-ai zice de o slujbă de vânzător de pantofi în prăvălia asta, peste cinci ani?

— Doamne! Mulţumesc, domnule Sanderson, dar nu ştiu încă ce o să fiu.

— Orice vrei tu să fii, măi, băiete, zise bătrânul. Aia o să fii. Pe tine n-o să te oprească nimeni.

Bătrânul se îndreptă încet spre zidul de care stăteau rezemate zece mii de cutii, se întoarse cu o pereche de pantofi pentru băiat şi scrise o listă pe o bucată de hârtie în timp ce acesta îşi lega şireturile şi se ridică să aştepte.

Bătrânul îi întinse lista.

— Uite câteva lucruri de făcut pentru după-amiaza asta. Fă-le şi suntem chit, apoi eşti concediat.

— Vă mulţumesc, domnule Sanderson! zise Douglas şi dădu să plece.

— Stai! strigă bătrânul.

Douglas se opri şi se întoarse.

Domnul Sanderson se aplecă înainte.

— Cum se simt tenişii?

Băiatul îşi privi picioarele, scufundate adânc în râuri, în lanurile de grâu, în vântul care deja îl purta afară din oraş. Se uită în sus spre bătrân, cu ochii strălucind şi gura mişcându-se fără sunet.

— Antilope? întrebă bătrânul, trecând cu privirea de la faţa băiatului la pantofi. Gazele?

Băiatul cugetă un moment, ezită şi dădu repede din cap. Dispăru aproape imediat, rotindu-se cu un fâşâit ca o şoaptă. Cadrul uşii rămase gol, iar sunetul tenişilor se topi în căldura junglei.

Domnul Sanderson rămase în uşa însorită, ascultând. îşi aminti sunetul izvorând din visurile lui de băiat, pierdute cu mult timp în urmă. Creaturi superbe sărind sub cerul liber, străbătând tufişurile, trecând pe sub copaci, în urma lor doar ecoul moale al fugii.

— Antilope, repetă domnul Sanderson. Gazele.

Se aplecă să ridice ghetele de iarnă ale băiatului, abandonate şi grele de atâtea ploi uitate şi zăpezi topite de mult. Ieşi din soarele arzător cu paşi moi, uşori şi lenţi, şi se îndreptă înapoi spre civilizaţie...

Scoase un caiet galben, apoi un creion Ticonderoga, tot galben. Deschise caietul şi linse vârful creionului.

— Tom, zise, tu şi statisticile tale mi-aţi dat o idee. O să fac la fel, o să notez totul. De exemplu, îţi dai seama că în fiecare vară repetăm mereu aceleaşi lucruri pe care le-am făcut şi vara trecută?

— Adică ce repetăm, Doug?

— Adică facem vin de păpădie, cumpărăm tenişi noi, aruncăm prima pocnitoare din an, facem limonadă, ne intră ţepi în talpă, culegem struguri sălbatici. în fiecare

an facem aceleaşi lucruri, exact la fel, fără schimbări, fără nicio diferenţă. Asta înseamnă jumătate de vară, Tom.

— Păi, şi cealaltă jumate?

— Aia reprezintă lucrurile pe care le facem pentru prima dată în viaţă.

— Ca atunci când mâncăm măsline?

— Mai mult de atât. Ca atunci când aflăm că bunicul sau tata nu ştiu totul.

— Ba ştiu tot ce-i de ştiut, şi nu care cumva să uiţi!

— Tom, n-are rost să ne certăm, am notat deja la Descoperiri şi Revelaţii. Ei nu ştiu totul, dar nu-i o crimă. Am descoperit şi asta.

— Ce alte minuni mai ai acolo?

— Sunt viu.

— Hai că asta e veche!

— Da, dar de-abia de curând m-am gândit la asta, m-am gândit bine. Faci multe lucruri şi nu te gândeşti la ele, şi deodată eşti atent, te uiţi la ce faci şi le vezi prima oară. Aşa că o să împart toată vara în două părţi. Aici pe caiet am scris aşa la prima parte: RITURI ŞI CEREMONII. Prima dată când deschidem o sticlă de bere. Prima dată anul ăsta când am fugit desculţ în iarbă. Prima dată pe anul ăsta când aproape m-am înecat în lac. Primul pepene. Primul ţânţar. Prima recoltă de păpădii. Astea sunt lucrurile pe care le facem iar şi iar, şi niciodată nu ne gândim la ele. Iar aici, în spate, cum am zis, am DESCOPERIRI ŞI REVELAŢII sau poate ILUMINAŢII, ce cuvânt fain, sau INTUIŢII, da? Adică faci ceva ce ştii bine, cum ar fi vinul de păpădie, şi pui asta la RITURI ŞI CEREMONII. Pe urmă te gândeşti la ce-ai făcut, şi orice-ţi vine în cap, oricât de nebunesc ar fi, pui la DESCOPERIRI ŞI REVELAŢII. Uite ce am scris despre vin: De fiecare dată când îl punem în sticlă, punem deoparte o bucată de 1928. Ce zici de asta, Tom?

— Păi, pe mine m-ai pierdut de ceva timp.

— Stai să-ţi arăt alta. Chiar la început, la CEREMONII, am scris: Prima ceartă şi chelfăneală din

vara lui 1928 de la tata, în dimineaţa zilei de 24 iunie. în spate, la REVELAŢII, am scris: Adulţii şi copiii se ceartă pentru că aparţin unor rase diferite. Uită-te la ei şi pe urmă uită-te la noi, cum nu semănăm deloc. Rase diferite, părţi ireconciliabile. Ce zici de asta, Tom?

— Doug, măi, câtă dreptate ai! Aşa e! De-asta nu ne înţelegem cu mama sau tata. Bucluc, bucluc, din zori până mă culc! Mamă, ce deştept eşti!

— în astea trei luni, de fiecare dată când vezi că faci ceva iar şi iar, spune-mi. Gândeşte-te bine şi zi-mi. Pe urmă, de Ziua Muncii, facem socoteala finală şi vedem cu ce ne-am ales!

— Păi, am să-ţi dau o statistică chiar acum. Ia creionul, Doug. în toată lumea sunt cinci miliarde de copaci. Am căutat eu. Sub fiecare copac e o umbră, da? Păi, atunci, ce face să fie noapte? îţi zic eu: umbrele care ies de sub cinci miliarde de copaci! Gândeşte-te! Sunt umbre care se întind în aer, acoperind totul. Dacă am putea găsi un mod ca să ţinem toate umbrele alea sub copaci, am putea să stăm treji jumătate de noapte, Doug, fiindcă n-ar mai fi noapte deloc! Poftim: ceva nou, ceva vechi.

— Aşa e, asta este ceva nou şi ceva vechi. Douglas linse vârful creionului Ticonderoga, al cărui nume îi plăcea teribil. Mai zi o dată.

— Sunt umbre sub cinci miliarde de copaci...

Da, vara însemna ritualuri, fiecare cu locul şi timpul lui. E un ritual să faci limonadă sau ceai cu gheaţă, e ritualul vinului, al pantofilor, sau al mersului desculţ şi, în cele din urmă, venind rapid pe urma celorlalte cu demnitatea sa tăcută, ritualul leagănului de pe prispă.

în a treia zi de vară, spre sfârşitul zilei, bunicul ieşi pe uşa din faţă, cântărind calm din priviri cele două inele goale atârnate pe prispă. înaintă spre balustrada acoperită de muşcate ca un căpitan Ahab care cuprinde cu privirea ziua blândă şi cerul domol, îşi umezi un deget ca să simtă de unde vine vântul şi îşi dădu jos

haina ca să vadă cum este cu mâneci scurte afară, acum că apunea soarele. Acceptă saluturile altor căpitani de pe alte prispe înflorite, ieşiţi ei înşişi ca să estimeze molcoma încălzire a vremii şi ignorându-şi nevestele ciripind sau lătrând ordine ca nişte căţei mici şi pufoşi ascunşi înapoia plaselor negre pentru insecte ale prispelor.

— Bine, Douglas, hai să-l punem acolo.

În garaj găsiseră palanchinul, leagănul vechi şi prăfuit, îl căraseră pe prispă şi îl agăţaseră cu un lanţ de inele, pentru festivalurile domoale din nopţile de vară. Fiindcă era mai uşor, Douglas se aşeză primul, iar bunicul i se alătură cu grijă puţin mai târziu, lăsându-se pontifical în scaun. Rămaseră acolo împreună, zâmbindu-şi unul altuia, dând încet din cap şi legănându-se alene.

Zece minute mai târziu, apăru şi bunica, cu găleţi cu apă şi o mătură ca să spele şi să cureţe prispa. Din casă apărură alte scaune şi balansoare.

— Mie întotdeauna îmi place să încep să stau afară cât mai timpuriu înainte să se înmulţească ţânţarii, zise bunicul.

Pe la şapte puteai auzi cum hârşâiau scaunele îndepărtate de mese, şi dacă stăteai afară, lângă fereastra salonului, puteai auzi cum cineva încearcă alene un pian ai dinţii galbeni. Puteai auzi cum se aprind chibrituri, cum încep să fiarbă primele feluri de mâncare în cratiţe şi cum, pe rafturi, răsună farfuriile, iar, undeva, în depărtare cum cântă un patefon. Orele înaintau şi chemau afară din casele înşirate pe străzile în amurg, sub imenşii stejari şi ulmi, pe prispe umbrite, oameni ca figurinele care anunţă vremea din pendulele cu barometru.

Unchiul Bert, poate bunicul, pe urmă tata şi unii dintre veri; bărbaţii ieşeau primii în seara groasă ca o melasă, fumând şi lăsând vocile femeilor în urmă, în bucătăria călduţă, ca să-şi pună universul în ordine. Pe urmă, sub streaşină prispei, se auzeau primele voci bărbăteşti, le vedeai picioarele sprijinite de balustradă,

picioarele băieţilor alungaţi pe treptele tocite sau pe balustradele de lemn de pe care uneori mai cădea câte ceva, câte un băiat sau câte un ghiveci de muşcate.

Ultimele apăreau bunica, străbunica şi mama, ca nişte fantome care se ascunseseră pentru o vreme în spatele uşii de plasă, iar bărbaţii se mişcau şi se mutau ca să le facă loc. Femeile aduceau cu ele tot felul de evantaie, ziare împăturite, mănunchiuri de crengi de bambus sau batiste parfumate, ca să pună în mişcare aerul din jur în timp ce vorbeau.

De vorbit, vorbeau toată seara, dar a doua zi nu mai ţinea nimeni minte ce vorbiseră. Nu conta pentru nimeni ce dezbă- teau adulţii; conta doar ca sunetele acelea să vibreze într-un du-te-vino neîntrerupt pe deasupra ferigilor delicate care înconjurau prispa din trei părţi; conta doar că întunericul umplea oraşul ca o apă neagră turnată peste case, că ţigările străluceau şi conversaţiile înaintau neîncetat. Vocile femeilor vibrau în aer, deranjând primii nori de ţânţari care dansau frenetic în jur. Vocile bărbaţilor, în schimb, treceau prin grinzile casei vechi; dacă închideai ochii şi lăsai capul pe scândurile duşumelei, puteai auzi vocile lor huruind în depărtare ca un cutremur politic, constant şi neîncetat, urcând şi coborând în valuri.

Douglas stătea întins pe scândurile uscate ale duşumelei, simţindu-se mulţumit şi liniştit până în străfundul sufletului de aceste voci a căror existenţă avea să continue în eternitate, scurgându-se ca un izvor şopotitor peste trupul lui, peste pleoapele lui închise şi în urechile lui somnoroase. Sunetele balansoarelor semănau cu cântecele greierilor, iar cântecele greierilor semănau cu sunetele balansoarelor, şi butoiul acoperit cu muşchi de sub fereastra sufrageriei pro- ducea altă generaţie de ţânţari care să facă subiectul tuturor conversaţiilor din nesfârşitele nopţi de vară ce urmau să vină.

Sentimentul pe care-1 avea stând întins pe prispă în nopţile de vară era atât de minunat, atât de simplu şi de reconfortant, încât nu se sătura niciodată de el.

Toate ceremoniile acestea erau aşa cum trebuiau să fie şi nepieritoare: pipele aprinzându-se, mâinile albe mişcând croşetele în întunericul serii, prăjiturile Eskimo Pies învelite în folie ca să rămână reci, oamenii venind şi plecând. Fiindcă întotdeauna veneau diverse persoane în vizită: vecinii din josul străzii şi oamenii de peste drum; domnişoara Fem şi domnişoara Roberta zumzăind pe drum în vehiculul lor electric, plimbându-i pe Tom sau pe Douglas prin cartier, apoi venind să se aşeze, încercând să-şi alunge febra din obraji cu evantaiele; sau domnul Jonas, gunoierul, care îşi lăsa calul şi căruţa ascunse pe alee, tot dând din gură, dar care urca scările cu un aer nevinovat de parcă nici nu deschisese gura şi cumva aşa se şi întâmpla.
Şi ultimii, copiii, care se întorceau de la ultimul joc de-a v-aţi ascunselea sau fotbal improvizat pe întuneric, gâfâind şi strălucind; se întorceau ca bumeranguri aruncate fără zgomot peste peluză, scufundându-se şi liniştindu-se sub greutatea vocilor de pe prispă care vorbeau, vorbeau, vorbeau...

O, luxul de a sta întins în noaptea ferigilor, în noaptea ierbii, în noaptea vocilor şopotind somnoroase şi împletind întunericul împreună. Adulţii uitaseră că era şi Douglas acolo, aşa de nemişcat stătea, ascultând planurile pe care le făceau pentru el şi pentru ei. Iar vocile, psalmodiate pe nori de fum de ţigară la lumina lunii, însoţeau fluturii de noapte ca nişte flori de măr târzii, izbindu-se de felinarele ce luminau slab în depărtare, străbătând anii...

în seara aceasta, în faţa magazinului United Cigar, bărbaţii se adunaseră ca să ardă dirijabile, să scufunde cuirasate, să detoneze dinamită şi, mai presus de toate, să savureze exact acele bacterii din gurile lor care într-o zi aveau să-i oprească pe toţi, definitiv. Nori nimicitori se învolburau şi se îndepărtau în fumul ţigărilor lor în jurul unei siluete nervoase, care putea fi zărită ascultând absent sunetele lopeţilor şi hârleţelor şi vocile intonând: „cenuşă din cenuşă, ţărână din

ţărână". Silueta era a lui Leo Auffmann, bijutierul oraşului, care, holbându-şi ochii mari şi negri precum cerneala, îşi ridică în cele din urmă mâinile ca de copil şi le strigă:

— Opriţi-vă! în numele lui Dumnezeu, ieşiţi din cimitir!

— Lee, mare dreptate ai, zise bunicul Spaulding, care-şi făcea plimbarea de seară cu nepoţii Douglas şi Tom. Dar Lee, numai tu poţi să le închizi gura tuturor depresivilor ăstora. Inventează tu ceva care să facă viitorul mai strălucitor, mai înfloritor, mai vesel. Tu ai inventat biciclete, ai reparat maşinile din sala de jocuri, ai proiectat filme în oraşul nostru, nu-i aşa?

— Cum să nu, zise Douglas. Inventează Maşina Fericirii! Oamenii râseră.

— Să nu râdeţi, răspunse Leo Auffmann. Cum am folosit noi maşinile până acum, am făcut oamenii să plângă? Păi, da! De fiecare dată când se pare că omul şi maşina o să se înţeleagă bine, bum! Cineva pune o rotiţă în plus, avioanele aruncă bombe peste noi şi maşinile ne aruncă de pe stânci. Aşa că băiatul are dreptate să ceară aşa ceva, nu? Da! Da...

Vocea lui se depărtă încet când Leo Auffmann se duse şi-şi mângâie bicicleta de parcă ar fi fost un animal.

— Ce am de pierdut? şopti el. Să-mi zdrelesc puţin degetele, să nenorocesc câteva kilograme de metal, să nu mai dorm? O s-o fac, zău că o s-o fac!

— Lee, zise bunicul... n-am vrut să spunem...

Dar Leo Auffmann se suise deja pe bicicletă şi plecase, pedalând prin noaptea caldă de vară şi vorbindu-le în timp ce se îndepărta.

— ...Las' c-o fac...

— Ştiţi ceva, zise Tom uimit, chiar sunt convins c-o s-o facă.

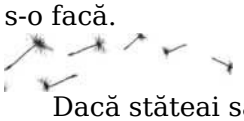

Dacă stăteai să îl priveşti cum mergea seara cu bicicleta pe străzile pavate cu piatră, îţi dădeai seama

că Leo Auffmann era un om care se lăsa purtat de val, savurând foşnetul uscat al scaieţilor în iarba culcată de dogoarea ca de cuptor, sau fâsâitul cablurilor electrice pe stâlpii uzi de ploaie. Era un om care nu suferea din lipsă de somn, ci savura pe îndelete nopţile nedormite, petrecute rumegând la nesfârşit mersul înainte - sau poate înapoi, cine ştie? - al marelui mecanism al universului. Dar în multe dintre nopţile acelea petrecute în ascultare, ba se hotăra, ba se răzgândea...

Loviturile vieţii, se gândea el în timp ce pedala, care sunt? Te naşti, creşti, îmbătrâneşti, mori. N-ai ce face în privinţa primei. Dar restul?

Rotiţele din angrenajul Maşinii Fericirii se învârteau aurii în capul lui. Cum să fie maşina asta, să ajute băieţii să treacă de la puf de piersică la tufişuri ţepoase, iar fetele din ciuperci urâte să devină nectarine. Iar apoi, în anii când umbra ţi se întinde în depărtări, şi numeri bătăile inimii cu milioanele, invenţia lui să te lase să adormi încet printre frunzele care cad din copaci, precum băieţii care se fac comozi în grămezile de uscăciuni şi privesc mulţumiţi cum moare lumea...

- Taţi!

Cei şase copii ai lui, Saul, Marshall, Joseph, Rebecca, Ruth, Naomi, cu vârste între cinci şi cincisprezece ani, alergau spre el să-i ia bicicleta, atingându-1 toţi în acelaşi timp.

— Te-am aşteptat. Avem îngheţată!

Se apropie de prispă şi simţi prin întuneric zâmbetul soţiei sale.

Timp de cinci minute mâncară tăcuţi, într-o linişte confortabilă, şi pe urmă, ridicând o lingură cu îngheţată de culoarea lunii, de parcă era sensul universului şi trebuia degustat îndelung, Lee zise:

— Lena? Ce-ai zice dacă aş încerca să inventez Maşina Fericirii?

— S-a întâmplat ceva? răspunse ea.

Bunicul porni cu Douglas şi Tom spre casă, dar pe la jumătatea drumului dădură peste Charlie Woodman şi John Huff, şi alţi băieţi, roiul lor de meteoriţi având o gravitaţie atât de mare, încât îl traseră pe Douglas departe de bunic şi de Tom şi îl împinseră spre râpă.

— Vezi să nu te pierzi, măi, băiete!

— Nu, nu... Nu mă pierd...

Băieţii se scufundară în întuneric.

Tom şi bunicul parcurseră restul drumului în tăcere, dar în faţa casei,Tom zise:

— Mamă, Maşina Fericirii - ce chestie!

— Nu-ţi face speranţe, îi spuse bunicul.

Orologiul tribunalului bătu ora opt.

* K

Orologiul tribunalului bătu ora nouă şi era aşa de târziu, se înnoptase de-a binelea pe străduţa aceea dintr-un orăşel dintr-o ţară mare, de pe un continent mare, de pe planeta Pământ, care se prăvălea în viteză prin hăul spaţiului, fie spre nicăieri, fie undeva anume, iar Tom simţea fiecare kilometru din căderea nesfârşită. Stătea lângă uşa de plasă, privind din casă către întunericul acela care alerga cu un aer aşa de nevinovat, de parcă nu s-ar fi mişcat deloc. Numai când închideai ochii şi te întindeai pe pat puteai să simţi cum se învârte lumea sub tine şi-ţi înfundă urechile cu o maree neagră care se ridică şi se sparge de stânci imaginare.

Mirosea a ploaie. Mama călca şi uda hainele stropind cu apă dintr-o sticlă de ketchup cu dop găurit, în spatele lui Tom.

Câteva case mai încolo mai era deschis o singură prăvălie - cea a doamnei Singer.

Tocmai când doamna Singer era pe cale să închidă, mama se înduplecă şi îi spuse lui Tom:

— Hai, fugi şi ia o cutie de îngheţată, şi vezi s-o închidă bine.

Tom întrebă dacă putea să ceară şi îngheţată de ciocolată pe deasupra, fiindcă lui nu-i plăcea de vanilie, şi când mama îi dădu voie, strânse bine banii în mână şi

fugi desculţ peste cimentul cald, pe sub merii şi stejarii de la marginea străzii, spre magazin. Oraşul era atât de tăcut şi îndepărtat, încât se auzeau greierii scârţâind printre copacii de un indigo fierbinte care ţineau stelele să nu cadă peste ei.

Cu tălpile goale lipăind pe pavaj, Tom traversă strada şi o găsi pe doamna Singer mişcându-se greoi prin prăvălie şi fredonând cântece idiş.

— O juma de kilogram de îngheţată? zise ea. Cu ciocolată peste? Cum să nu!

Băiatul stătu locului, privind-o cum se luptă cu capacul frigiderului de îngheţată şi îi umple bine cutia cu îngheţată de vanilie „cu ciocolată peste, cum să nu!" îi dădu banii, primi la schimb cutia rece şi pomi spre casă, frecând-o de frunte şi obraji, râzând. în spatele lui, luminile prăvăliei singuratice se stinseră şi mai rămase aprins doar un felinar stingher la colţul străzii; tot oraşul părea că adormise.

Deschise uşa de plasă şi o găsi pe mama călcând în continuare. Părea transpirată şi nervoasă, dar asta nu o opri să-i zâmbească.

— Când se întoarce tata de la şedinţă? o întrebă el.

— Pe la unsprezece şi jumătate, îi răspunse mama, ducând îngheţata în bucătărie şi împărţind-o.

Lui îi dădu porţia de ciocolată, îşi puse şi ei puţină şi restul îl dădu deoparte:

— Pentru Douglas şi tata, când vin acasă.

Savurară împreună îngheţata, înfăşuraţi în noaptea caldă şi tăcută de vară. Mama şi el, şi toată noaptea în jurul casei lor mici de pe strada lor mică. Băiatul lingea grijuliu toată îngheţata din lingură înainte să o umple iar, şi mama puse fierul de călcat la răcit în cutia lui şi se aşeză în fotoliu lângă patefon, mâncându-şi desertul şi zicând:

— Doamne Dumnezeule, ce cald a fost azi. Toată căldura intră în pământ şi iese înapoi la suprafaţă când se lasă seara. Să vezi ce-o să mai transpirăm la noapte...

Stăteau amândoi ascultând noaptea cum apăsa în

fiecare fereastră şi fiecare uşă, ascultând tăcerea nesfârşită, fiindcă radioul avea nevoie de baterie nouă, iar ei puseseră deja până la saturaţie toate discurile cu Knickerbocker Quartet şi Al Jolson şi Two Black Crows; aşa că Tom se aşează jos, pe podeaua de lemn, privind în afară în beznă beznă beznă, apăsându-şi nasul pe plasa de ţânţari până când pe vârf îi apărură pătrăţele mici.

— Unde crezi că e Doug? E aproape nouă jumate.

— Vine el, zise Tom, ştiind prea bine că Douglas avea să se întoarcă negreşit.

Se duse după mama să spele vasele. Fiecare sunet, fiecare zdrăngănit al farfuriilor sau al lingurilor era amplificat în noaptea de cuptor. Merseră împreună în sufragerie, scoaseră pernele canapelei şi traseră de ea până când se întinse patul dublu care se ascundea acolo.

Mama aranjă patul, lovind scurt pernele ca să le facă mai pufoase. Apoi, tocmai când Tom începea să-şi dea cămaşa jos, îl rugă să mai aştepte un pic.

— De ce?

— Fiindcă aşa am zis eu.

— Arăţi ciudat, mami.

Mama se aşează câteva clipe, apoi se ridică din nou şi merse la uşă, în timp ce Tom îi asculta vocea strigând iar şi iar:

— Douglas, Douglas, hei Doug! Douglasssssss!

Vocea ei pluti afară în noaptea caldă de vară, fără să se mai întoarcă. Ecourile nici nu o băgară în seamă.

Douglas. Douglas. Douglas.

Douglas!

Aşa cum stătea pe podea, Tom simţi un fior rece, care nu era nici îngheţată, nici iarnă, dar nici parte din căldura verii. Privi ochii mamei cum se mişcau într-o parte şi-n alta, clipind, o privi cum stătea în picioare, nehotărâtă şi nervoasă. O privi îndelung.

Ea deschise uşa de plasă, ieşi în noapte, coborî treptele şi înaintă până la tufişul de liliac, şi în urma ei Tom îi asculta sunetul paşilor.

Mama strigă iar.

Tăcere.

Mai strigă o dată şi încă o dată, iar în spatele ei Tom stătea în cameră şi aştepta să audă din clipă în clipă vocea lui Douglas răspunzând de undeva mai încolo, de pe strada lungă şi îngustă:

— Gata, mami! Gata, mama! Bună!

Dar răspunsul nu veni şi Tom rămase timp de două minute privind pe rând patul făcut, radioul tăcut, patefonul silenţios, candelabrul cu bobiţele lui de cristal strălucind cuminte, covorul cu motive purpurii şi stacojii. îşi lovi dinadins degetul mare de pat, ca să vadă dacă doare. Durea.

Uşa de plasă se deschise scârţâind, şi mama îi zise:

— Hai cu mine, Tom. O să ne plimbăm puţin.

- Unde?

— Pe-aici, prin jur. Haide.

Se luară de mână şi porniră împreună pe strada St. James. Sub picioarele lor, cimentul era cald şi scârţâitul greierilor suna mai tare în întunericul tot mai dens. Ajunseră la colţ, cotiră şi continuară drept către partea de vest a râpei.

Undeva, spre depărtări, pluti o maşină, clipind din faruri. Erau într-o bulă lipsită total de viaţă, lumină şi activitate. Ici şi colo, răzbăteau spre stradă ultimele pătrate de lumină slabă din casele unde oamenii nu se culcaseră încă. Dar majoritatea caselor erau tăcute şi întunecate, toată lumea dormea, iar din loc în loc, în obscuritate, oamenii stăteau pe prispă şi vorbeau încet. Când treceai pe lângă ei, mai auzeai uneori câte un balansoar scârţâind.

— Ce-mi doresc să fi fost tatăl tău acasă, zise mama, strângând în mâna ei mare mâna lui mai mică. Stai să vezi ce-i fac când îl prind pe băiatul ăla. Lupul Singuratic s-a apucat iar să ucidă. Nimeni nu e în siguranţă. Nimeni nu ştie nici unde, nici când o să apară. Martor mi-e Dumnezeu c-o să-l bat pe Doug de-o să regrete ziua în care s-a născut.

Acum trecuseră de câteva străzi şi se apropiaseră de silueta întunecată şi sfântă a Bisericii Baptiste

Germane, la intersecţia dintre strada Capelei şi Glen Rock. La aproape o sută de metri în spatele acesteia, începea râpa. îi simţeau mirosul - canal negru, frunze putrezite, verde dens. Era o râpă largă, care tăia oraşul în două, făcând meandre ca un râu - ziua junglă şi noaptea un loc de evitat, cum zicea mereu mama.

Ar fi trebuit să se simtă încurajat de apropierea bisericii, dar nici pomeneală - clădirea nu era luminată, părând rece şi nefolositoare ca o ruină la marginea râpei.

El nu avea decât zece ani şi nu ştia mai nimic despre moarte, teamă sau groază. Moartea era doar o figură de ceară în sicriu, ca în ziua aceea când el avea şase ani şi străbunicul murise şi zăcea în sicriul lui ca un vultur căzut, tăcut şi retras, care n-avea să mai facă niciodată scurtele lui comentarii seci despre politică sau să-i mai spună cum să fie băiat cuminte. Moartea era sora lui mai mică, într-o dimineaţă când el avea şapte ani şi se trezise, şi se zgâise la leagănul ei, iar ea se uita în sus către el cu o privire oarbă şi fixă, o privire albastră şi îngheţată, până când au venit oamenii s-o ia într-o cutie mică de nuiele împletite. Moartea a însemnat să stea lângă scaunul ei înalt, o lună mai târziu, când şi-a dat seama dintr-odată că ea n-o să mai stea niciodată acolo, râzând şi plângând, şi făcându-1 gelos pe ea fiindcă era vie. Aceea era moartea. Iar Moartea era Lupul Singuratic, nevăzut, plimbându-se pe după copaci, aşteptând undeva în afara oraşului ca să intre o dată sau de două ori pe an, să străbată aceste străzi, să ajungă în toate aceste locuri unde nu mai era niciun pic de lumină, să omoare una, două, trei femei în ultimii trei ani. Aceea era Moartea...

Dar asta era mai mult decât Moartea. în noaptea asta de vară, jos sub stele, îl striveau copleşitor toate lucrurile pe care avea să le simtă, să le vadă sau să le audă toată viaţa.

Abandonară trotuarul şi o apucară pe o cărare bătătorită, plină de pietre şi mărginită de buruieni în care corul greierilor se ridica ascuţit. O urmă

ascultător pe mama, înaltă şi curajoasă înaintea lui - apărătorul universului. Se apropiară împreună şi se opriră acolo, la sfârşitul civilizaţiei.

Râpa.

Aici şi acum, jos în groapa aceea de beznă şi junglă, unde se adunaseră dintr-odată toate lucrurile pe care n-avea să le cunoască sau să le înţeleagă niciodată; toate lucrurile nenumite din umbra grămezii de copaci, din mirosul de descompunere.

îşi dădu brusc seama că erau numai ei doi - el şi mama lui. Mâna ei tremura.

Şi simţind-o, se întrebă de ce... Fiindcă ea era mai mare, mai puternică, mai deşteaptă decât el, nu? Asta însemna că simţea şi ea ameninţarea aceea impalpabilă, tentaculul acela de beznă întinzându-se spre ei, răutatea aceea la pândă acolo jos? Atunci, asta însemna că nu devii puternic atunci când creşti mare? N-ai nicio alinare când devii adult? Nu există niciun adăpost în viaţă? Nicio cetate de came atât de puternică, încât să reziste atacului dibuit al miezurilor de noapte? îndoielile îl năpădiră, iar îngheţata reveni la viaţă în gâtul, burta, spinarea şi membrele lui; simţea frigul de parcă stătea iarăşi în bătaia vântului rece din decembrie trecut.

îşi dădu seama că toţi oamenii erau aşa; că fiecare persoană era singură cu sine însăşi. O singură unitate, o bucăţică din societate, mereu cu teamă în suflet. Ca acum. Dacă ţipă, dacă strigă după ajutor, se schimbă ceva?

întunericul poate veni repede şi învăluitor; un moment nesfârşit de rece şi totul s-a sfârşit. Cu mult înaintea zorilor, cu mult înainte ca lanternele poliţiei să cerceteze bezna şi să tulbure cărarea, cu mult înainte ca oamenii cu inimile tremurând să poată răsturna pietrele pentru a-i veni în ajutor. Şi dacă ar fi la aproape cinci sute de metri de el chiar acum, şi sigur era cineva, trei clipe ajungeau să ridice din negură un val care să-i fure toţi cei zece ani şi...

Impactul singurătăţii esenţiale a vieţii se izbi de

trupul lui şi-l făcu să tremure. Şi mama era tot singură. Nici ea nu putea să se bazeze pe sanctitatea căsătoriei, pe protecţia iubirii familiei ei, pe Constituţia Statelor Unite sau pe poliţie, nu putea să se bazeze pe nimic în acest moment, doar pe inima ei în care nu se afla decât silă incontrolabilă şi dorinţa de a cădea pradă fricii. în acest moment, totul se rezuma la o problemă individuală căutând o soluţie individuală. Nu exista altceva de făcut decât să accepte că era singur şi să pornească de la asta.

îşi înghiţi nodul din gât şi se agăţă de ea. „O, Doamne, să nu moară mama, te rog!" îşi zise. „Nu ne face rău. Tata o să se întoarcă de la şedinţă într-o oră şi dacă găseşte casa goală..."

Mama făcu primii paşi pe drumul către jungla primordială, iar el descoperi că-i tremura vocea.

— Mama, Doug e bine. Doug e bine. Zău că e bine. Doug ebine!

Vocea ei era încordată şi subţire.

— Mereu vine pe aici. I-am zis să nu mai vină, dar copiii ăia afurisiţi, ăia vin mereu pe aici. într-o seară o să vină aici şi n-o să se mai întoarcă niciodată...

N-o să se mai întoarcă niciodată. Asta poate însemna orice. Vagabonzi. Criminali. Beznă. Accident.

Si mai cu seamă Moarte!

5

Singur în tot universul.

în toată lumea există un milion de oraşe exact ca ăsta. Fiecare la fel de sumbru şi de singur, de îndepărtat, de plin de fiori şi de uimire. Cântecul subţire al viorilor, în gamă minoră, era cântecul tuturor oraşelor la fel de micuţe, lipsite de lumină, însă pline de umbre. O, cum se întinde singurătatea lor nesfârşită...

Râpe secrete şi deprimante în fiecare orăşel. Viaţa ca o oroare în noaptea oraşelor mici, când din toate părţile raţiunea, căsătoria, copiii, fericirea tremură sub ameninţarea căpcăunului numit Moarte.

Mama îşi ridică vocea în beznă.

— Doug! Douglas!

Şi brusc înţeleseră amândoi că ceva era în neregulă.

Greierii tăcuseră. Domnea tăcerea absolută.

Niciodată în viaţa lui Tom nu auzise o asemenea tăcere. Infinită. De ce au tăcut greierii? De ce? Din ce motiv? Nu mai tăcuseră niciodată. Absolut niciodată.

Dacă nu. Dacă nu cumva...

Urma să se întâmple ceva.

Toată râpa se încordase, apucându-şi strâns toate fibrele negre, trăgându-şi puterea din pământul adormit pe kilometri în jurul ei. Din pădurile, vâlcelele şi dealurile îngreunate de rouă, prin care câinii îşi ridicau botul spre lună, tăcerea nesfârşită se scurse în inima râpei, taman unde erau ei. Sigur avea să se întâmple ceva, chiar acum, în zece secunde sigur avea să se întâmple ceva. Greierii rămaseră credincioşi tăcerii, iar stelele apăsau atât de mult în jos, în roiuri fierbinţi şi ascuţite, încât le putea atinge cu vârful degetelor.

Tăcerea năpădeşte şi acoperă tot. încordarea creşte şi se întinde. Doamne, ce beznă e, cât de departe este totul. O, Doamne!

Şi dintr-odată, departe de tot, de peste râpă:

— Bine, mami! Vin acuşi, mama!

Pe urmă iar:

— Bună, mami! Vin, vin, mami!

Pe urmă lipăitul grăbit al tenişilor străbătând groapa râpei şi trei puşti ieşiră la iveală, fugind şi chicotind. Fratele lui, Douglas, împreună cu Chuck Woodman şi John Huff.

Fugind şi chicotind...

Stelele se traseră în sus ca antenele a zece milioane de melci.

Greierii cântau!

Bezna se trase înapoi, speriată, şocată, furioasă. O întrerupere atât de brutală, tocmai când se pregătea să se hrănească, o făcu să se replieze şi să-şi piardă apetitul. Bezna se retrase ca valurile mării, din care se revărsară râzând trei copii.

— Bună, mamă! Bună, Tom! Salut!

Era mirosul lui Douglas, fără îndoială. Sudoare şi

iarbă, şi izul copacilor şi al crengilor, şi al pârâului din spatele lui.

— Tinere, să vezi ce bătaie o să-ţi iei, declară mama, căreia frica-i dispăruse instant.

Tom ştiu că ea n-o să spună niciodată, nimănui, ce simţise atunci, însă noaptea aceea n-o s-o uite niciodată, la fel cum nici el n-avea s-o uite cât va trăi.

Plecară împreună spre casă, prin noaptea târzie de vară, îi părea tare bine că Douglas trăia. Tare, tare bine.

O clipă i se păruse...

Departe spre orizonul luminat de lună, un tren trecu peste un pod şi coborî într-o vale, fluierând ca o jucărie de metal pierdută şi fără nume. Tom se aşeză în pat lângă fratele lui, tremurând şi ascultând fluierul trenului, gân- dindu-se la un văr care locuise undeva, departe, spre acelaşi orizont prin care alerga acum trenul; vărul acela murise de pneumonie, târziu în noapte, cu mulţi ani în urmă...

Mirosul trupului lui Doug, întins în pat lângă el, avea o magie proprie, şi se linişti.

— Doar două lucruri ştiu sigur, Doug, îi şopti el.

- Ce?

— Noaptea e întuneric beznă - ăsta e primul.

— Si al doilea?

— Râpa pe timp de noapte nu are ce căuta în Maşina Fericirii, dacă domnul Auffmann o s-o construiască vreodată.

Douglas rămase tăcut o vreme.

— Să ştii că ai mare dreptate.

Tăcură, şi în tăcerea care se lăsă se auziră deodată paşi grei pe stradă, pe sub copaci, apoi în faţa casei. Din patul ei, mama şopti:

— Asta-i taică-tu.

Şi chiar el era.

Târziu în noapte, pe o bancă din faţa casei, Leo Auffmann scrise o listă imposibil de citit în întuneric, scoţând câte un „Ah!" sau „Uite încă una!" când descoperea vreo piesă esenţială. Uşa casei fâlfâi ca

aripile unui fluture de noapte. Zise încet:

— Lena?

O simţi aşezându-se în balansoarul de lângă el, în cămaşa ei de noapte, nu slabă aşa cum sunt fetele când au şaptesprezece ani şi nu sunt iubite, nu grasă aşa cum sunt femeile când au cincizeci de ani şi nu sunt iubite, ci perfectă în curbele ei tari şi frumoase, aşa cum sunt femeile, indiferent de vârstă, când nu au niciun dubiu.

Era toată o minune. Corpul ei, la fel ca al lui, avea propria lui minte, dar diferită de a sa, creând copii sau intrând înaintea lui în orice cameră ca să se asigure că atmosfera acesteia se va potrivi perfect cu dispoziţia lui sufletească. Nu părea să-şi petreacă perioade lungi de timp abandonată gândurilor; şi cugetările, şi acţiunile i se scurgeau fără efort din minte înspre mâini şi înapoi, într-un circuit natural şi simplu pe care nu îndrăznea şi nici nu dorea să-l pună pe hârtie.

— Maşina aia, spuse ea într-un final... noi nu avem nevoie de ea.

— Nu, îi răspunse, dar uneori trebuie să faci lucruri pentru alţii. Mă tot gândesc ce să fie în ea.

Filme? Radiouri? Aparate stereoscopice? Toate acestea, împreună, astfel încât oricine să le poată atinge, să zâmbească şi să spună „Da, domnule, asta e fericirea".

Da, îşi zise, să faci aşa o maşinărie care să producă fericirea, în ciuda picioarelor ude, a sinusurilor inflamate, a cearşafurilor şifonate şi a tuturor acelor ore târzii din noapte când monştrii îţi devorează sufletul, întocmai ca râşniţa aceea fermecată aruncată în mare, care macină şi macină la sare neîncetat, făcând apa mării să fie pentru vecie sărată. Cine nu şi-ar da şi sufletul ca să poată inventa aşa o maşinărie? Era o întrebare pusă întregii lumi, oraşului şi soţiei sale!

Dar tăcerea stânjenită a Lenei din balansoarul de alături îi spunea că ea e de altă părere. Tăcu şi el, cu capul dat pe spate, ascultând cum şuierau în vânt

frunzele de ulm.
Nu uita, îşi spuse, şi sunetul ăsta trebuie să fie în maşină. Puţin mai târziu balansoarul rămase gol în întuneric.

Bunicul zâmbi în somn.

Simţind zâmbetul şi întrebându-se ce-1 provocase, deschise ochii şi rămase tăcut, ascultând, până când înţelese.

Fiindcă auzise un sunet care era mult, mult mai important decât cântecul păsărilor sau foşnetul frunzelor.

O dată pe an se trezea aşa şi rămânea culcat, aşteptând sunetul acela care însemna că vara a început cu adevărat. într-o dimineaţă oarecare, cineva, un chiriaş, un văr, un fiu sau un nepot ieşea pe iarba din faţa casei şi începea să descrie careuri tot mai mici, spre nord, est, sud şi vest, însoţit de un zgomot de metal rotindu-se prin iarba dulce de vară. Flori de trifoi, câteva flori de păpădie rămase neculese, beţe, pietricele, rămăşiţe de la petrecerea de 4 iulie de anul trecut, dar mai presus de toate verdele aruncat în sus ca o arteziană, ţâşnind din motocosi- toarea gălăgioasă. O arteziană răcoroasă şi moale. Bunicul şi-o imagină gâdilându-i picioarele, stropindu-i faţa, umplându-i nările cu mirosul acela fără vârstă al unui anotimp nou născut, cu făgăduiala că vom trăi cu toţii încă douăsprezece luni.

Binecuvântată fie motocositoarea, îşi zise. Ce nebun zisese că prima zi din an trebuie să fie 1 ianuarie... Nu, mai bine să pună pe cineva să păzească iarba dintr-un milion de curţi din Illinois, Ohio şi Iowa, şi în dimineaţa aceea când este destul de mare să fie tunsă, în loc de pocnitoare şi artificii, şi zgomote, să fie doar nesfârşita simfonie a motocositorilor tunzând iarba în preerie. In loc de confetti şi serpentine, oamenii să se împroaşte cu iarbă, în acea singură zi din an care înseamnă fără doar şi poate început!

Pufni, dojenindu-se pentru câte gânduri îi trecuseră prin cap, se duse la fereastră şi se aplecă peste pervaz

în lumina plăcută a soarelui, şi iată - un chiriaş, un tânăr jurnalist pe care îl chema Forrester, tocmai terminase un rând.

— 'Neaţa, domnule Spaulding!

— Dă-i înainte, Bill! strigă bunicul din inimă.

Şi iată-1 jos, mâncând micul dejun pregătit de bunica, cu fereastra deschisă ca să fie permanent înconjurat de zgomotul motocositoarei.

— Ce încredere îţi dă, zise bunicul. Motocositoarea aia - ia ascultă!

— N-o s-o mai folosim prea mult, zise bunica, punându-i în faţă o grămadă de turte. Cică e un fel nou de iarbă pe care o plantează Bill Forrester în dimineaţa asta, ce nu trebuie tunsă niciodată. Nu ştiu cum îi zice, dar creşte uite-atât de înaltă şi nu mai mult.

Bunicul căscă gura la ea.

— Ce glume proaste faci cu mine astăzi!

— Du-te şi te uită. Pentru numele lui Dumnezeu, a fost ideea lui Bill Forrester. Iarba nouă stă în nişte lădiţe, lângă casă. Doar faci nişte găuri mici pe ici, pe colo şi o plantezi. Până se termină anul, iarba aia nouă o acoperă pe ailaltă şi ne vindem motocositoarea.

Doar zece secunde i-au trebuit bunicului să se ridice de pe scaun şi s-o taie pe uşă.

Bill Forrester lăsă maşina deoparte şi veni spre el, zâmbind, orbit de soare.

— Aşa e. Am cumpărat iarba asta ieri. M-am gândit să o plantez acum, că tot sunt în concediu.

— Dar pe mine de ce nu m-a întrebat nimeni? E curtea mea! strigă bunicul.

— M-am gândit că o să vă placă, domnule Spaulding.

— Eu nu cred că-mi place. Hai să-mi arăţi iarba asta de care faci atâta caz.

Merseră spre micile pătrate de iarbă nouă şi bunicul o îmboldi cu piciorul, suspicios.

— Mie-mi pare că e iarbă normală. Eşti sigur că nu

te-a prins vreun negustor mincinos dimineaţa devreme, înainte să te trezeşti bine?

— Am văzut-o crescând prin California. Nu se face mai înaltă de atât. Dacă se deprinde cu clima noastră, atunci n-o să mai fie nevoie să venim la anul s-o tundem în fiecare săptămână.

— Asta e problema cu generaţia voastră. Bill, mi-e ruşine cu tine, şi-ţi mai zici ziarist! Tot ce dă savoare vieţii, tu arunci la gunoi. Mai puţin timp, mai puţină muncă, i-auzi la el, zise bunicul şi dădu cu piciorul în iarbă, fără respect. Bill, când o să fii de vârsta mea, o să-nţelegi că toate lucrurile astea mărunte şi plăcute contează mai mult decât toate treburile tale importante. O plimbărică pe jos, într-o dimineaţă de primăvară, e mai bună decât un drum de o sută de kilometri încuiat într-o maşină, şi ştii de ce? Fiindcă este plină de arome şi de chestii care cresc. Ai timp să te uiţi, să vezi. Ştiu - tu acum cauţi lucrurile mai importante, şi cred că e normal şi corect. Dar tu eşti un tânăr jurnalist şi trebuie să ştii că e bine să mănânci şi struguri, nu numai pepeni. Ţie-ţi plac mult scheletele, iar mie amprentele, văd bine. Acum toate astea te deranjează şi mă gândesc că poate e din cauză că nu ai învăţat niciodată să le foloseşti. Dacă ar fi toate după voia ta, ai aboli toate lucruşoarele astea şi pe urmă n-ai mai avea ce face între toate treburile mari care te preocupă şi te-ai chinui singur căutând ce să mai fad ca să nu înnebuneşti. Aşa că de ce nu laşi mai bine natura să-ţi arate câte ceva? E o viaţă bună să coseşti iarba şi să jumuleşti buruienile, băiete.

Bill Forrester se uita la el şi zâmbea.

— Da, ştiu, zise bunicul, vorbesc prea mult.

— Ba mie-mi place să v-ascult.

— Atund să continuăm. Un tufiş de liliac e mai frumos decât o orhidee. Iar păpădiile şi pirul sunt şi mai şi! Ştii de ce? Fiindcă te fac să te apleci şi să-ntorci spatele oamenilor şi oraşului, să asuzi şi să te laşi în jos până când îţi aminteşti iarăşi că ai nas. Şi când stai aşa singur o bucată de timp, redevii tu însuţi; te-apuci să-ţi

gândeşti gândurile tale, singur. Grădinăritul este scuza cea mai la îndemână ca să te fad filosof. Nu există ghidtori, acuzaţii, nimeni nu ştie nimic cu siguranţă, şi tu eşti ca Plafon printre bujori, Socrate cultivându-şi propria mătrăgună. Un om care cară în spate un sac de îngrăşământ organic pentru curtea lui este ca un Atlas care ţine lumea pe umeri. Cum zicea avocatul Samuel Spaulding mai demult: „Când sapi pământul, îţi cultivi sufletul." Porneşte lamele motocositoarei, măi, Bill, şi ia-o la pas prin iarba aruncată de Fântâna Tinereţii. Am terminat lecţia. Şi pe urmă, o salată de păpădie e tare bună din când în când.

— De câţi ani n-aţi mai mâncat salată de păpădie, domnule?

— Hai să nu vorbim despre asta!

Bill lovi uşor cu pidorul una dintre cutiile cu iarbă şi dădu din cap.

— Ştiţi, iarba asta, nu v-am zis tot. Creşte atât de deasă, încât omoară garantat tot trifoiul şi păpădiile...

— Dumnezeule mare! Dar asta înseamnă să nu mai facem vin de păpădie la anul! Asta înseamnă să nu mai vină albine la mine-n curte! Ţi-ai pierdut minţile, fiule! Ia ascultă aid, cât te-a costat toată povestea asta?

— Un dolar cutia. Am cumpărat zece cutii, voiam să fie surpriză.

Bunicul băgă mâna în buzunar, scoase un portofel vechi, cu gura largă, îl desfăcu şi scoase din el trei bancnote de câte cind dolari.

— Uite, Bill, pentru tranzacţia asta tocmai ai făcut un profit foarte bun de cind dolari. Te rog să iei grămada de iarbă absolut lipsită de romantism şi s-o arund în râpă, la gunoi, unde vrei tu, dar te rog frumos şi umil să n-o plantezi la mine în curte. Motivele tale sunt ireproşabile, dar eu cred că motivele mele trebuie să primeze, fiindcă eu mă apropii de cei din urmă ani.

— Da, domnule.

Fără tragere de inimă, Bill băgă banii în buzunar.

— Bill, tu să plantezi iarba asta în alt an. Fie şi numai la o zi după ce-am murit, eşti liber să faci ce vrei

în toată curtea asta. Crezi că mai poţi să aştepţi cinci ani sau cât o dura până când dă colţul un orator obosit?

— Bineînţeles că aştept.

— E ceva cu motocositoarea asta ce nici măcar nu-ţi pot explica, dar pentru mine este cel mai minunat sunet din lume, cel mai proaspăt sunet al anotimpului, sunetul verii, şi tare i-aş mai duce dorul şi lui, şi mirosului de iarbă cosită.

Bill se aplecă şi ridică o cutie.

— Gata, mă duc la râpă.

— Eşti un om tare bun şi înţelegător, şi o să fii un reporter strălucit şi sensibil, îi zise bunicul, ajutându-1. Ascultă tu la mine!

Trecu dimineaţa, veni şi prânzul, iar bunicul se retrase după masă, citi un pic din Whittier şi dormi dus. Când se trezi din nou, era ora trei şi prin geam soarele strălucea viu. Tresărind, auzi iarăşi sunetul acela vechi, bine-cunoscut şi memorabil.

— Măi să fie, îşi zise, cineva a scos iar motocositoarea! Dar iarba a fost cosită tocmai în dimineaţa asta!

Ascultă iar, şi da, fără îndoială, iată bâzâitul acela neîntrerupt, mergând dintr-o parte într-alta.

Ieşi la geam şi căscă gura.

— Ei bine, e Bill. Bill Forrester, ce faci, omule? Te-a bătut soarele-n cap? Te-ai apucat iar să tunzi iarba!

Bill îşi ridică faţa spre el, zâmbi radios şi îi făcu cu mâna.

— Ştiu! Cred c-am ratat câteva petice!

Aşa că bunicul mai rămase în pat câteva minute, sim- ţindu-se tare bine şi liniştit, iar Bill Forrester continuă să tundă iarba, mai întâi la nord, apoi la vest, sud, şi în cele din urmă la est, formând în urma lui o superbă arteziană verde.

Duminică dimineaţa, Leo Auffmann inspectă rapid garajul, aşteptând să-l strige ceva, vreo bucată de lemn, vreun capăt de sârmă, sau poate vreun ciocan sau o

cheie, dar nu-i sări nimic în ochi, nu-1 chemă dorinţa niciunui început.

„Oare Maşina Fericirii trebuie să fie atât de mică, încât s-o ţii în buzunar? Sau, poate, să fie ceva în al cărui buzunar să stăm noi?"

— Un singur lucru ştiu cu siguranţă, zise cu voce tare. Trebuie să fie strălucitoare!

Luă o cutie de vopsea portocalie şi o puse în mijlocul mesei de lucru, apoi luă un dicţionar şi intră în casă.

— Lena?

Cu ochii în dicţionar, o întrebă:

— Eşti „mulţumită, încântată, satisfăcută, bucuroasă"? Te simţi „norocoasă, binecuvântată"? Ţi se pare că totul este „corect şi adecvat", „nimerit şi reuşit"?

Lena toca legume; se opri şi închise ochii.

— Mai citeşte o dată lista, te rog.

Leo închise cartea.

— Ce-am făcut, acum trebuie să stai să te gândeşti o oră înainte să-mi răspunzi. Vreau doar un da sau nu! Nu eşti mulţumită, încântată, bucuroasă?

— Vacile sunt mulţumite, copiii mici şi bătrânii care au ajuns la a doua copilărie sunt încântaţi, Dumnezeu să-i ajute, zise ea. Iar „bucuroasă", Lee? Ia uite ce mai râd când frec chiuveta...

Se uită atent la ea şi se relaxă.

— Aşa este, Lena. Bărbaţii nu înţeleg. Poate că luna viitoare o să plecăm.

— Dar nu mă plâng! strigă ea. Nu eu am venit cu o listă să-ţi cer să-mi arăţi limba şi să zici „Aaaa". Lee, tu te întrebi de ce-ţi bate inima noaptea? Nu! Pe urmă o să mă întrebi „Ce este căsătoria?" Cine ştie? Nu pune întrebări. Un om care gândeşte aşa, care caută să afle cum funcţionează lumea, cade de pe trapez la circ sau se îneacă tot întrebându-se cum funcţionează muşchii gâtului. Ia de mănâncă, dormi, respiră, Lee, şi nu te mai holba la mine de parcă nu m-ai mai văzut niciodată prin casă!

Lena Auffmann se blocă şi începu să adulmece aerul.

— Vai de mine, uite ce-ai făcut!

Deschise repede uşa cuptorului şi bucătăria se umplu imediat de un nor gros de fum.

— Fericirea! se plânse ea. Şi de fapt ne certăm pentru prima oară după şase luni! Fericirea, şi pentru prima oară în douăzeci de ani la cină n-o să mâncăm pâine, ci cărbune!

Până reuşi să aerisească bucătăria, Leo Auffmann dispăruse.

la

Zăngănitul acela de temut, ciocnirea dintre om şi inspiraţie, sunetul de metale, lemne, ciocane, cuie, rigle T şi şurubelniţe continuă multe zile. Uneori, Leo Auffmann rătăcea înfrânt pe străzi, nervos, neliniştit, tresărind la orice râset îndepărtat, ascultând glumele copiilor, observând ce-i amuza.

Noaptea stătea pe prispele vecinilor, înghesuit între alţi oameni, ascultându-i pe bătrâni cum cântăresc viaţa, tresărind la fiecare expresie de veselie ca un general care a trăit să vadă decimate forţele întunericului, confirmându-i strategia. Triumful pe care-1 simţea dura până ajungea acasă şi se închidea iarăşi în garaj, cu uneltele lui tăcute şi cu lemnul neînsufleţit, acolo orice urmă de strălucire i se ştergea de pe faţă şi începea să pocnească şi să lovească piesele maşinii de parcă aveau un sens profund, ca să-şi acopere sentimentul de eşec, într-un final maşina începu să capete formă, iar după zece zile şi zece nopţi, Leo Auffmann intră în casă pe bâjbâite, tremurând de oboseală, absorbit de munca lui şi pe jumătate mort de foame, arătând ca şi cum îl lovise un trăsnet.

Copiii zbierau unul la celălalt, dar tăcură brusc, de parcă odată cu bătaia ceasului intrase în casă însăşi moartea.

— Maşina Fericirii este gata, şopti cu ultimele puteri Leo Auffmann.

— Lee Auffmann, spuse soţia lui, a slăbit şapte kilograme. De două săptămâni n-a mai vorbit cu copiii lui, iar ei sunt nervoşi şi se ceartă tot timpul! Soţia lui e şi ea nervoasă, s-a îngrăşat cinci kilograme, uite, acum îi trebuie haine noi! Cum să nu — maşina-i gata. Dar fericirea, cine poate şti? Lee, lasă naibii pendula aia pe care o construieşti, că niciodată n-o să găseşti un cuc suficient de mare pentru ea! Nu-i menirea omului să se joace cu asemenea lucruri. Nu-i un păcat împotriva lui Dumnezeu, sigur că nu, dar tare mai pare să fie împotriva lui Leo Auffmann. încă o săptămână ca asta şi te îngropăm în maşina aia!

Dar Leo Auffmann era prea ocupat să observe felul în care cădea camera în sus.

„Ce interesant", îşi zise el de pe podea.

întunericul clipi deasupra lui în timp ce altundeva cineva striga tare ceva despre Maşina Fericirii, de trei ori.

Primul lucru pe care îl observă a doua zi fură zecile de păsări fluturând din aripi deasupra lui, creând unde ca nişte pietre colorate aruncate într-un pârâu incredibil de curat, izbindu-se încet de acoperişul de tablă al garajului.

O haită de câini vagabonzi intră încet în curte, unul câte unul cercetau cu privirea, scheunând la uşa garajului, iar patru băieţi şi două fete, alături de câţiva oameni, ezitară pe stradă, apoi îşi continuară drumul pe sub cireşi.

Luând aminte la zgomotul din jurul lui, Leo Auffmann înţelese ce le ajunsese la urechi şi îi ademenise pe toţi în curte.

Sunetul Maşinii Fericirii.

Era exact genul de sunet care se poate auzi din bucătăria unor uriaşi în zilele de vară: murmure înalte sau joase, constante sau schimbătoare. O armată de albine aurii şi metalice, mari cât nişte ceşcuţe, pregăteau mâncăruri de necrezut. Uneori, chiar uriaşa deschidea uşa imensă, cântându-şi mulţumită un

cântecel doar pentru sine, cu faţa ei ca o lună colosală de culoarea piersicii, privind în jos către câinii zâmbitori, copiii cu părul galben ca porumbul şi bătrânii cu părul alb ca făina.

— Stai aşa, zise Leo Auffmann cu voce tare. Eu n-am pornit maşina în dimineaţa asta! Saul!

Jos, în curte, băiatul se uită în sus spre el.

— Saul, ai pomit-o tu?

— Mi-ai zis s-o încălzesc acum o jumătate de oră!

— Bine, am uitat. încă nu m-am trezit.

Şi se lăsă să cadă înapoi în pat.

Ţinând tava cu micul dejun în mână, soţia lui se opri lângă fereastră, aruncând priviri lungi spre garaj.

— Ia spune-mi, zise ea liniştită, dacă maşina asta a ta e cum zici, ştie cumva cum se fac copiii? Poate să facă un om de şaptezeci de ani să aibă iar douăzeci? Şi apoi, cum arată moartea când te ascunzi acolo cu toate fericirea aia în braţe?

— Să mă ascund!

— Dacă mori de la prea multă muncă, eu ce să fac, să mă bag în cutia aia de jos şi să fiu fericită? Şi mai zi-mi altceva, Lee, cum este viaţa ta? Tu ştii cum e casa noastră. La şapte dimineaţa, micul dejun şi copiii; până la opt şi jumătate sunteţi toţi plecaţi, şi mai rămân doar eu, eu cu spălatul şi gătitul, şi cusutul şosetelor, sau cu îngrijitul grădinii, sau dau o fugă până la prăvălie sau frec argintăria. Cine se plânge? Vreau doar să-ţi aduc aminte cum e casa asta, Lee, ce e în ea! Şi-acum să-mi spui: cum faci să intre toate astea în maşină?

— Dar nu aşa este construită!

— Atunci îmi pare rău, dar n-am timp de ea.

îl sărută pe obraz şi plecă din cameră, iar el rămase întins în pat, mirosind vântul care venea pe geam de la maşina ascunsă mai jos, plin de aroma castanelor coapte vândute toamna pe străzile unui Paris pe care nu-l cunoscuse niciodată...

O pisică trecu nevăzută printre câinii şi copiii hipnotizaţi, oprindu-se să toarcă lângă uşa garajului, în sunetul valurilor albe rostogolindu-se ritmic pe un ţărm îndepărtat.

„Mâine o să-ncercăm cu toţii maşina", îşi promise Leo Auffmann.

Târziu în noapte, se trezi ştiind că ceva îl tulburase din somn. Departe în altă cameră auzi pe cineva plângând. Coborî din pat, şoptind:

- Saul?

Saul plângea în camera lui, cu faţa îngropată adânc în pernă. Repeta în somn:

— Nu... nu... Iar... iar...

— Saul, ai un coşmar? Spune-mi, băiete.

Dar băiatul plângea în continuare.

Deodată, aşa cum stătea pe pat lângă el, Leo Auffmann se gândi să se uite pe geam.

Sub el, uşa garajului era deschisă.

Simţi cum i se face pielea de găină.

După ce Saul adormi înapoi, neliniştit şi plângând în somn, tatăl coborî scările şi se duse la garaj. întinse mâna spre maşină, fără să îndrăznească să respire.

în răcoarea nopţii, metalul Maşinii Fericirii era prea fierbinte ca să-l atingă.

„Deci Saul a venit aici aseară" , îşi zise.

De ce? Oare Saul era nefericit şi avea nevoie de maşină? Nu, fericit, dar dorind să rămână mereu aşa. Ce poţi să-i spui un copil suficient de mare, încât să înţeleagă unde se află şi să încerce să rămână acolo? Ce? Şi totuşi...

Brusc, deasupra lui, ceva alb ieşi pe fereastra camerei lui Saul. îi sări inima în piept, până când îşi dădu seama că perdeaua fusese trasă de vânt afară în noapte. Dar în ochii lui perdeaua aceea fusese la fel de familiară şi strălucitoare ca sufletul unui copil fugind dintr-o cameră, aşa că Leo Auffmann îşi ridică mâinile într-un gest de împotrivire, ca şi când ar fi vrut să-l împingă înapoi în casa adormită.

Tremurând de frig, intră înapoi în casă şi se întoarse în camera lui Saul, unde apucă perdeaua fluturată de vânt, o băgă înăuntru şi încuie geamul ca să nu mai poată fugi, pe urmă se aşeză pe pat şi îşi lăsă mâna pe spatele băiatului.

Poveste despre două oraşe? A mea. *Vechiul magazin de curiozităţi?* Ha, asta sigur e a lui Leo Auffmann!

Marile speranţe? Asta a fost a mea cândva, dar e rândul lui să aibă *Marile speranţei*

— Ce este asta? întrebă Leo Auffmann intrând în cameră.

— Asta, îi răspunse femeia, este împărţirea bunurilor deţinute în comun! Când un tată îşi sperie fiul noaptea, înseamnă că e momentul să rupi totul în două! La o parte din calea mea, domnule *Casa umbrelor, Magazin vechi de curiozităţi* ce eşti! în toate cărţile astea, niciun savant nebun nu trăieşte ca Leo Auffmann, absolut niciunul!

— Pleci şi nici măcar n-ai încercat maşina! protestă el. încearc-o măcar o dată, îţi promit că n-o să mai pleci!

— *Tom Swift şi anihilatorul lui electric* — a cui o fi asta? Trebuie să ghicesc?

Pufnind, i-1 dădu pe *Tom Swift* lui Leo Auffmann.

Spre sfârşitul zilei, toate cărţile, farfuriile, hainele şi lenjeriile de pat fuseseră aranjate în grămezi, una ici, una dincolo, acolo patru, dincoace patru, acolo zece, dincoace zece. Lena Auffmann, ameţită de la atâta numărat, simţi nevoia să se aşeze.

— Bine, zise ea gâfâind. înainte să plec, Lee, vreau să-mi dovedeşti că nu le provoci coşmaruri copiilor, care n-au nicio vină!

Fără să zică un cuvânt, Leo Auffmann îşi conduse soţia afară din casă, în amurg, şi se opriră amândoi în faţa cutiei înalte de doi metri şi jumătate, colorată în portocaliu.

— Asta e fericirea? îl întrebă. Pe ce buton apăs ca să fiu nebună de bucurie, recunoscătoare, mulţumită şi îndatorată?

Copiii se adunaseră în jurul lor.

— Mami, zise Saul, opreşte-te!

— Trebuie să ştiu pentru ce m-am supărat, Saul.

Intră în Maşină, se aşeză şi se uită la soţul ei, dând în cap:

— Nu eu am nevoie de asta, ci tu, fiindcă ai ajuns o epavă cu nervii slabi, care ţipă mereu.

— Te rog, îi zise el, o să vezi!

Leo închise uşa şi-i strigă fără să o poată vedea:

— Apasă pe buton!

Se auzi un clic şi Maşina se scutură uşor, ca un câine imens care visează şi se mişcă în somn.

— Tată! îi strigă Saul, îngrijorat.

— Ascultă! răspunse Leo Auffmann.

La început nu se auzi nimic în afară de mişcarea rotiţelor nevăzute ale Maşinii.

— E bine mami? întrebă Naomi.

— E bine. E bine! Uite, uite… acuma!

Iar din interiorul Maşinii, se auzi Lena Auffmann zicând:

— O! şi pe urmă iarăşi: A! cu o voce speriată. Ia te uită! zise ea, ascunsă. Paris! După aceea: Londra! Ia uite, Roma! Piramidele! Sfinxul!

— Sfinxul, aţi auzit, copii? şopti Leo Auffmann, râzând.

— Parfum! strigă uimită Lena Auffmann.

De undeva se auzi slab un patefon cântând *Dunărea albastră.*

— Muzică! Dansez!

— Nu dansează de-adevăratelea, e doar în mintea ei, le şopti tatăl lor.

— Incredibil! spuse femeia nevăzută.

Leo Auffmann se îmbujoră.

— Ce femeie înţelegătoare.

Şi, în interiorul Maşinii Fericirii, Lena Auffmann începu să plângă.

Inventatorului i se şterse zâmbetul de pe faţă.

— Plânge, zise Naomi.

— Nu se poate!

— Ba plânge, zise Saul.

— N-are cum să plângă!

Uluit, Leo Auffmann îşi lipi urechea de Maşină.

— Dar... da... ca un prunc...

Nu reuşi altceva decât să deschidă uşa.

— Nu încă, zise soţia lui, care stătea pe scaun şi plângea. Lasă-mă să termin...

Soţia lui stătea pe scaun şi plângea.

Aşa că mai plânse puţin.

Perplex, Leo Auffmann opri Maşina.

— Doamne, nu există ceva mai trist în toată lumea! se cutremură ea. Mă simt oribil, absolut oribil.

Se ridică în picioare şi ieşi din maşină.

— Mai întâi a fost Parisul...

— Şi ce-i rău în asta?

— Nici măcar nu m-am gândit să ajung în Paris, niciodată în toată viaţa mea. Dar acum nu-mi mai iese din cap: Paris! Aşa că dintr-odată vreau să fiu în Paris şi ştiu că nu sunt!

— Dar în Maşina asta e ca şi cum ai fi acolo.

— Nu. Stăteam acolo şi-mi era totul clar. Mi-am şi zis: Nu e adevărat!

— Nu mai plânge, mami.

Se uită la el cu ochii ei mari, întunecaţi şi plini de lacrimi.

— M-ai făcut să dansez. N-am mai dansat de douăzeci de ani.

— Te duc la dans mâine seară!

— Nu, nu! Nu e important, şi nici n-ar trebui să fie. Dar maşina ta zice că e important şi acum cred şi eu asta! O să mă liniştesc, Lee, dar după ce mai plâng puţin.

— Şi ce-ai mai văzut?

— Ce-am mai văzut? Maşina îmi zice că sunt tânără, dar nu sunt. Minte rău, Maşina asta a Nefericirii!

— Cum adică nefericire?

Ea se mai liniştise.

— Lee, ai greşit fiindcă ai uitat că odată şi odată tot trebuie să ieşim din maşinăria asta,şi să ne întoarcem la farfuriile nespălate şi la paturile nefăcute. Cât eşti

înăuntru, da, un apus de soare durează aproape o eternitate, aerul este parfumat şi temperatura perfectă. Tot ce-ţi place ţine la nesfârşit. Dar în afara maşinii, copiilor le e foame şi hainele au nevoie de nasturi noi. Şi-apoi să fim serioşi, Lee, cât timp te poţi uita la un apus de soare? Cine vrea un apus nesfârşit? Cine vrea temperatura perfectă? Cine vrea mereu parfum în aer? Păi, după ceva timp, cine o să mai observe? Mai bine un apus de soare care durează un minut sau două, şi pe urmă ne bucurăm de altceva. Aşa sunt oamenii, Lee. Cum ai putut să uiţi?

— Asta am făcut?

— Nouă ne-au plăcut mereu apusurile fiindcă au loc doar o dată şi pe urmă dispar.

— Dar Lena, e trist.

— Nu, dacă un apus ar dura veşnic şi ne-am plictisi de el, de-abia asta ar fi trist. Aşa că două dintre lucrurile pe care le-ai făcut tu nu trebuia să le faci niciodată. Ai mărit durata lucrurilor scurte şi le-ai făcut să nu se mai sfârşească. Apoi ai adus lucruri îndepărtate aici în curtea noastră, unde n-au ce căuta, unde stau şi-ţi spun toată ziua: „Nu, n-o să călătoreşti niciodată, Lena Auffmann, n-o să vezi niciodată Parisul! N-ai să vizitezi niciodată Roma.". Dar eu ştiam asta, aşa că ce rost are? Mai bine uit şi mă descurc aşa, Lee, ce zici?

Leo Auffmann întinse o mână să se sprijine de maşină, însă şi-o trase înapoi, surprins de fierbinţeala metalului.

— Şi acum ce facem, Lena?

— Nu mă întreba pe mine. Eu ştiu doar că atâta timp cât chestia asta stă aici, o să vreau să vin la ea, sau Saul o să vină aici cum a făcut şi azi-noapte, şi deşi noi n-o să-i dăm voie, o să stea să se uite la toate locurile alea de departe, şi de fiecare dată o să plângem şi să vezi ce familie o să mai fim.

— Nu înţeleg cum de am putut să greşesc aşa, zise el. Lasă-mă să verific dacă este cum zici tu.

Se aşează pe scaunul din maşină.

— N-o să pleci, nu?

Ea încuviinţă din cap.

— Te aşteptăm, Lee.

închise uşa, dar când simţi cum îl cuprinde întunericul călduţ, apăsă pe buton cu o mică ezitare şi tocmai când începuse să se relaxeze învăluit de culoare şi muzică, auzi un strigăt.

— Arde, tati! Maşina a luat foc!

Cineva izbea tare în uşă. Sări în sus, se lovi la cap, căzu de cum se deschise uşa şi copiii îl traseră afară. în spatele lui se auzi o explozie înfundată şi toată familia o luă la goană. Leo Auffmann privi înapoi, gâfâind:

— Saul, cheamă pompierii!

Lena Auffmann îl prinse de mână, din fugă:

— Saul, aşteaptă.

Izbucniră flăcările, urmate de încă o explozie înfundată. Când se asigură că maşina ardea complet, Lena Auffmann îşi dădu acordul:

— Bine, Saul, fugi şi cheamă pompierii.

Toată lumea a venit să ajute la stingerea incendiului. A venit bunicul Spaulding, cu Douglas şi Tom, şi majoritatea chiriaşilor, au venit nişte oameni mai în vârstă de peste râpă, şi bineînţeles, toţi copiii pe o rază de o milă, iar copiii lui Leo Auffmann stăteau în faţa casei, mândri nevoie mare de cum se vedeau flăcările pe acoperişul garajului.

Bunicul Spaulding studie atent mingea de fum care se ridica spre cer şi zise încet:

— Lee, să nu-mi spui că asta a fost Maşina Fericirii...

— Cândva, peste un an, răspunse Leo Auffmann, o să aflu dacă într-adevăr a fost şi o să-ţi zic.

Acum, în obscuritate, Lena Auffmann privea pompierii fugind prin curte; garajul îşi mai urlă o dată furia şi se prăbuşi.

— Leo, zise ea, nu-ţi trebuie un an. Uită-te în jurul tău şi gândeşte-te. Nu mai vorbi. Pe urmă vino să-mi zici ce crezi. Eu o să fiu în casă, o să pun cărţile înapoi pe rafturile lor, şi hainele înapoi în dulapuri, pe urmă

mă apuc să gătesc, uite ce târziu e, s-a făcut deja întuneric. Haideţi încoace, copii, s-o ajutaţi pe mama.

Toţi pompierii şi vecinii plecară şi nu mai rămaseră decât bunicul Spaulding, Douglas şi Tom. Leo Auffmann stătea lângă ruina fumegândă, plin de gânduri negre. Dădu cu piciorul în cenuşa rece şi începu să spună, lent, ce avea de spus.

— Primul lucru pe care-1 înveţi în viaţă este că eşti un prost. Ultimul lucru pe care-1 înveţi în viaţă este că eşti exact acelaşi prost. M-am gândit la multe în ora asta. M-am gândit, Leo Auffmann e orb!... Vrei să vezi Maşina Fericirii, aia adevărată? Aia pe care au brevetat-o oamenii acum câteva mii de ani şi tot funcţionează, deşi poate nu tot timpul perfect, nu! Dar merge. A fost dintotdeauna aici.

— Dar incendiul..., începu Douglas.

— Bineînţeles, incendiul, garajul! însă, cum a zis Lena, nu am nevoie de un an ca să-mi dau seama că ceea ce a ars în garaj nu contează!

Merseră după el pe treptele prispei.

— Veniţi încoace, zise Leo Auffmann în şoaptă, şi uitaţi-vă pe geam. Dacă nu faceţi niciun zgomot, o s-o vedeţi.

Ezitând, bunicul, Douglas şi Tom se uitară înăuntru.

Şi văzură acolo, în cercuri calde de lumină, ce voia să le arate Leo Auffmann. Saul şi Marshall stăteau la masa de cafea şi jucau şah. în sufragerie, Rebecca aşeza argintăria. Naomi croia rochiţe din hârtie pentru păpuşi, iar Ruth picta acuarele. Joseph se juca cu trenuleţul lui electric. Lena Auffmann ieşi din bucătărie cu un vas cu friptură înăbuşită în cuptor. Fiecare mână, fiecare cap, fiecare gură făcea ceva, o mişcare mai mare sau mai mică. Li se auzeau tuturor vocile din depărtare. Cineva cânta cu voce dulce de copil. în aer plutea mirosul pâinii coapte, pâine adevărată, care avea să fie în curând acoperită cu unt adevărat. Totul era la locul lui şi funcţiona perfect.

Bunicul, Douglas şi Tom se întoarseră să se uite la Leo Auffmann, care privea senin pe geam, cu faţa scăldată în lumina blândă.

— Aşa e, şopti el. Uite-o aici.

Privea, acum mohorât şi melancolic, acum înveselit, şi într-un sfârşit cu o acceptare tăcută, iar toate micile rotiţe dinţate ale casei se mişcau, se amestecau una cu cealaltă, se îmbinau şi, într-un final, funcţionau fără reproş.

— Maşina Fericirii, zise. Maşina Fericirii.

Un moment mai târziu se făcu nevăzut.

Bunicul, Douglas şi Tom îl priviră de afară cum drege mecanismul, mai reglează ceva aici, înlătură fricţiunea de dincoace, ocupat printre toate acele rotiţe calde, minunate, infinit de delicate şi etern misterioase.

Zâmbind, plecară în noaptea răcoroasă de vară.

De două ori pe an scoteau afară covoarele mari, fâlfâi- toare, în curte, şi le aşezau pe iarbă, unde păreau nelalocul lor şi necălcate în picioare. Apoi bunica şi mama ieşeau din casă cu nişte obiecte care semănau cu spătarele unor scaune frumoase din fier forjat de la prăvălia de sucuri din centru. Aceste baghete magice de fier treceau din mână în mână până când ajungeau la toată lumea, iar Douglas, Tom, bunica, străbunica şi mama păreau nişte vrăjitoare şi ajutoare de vrăjitoare adunate în jurul motivelor prăfuite din străvechea Armenie. Apoi, la semnalul dat de străbunica, care ba clipea din ochi, ba mişca uşor din buze, bătătoarele se ridicau şi coborau pocnind, iarăşi şi iarăşi, peste covoare.

— Ia de-aici şi de-aici! zicea străbunica. Daţi afară muştele, măi, băieţi, omorâţi păduchii!

— Hai, tu! îi zise bunica.

Izbucniseră toţi în râs, dar furtuna de praf se învolbură în jurul lor şi se înecară.

în aer se ridicară, alungaţi iar şi iar, nori de scame, râuri de nisip, fulgi aurii de tutun de pipă. Băieţii luară o pauză, descoperind în urzeala şi firele covorului

urmele paşilor lor şi urmele câtor altor persoane, măturate de fluxul loviturilor, ridicându-se neîncetat pe ţărmul oriental.

— Aici a vărsat bărbatu-tău cafeaua! plesni bunica covorul.

— Aici ai vărsat tu smântână! scorni străbunica o tornadă de praf.

— Ia uită-te la urmele astea. Măi, băieţi, măi!

— Mamă mare, asta e cerneala ta!

— Nu, nici pomeneală! A mea este violet, aia e obişnuită, albastră!

Bang!

— Ia uite ce s-a bătătorit pe acolo pe unde se merge de la uşa holului până la uşa bucătăriei. Mâncare. Asta ademeneşte mereu leii la adăpătoare. Hai să-l întoarcem, să-l punem invers.

— Eu zic mai bine încuiem bărbaţii afară din casă.

— Să-i punem să-şi lase pantofii la uşă.

Bang, bang!

Pe urmă atârnară covoarele pe sârma de rufe, ca să termine ce începuseră. Tom stătea şi privea spiralele şi meandrele încâlcite, florile, figurile misterioase şi toate modelele alungite.

— Tom, vezi că stai degeaba. Dă tare!

— Dar îmi place că văd tot felul de forme, zise Tom. Douglas ridică privirea, bănuitor.

— Ce vezi?

— Păi, tot oraşul, oamenii, casele, uite, aici e casa noastră! Bang!

— Strada noastră!

Bang!

— Partea aia neagră e râpa!

Bang!

— Aia-i şcoala!

Bang!

— Desenul ăsta caraghios eşti tu, Doug!

Bang!

— Uite-le pe străbunica, bunica, mama.

Bang!

— De când stă covorul ăsta aici?

— De cincisprezece ani.

— De cincisprezece ani se plimbă lumea pe el, zău că văd fiecare pas, gâfâi Tom.

— Măiculiţă, băiete, dar ce limbariţă ai, zise străbunica.

— Văd tot ce s-a-ntâmplat în casă în toţi anii ăştia!

Bang!

— Tot trecutul, bineînţeles, dar zău că văd şi viitorul. Dacă mă uit bine de tot la desenele de pe covor, uite-aşa, văd şi pe unde o să păşim sau o să alergăm mâine.

Douglas lăsă bătătorul în jos.

— Ce altceva mai vezi?

— Cred că vede mai ales ţesătura, zise străbunica. N-a mai rămas mare lucru, în afară de urzeală. Se vede lucrătura producătorului.

— Exact! zise Tom, misterios. Firele puse cruciş şi curmeziş. Se văd tare bine. Duşmani teribili. Păcătoşi putrezi. E şi vreme bună, e şi vreme rea. Picnicuri. Banchete. Festivaluri de căpşuni.

Lovi ameninţător cu bătătorul fiecare dintre locurile arătate.

— Ce mai pensiune m-ai pus să întreţin, zise bunica, strălucind de sudoare.

Se vede totul, în ceaţă. Lasă capul într-o parte, Doug, şi închide un ochi, dar nu-1 închide de tot. Bineînţeles că e mai bine noaptea, în casă, cu covorul pe podea la lumina lămpii. Aşa vezi umbre de toate felurile, mai deschise sau mai închise, şi vezi unde merg iţele, simţi scamele, poţi să-i simţi moliciunea. Pariu că miroase fix ca un deşert, fierbinte şi nisipos ca sarcofagul unei mumii. Ia uite, pata aia roşie, aia e Maşina Fericirii când ardea!

— Mai degrabă cred că e sos picant de la sandvişul cuiva, zise mama.

— Nu, Maşina Fericirii, insistă Douglas, trist s-o vadă arzând acolo.

Sperase că Leo Auffmann o să reuşească să menţină

ordinea, să semene zâmbete peste tot, să ţină micul giro- scop din inima lui înclinat mereu spre soare, chiar şi când pământul se înclina către vidul şi bezna spaţiului. Dar nu, iată nebunia lui Auffmann acolo pe covor, cenuşă şi fum. Bang! Bang! Douglas lovi covorul.

— Ia uite, aia e maşinuţa electrică! Domnişoara Fern! Domnişoara Roberta! zise Tom. Tiit, tiit!

Bang!

Pufniră toţi în râs.

— Uite firul sorţii tale, Doug, cu tot cu nodurile din el. Prea multe mere acre. Murături înainte de culcare!

— Care, unde? strigă Douglas, uitându-se bine.

— Aici, peste un an, dincoace, peste doi ani, şi dincolo, peste trei, patru, cinci ani!

Bang! Bătătorul de covoare şuiera ca un şarpe zburând pe cerul orb.

— Şi încă una ca să creştem mari! zise Tom.

Lovi covorul atât de tare, încât tot praful adunat în cinci mii de secole sări din ţesătura uluită, rămase în aer un moment, sub privirile atente ale lui Douglas, ţesătura, firele, desenele tremurând sub lovituri, avalanşa arme- niană de praf se ridică fără zgomot în aer, copleşindu-1, îngropându-1 pentru eternitate sub ochii lor...

•

Cum a început povestea cu copiii, bătrâna doamnă Bentley nu putea să explice. îi vedea adesea în băcănie, ca moliile sau maimuţele printre verze şi banane atârnate, şi le zâmbea, iar ei îi zâmbeau înapoi. Doamna Bentley îi privea îndelung cum lasă urme de paşi în zăpadă, cum îşi umplu plămânii cu fumul toamnei, cum scutură viscole de petale de măr, fără nicio teamă. în ceea ce-o privea pe ea, avea o casă foarte bine întreţinută, totul la locul lui, podelele bine măturate, toate murăturile şi compoturile făcute ireproşabil, acele de pălărie înfipte ordonat în pernuţe speciale şi sertarele din dormitorul ei pline cu nimicurile adunate peste ani.

Doamna Bentley aduna orice. Aduna chitanţe,

programe vechi de teatru, bucăţi de dantelă, eşarfe, foi cu mersul trenurilor; toate bonurile şi suvenirele adunate într-o viaţă de om.

— Am o grămadă de discuri, zicea ea mereu. Am Caruso. Asta a fost în 1916, în New York. Aveam şaizeci de ani şi John încă trăia. Uite *Tune Moon,* 1924, cred, imediat după ce a murit John.

într-un fel, acesta era cel mai mare regret din viaţa ei. Tocmai lucrul pe care-i plăcuse cel mai mult să-l atingă, să-l asculte şi să-l privească, tocmai pe acela nu-1 păstrase. John era acum departe la ţară, într-o cutie datată şi ascunsă sub iarbă, şi din el nu mai rămăseseră decât jobenul de mătase, bastonul şi costumul cel bun din dulap - aproape orice altceva fusese ros de molii.

însă păstrase tot ce putuse. Rochiile ei cu flori roz strivite printre pastile de naftalină în lăzi mari şi negre, farfuriile din sticlă de Boemia din copilărie - le cumpărase când se mutase în acest oraş, cu cinci ani în urmă. Soţul ei avusese multe proprietăţi imobiliare în diferite oraşe, iar ea se mutase de colo colo, ca o piesă de şah din fildeş îngălbenit, vânzându-le pe rând, iar acum locuia într-un oraş necunoscut şi nu mai avea decât lăzile şi mobila, pitice, negre şi urâte, adunate în jurul ei ca animalele unui zoo străvechi.

Incidentul cu copiii avu loc pe la mijlocul verii. Doamna Bentley tocmai ieşise să ude iedera de pe prispa din faţa casei când văzu două fete şi un băiat mai mic, întinşi pe iarba din curtea ei, lăsându-se gâdilaţi de firele ierbii.

în acelaşi moment în care doamna Bentley îi văzu, zâm- bindu-le cu faţa ei ca o mască galbenă, pe stradă trecu o maşină de îngheţată cântând ca o cutiuţă muzicală vrăjită. Avea melodii cu sunete înviorătoare, ca un muzician expert care cântă la un set de pahare de vin, atrăgând atenţia tuturor. Copiii se ridicară întorcându-şi capul după maşină aşa cum se întoarce floarea soarelui, mişcându-se după soare.

Doamna Bentley le strigă:

— Vreţi şi voi? Staţi aşa!

Maşina de îngheţată se opri şi îi oferi bucăţele din epoca de gheaţă contra câtorva monede. Copiii îi mulţumiră cu gura plină de zăpadă, privind pe rând când la mocasinii ei, când la părul ei alb.

— Nu vreţi şi dumneavoastră puţin? întrebă băiatul.

— Nu, puiule. Sunt destul de bătrână şi mi-e mereu un pic frig; nici cea mai caldă zi nu mă poate dezgheţa, râse doamna Bentley.

Se ridicară cu micii gheţari în mână şi se înşiruiră pe balansoarul umbros de pe prispă.

— Eu sunt Alice, ea e Jane şi el e Tom Spaulding.

— îmi pare bine. Iar eu sunt doamna Bentley, dar prietenii îmi spun Helen.

Copiii o priviră uimiţi.

— Nu vă vine să credeţi că prietenii îmi spun Helen? întrebă ea.

— Nu ştiam că bătrânele au şi prenume, zise Tom, pri- vind-o chiorâş.

Doamna Bentley râse sec.

— Vrea să spună că nu le auzim niciodată prenumele, zise Jane.

— Draga mea, când o să fii şi tu la fel de bătrână ca mine, nici ţie n-o să-ţi mai spună nimeni Jane. Când eşti bătrân, toată lumea este oribil de politicoasă. Din „doamnă" nu mă scoate nimeni. Tinerilor nu le place să te strige „Helen", pare prea obraznic.

— Ce vârstă aveţi? întrebă Alice.

— Am văzut pterodactilii zburând, zâmbi doamna Bentley.

— Serios, ce vârstă aveţi?

— Şaptezeci şi doi.

îşi linseră îndelung dulciurile reci, deliberând.

— Tare bătrână, zise Tom.

— Mă simt la fel ca atunci când aveam vârsta voastră, zise bătrâna.

— Vârsta noastră?

— Da. Am fost şi eu o fetiţă frumoasă, ca voi, Jane şi Alice.

Copiii nu spuseră nimic.

— Ce s-a întâmplat?

— Nimic, zise Jane şi se ridică.

— Of, dar sper că nu trebuie să plecaţi aşa de repede. N-aţi terminat de mâncat... Ce s-a întâmplat?

— Mama mea zice că nu e frumos să spui gogoşi, răspunse Jane.

— Are dreptate, nu e deloc frumos, fu de acord doamna Bentley.

— Şi nici să ascultăm când spun alţii gogoşi.

— Cine ţi-a spus gogoşi, Jane?

Jane o privi scurt şi întoarse capul.

— Dumneavoastră.

— Eu? se miră doamna Bentley şi începu să râdă, ducându-şi o mână ofilită la piept. Ce gogoşi?

— Despre vârsta dumneavoastră. Despre faptul că aţi fost cândva fetiţă.

Doamna Bentley se îndreptă de spate.

— Dar chiar am fost, cu mulţi ani în urmă, exact ca tine.

— Haideţi încoace, Alice, Tom.

— Stai un pic, zise doamna Bentley. Nu mă crezi?

— Nu ştiu, răspunse Jane. Nu.

— însă e ridicol! E lucru ştiut, toată lumea a fost cândva tânără!

— Dar dumneavoastră nu, şopti Jane cu ochii în jos, ca şi cum îi era teamă să fie auzită.

Băţul îngheţatei zăcea abandonat într-o baltă de vanilie pe prispă.

— Bineînţeles că am avut şi eu opt, nouă, zece ani, ca voi toţi.

Cele două fete bufniră în râs, dar se opriră brusc.

Ochii doamnei Bentley străluceau.

— Ştiţi ceva, nu pot să pierd o dimineaţă întreagă cer- tându-mă cu nişte copii de zece ani. E inutil să mai repetăm, am avut şi eu zece ani cândva şi eram exact la fel de prostuţă ca voi.

Fetele râseră iar, în timp ce Tom părea stânjenit.

— Râdeţi de noi, chicoti Jane. N-aţi avut niciodată

zece ani, nu-i aşa, doamnă Bentley?

— Ia fugiţi acasă! strigă brusc femeia, nemaiputând să le suporte privirile. Nu vă dau voie să râdeţi de mine.

— Şi nici nu vă cheamă Helen, aşa-i?

— Ba bineînţeles că mă cheamă!

— La revedere, spuseră cele două fete, fugind şi chicotind prin iarbă, traversând micile iazuri de umbră, cu Tom venind încet pe urmele lor.

— Mersi pentru îngheţată!

— Am jucat şi şotron! strigă doamna Bentley în urma lor, însă ei erau departe deja.

Doamna Bentley îşi petrecu restul zilei pocnind ceainicele, zdrăngănind tare vasele în timp ce-şi pregătea un prânz sărăcăcios şi ieşind uneori la poartă, doar-doar i-o prinde iarăşi pe diavolii aceia insolenţi râzând şi alergând. Dar ce să le spună dacă îşi fac apariţia, şi de ce să-şi facă griji în privinţa lor?!

— Ce idee! îi spuse doamna Bentley ceainicului ei elegant, cu trandafiri. Nimeni nu s-a mai îndoit vreodată că am fost şi eu copil. Ce lucru oribil şi prostesc. Nu-mi pare rău că am îmbătrânit - chiar nu-mi pare -, dar nu-mi place deloc să mi se ia copilăria.

îşi imagină copiii fugind pe sub copacii scorburoşi ţinând copilăria ei invizibilă în degetele lor îngheţate.

După cină, fără niciun motiv anume, cu mişcări sigure, privindu-şi propriile mâini ca pe nişte mănuşi fantomatice la o şedinţă de spiritism, adună câteva lucruri într-o batistă parfumată, apoi se duse pe prispă şi aşteptă acolo, fără să se mişte, timp de o jumătate de oră.

De nicăieri apărură copiii ca nişte păsări nocturne, iar vocea doamnei Bentley îi făcu să tresară şi să se oprească.

— Da, doamna Bentley?

— Haideţi încoace pe prispă! le ordonă ea, şi fetele urcară cele câteva trepte, cu Tom în ariergardă.

— Da, doamna Bentley?

„Doamna" o spuseră apăsat, ca o notă joasă la pian, de parcă ar fi fost chiar prenumele ei.

— Am câteva comori să vă arăt.

Deschise batista parfumată şi se uită înăuntru de parcă ar fi putut s-o surprindă până şi pe ea conţinutul ei. Scoase un pieptene mic şi delicat, ornat cu cristale pe margine.

— Purtam asta când aveam nouă ani, zise ea.

— Ce drăguţ! exclamă Jane, rotind pieptenele în mână.

— Vreau să văd! interveni Alice.

— Şi ăsta e un inel pe care-1 purtam când aveam opt ani, zise doamna Bentley. Nu mi se mai potriveşte acum. Dacă te uiţi prin el, vezi tumul din Pisa, gata să cadă.

— Vrem să vedem!

Fetele şi-l dădură una alteia, până când Tom i-1 potrivi lui Jane pe deget.

— Mamă, e de mărimea mea! se minună ea.

— Şi pieptenele mi se potriveşte în păr! se miră şi Alice.

Bătrâna scoase câteva pietricele colorate.

— Poftim, zise ea, cu astea mă jucam.

Le aruncă, iar pietrele se rostogoliră în constelaţii pe prispă.

— Şi ia uitaţi aici!

Triumfal, le arătă piesa de rezistenţă, o fotografie cu ea pe când avea şapte ani, într-o rochie ca un fluture galben, cu bucle blonde şi ochi albaştri, şi guriţă de înger bosumflat.

— Cine e fetiţa asta? întrebă Jane.

— Eu sunt!

Uitându-se la poză, Jane decretă simplu:

— Nu vă seamănă deloc. Oricine poate găsi o poză ca asta, oriunde.

O privire îndelung.

— Mai aveţi şi alte poze, doamna Bentley? întrebă Alice. Cu dumneavoastră, dar mai târziu? Aveţi o poza la cincisprezece ani, la douăzeci de ani, pe urmă una la patruzeci şi una la cincizeci?

Fetele chicotiră.

— Nu sunt obligată să vă arăt nimic! zise doamna Bentley.

— Atunci nici noi nu suntem obligate să vă credem, răspunse Jane.

— Dar poza asta este dovada că am fost şi eu copil!

— Asta e altă fetiţă, la fel ca noi. Aţi luat-o de la cineva.

— Am fost căsătorită!

— Şi unde este domnul Bentley?

— A murit demult. Dacă ar fi fost aici, v-ar fi spus el cât de tânără şi frumoasă eram când aveam douăzeci şi doi de ani.

— Dar nu-i aid şi nu ne poate spune, aşa că ce dovadă e asta?

— Am un certificat de căsătorie.

— Poate că l-aţi luat şi pe ăla de undeva. V-aş crede că aţi fost cândva tânără - Jane închise ochii ca să arate cât era de sigură - doar dacă aţi avea pe cineva care să vă fi văzut când aveaţi zece ani şi care să ne povestească.

— Mii de oameni m-au văzut, prostuţo, dar acum sunt morţi sau bolnavi prin alte oraşe. Nu ştiu pe nimeni aid, fiindcă m-am mutat de curând, aşa că nimeni din oraşul ăsta nu m-a văzut tânără.

— Păi, asta e atund! Jane se întoarse către prietenii ei. N-a văzut-o nimeni!

— Ia ascultaţi aici! Doamna Bentley o prinse pe fată de mână. Trebuie să luaţi de bune lucrurile astea. Intr-o zi o să fiţi la fel de bătrâne ca mine, şi oamenii o să zică la fel şi despre voi. O să zică „O, nu, vulturii ăia n-au fost nidodată colibri, bufniţele alea n-au fost nidodată vrăbii, papagalii ăia n-au fost nidodată mierle!" O să fiţi şi voi la fel ca mine!

— Ba nu! ziseră fetele. Nu-i aşa? îşi ziseră una alteia.

— Lasă că vedeţi voi! spuse doamna Bentley.

Iar în sinea ei îşi zise: „O, Doamne, copiii sunt copii, bătrânii sunt bătrâni, şi altfel nu se poate. Nu-şi pot imagina o schimbare pe care nu o pot vedea..."

— Mama ta, îi spuse lui Jane. N-ai văzut cum îmbătrâneşte de la an la an?

— Ba nu, zise Jane. E mereu la fel.

Şi era adevărat. Trăieşti alături de cineva zi după zi şi ţi se pare că nimic nu se schimbă. Diferenţa te şoca

numai dacă omul acela fusese plecat, poate într-o călătorie îndelungată, timp de ani de zile. Iar ea se simţea ca o femeie care se suise într-un tren negru şi zgomotos şi nu mai coborâse din el timp de 72 de ani, iar când ajunsese în sfârşit pe peron, toată lumea se minima: „Helen Bentley, eşti chiar tu?"

— Cred că mai bine plecăm acasă, zise Jane. Mulţumesc pentru inel, îmi vine numai bine.

— Mulţumesc pentru pieptene, e frumos.

— Mulţumesc pentru poza cu fetiţa.

— Veniţi înapoi, nu vă dau voie să luaţi alea! strigă doamna Bentley după copiii care se îndepărtau în fugă. Sunt ale mele!

— Opriţi-vă! strigă Tom, pornind după ele. Daţi-i-le înapoi!

— Nu, le-a furat! Au fost ale unei fetiţe. Ea le-a furat. Mulţumesc! strigă Alice.

Aşa că, oricât de tare a strigat bătrâna după ele, fetele dispărură în noapte ca două molii.

— îmi pare rău, zise Tom de pe iarbă, privind în sus la doamna Bentley, apoi plecă şi el.

„Mi-au luat inelul şi pieptenele, şi poza", îşi spuse doamna Bentley, tremurând pe trepte. „Of, ce goală mă simt, ce goală; erau o parte din viaţa mea."

în noaptea aceea stătu mult timp trează printre lăzile şi lucruşoarele ei. Se tot uita la grămezile frumos aranjate de materiale şi jucării, şi pene din recuzita de la operă, şi zise cu voce tare:

— Chiar îmi aparţin toate astea?

Sau era doar trucul amănunţit al unei femei bătrâne care încerca să se convingă singură că avusese şi un trecut? Până la urmă, atunci când timpul trece, nu se mai întoarce. De trăit, trăim numai în prezent. Poate fusese şi ea fetiţă cândva, totuşi asta fusese tare demult. Copilăria ei dispăruse şi nimic n-o mai putea aduce înapoi.

O adiere nocturnă pătrunse în cameră. Perdelele albe fluturară în jurul unui baston care stătuse sprijinit de perete lângă alte nimicuri ani de-a rândul. Tremurând, cu un pocnet scurt, bastonul căzu într-un petic de lumină care-i poleia măciulia aurită. Fusese bastonul de operă al soţului ei. Parcă îl îndreptase el însuşi către ea, aşa cum făcea în rarele ocazii când aveau discuţii în contradictoriu şi el îi explica rezonabil, cu vocea lui blândă şi tristă.

— Copiii aceia au dreptate, i-ar fi spus el. N-au furat nimic de la tine, draga mea. Obiectele acelea nu-ţi mai aparţin ţie, persoanei care eşti aici şi acum. I-au aparţinut ei, cea care ai fost tu cu mult timp în urmă.

„Of!", îşi zise doamna Bentley. Şi pe urmă, de parcă un patefon antic pornise să hârâie un disc vechi de când lumea, îşi aminti o conversaţie pe care o avusese demult cu domnul Bentley, care mereu fusese atât de ferchezuit, cu o garoafă roz la rever, şi care-i zisese:

— Draga mea, n-o să înţelegi niciodată timpul, nu? Mereu încerci să fii ce ai mai fost, în loc să fii ce eşti acum. De ce ţii toate chitanţele şi programele de teatru? Mai târziu n-o să-ţi provoace decât suferinţă. Aruncă-le, draga mea.

însă doamna Bentley se încăpăţânase şi le păstrase.

— Nu merge aşa, continuase domnul Bentley, bându-şi ceaiul. Oricât ai încerca să fii ce erai în trecut, nu poţi să fii decât ce eşti aici şi acum. Timpul hipnotizează. Când ai nouă ani, ţi se pare că ai avut dintotdeauna nouă ani şi că aşa vei fi toată viaţa. Când ai treizeci de ani, ţi se pare că ai stat dintotdeauna la acea intersecţie din viaţa ta. Şi când ajungi la şaptezeci, ţi se pare că asta va fi vârsta ta pentru o eternitate. Eşti în prezent, prinsă în capcană, într-un eu tânăr sau într-un eu bătrân, dar nu există niciun altfel de eu.

Fusese una dintre puţinele, dar blândele certuri din viaţa lor liniştita. Nu-i plăcuseră niciodată apucăturile ei de a aduna toate micile flecuşteţele.

— Fii ceea ce eşti, aruncă tot ce nu eşti, zisese el.

Chitanţele sunt doar nişte tertipuri. Să strângi lucruri e totuna cu a face o scamatorie cu oglinzi.

Oare ce-ar fi spus dacă mai trăia astăzi?

— Tu aduni crisalide.

Da, asta ar fi spus.

— Corsete, cum ar veni, care nu ţi se vor mai potrivi niciodată. Aşa că ce rost are? Nu poţi dovedi că ai fost tânără. Fotografii? Nu, ele mint, tu nu eşti poza aia.

— Mărturii la notar?

— Nu, draga mea, tu nu eşti nici datele, nici cerneala, nici hârtia. Tu nu eşti niciuna dintre lăzile astea pline de prostioare şi praf. Eşti doar tu, aici, acum - tu cea de acum.

Doamna Bentley încuviinţă, respirând mai uşor.

— Da, aşa este. Aşa este.

Bastonul cu măciulie aurie zăcea tăcut pe covorul luminat de lună.

— Când vine dimineaţa, îi spuse ea, o să fac ceva definitiv cu toate astea, şi o să mă mulţumesc să fiu doar eu, nu cineva din anii trecuţi. Da, asta trebuie să fac.

Adormi...

Dimineaţa era strălucitoare şi verde, iar la uşă le găsi pe cele două fete, ciocănind încet.

— Mai aveţi şi alte lucruri, doamna Bentley? De la fetiţa aceea?

Le conduse pe hol, spre bibliotecă.

— Luaţi astea.

îi dădu lui Jane rochia în care jucase rolul fetei mandarinului pe când avea cincisprezece ani.

— Şi astea, şi astea...

Un caleidoscop, o lupă.

— Luaţi orice vreţi, zise doamna Bentley. Cărţi, patine, păpuşi, vi le dau pe toate.

- Nouă?

— Numai vouă. Şi pe urmă mă ajutaţi puţin? O să fac un foc mare în curtea din spate. O să golesc toate lăzile şi o să arunc toate gunoaiele astea. Nu-mi aparţin. Nimic nu aparţine nimănui, niciodată.

— Sigur că vă ajutăm, ziseră ele.

Doamna Bentley conduse procesiunea către curtea din spate. Avea braţele pline de lucruri şi o cutie de chibrituri în mână. Aşa că tot restul verii, cele două fete, însoţite de Tom, veniră ca trase pe aţă acasă la doamna Bentley, aşezându-se pe prispă şi aşteptând. De cum se auzeau clopoţeii maşinii de îngheţată, se deschidea uşa casei şi doamna Bentley ieşea cu mâna deja băgată adânc în portofelul ei tivit cu argint, şi timp de o jumătate de oră stăteau toţi patru acolo, savurând răcoarea îngheţatelor în ziua caldă, mâncând ţurţuri de ciocolată şi râzând. în sfârşit, se împrieteniseră.

— Ce vârstă aveţi, doamna Bentley?

— Şaptezeci şi doi.

— Ce vârstă aveaţi acum cincizeci de ani?

— Şaptezeci şi doi.

— N-aţi fost niciodată tânără, nu-i aşa, şi n-aţi purtat niciodată dantele sau rochii ca astea?

-Nu.

— Aveţi cumva şi prenume?

— Doamna Bentley e numele meu.

— Şi aţi locuit dintotdeauna numai în casa asta?

— Dintotdeauna.

— Şi aţi fost vreodată frumoasă?

— Niciodată.

— Nici într-un trilion de milioane de ani?

Cele două fete se aplecară către bătrână, aşteptând în tăcerea apăsătoare a după-amiezii de vară.

— Niciodată, repetă doamna Bentley. Nici într-un trilion de milioane de ani.

— Ţi-ai scos caietul galben, Doug?

— Păi da' cum.

Doug linse bine vârful creionului.

— Ce-ai trecut acolo până acum?

— Toate ceremoniile.

— Adică 4 iulie, ziua în care am făcut vin de păpădie şi lucruri mai puţin însemnate, ca atunci când am scos leagănul pe prispă, nu?

— Aici scrie că am mâncat prima prăjitură Eskimo Pie din vara asta pe 1 iunie 1928.

— Pe atunci nu era vară, era încă primăvară.

— Oricum a fost prima, aşa că am notat-o. Am cumpărat tenişii ăia noi pe 25 iunie. Am mers desculţ în iarbă pe 26 iunie. Mamă, ce grozav de ocupat am fost! Ei bine, tu ce raportezi de data asta, Tom? Ceva nou, sau o ceremonie deosebită, special pentru vacanţă, ceva ca pescuitul de crabi de pârâu sau prinsul de păianjeni de apă?

— Nimeni n-a prins vreodată păianjeni de apă. Ştii tu pe cineva care a făcut-o? Haide, ia zi!

— Stai să mă gândesc.

-Păi?

— Aşa e. N-a prins nimeni, şi nici nu cred c-o să prindă vreodată. Sunt prea rapizi.

— Nu e din cauză că sunt rapizi, ci că nu există, zise Tom, apoi se gândi mai bine şi încuviinţă: Aşa e, n-au existat niciodată. Păi, uite, asta am de raportat.

Se aplecă şi şopti ceva în urechea fratelui său. Douglas notă. Priviră amândoi caietul.

— Măi să fie! zise Douglas. Nu m-am gândit niciodată la asta. Incredibil! Aşa este, oamenii bătrâni n-au fost niciodată copii!

— Şi e cam trist, continuă Tom, nemişcat. Nu putem să-i ajutăm cu nimic.
f—

— Parcă tot oraşul e plin de maşini, zise Douglas, fugind. Domnul Auffmann şi Maşina Fericirii, domnişoara Fern şi domnişoara Roberta şi maşina lor verde. Aşa, Charlie, ce-i asta?

— Maşina Timpului, gâfâi Charlie Woodman, de-abia ţinând pasul. Pe onoarea maică-mii, pe onoare de cercetaş, pe onoarea lui Injun!

— Merge în trecut şi în viitor? întrebă John Huff, alergând în cercuri în jurul lor.

— Numai în trecut, dar nu poţi avea totul. Am ajuns.

Charlie Woodman se opri în faţa unui gard.

Douglas cercetă îndelung casa veche.

— Măi, asta e casa colonelului Freeleigh. N-are cum să aibă o Maşină a Timpului acolo. El nu e inventator, iar dacă ar fi fost, am fi aflat noi până acum ceva aşa de important ca o Maşină a Timpului.

Charlie şi John urcară tiptil treptele prispei. Douglas pufni şi clătină din cap, fără să se mişte de la baza scărilor.

— Bine, Douglas, zise Charlie. Fă pe găgăuţă. Sigur că bătrânul colonel Freeleigh n-a inventat Maşina Timpului, dar e proprietatea lui, şi a stat aici în tot timpul acesta, doar că eram noi prea tâmpiţi ca să ne dăm seama! Aşa că pa şi la revedere, Douglas Spaulding!

Charlie îl apucă pe John de braţ de parcă ar fi

escortat o doamnă, deschise uşa de la prispă şi intrară. In urma lui, uşa nu se trânti.

Douglas o prinsese şi intrase fără să zică nimic.

Charlie traversă prispa închisă, ciocăni şi deschise uşa de la intrare. Străbătură toţi cu privirea holul lung şi obscur, la capătul căruia se găsea o cameră luminată ca o peşteră submarină, în culori acvatice, verzui şi întunecate.

— Colonele Freeleigh?

Tăcere.

— N-aude prea bine, şopti Charlie. Dar mi-a zis să intru şi să-l strig. Colonele!

Singurul răspuns fu praful care se depunea domol dinspre etajul superior în jurul scărilor în spirală. Se auzi o mişcare slabă în camera submarină de la capătul holului.

Se deplasară încet spre camera aceea, în care descoperiră că erau doar două piese de mobilier - im bătrân şi un fotoliu. Şi bătrânul, şi fotoliul semănau ca două picături de apă, ambii atât de slabi, încât li se vedeau clar îmbinările oaselor şi ale lemnelor. In restul camerei erau doar podelele goale, pereţii lipsiţi de orice podoabă, tavanul şi cantităţi nesfârşite de aer tăcut.

— Zici că e mort, şopti Douglas.

— Nu e, doar că se gândeşte în ce loc nou să mai călătorească, zise Charlie, mândru şi rezervat. Colonele?

Una dintre piesele de mobilier cafeniu se mişcă şi îşi dădură seama că era colonelul, care privi în jurul lui, clipind des, apoi îi văzu şi le zâmbi cu gura lui ştirbă.

— Charlie!

— Colonele, Doug şi John au venit să...

— Bine aţi venit, băieţi. Staţi jos, staţi jos!

Stânjeniţi, băieţii se aşezară direct pe podea.

— Dar unde e..., începu Douglas, dar Charlie îl împunse scurt în coaste.

— Unde e ce? întrebă colonelul Freeleigh.

— Vrea să zică ce rost are să vorbim noi, zise

Charlie şi se strâmbă la Douglas, apoi îi zâmbi bătrânului. Noi n-avem nimic de zis, colonele, spuneţi dumneavoastră ceva.

— Vezi tu, Charlie, bătrânii ca mine de-abia aşteaptă să li se spună să povestească şi pe urmă se apucă să zdrăngănească precum un lift ruginit când se chinuieşte să urce.

— Ching Ling Soo, propuse Charlie nonşalant.

— Cum? întrebă colonelul.

— Boston, îi răspunse Charlie. 1910.

— Boston, 1910... Colonelul se încruntă. Păi, Ching Ling Soo, sigur că da!

— Da, domnule, colonele.

— Hai să vedem... Vocea colonelului se transformă într-un murmur care plutea în depărtări, peste lacuri senine. Hai să vedem...

Băieţii aşteptau.

Colonelul Freeleigh îşi închise ochii.

— întâi octombrie 1910, o seară frumoasă şi liniştită de toamnă, Teatrul de Revistă Boston, da, îl văd şi acum. Toate scaunele ocupate, toată lumea aşteaptă. Orchestra, fanfara, cortina! Ching Ling Soo, marele Magician din Orient! Iată-l, tocmai a urcat pe scenă! Şi iată-mă şi pe mine, în primul rând, la mijloc! „Trucul cu glonţul!" zice el. „Voluntari!" Bărbatul de lângă mine se ridică. „Examinează puşca!" zice Ching. „Fă un semn pe glonţ!" şi „Acum trage cu glonţul ăsta însemnat, cu puşca asta, spre faţa mea, iar eu o să fiu la celălalt capăt al scenei şi o să prind glonţul în dinţi!"

Colonelul Freeleigh respiră adânc şi se opri.

Douglas nu-şi putea desprinde ochii de la el, cuprins de uimire îmbinată cu evlavie. John Huff şi Charlie erau complet absorbiţi în poveste. Apoi bătrânul reluă firul narativ, cu capul şi corpul nemişcate, înţepenite, mişcându-şi numai buzele.

— „Pregăteşte arma, ocheşte, foc!" strigă Ching Ling Soo. Bang! Puşca bubuie. Bang! Ching Ling Soo ţipă, se clatină, cade, faţa lui e roşie. Haos. Publicul în picioare. Ceva problemă cu puşca. „Mort", zice cineva.

Şi aşa este. Mort. Oribil, oribil... N-o să uit niciodată... toată faţa lui o mască roşie, cortina coborând repede şi femeile plângând... 1910... Boston... Teatrul de Revistă... bietul om...

Colonelul Freeleigh îşi deschise încet ochii.

— Mamă, colonele, zise Charlie, a fost super tare. Acum povestiţi-ne despre Pawnee Bill.

— Pawnee Bill...?

— Da, atunci când aţi ajuns în prerie, hăt-încolo, tocmai în 1875.

— Pawnee Bill..., zise colonelul şi pluti înapoi în beznă. 1875... Da, eu şi Pawnee Bill aşteptăm pe un deluşor în mijlocul preriei. „Şşşt!", zice Pawnee Bill. „Ascultă."

Preria ca o scenă mare, pregătită pentru furtuna care vine. Tunet. încet. Iar tunet. Nu aşa încet. Şi cuprinzând toată preria, cât vezi cu ochii, un nor ameninţător, galben întunecat, plin de fulgere negre, coborând până la pământ, lung de optzeci de kilometri, lat de alţi optzeci, înalt de un kilometru jumătate şi la nici un metru de sol. „Doamne!" am strigat, „Doamne!" de sus de pe dealul meu - „Doamne!" Pământul bubuia ca o inimă speriată, măi, băieţi, o inimă îngrozită. îmi dârdâiau oasele să se spargă, nu altceva. Pământul se zguduia: rat-a-tat rat-a-tat, buum! Huruia. Uite ce cuvânt rar: huruia. Doamne, cum huruia furtuna aceea nebună, acoperind totul, şi văi, şi dealuri, iar de văzut nu se vedea decât norul şi nimic înăuntrul lui. „Uite-i!" a strigat Pawnee Bill. Şi norul era de praf! Nici un pic de aburi sau de ploaie, nu, domnule, doar praf din prerie scuturat în aer din iarba uscată ca iasca, praf fin ca făina, praf ca polenul poleit de soare, fiindcă ieşise soarele. Am urlat din nou! De ce? Fiindcă tot praful acela de pucioasă era o cortină care se dăduse la o parte şi puteam să-i văd, pe cuvântul meu! Incredibila armată a străvechii prerii: bizonii!

Colonelul lăsă tăcerea să capete ecouri, apoi vorbi din nou.

— Aveau capetele ca nişte pumni imenşi de negru şi

trupurile ca locomotivele! Douăzeci, cincizeci, două sute de mii de gloanţe de fier trase dinspre apus, sărite de pe şine şi împrăştiind zgură, cu ochii precum tăciunii, huruind spre orizontul uitării! Am văzut că praful se ridicase şi mă lăsa să privesc mareea aceea de cocoaşe, de coame cărnoase, cu valuri enorme de blană neagră ridicându-se şi coborându-se... „Trage!" zice Pawnee Bill. „Trage!" Şi eu ridic trăgaciul şi ţintesc. „Trage", zice el. Şi eu stau acolo şi mă simt ca mâna dreaptă a lui Dumnezeu, şi nu mă satur privind la spectacolul acela de necrezut de forţă şi violenţă alergând nesfârşit pe lângă mine, de parcă era miezul nopţii la amiază, sau un tren funerar strălucitor, negru şi lung, şi trist, şi nemăsurat şi nu tragi într-un tren funerar, nu-i aşa, băieţi? Nu-i aşa? Tot ce-mi doream atunci era să se aştearnă iar praful şi să acopere creaturile acelea scăpate din iad care se îmbulzeau şi loveau pământul în grămezi enorme. Şi băieţi, praful chiar s-a aşternut. Norul ascundea toate milioanele acelea de picioare care tunau şi fulgerau, şi ridicau furtuna de praf. L-am auzit pe Pawnee Bill înjurând şi l-am simţit dându-mi una peste mână, dar eu mă bucuram că nu atinsesem norul şi puterea ascunsă în el nici măcar cu un cocoloş de plumb. Nu-mi doream decât să stau acolo şi să privesc timpul fulgerând şi rostogolindu-se pe lângă mine, ascuns adânc în furtuna ridicată de bizoni şi purtat de ei spre veşnicie.

Furtunii i-a trebuit o oră, trei, şase ore să dispară în zare, năvălind spre alţi oameni mai puţini blânzi decât mine. Pawnee Bill dispăruse şi eu eram singur şi complet surd. Aşa amorţit, am străbătut un oraş aflat la 150 de kilometri mai la sud, fără să aud vocile oamenilor şi fără să vreau să le aud. Măcar o vreme voiam să ţin minte tunetul. încă îl aud uneori, în după-amiezile de vară ca asta, când ploaia trece peste lac; un sunet grozav şi nemaipomenit... şi-mi doresc să-l fi putut auzi şi voi...

Lumina slabă cădea pe nasul mare al colonelului Freeleigh, care semăna cu o ceaşcă mare şi albă de

porţelan în care cineva turnase un ceai de portocale slab şi călduţ.

— A adormit? îndrăzni Douglas să întrebe.

— Nu, zise Charlie. Doar îşi încarcă bateriile.

Colonelul Freeleigh respira repede şi superficial, de parcă alergase îndelung. într-un târziu, îşi deschise ochii.

— Da, domnule, zise Charlie admirativ.

— Ziua bună, Charlie, spune colonelul şi le zâmbi nedumerit băieţilor.

— Asta e Doug şi ăsta e John, repetă Charlie.

— Ziua bună s-aveţi, măi, băieţi.

Băieţii îi răspunseră.

— Dar, se întrerupse Douglas. Unde este...?

— Doamne Dumnezeule, dar prost mai eşti! zise Charlie, apoi îl îmboldi pe Douglas în braţ şi se întoarse spre colonel. Ce ziceaţi, domnule?

— Ce ziceam? murmură bătrânul.

— Războiul Civil, sugeră încet John Huff. De asta îşi aminteşte?

— Dacă-mi amintesc? se miră colonelul. O, da, sigur că da! îi tremura vocea şi închise din nou ochii. îmi amintesc totul! Mai puţin... de partea cui am luptat...

— Culoarea uniformei..., începu Charlie.

— Culorile se cam şterg de la o vârstă încolo, şopti colonelul. Acum e totul în ceaţă. Văd soldaţii cu mine, dar a trecut mult timp de când nu le mai văd culorile uniformelor. M-am născut în Illinois, am crescut în Virginia, m-am căsătorit în New York, am ridicat o casă în Tennessee şi acum, tocmai la sfârşit, iată-mă, dragă Doamne, înapoi în Green Town. Aşa că înţelegeţi de ce se amestecă toate culorile între ele...

— Dar mai ţineţi minte de ce parte a dealului aţi luptat? întrebă Charlie încetişor. Unde se ridica soarele, din stânga sau din dreapta? Când eraţi în marş, vă îndreptaţi spre Canada sau Mexic?

— îmi pare că-n unele dimineţi soarele se ridica fără doar şi poate din dreapta şi-n altele dimpotrivă, din stânga. De mărşăluit, mărşăluiam în toate direcţiile. Au

trecut aproape şaptezeci de ani de atunci. După atâta amar de vreme, uiţi şi soarele, şi dimineţile.

— Dar vă amintiţi victoriile, nu? O bătălie câştigată, undeva?

— Nu, zise bătrânul, cufundat adânc în amintiri. Nu-mi amintesc nicio victorie, nicăieri. în război nu câştigă nimeni, Charlie. Toată lumea pierde, iar ăla care pierde ultimul pune condiţiile. Tot ce mai ţin eu minte sunt pierderi peste pierderi şi multă tristeţe, iar singurul lucru bun a fost că s-a sfârşit. S-a sfârşit, Charles, asta a fost cea mai importantă victorie, când am lăsat armele deoparte. Dar nu cred că asta e tipul de victorie despre care vor băieţii să le povestesc.

— Antietam, zise John Huff. Intreabă-1 despre Antietam.

— Am fost acolo.

Ochii băieţilor străluciră.

— Bull Run, întreabă-1 despre Bull Run...

— Am fost acolo.

Aproape în şoaptă.

— Dar la Shiloh?

— N-a trecut un an din viaţa mea să nu mă gândesc, ce nume frumos şi ce păcat că nu-1 auzim decât în poveşti despre război.

— Atunci Shiloh să fie. Fortul Sumter?

— Am văzut primii norişori de fum de la praful de puşcă, zise el cu voce visătoare. îmi amintesc atâtea lucruri... îmi amintesc cântece. *Pe Potomac e linişte-astă seară, soldaţii se-odihnesc şi visează; sub razele lunii albe de toamnă, corturile lor par că luminează. Să nu uiţi, să nu uiţi... Pe Potomac e linişte-astă seară; se-aude doar râul ce curge năvală şi rouă sărută a morţilor tâmplă - pichetul nu va mai face de strajă.* După capitulare, de la balconul Casei Albe, domnul Lincoln i-a cerut orchestrei să cânte *Ia priveşte, ia priveşte, ia priveşte-n Sud...* Pe urmă a fost doamna aceea din Boston care într-o seară a scris un cântec de care-o să ne amintim o mie de ani: *Ochii mei văzură slava venirii Domnului; El calcă strugurii-n teascul cel*

mare al mâniei Sale. Noaptea târziu mă trezesc cântând cântece din alte timpuri. *Voi cavaleri sudişti! Ce hotarele Confederaţiei păziţi...*

Când flăcăii se vor întoarce-n glorie, frate, cu laurii ce-i vor dobândi... Atâtea cântece, cântate de ambele părţi, purtate de vânt spre nord şi spre sud. *Noi sosim, părinte Avraam, încă trei sute de mii... Poposim astă-seară, poposim astă-seară, poposim în corturi iară: Ura, ura, aducem Jubileul, ura, ura, steagul liberator. ..'*
Vocea bătrânului se şterse.

Băieţii rămaseră nemişcaţi timp îndelungat. Apoi Charlie se întoarse spre Douglas şi zise:

— Ei, este sau nu este?

Douglas inspiră de două ori şi-i răspunse:

— Clar ca bună ziua că este.

Colonelul deschise ochii.

[1] Toate versurile fac parte din cântece şi poezii populare în timpul Războiului Civil American (n. r.).

— Clar ca bună ziua că este... ce?

— O Maşină a Timpului, şopti Douglas. Sunteţi o Maşină a Timpului.

Timp de cinci clipe, colonelul nu-şi luă privirea de la băieţi. Acum era rândul vocii lui să fie plină de mirare.

— Aşa îmi spuneţi voi, măi, băieţi?

— Da, domnule, colonele.

— Da, domnule.

Colonelul se lăsă pe spate în scaun, privind spre băieţi, apoi la mâinile lui, şi în cele din urmă la zidul gol din spatele lor.

Charlie se ridică în picioare.

— Păi, cred că e timpul să plecăm. La revedere şi mulţumim fain, colonele.

— Cum? Ah, la revedere, măi, băieţi.

Douglas şi John, şi Charlie ieşiră tiptil.

Deşi trecuseră prin dreptul lui, colonelul Freeleigh nu-i văzu plecând.

însă, odată ajunşi în stradă, băieţii tresăriră când

auziră dintr-odată pe cineva strigându-i de la geam, de la primul etaj:

- Hei!

Priviră cu toţii în sus.

— Da, colonele?

Colonelul se aplecă, făcându-le semn cu mâna.

— M-am gândit la ce-aţi zis voi, măi, băieţi!

— Da, domnule?

— Şi-aveţi dreptate! Eu de ce nu m-am gândit la asta până acum? Maşina Timpului, zău aşa, Maşina Timpului!

— Da, domnule.

— Rămas-bun, măi, băieţi. Puteţi veni oricând la bord!

La capătul străzii se mai uitară o dată înapoi, şi colonelul era tot acolo, făcându-le cu mâna. îi făcură şi ei cu mâna, savurând un sentiment călduros şi plăcut, apoi plecară mai departe.

— Ciu-ciuuu, zise John. Pot să călătoresc doisprezece ani în trecut. Pam-bum-poc!

— Daaa, zise Charlie, privind înapoi spre casa tăcută, dar nu poţi să călătoreşti o sută de ani.

— Nu, zise John gânditor, o sută de ani nu pot. Ce mai călătorie ar fi asta! Ce mai maşină!

Merseră tăcuţi aproape un minut, fără să-şi ridice privirile din pământ. Ajunseră în dreptul unui gard.

— Ultimul peste gard este o fată, zise Douglas.

Tot drumul spre casă lui Douglas i-au zis Dora.

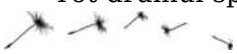

Cu mult după miezul nopţii, Tom se trezi din cauza lui Douglas care scria furios în caietul lui galben, la lumina unei lanterne.

— Doug, ce s-a întâmplat?

— Ce să se întâmple? Totul! Mă socotesc tare norocos, Tom! Ia gândeşte-te, Maşina Fericirii nu a mers, nu? Dar cui îi pasă! Mi-am socotit bine tot anul acesta, oricum. Dacă-mi trebuie să ajung undeva pe strada mare, am tramvaiul din Green Town ca să mă sui în el şi să văd lumea de sus. Dacă-mi trebuie să

ajung undeva pe străzile celelalte, sun la uşa domnişoarei Fem şi domnişoarei Roberta şi ele încarcă bateriile maşinuţei lor electrice şi mergem să ne dăm cu barca pe trotuare. Dacă-mi trebuie să fug pe alei sau pe după garduri, să văd părţi din Green Town pe care nu le vezi decât pe ferite, am tenişii mei nou-nouţi. Tenişi, maşinuţă electrică, tramvai! Am tot ce-mi trebuie! Dar e ceva mai fain de atât, Tom, mult mai fain, ia ascultă aici! Dacă vreau să merg undeva unde nu mai poate merge nimeni, fiindcă nimeni nu e suficient de deştept să-şi închipuie aşa ceva, dacă vreau să dau o fugă până în 1890 şi pe urmă să schimb trenul la 1875, şi să sar în acceleratul de 1860, tot ce-mi trebuie este Expresul bătrânului colonel Freeleigh! Uite ce scriu aici: „Poate oamenii bătrâni nu au fost niciodată copii, cum zicem noi despre doamna Bentley, dar oricum ar fi fost, mari sau mici, unii dintre ei erau prin preajmă prin Appomattox în vara anului 1865." Oamenii ăştia au ochi de indieni şi pot să vadă în trecut mai mult decât putem noi doi să vedem în viitor.

— Asta sună tare fain, Doug, dar ce înseamnă?

Douglas scria mai departe.

— înseamnă că eu şi cu tine nu avem nici măcar jumătate de şansă să călătorim atât de departe ca ei. Dacă avem noroc, o să ajungem la patruzeci, patruzeci şi cinci, cincizeci de ani, dar pentru ei asta e doar o azvârlitură de băţ. De-abia când faci nouăzeci, nouăzeci şi cinci, o sută de ani, poţi să zici că ai călătorit al naibii de departe.

Lumina lanternei dispăru.

Băieţii rămaseră întinşi în lumina lunii.

— Tom, şopti Douglas, trebuie să călătoresc peste tot, să văd tot ce e de văzut. însă mai presus de toate trebuie să-l vizitez pe colonelul Freeleigh măcar de trei ori pe săptămână. El face mai mult decât toate celelalte maşinării la un loc. El vorbeşte şi tu asculţi, dar cu cât vorbeşte mai mult, cu atât te face să priveşti în jur şi să vezi tot felul de lucruri, îţi zice că eşti călător într-un tren foarte special şi zău că e adevărat. El a fost pe şine

şi ştie. Şi acuma suntem şi noi pe drum, eu şi cu tine, pe aceleaşi şine ca şi el, dar mai la vale, şi avem atâtea de făcut, să căscăm ochii şi să mirosim, şi să facem tot felul de chestii, încât trebuie să vină bătrânul colonel Freeleigh să ne dea un brânci şi să ne spună să fim mai vioi, ca să ne amintim fiecare clipă! Să ne amintim fiecare lucruşor! Şi când vom ajunge bătrâni şi vor veni la noi alţi copii, să putem face pentru ei ce-a făcut colonelul pentru noi. Aşa merg lucrurile, Tom, trebuie să mă duc să stau mult cu el, ca să pot călători cu el în trecut cât de des poate.

Tom tăcu, gânditor, apoi îşi ridică ochii spre Douglas, în beznă.

— Să călătoreşti în trecut. Ai născocit tu asta?

— Poate da şi poate nu.

— Să călătoreşti în trecut, şopti Tom.

— Un singur lucru ştiu fără doar şi poate, zise Douglas, închizându-şi ochii. Pare tare singuratic.

, y* v-

, V

Bang!

Se auzi o uşă trântindu-se. în pod, praful sări de pe birouri şi biblioteci. Două bătrâne se lipiră cu spatele de uşa podului după ce se grăbiseră să o încuie cât mai bine. Părea că o mie de porumbei săriseră de pe acoperiş drept peste ele. Se aplecară de parcă purtau o povară mare, copleşite de bătaia aripilor, dar se opriră uluite. Nu se auzea decât sunetul pur al panicii, inimile bătându-le haotic în piepturi... încercară să se facă auzite peste tumult.

— Ce-am făcut! Bietul domn Quartermain!

— Sigur l-am omorât. Şi sigur ne-a văzut cineva şi ne-a urmărit. Ia uită-te...

Domnişoara Fern şi domnişoara Roberta se uitară pe furiş pe geamul plin de pânze de păianjen. Afară nu părea să se fi întâmplat nicio tragedie, iar stejarii şi ulmii profitau

liniştiţi de soare. Pe trotuar se plimba un băiat, care se duse încolo, se întoarse, privi în sus.

în pod, cele două femei se uitară una la alta de parcă încercau să-şi vadă chipurile în apa unui pârâu zglobiu.

— Poliţia!

Insă nimeni nu bătea la uşă strigând tare: „In numele legii!"

— Cine e băiatul acela de jos?

— Douglas, Douglas Spaulding! Doamne, a venit să ne ceară să se plimbe cu maşina electrică. Nu ştie nimic. Mândria ne-a ruinat. Mândria şi maşinăria aia nenorocită!

— Vânzătorul ăla oribil din Gumport Falls. E numai vina lui, el şi discursul lui.

Vorbe, vorbe, ca ploaia de vară pe un acoperiş.

Şi deodată era altă zi, altă după-amiază. Ele stăteau amândouă pe prispă, la umbră, răcorindu-se cu evantaie albe şi farfurii cu jeleu rece de lămâie.

Din lumina orbitoare, din soarele galben, strălucind la fel de superbă precum caleaşca unui prinţ...

MAŞINA VERDE!

Plutea, şoptea, respira ca briza oceanului. Delicată ca frunzele de arţar, mai dulce decât apa de pârâu, torcând cu măreţia pisicilor la pândă. Stând în maşină, cu pălăria sa Panama plutind pe vaselină deasupra urechilor, vânzătorul din Gumport Falls! Maşina, mergând lentă şi şireată pe şenilele ei de cauciuc, traversă trotuarul alb şi ars de soare, pârâi până la prima treaptă şi se opri. Vânzătorul sări afară, blocând soarele cu pălăria, orbindu-le cu zâmbetul lui.

— Mă numesc William Tara! Şi asta - atinse un buton şi se auzi un ţăcănit - este maneta!

Ridică scaunele acoperite cu satin negru.

— Baterii electrice!

în aerul fierbinte se simţi miros de fulger.

— Maneta de condus! Suportul pentru picior! Parasolarul! Iată aici, în faţa dumneavoastră, maşina electrică!

în podul întunecos, amintirea le dădu femeilor un fior.

— De ce nu l-am înţepat cu acele de tricotat?

— Şşşş! Ascultă.

Cineva ciocăni la uşa din faţă, dar se opri după o vreme. Văzură o femeie traversând curtea şi intrând în casa vecină.

— E doar Lavinia Nebbs, a venit cu o cană goală să împrumute nişte zahăr, cred.

— Ia-mă de mână, mi-e frică.

închiseră ochii şi amintirea, ca o piesă de teatru, reîncepu. Bărbatul din Gumport Falls flutură o pălărie veche de paie luată de pe o ladă de fier.

— Tare vă mulţumesc, aş vrea nişte ceai cu gheaţă.

Era atât de linişte, încât se auzea lichidul rece curgând în stomacul lui. îşi întoarse apoi privirea spre cele două doamne bătrâne ca un doctor care, cu lanterna, le consulta ochii, nasul şi gura.

— Doamnelor, ştiu că sunteţi amândouă în putere. Se vede. Optzeci de ani - pocni din degete - e o nimica toată pentru dumneavoastră! Dar vedeţi, există şi momente când eşti atât de ocupat, încât ai nevoie de un prieten bun, un prieten la nădejde, şi acel prieten este Maşina electrică cu două locuri.

Fixă cu privirea lui verde şi sticloasă, de vulpe împăiată, marfa aceea incredibilă care strălucea în soare şi mirosea a nou, aşteptându-le ca un scaun de salon confortabil, dotat însă cu roţi.

— Silenţioasă ca zborul unei lebede.

îi simţiră respiraţia în faţă.

— Ascultaţi.

Ele ascultară.

— Bateriile sunt complet încărcate şi gata de mers! Ascultaţi! Nu tremură şi nu scoate niciun sunet. Este electrică, doamnele mele. O puneţi la încărcat noaptea în garaj.

— Se poate să - adică poate...

Sora mai mică luă iarăşi o înghiţitură de ceai, jenată.

— Se poate să ne electrocuteze accidental?

— Ferească sfântul!

Se întoarse iar către maşină. Dinţii lui erau ca protezele care îţi rânjesc noaptea, din vitrinele cabinetelor de dentist.

— Ceaiuri, zise el, valsând în cerc pe trotuar. Cluburi de bridge. Serate. Gale. Prânzuri. Petreceri aniversare! Micul dejun la D.A.R.[I]

Hurui ca şi cum se pregătea să dispară pentru totdeauna, apoi reveni în hârşâit de cauciucuri.

— Cina la Gold Star Mother, continuă el şi se aşează elegant, încorsetat ca un portret de femeie. Uşor de condus. Tăcută, pleacă şi soseşte elegant. Nu e nevoie de permis. în zilele răcoroase savuraţi adierea vântului. Ah...

Alunecă pe lângă prispă cu capul dat pe spate, ochii închişi în extaz, părul ciufulit de vânt, deşi cu cărare perfectă.

Urcă reverenţios treptele prispei, cu pălăria în mână, şi se întoarse să privească modelul de încercare de parcă ar fi fost altarul unei biserici bine-cunoscute.

— Doamnelor, zise moale, douăzeci şi cinci de dolari avans. Zece dolari pe lună timp de doi ani.

Fern coborâse prima treptele şi se aşezase pe unul dintre cele două scaune, sfioasă, neputându-şi controla mâna. O ridică şi îndrăzni să apese pe claxonul din cauciuc.

Se auzi ţipătul unei foci.

De pe prispă, Roberta chiţăi veselă şi se aplecă peste balustradă.

Vânzătorul se alătură veseliei lor, conducând-o pe sora mai în vârstă pe trepte, râzând în hohote şi în

---

I Daughters of the American Revolution (D.A.R) - organizaţie pentru femei, descendente directe ale persoanelor implicate în lupta pentru independenţa Statelor Unite (n. r.).

acelaşi timp căutându-se de o bucată de hârtie.

— Aşa că am cumpărat-o! îşi aminti domnişoara Roberta, în pod, îngrozită de ce curaj avuseseră. Trebuia să ne dăm seama! Mereu mi s-a părut că seamănă cu una dintre maşinuţele alea de pe un *montagne-russe,* la carnaval!

— Păi, zise Fern, apărându-se, pe mine de ani de zile mă doare şoldul şi tu mereu oboseşti dacă mergi prea mult. Maşina asta părea atât de rafinată şi de regală, ca în vremurile trecute, când femeile purtau crinoline şi parcă pluteau când mergeau! Maşina electrică plutea atât de frumos.

Ca o barcă uşoară pentru excursii, incredibil de simplu de condus, doar o manetă pe care o mişti cu mâna.

Doamne, cât de glorioasă şi de fermecătoare a fost prima săptămână - plimbări prin orăşel în după-amiezile cu lumină aurie şi magică, navigând pe un râu visător şi atemporal, zâmbind cunoştinţelor şi trecătorilor, fluturând moale din mâinile îmbătrânite la fiecare colţ de stradă, smulgând câte un strigăt răguşit din claxon la fiecare intersecţie, uneori plimbându-i pe Douglas sau pe Tom Spaulding sau pe oricare dintre ceilalţi băieţi care le însoţeau pălăvrăgind. Viteza maximă, doar 25 de kilometri pe oră. Mergeau încoace şi încolo printre peticele de umbră şi soare de vară ca nişte pistrui pe faţa lor, ele însele ca două năluci străvechi, pe roţi.

— Şi pe urmă, şopti Fern, a venit după-amiaza asta! O, Doamne, ce după-amiază!

— A fost un accident.

— Dar am fugit, şi asta e o crimă!

Astăzi la prânz. Mirosul pernelor de piele plutea în aer şi parfumul gri al genţilor lor atârna în urmă, urmărindu-le în plimbarea lor tăcută prin orăşelul leneş.

N-a fost nevoie decât de câteva clipe - era amiază şi mergeau încet pe trotuar fiindcă străzile fierbeau sub soarele arzător şi umbră mai puteau găsi doar pe sub copacii din faţa caselor, au cotit fără să vadă unde merg, dar chinuindu-şi claxonul răguşit. Dintr-odată domnul Quartermain apăruse de nicăieri, ca o jucărie pe arcuri!

— Atenţie! ţipă domnişoara Fern.

— Atenţie! ţipă domnişoara Roberta.

— Atenţie! ţipă domnul Quartermain.

în loc să tragă de manetă, cele două femei s-au luat în braţe.

S-a auzit o bufnitură îngrozitoare. Maşina electrică merse mai departe prin aerul fierbinte, pe sub castanii umbroşi, pe lângă merii cu fructe roşii. înspăimântate, cele două doamne nu au îndrăznit să se uite înapoi decât o singură dată.

Bătrânul zăcea întins pe trotuar.

— Aşa că iată-ne aici, se plânse domnişoara Fern în podul în care se lăsa întunericul. O, Doamne, de ce nu ne-am oprit? De ce am fugit?

- ŞŞŞÎ

Ascultară amândouă.

Jos ciocănea iar cineva la uşă.

Ciocănitul se opri şi în lumina serii văzură un băiat traversând curtea.

— E doar Douglas Spaulding, care a venit iar pentru o plimbare cu maşina.

Oftară amândouă.

Orele trecură; soarele scăpăta.

— Ne-am ascuns aici toată după-amiaza, zise Roberta obosită. Nu putem să stăm în pod trei săptămâni până când uită toată lumea.

— Am muri de foame.

— Atunci ce ne facem? Crezi că ne-a văzut cineva şi ne-a urmărit?

Se cântăriră una pe alta din priviri.

— Nu. N-a văzut nimeni.

în oraş era linişte şi prin case începeau să se

aprindă luminile. Mirosea a iarbă udă şi a mâncare gătită.

— E timpul să ne luăm inima-n dinţi, zise domnişoara Fern. Frank ajunge acasă în zece minute.

— Să îndrăznim să coborâm?

— Frank sună poliţia dacă găseşte casa goală. Asta nu va face decât să înrăutăţească lucrurile.

Soarele cobora rapid, şi în obscuritatea prăfuită din casă nu se mişcau decât două siluete.

— Ce zici? spuse domnişoara Fern. Crezi că a murit?

— Domnul Quartermain?

O pauză.

- Da.

Roberta ezită.

— Hai să vedem ce scrie în ziarul de seară.

Deschiseră uşa podului, privind atente la trepte.

— O, Doamne, dacă Frank aude ce s-a întâmplat, ne ia Maşina şi este atât de minunat şi de plăcut să te plimbi în ea şi să vezi oraşul cu vântul în faţă.

— Atunci nu-i spunem.

- Nu?

Se ajutară una pe cealaltă să coboare treptele scârţâind, tot oprindu-se să asculte... în bucătărie se uitară speriate la cămară, apoi afară pe geam, şi în cele din urmă se puseră să prăjească hamburgeri pe plită. După cinci minute de tăcere, Fem o privi tristă pe Roberta şi zise:

— Ştii, m-am tot gândit. Noi suntem bătrâne şi nevolnice şi nu ne place să recunoaştem asta, dar suntem periculoase. Avem o datorie faţă de societate fiindcă am fugit...

-Şi...?

Se lăsă tăcerea peste sunetul de prăjeală din bucătărie şi peste cele două surori care se priveau una pe alta, cu mâinile goale.

— Cred - zise Fern privind îndelung peretele - că ar trebui să nu mai conducem niciodată Maşina electrică.

Roberta luă o farfurie şi rămase cu ea în mână.

— Niciodată?

— Niciodată.

— Dar, zise Roberta, nu trebuie să... s-o dăm, nu? Putem s-o ţinem, da?

Fern se gândi îndelung.

— Da, cred că putem s-o ţinem.

— Măcar atâta. Mă duc acum să scot bateriile de la încărcat.

Roberta pleca exact când intra pe uşă Frank, fratele lor mai mic - avea numai 56 de ani.

— Ziua bună, fetele! le zise el.

Roberta trecu pe lângă el fără niciun cuvânt şi ieşi, în lumina blândă a înserării de vară. Frank avea în mână un ziar pe care Fem i-1 smulse pe loc, tremurând, răsfoindu-1 iar şi iar, dându-i-1 pe urmă înapoi cu un oftat.

— L-am văzut pe Doug Spaulding afară, chiar acum. Zicea că are un mesaj pentru voi, că să nu vă îngrijoraţi fiindcă a văzut totul şi nu s-a întâmplat nimic. Ce înseamnă asta?

— Cum aş putea eu să ştiu? zise Fem, apoi se întoarse, căutându-şi batista.

— în fine, copiii ăştia.

Frank privi îndelung spre spatele surorii lui, apoi ridică din umeri şi întrebă agreabil:

— Cina e gata?

- Da.

Fern punea masa în bucătărie.

De afară se auzi un ţăcănit răguşit, o dată, de două ori, de trei ori, în depărtare.

— Ce e asta? întrebă Frank privind pe geamul bucătăriei afară spre ziua care se retrăgea. Ce pune Roberta la cale? Ia uite cum stă acolo în Maşina electrică şi apasă pe claxon!

O dată şi încă o dată răsună în seară lătratul răguşit al maşinii, ca un animal care scheuna.

— Dar ce-a apucat-o? întrebă Frank.

— S-o laşi în pace! ţipă Fem, luându-1 prin surprindere.

Puţin mai târziu intră şi Roberta, în tăcere, fără să se uite la nimeni, şi se aşezară toţi să mănânce.

a

Primele raze de soare pe acoperiş; dimineaţa devreme. Frunzele copacilor se înfiorară şi se treziră încet în adierile zorilor. în depărtare, urmând curbele argintii ale şinelor, vine tramvaiul pe patru roţi mici de oţel albastru, el însuşi vopsit în culoarea mandarinelor. îl acoperă epoleţi de alamă strălucitoare şi ţevi aurii; şi clopotul lui cromat dăngăneşte dacă vatmanul bătrân îl loveşte cu un pantof uzat. Cifrele de pe faţa şi flancurile tramvaiului sunt galbene ca lămâia, iar înăuntru scaunele sunt acoperite de muşchi verde şi răcoros. Ceva ca o antenă radio se ridică de pe acoperiş până la firele de păianjen ascunse între copaci, de la care se alimentează. Pe fiecare geam iese un parfum anume, mirosul acela pătrunzător, albastru şi secret al furtunilor de vară, cu toate fulgerele lor.

Tramvaiul înaintează pe străzile umbrite de ulmi, ghidat de mâinile blânde, cu mănuşi gri, ale vatmanului.

La prânz, vatmanul opri vagonul în mijlocul străzii şi se aplecă în afară.

— Bună ziua!

Şi Douglas, şi Charlie, şi Tom şi toţi băieţii şi fetele din cartier văzură mănuşa cenuşie fluturând şi coborâră din copaci şi-şi lăsară frânghiile adunate în colaci albi pe iarbă, alergară şi se aşezară în scaunele verzi şi moi, fără să plătească niciun bănuţ. Domnul Tridden, vatmanul, stătea cu mâna deasupra cutiei de bani în care lumea îşi plătea taxa şi conducea vagonul în jurul cartierului, strigându-i pe toţi.

— Bună ziua! zise Charlie. Unde mergem?

— Ultimul drum, zise domnul Tridden, cu ochii la firul electric de deasupra. S-a terminat cu tramvaiul. De mâine vine un autobuz. O să mă scoată la pensie. Aşa că toată lumea merge astăzi pe gratis! Aveţi grijă!

Trase de maneta de alamă şi tramvaiul gemu şi se

legănă într-o curbă nesfârşită, iar timpul stătu locului, de parcă numai copiii, domnul Tridden şi maşina lui miraculoasă se mai mişcau pe un fluviu nesfârşit.

— Ultima zi? întrebă Douglas uluit. Dar nu pot face una ca asta! E suficient de rău că a dispărut Maşina electrică, fiindcă au încuiat-o în garaj fără discuţii şi că tenişii mei nou-nouţi s-au cam învechit şi încep să încetinească! Eu cum mă mai plimb? Dar... Dar... N-au cum să scoată tramvaiul! Păi, oricum l-ai privi, un autobuz nu e un tramvai. Nu scoate aceleaşi zgomote. Nu are şine sau cabluri, nu face scântei, nu are nevoie de nisip pe şine, nu are aceleaşi culori, nu are clopot, nu coboară scăriţa pliantă la fel ca tramvaiul!

— Măi, aşa este, zise Charlie. Tare-mi place să mă uit cum întinde tramvaiul treapta aia, ca un acordeon.

— Păi cum, zise Douglas.

Şi deodată erau la capătul liniei, acolo unde şinele argintii, abandonate de optsprezece ani, se pierdeau în dealurile din depărtare. în 1910, oamenii luau tramvaiul până la Chessman's Park, cărând coşuri imense de nuiele pentru picnic. Şinele nu fuseseră niciodată distruse şi continuau să ruginească printre dealuri.

— Aici ne întoarcem, zise Charlie.

— Şi tot aici greşeşti! spuse domnul Tridden şi apăsă întrerupătorul generatorului de urgenţă. Ia uite!

Zdrăngănind şi alunecând, tramvaiul ieşi dintre hotarele oraşului, părăsi strada şi navigă lin la vale, printre insule de lumină parfumată şi oceanele întinse de umbră care miroseau a ciuperci. Ici şi colo, şinele erau inundate de apele pâraielor şi soarele răzbătea printre copaci ca un vitraliu verde. Alunecară în şoaptă peste pajişti pline de floarea soarelui, pe lângă gări demult abandonate în care mai fluturau vechi bilete compostate, de-a lungul unui pârâu de pădure până în mijlocul tărâmului verii, iar Douglas vorbea.

— Păi, numai mirosul tramvaiului, şi e diferit. Am fost în autobuze prin Chicago; miros tare ciudat.

— Tramvaiele se mişcă prea încet, zise domnul Tridden. Aşa că o să dea drumul la autobuze. Autobuze

pentru oamenii mari şi autobuze pentru şcoli.

Tramvaiul scârţâi şi se opri. Domnul Tridden se întinse şi coborî coşuri imense de nuiele pentru picnic.

Cu strigăte de încântare, copiii îl ajutară să le ducă lângă pârâul care se vărsa într-un lac tăcut unde se năruia o estradă străveche, roasă de termite.

Se aşezară să mănânce sandvişuri cu şuncă, căpşune proaspete şi portocale ceruite, iar domnul Tridden se apucă să le povestească cum fusese cu douăzeci de ani în urmă, când noaptea, muzica izvora de pe estrada aceea frumos decorată, instrumentiştii suflau din greu în instrumentele lor de alamă, dirijorul durduliu îşi scutura transpiraţia de pe baghetă, copiii alergau după licurici prin iarba adâncă, doamnele cu rochii lungi şi coafuri înalte se plimbau pe cărările acoperite cu scânduri de lemn la braţul domnilor în gulere înguste. Iată şi cărările, tocite şi înmuiate acum de trecerea anilor. Lacul era liniştit şi albastru, şi senin, peştii ţâşneau printre trestiile verzi şi vatmanul vorbea într-un murmur neîncetat, iar copiilor li se părea că păşiseră într-un alt timp, când domnul Tridden era nemaipomenit de tânăr, cu ochii strălucitori, albaştri şi electrici. Era o zi domoală, nimeni nu se grăbea la adăpostul pădurii, soarele stătea nemişcat pe cer şi vocea domnului Tridden se ridica şi cobora ca un ac prin aer, care cosea şi răscosea tipare aurii şi nevăzute. O albină bâzâi căutând o floare. Tramvaiul zăcea ca o caleaşcă fermecată, fierbând sub soare. Mirosul lui de alamă şi de metal le rămăsese pe mâini şi îl simţeau când mâncau cireşe coapte.

Vântul de vară le scoase din haine mirosul curat al tramvaiului.

O pasăre zbură ţipând pe deasupra.

Cineva tremură.

Domnul Tridden îşi puse mănuşile.

— Cred că e timpul să mergem. Părinţii voştri o să creadă că v-am furat de tot.

Acum tramvaiul era silenţios şi întunecos, şi rece, ca într-o prăvălie de îngheţată. Tăcuţi, copiii rotiră

scaunele cu un foşnet uşor de catifea verde, aşezându-se cu spatele la lac, la estrada abandonată şi la cărările din scânduri care cântau atunci când păşeai pe ele ca să pătrunzi pe alte tărâmuri.

Bing! făcu clopotul atins cu piciorul de domnul Tridden, şi porniră înapoi prin pajişti cu flori veştejite, abandonate de soare, prin păduri, spre un oraş care sufoca tramvaiul strângându-1 între cărămizi şi asfalt, şi lemn, când domnul Tridden se opri să lase copiii să coboare pe străzi umbrite.

Charlie şi Douglas fură ultimii lângă scăriţa extinsă a tramvaiului, ca o limbă scoasă la cineva, privind mănuşile domnului Tridden pe manetele de alamă.

Douglas trecu cu degetele peste muşchiul verde şi cu privirea peste piesele argintii sau de alamă, peste tavanul de culoarea vinului.

— Păi... ne mai vedem, domnule Tridden.

— La revedere, băieţi.

— Mai vorbim, domnule Tridden.

— Mai vorbim.

în aer tremură un geamăt uşor; uşa se închise, trăgân- du-şi înăuntru limba de metal. Tramvaiul plecă încet prin după-amiaza târzie, strălucind mai tare decât soarele, complet portocaliu, auriu şi galben ca lămâia, apoi luă greoi o curbă şi dispăru pentru totdeauna.

— Autobuze de şcoală! zise Charlie pornind spre bordură. Ce şanse avem să mai întârziem la ore, când autobuzul vine să te ia din faţa casei? Niciodată n-o să mai întârziem, niciodată în toată viaţa noatră. Ce coşmar, Doug, ia gândeşte-te.

Dar Douglas, stând în picioare pe iarbă, vedea cu ochii minţii ziua de mâine, când o să vină oameni să toarne smoală fierbinte peste şinele argintii, ca să nu mai ştie nimeni că pe acolo trecuse un tramvai.

Ştia că-i vor trebui mai mulţi ani decât îşi putea închipui pentru a uita şinele, oricât de adânc le-ar îngropa ceilalţi, în vreo dimineaţă de toamnă, sau de primăvară, sau poate de iarnă, urma să se trezească şi să stea în pat, şi dacă nu se ducea la geam, ci doar

stătea adâncit în plapuma caldă, avea să-l audă slab în depărtare.

Şi dincolo de curba străzii sub lumina dimineţii, în susul bulevardului, printre şirurile de sicomori, ulmi şi arţari, în tăcerea ce domneşte înainte ca viaţa să înceapă să mişte, dincolo de casa lui, aveau să se audă sunetele bine-cunoscute. Tic-tacul unui ceas, huruitul unor butoaie de metal rostogo- lindu-se, bâzâitul unei libelule colosale în zori. Ca un carusel, ca o mică furtună electrică, de culoarea albastră a fulgerului, vine, e aici, a plecat. Clopotul tramvaiului! Fâşâitul ca al unei duze de arteziană, când îşi scoate şi îşi retrage scăriţa, şi visul începe iar - tramvaiul pleacă pe drumul lui ascuns, către o destinaţie necunoscută şi adânc îngropată...

— Ne jucăm de-a lupul şi culorile după ce mâncăm? întrebă Charlie.

— Cum să nu, zise Douglas. Lupul şi culorile.

John Huff, de doisprezece ani, este un băiat uşor de descris. Ştia să găsească mai multe urme decât orice indian Choctaw sau Cherokee de la facerea lumii, ştia să sară din cer ca un cimpanzeu de pe o liană, putea să respire sub apă timp de două minute ca să-l găseşti apoi cincizeci de metri mai la vale de unde l-ai lăsat. Dacă-i aruncai o minge de baseball, ajungea în meri şi scutura recolta. Putea să sară peste gardurile înalte de aproape şase metri ale livezilor, să se legene de crengi şi să coboare, încărcat de piersici, mai repede decât oricare alt băiat. Când fugea, râdea. Când stătea, era liniştit. Niciodată răutăcios, ci mereu blând. Avea părul întunecat şi creţ şi dinţii albi ca frişca. Ştia versurile de la toate cântecele de cowboy şi te învăţa şi pe tine dacă îi cereai. Ştia cum se numesc toate florile sălbatice, când răsare şi apune luna şi când vin fluxul şi refluxul. De fapt, din câte ştia Douglas Spaulding, era singurul zeu care trăia în orăşelul numit Green Town din Illinois, în secolul XX.

Şi chiar acum, el şi Douglas ieşiseră să se plimbe în afara oraşului, fiindcă era o altă zi călduroasă şi rotundă ca o mărgea, cerul din sticlă suflată arcuindu-se deasupra, pâraiele strălucind din oglinda apelor peste pietre albe. Era o zi la fel de perfectă ca flacăra unei lumânări.

Douglas simţea că ar putea să-şi continue plimbarea la nesfârşit. Perfecţiunea, rotunjimea şi mirosul de iarbă al lumii călătoreau înainte cu viteza luminii. Zgomotul unui prieten bun cântând ca un cintezoi şi atingând uneori mingea, amândoi ţopăind ca doi cai nărăvaşi pe cărările prăfuite, totul era atât de complet, încât puteai să atingi orice; lumea îţi era la îndemână şi n-avea să se retragă niciodată.

Fusese o zi nemaipomenit de frumoasă, până când un nor se aşează în faţa soarelui şi nu mai plecă de acolo.

John Huff vorbea deja de câteva minute, dar de-abia acum Douglas se opri pe cărare, cu ochii la el.

— John, mai zi o dată.

— M-ai auzit de prima oară, Doug.

— Ai zis cumva că... pleci?

— Am biletul de tren aici în buzunar. Ciu-ciu, zbang! Cica-cica-cica-cica. Ciuuuuuu...

îi pieri vocea.

Solemn, John scoase din buzunar un bilet verde şi galben şi se uitară împreună la el.

— în seara asta! zise Douglas. Doamne Dumnezeule! Şi astăzi voiam să ne jucăm de-a culorile şi statuile! De ce aşa dintr-odată? Ai trăit în Green Town toată viaţa. Ce-ţi veni să pleci?

— Aşa vrea tata, răspunse John. A primit de lucru în Milwaukee. Până azi n-am fost siguri...

— Măiculiţă, şi săptămâna viitoare e picnicul bisericii baptiste şi marele carnaval de Ziua Muncii şi Halloweenul - tatăl tău nu poate să mai aştepte?

John clătină din cap.

— Vai de mine! zise Douglas. Stai să mă aşez!

Se aşezară amândoi la umbra unui stejar bătrân pe

partea de deal de unde puteau vedea oraşul, soarele făcea umbrele să tremure în jurul lor şi sub copac era răcoare ca într-o peşteră. Afară, sub razele nemiloase, oraşul zăcea acoperit de arşiţă, gâfâind prin geamurile deschise larg. Douglas îşi dori să fugă înapoi, sperând că poate greutatea oraşului în sine, cu casele lui, l-ar putea împiedica pe John să plece vreodată.

— Dar suntem prieteni, zise Douglas neputincios.

— Şi vom fi mereu, spuse John.

— O să vii în vizită săptămânal, nu?

— Tata zice că doar o dată sau de două ori pe an. Sunt o sută treizeci de kilometri.

— O sută treizeci de kilometri nu înseamnă foarte mult! strigă Douglas.

— Nu, nu e departe deloc.

— Bunica mea are telefon. O să te sun. Sau poate venim toţi pe la tine, ce nemaipomenit ar fi!

Timp îndelungat, John nu zise nimic.

— Păi, hai să vorbim despre ceva, propuse Douglas.

— Despre ce?

— Doamne, dacă pleci, avem un milion de lucruri despre care să vorbim! Toate lucrurile despre care am fi vorbit în următoarele luni! Călugăriţe, zepeline, acrobaţi, magicieni! Continuă ce ziceai mai devreme despre lăcuste care mestecă tutun!

— Ciudat e că nu-mi vine să vorbesc despre lăcuste.

— Dar vorbeşti mereu despre ele!

— Cum să nu, aprobă John, care nu-şi dezlipea ochii de la oraş. Dar cred că nu e momentul acum.

— John, ce s-a întâmplat? Nu eşti bine...

John închise ochii şi făcu o grimasă.

— Doug, ştii etajul casei Terle?

— Ba bine că nu.

— Jaluzelele acelea colorate de la geamurile rotunde au fost dintotdeauna acolo?

— Cum să nu.

— Eşti sigur?

— Jaluzelele naibii sunt acolo dinainte să ne naştem noi. De ce?

— Nu le-am mai văzut până azi, răspunse John. Mergeam prin oraş şi m-am uitat în sus şi le-am văzut. Doug, ce-am făcut toţi anii ăştia de nu le-am văzut până acum?

— Aveai alte lucruri de făcut.

— Aşa zici? John se întoarse spre Douglas, aproape panicat. Măiculiţă, Doug, de ce mă sperie jaluzelele naibii? Că nu-i nimic de speriat, nu? Doar că...

Se întrerupse, îşi căuta cuvintele.

— Doar că, dacă n-am văzut jaluzelele astea până azi, ce altceva n-am mai observat? Dar toate lucrurile pe care chiar le-am văzut în oraşul ăsta, oare o să le pot ţine minte când plec?

— Orice vrei să ţii minte, o să ţii minte. Eu am mers în tabără acum două veri şi n-am uitat nimic cât am fost acolo.

— Nu-i adevărat! Mi-ai zis mie. Mi-ai zis că te trezeai noaptea şi nu mai ştiai cum arată mama ta.

— Ba nu!

— Mie asta mi se întâmplă uneori chiar la mine acasă, mă sperie la culme. Trebuie să mă duc în camera părinţilor mei şi mă uit la feţele lor când dorm, ca să fiu sigur! Şi pe urmă mă întorc în camera mea şi iarăşi uit tot. Doamne, Doug, Doamne Dumnezeule!

îşi strânse braţele în jurul genunchilor.

— Un lucru să-mi promiţi, Doug. Promite-mi că n-o să mă uiţi, promite-mi că o să ţii minte cum arăt şi tot restul. Promiţi?

— Da' cum să nu. Eu am o maşină de făcut filme în cap. Noaptea, când stau în pat, se aprinde o lumină din capul meu şi, drept pe perete, se proiectează o imagine clară ca ziua, cu tine strigând şi făcându-mi cu mâna.

— Ia închide ochii, Doug. Acu' zi-mi, ce culoare au ochii mei? Nu te uita pe furiş. Ce culoare au ochii mei?

Douglas începu să transpire, pleoapele lui tresărind cu nervozitate.

— Haide, măi, nu-i corect.

— Spune-mi!

— Căprui!

John se întoarse cu spatele.

— Ba nu.

— Cum adică ba nu?

— Nici pe-aproape!

John închise ochii.

— Ia întoarce-te, zise Douglas. Deschide ochii, lasă-mă să-i văd.

— Ce rost are? Ai uitat deja, exact cum am zis.

— Intoarce-te odată!

Douglas îl apucă de păr şi îl roti încet spre el.

— Bine, Doug.

John deschise ochii.

— Verzi, zise Douglas şi, uluit, îşi lăsă mâna în jos. Ai ochii verzi... Păi, sunt aproape maro. Aproape căprui!

— Doug, nu mă minţi.

— Bine, spuse Doug încet, n-o să te mint.

Rămaseră tăcuţi, ascultându-i pe ceilalţi băieţi care urcau dealul spre ei, strigând şi urlând.

Făcură curse de-a lungul şinelor de tren, deschiseră pungi de hârtie maro din care adulmecară cu nesaţ sandvişuri cu şuncă, murături verzi ca marea şi ardei colorаţi, toate învelite în hârtie cerată. Fugiră iar şi iar, şi când Douglas îşi arse urechea lipind-o de şinele fierbinţi, se auziră trenuri atât de îndepărtate, încât se transformau în călătorii nevăzute pe alte tărâmuri, trimiţându-i mesaje în codul Morse sub soarele ucigaş. Douglas se ridică în picioare, fără cuvinte.

— John!

Fiindcă John fugea şi asta era un lucru înfricoşător: dacă fugi tu, fuge şi timpul. Ţipi şi strigi, şi alergi, şi te rostogoleşti, şi cazi, şi deodată soarele a apus, şi impiegatul fluieră şi tu pleci acasă pe drumul cel lung pentru că a venit ora cinei. Soarele s-a strecurat în spatele tău când nu erai atent. Singura modalitate ca să treacă încet e să priveşti lucrurile cu luare-aminte şi să nu faci nimic. Aşa poţi face dintr-o zi trei, doar te uiţi bine în jur.

— John!

Nu mai avea cum să-l cheme în ajutor acum fără să-l

păcălească.

— John, hai încoace, lasă-i pe ceilalţi!

Ţipând, Douglas şi John o luară la fugă, zburând cu vântul la vale, lăsându-se traşi de gravitaţie peste pajişti şi în jurul hambarelor, până când în cele din urmă zgomotele urmăritorilor nu se mai auziră.

John şi Douglas se suiră pe o căpiţă ca un foc enorm fâşâind sub ei.

— Hai să stăm aşa, zise John.

— Chiar asta voiam să zic, răspunse Douglas.

Rămaseră tăcuţi, trăgându-şi sufletul.

Din fân se auzea un zgomot mic ca de insectă.

îl auzeau amândoi, dar convertiră să îl ignore. Douglas îşi mişcă mâna şi sunetul ticăi în altă parte a căpiţei. îşi duse mâna în poală şi sunetul ticăi şi el tot acolo. îşi lăsă ochii să privească scurt în direcţia aceea. Ceasul arăta ora trei.

Pe furiş, Douglas îşi duse mâna dreaptă către sursa ticăitului, trase de remontoar, apoi îşi duse mâinile în poziţia iniţială.

Acum aveau tot timpul necesar ca să se uite mult şi bine la lume, să simtă soarele mişcându-se pe cer ca un vânt înfocat.

Trecu mult, dar într-un final John simţi cum se deplasează greutatea imaterială a umbrelor, şi întrebă:

— Doug, cât e ceasul?

— Două jumate.

John se uită spre cer.

„Nu face asta!" îşi zise Douglas.

— Mie-mi pare mai degrabă trei jumătate-patru, spuse John. Am fost la cercetaşi, învеţi câte ceva.

Douglas oftă şi potrivi încet ceasul.

John îl privea în tăcere, şi când Douglas îşi ridică ochii către el, îl lovi uşor în braţ.

'*

Dintr-o mişcare, un tren apăru şi dispăru atât de repede, încât băieţii săriră în sus, urlând şi amenинţându-1, Douglas şi John printre ei. Trenul mugi pe şine şi dispăru cu toţi cei două sute de oameni din el.

O bucată de drum către sud fu urmat de un nor de praf, care se aşeză apoi în tăcerea aurie dintre şinele albăstrui.

Băieţii se întorceau acasă.

— Când împlinesc şaptesprezece ani, o să mă duc la Cincinnati şi o să mă fac pompier la căile ferate, zise Charlie Woodman.

— Eu am un unchi în New York. O să mă duc la el să mă fac tipograf.

Doug nu-i întrebă nimic pe ceilalţi. Auzea deja trenurile psalmodiind şi le vedea feţele dispărând în depărtare, deasupra platformelor din spatele trenurilor sau lipite de geamuri. Alunecau unul câte unul spre orizont. Iar în urma lor, şinele goale, cerul de vară, şi el în alt tren, îndepărtându-se în altă direcţie.

Sub picioarele lui, pământul se mişcă, iar umbrele săriră din iarbă colorând aerul. îşi înghiţi un nod în gât, apoi scoase un strigăt războinic şi ridică pumnul în aer, aruncând în sus mingea moale.

— Ultimul care ajunge acasă e un popou de rinocer!

Paşii lor bubuiră pe şine, însoţiţi de râsete şi zbenguieli. Iată-1 pe John Huff, alergând atât de uşor, încât parcă nici nu mai atingea pământul. Iată-1 pe Douglas, prea greu să se ridice de la sol.

Era ora şapte, cina se terminase, iar băieţii se adunară unul câte unul, în urma lor uşa casei trântindu-se şi părinţii urlând la ei să nu le mai trântească. Douglas şi Tom, şi Charlie, şi John erau înconjuraţi de alţi şase băieţi, şi era timpul să se joace de-a v-aţi ascunselea şi statuile.

— Doar un joc, zise John. Pe urmă mă duc acasă. Trenul pleacă la nouă. Cine se pune?

— Eu, se oferi Douglas.

— Asta e prima oară când aud pe cineva că vrea să se pună, se miră Tom.

Douglas rămase cu ochii la John.

— Daţi-i drumul, le strigă băieţilor, iar ei se împrăştiară în toate părţile, urlând.

La început John se îndepărtă cu spatele, dar apoi se

întoarse şi o luă la fugă. Douglas numără încet. îi lăsă să ajungă departe, răspândiţi, fiecare în micul lui univers. După o vreme, când aproape dispăruseră din vedere, trase adânc aer în piept şi:

— Statui!

îngheţară toţi.

încetişor, Douglas merse pe iarbă către John Huff, care stătea nemişcat ca o căprioară de fier în amurgul zilei.

Mai încolo stăteau ceilalţi băieţi neclintiţi, cu mâinile în sus, feţele strâmbe şi ochii strălucitori, ca un grup de veveriţe împăiate.

Iar dincoace stătea John, singur şi imobil, şi în jur nu era nimeni care să ţipe sau să fugă şi să strice momentul.

Douglas se învârti în jurul statuii o dată, apoi încă o dată pe partea cealaltă. Statuia rămase neclintită, fără să scoată un sunet, cu ochii pierduţi în zare, cu o jumătate de zâmbet pe buze.

Era ca atunci, cu mulţi ani în urmă, când vizitaseră locul acela din Chicago unde erau expuse figuri din marmură sculptată, iar el se învârtea pe lângă ele în tăcere. Aşa că iată-1 acum în faţa lui pe John Huff, cu pete de iarbă pe genunchi şi pe turul pantalonilor, cu degetele zdrelite şi coatele pline de zgârieturi. Iată-1 pe John Huff cu tenişii lui tăcuţi, cu picioarele înfăşurate în linişte. Iată-i gura care mâncase atâtea plăcinte de caise vara şi care spusese în şoaptă atâtea lucruri despre viaţă şi lume. Şi iată-i ochii, nu orbi ca ochii statuilor, ci din aur verzui topit. Şi iată-i părul negru ciufulit de vântul slab care bate spre nord sau spre sud, sau în orice direcţie. Şi iată-i mâinile cu toată murdăria din oraş pe ele, cu mâzga de pe drumuri şi urme de coajă de copac, cu degetele care miroseau a cânepă şi a viţă-de-vie, şi a mere verzi, monede vechi sau broaşte verzi ca murăturile. Iată-i urechile străbătute de lumina soarelui ca puful strălucitor şi cald al piersicilor şi iată-i, invizibilă, răsuflarea mentolată în aer.

— John, fii atent, zise Douglas, să nu mişti nici

măcar o geană. îţi poruncesc neapărat să stai aici absolut nemişcat trei ore!

— Doug...

John îşi mişcase buzele.

— Nu mişca! îi interzise Douglas.

John îşi întoarse ochii spre cer, dar acum nu mai zâmbea.

— Trebuie să plec, şopti el.

— Nimic să nu mişti, aşa e jocul!

— Trebuie să mă duc acasă acum, zise John.

Şi statuia se mişcă, îşi lăsă mâinile în jos şi întoarse capul spre Douglas. Ceilalţi copii lăsară şi ei mâinile în jos, în timp ce ei doi nu se slăbeau din ochi.

— Mai jucăm o tură, zise, doar că acum mă pun eu. Fugiţi! Băieţii fugiră.

— Statui!

Toţi băieţii îngheţară pe loc, Douglas printre ei.

— Nicio mişcare! strigă John. Niciun muşchi!

Veni lângă Douglas.

— Măi, numai aşa se poate, îi spuse el.

Douglas privi spre cerul de seară.

— Statui nemişcate, cu toţii, timp de trei minute! zise John.

Douglas îl simţi pe John învârtindu-se în jurul lui la fel cum se învârtise şi el în jurul lui John cu puţin timp în urmă, apoi lovindu-1 uşor în braţ şi zicându-i:

— La revedere.

Pe urmă se auzi un sunet ca o adiere şi ştiu fără să se uite că nu mai era nimeni în spatele lui.

Un tren fluieră în depărtare.

Douglas rămase nemişcat un minut întreg, tot aşteptând să dispară sunetul paşilor în fugă, dar asta nu se întâmplă, „încă aleargă, dar nu-mi pare că s-ar îndepărta deloc", îşi zise Douglas. „De ce nu se opreşte din alergat?"

Pe urmă îşi dădu seama că erau doar zgomotele inimii lui, care bătea prea tare.

„Opreşte-te!" îşi duse mâna la piept. „Stai locului! Nu-mi place sunetul ăsta!"

îşi dădu seama că mergea pe iarbă printre celelalte statui, dar fără să ştie dacă şi ele reveneau la viaţă. I se părea că niciuna nu se mişca. De fapt, nici el însuşi nu se mişca decât de la genunchi în jos - restul era sculptat din piatră rece şi la fel de greu.

Urcă pe prispa casei lui şi se întoarse brusc să se uite la peluza din spate. Nu mai era nimeni acolo.

O serie de pocnete de puşcă. Uşile bubuiră una după alta de-a lungul străzii ca o salvă în cinstea apusului.

„Statuile sunt mai faine", îşi zise el. „în afară de statui, n-ai cum să ţii altceva pe peluză, şi să nu le laşi niciodată să se mişte. Dacă s-au mişcat, nu mai poţi face nimic cu ele."

Dintr-odată îşi ridică pumnul, scuturându-1 amenințător la iarbă şi la stradă, şi la seara care se apropia. I se înroşise faţa şi ochii îi străluceau.

— John! strigă. Măi, John! John, tu mi-eşti duşman, mă auzi? Noi nu suntem prieteni! Să nu te mai întorci niciodată! Să dispari de aici! Duşman, mă auzi tu? Duşman îmi eşti! Nu mai e nimic între noi, tu eşti doar ţărână, aia eşti! John, ascultă-mă bine, John!

Cerul se întunecă de parcă cineva tocmai apăsase întrerupătorul lămpii celei mari din afara oraşului. Douglas rămăsese pe prispă, trăgând greu aer în piept, în timp ce gura i se mişca fără zgomot. Pumnul rămăsese tot în aer, amenințând casa aceea aflată un pic mai jos pe stradă. îşi mută ochii spre pumn şi pumnul se dizolvă, iar lumea din jurul lui se înceţoşă.

Urcă scările pe întuneric, unde îşi putea simţi faţa, dar nu vedea nimic, nici măcar nu-şi vedea pumnii, şi îşi repeta încontinuu: „Sunt furios, simt supărat, îl urăsc, sunt furios, sunt supărat, îl urăsc!"

Zece minute mai târziu ajunsese la capătul scărilor neluminate...

'r'

y V'"

— Tom, zise Douglas, vreau să-mi promiţi ceva, bine?

— Sigur că-ţi promit. Ce vrei?

— Oi fi tu fratele meu şi poate uneori te urăsc, dar să stai lângă mine, bine?

— Adică o să mă iei şi pe mine când tu şi ceilalţi băieţi mai mari mergeţi să vă plimbaţi?

— Păi... da... chiar şi asta. Dar ce vreau eu să zic e să nu pleci nicăieri, da? Să nu stai să te calce vreo maşină sau să cazi de pe vreo stâncă.

— Cred şi eu că nu! Cât de prost mă crezi?

— Fiindcă în cel mai rău caz, ajungem amândoi bătrâni rău - nu ştiu, patruzeci, patruzeci şi cinci de ani - şi poate o să avem o mină de aur în Vest, şi o să lenevim fumând mătase de porumb şi lăsând să ne crească barba.

— Noi cu barbă! Măiculiţă!

— Cum ziceam, da, să stai lângă mine şi să nu pleci nicăieri.

— Poţi să ai încredere în mine, zise Tom.

— Nu în tine n-am eu încredere, spuse Douglas. Nu-mi place cum conduce Dumnezeu lumea asta.

Tom tăcu, gândindu-se, apoi zise:

— Dar e cumsecade, Doug. Face şi el ce poate.

Tocmai ieşea din baie, unde-şi pusese iod pe degetul pe care aproape că-1 ciuntise de tot vrând să-şi taie o felie de tort de nucă de cocos, când văzu poştaşul apropiindu-se, deschizând uşa şi intrând. Uşa se închise cu un pocnet în urma lui. Elmirei Brown îi sări inima din loc.

— Sam! se impacientă ea, uscându-şi degetul cu iod mişcându-1 prin aer. Tot nu m-am obişnuit că soţul meu este poştaş. Mă sperii de moarte de fiecare dată când vii acasă!

Scărpinându-se în cap, cu geanta pe jumătate goală, Sam Brown se uită înapoi afară de parcă era o dimineaţă frumoasă de vară şi dintr-odată apăruse o ceaţă deasă.

— Sam, te-ai întors devreme.

— Da, dar nu pot să stau, spuse el cu un aer nedumerit.

— Hai, zi, ce s-a întâmplat? se apropie de el ca să-l vadă mai bine.

— Poate nimic, poate multe. Tocmai am avut ceva de livrat pentru Clara Goodwater, în susul străzii...

— Clara Goodwater!

— Acum să nu-ţi sară ţandăra. Erau nişte cărţi, de la Johnson-Smith Company, Racine, Wisconsin. Titlul uneia era... stai un pic.

Se strâmbă încercând să-şi amintească.

— Albertus Magnus - asta e. Despre *SECRETELE EGIPTENE aprobate, verificate, solidare şi naturale* sau... îşi ridică ochii spre tavan pentru a-şi aminti mai bine - *Arta albă şi neagră pentru oameni şi animale, dezvăluind cunoştinţe şi mistere interzise ale filosofilor străvechi!*

— Pentru Clara Goodwater ai zis?

— Mergeam spre ea şi m-am gândit să mă uit un pic pe carte, ce-i rău în asta? „Secretele ascunse ale vieţii, dezvăluite de bine-cunoscutul cărturar, filosof, chimist, naturalist, psiholog, astrolog, alchimist, metalurg, vrăjitor, tălmaci al misterelor vrăjitoarelor şi al magiei, alături de opinii tainice despre nenumărate arte şi ştiinţe - obscure, simple, practice etc." Asta e! Pentru numele lui Dumnezeu, parcă am capul plin cu vată. Am reţinut cuvintele, dar n-am înţeles mare lucru.

Elmira se uita la degetul ei plin de iod de parcă era al unui străin care-1 îndreptase spre ea ameninţător.

— Clara Goodwater, murmură ea.

— S-a uitat drept în ochii mei când i-am dat cartea, şi a zis: „O să fiu o vrăjitoare de clasa-ntâi, de bună seamă. Acuşica îmi iau diploma, îmi deschid o firmă şi o să deochi tot poporul, unul câte unul, c-or fi ei tineri sau bătrâni, mici sau mari." Pe urmă a chicotit, şi-a băgat nasul în carte şi a intrat în casă.

Elmira rămase cu ochii la o vânătaie de pe braţ, împungând cu limba un dinte care i se mişca.

Se auzi o uşă trântită. Tom Spaulding, în genunchi pe iarba din faţa casei Elmirei Brown, ridică ochii. Se tot plimbase primprejur, urmărind furnicile, până când găsise un muşuroi mai bun decât altele, cu o gaură mare în mijloc, la a cărui intrare se agitau tot soiul de fumicuţe în vâltoarea muncii, mergând încoace şi încolo, şi cărând în spate bucăţele infinitezimale de lăcustă sau de păsări moarte. Acum altceva îi atrase atenţia: doamna Brown, ezitând pe marginea prispei de

parcă tocmai aflase că lumea cădea prin univers cu şaizeci de trilioane de kilometri pe secundă. In spatele ei stătea domnul Brown, care nu ştia toate cifrele acelea şi căruia probabil nu i-ar fi păsat nici dacă ar fi ştiut.

— Măi, Tom! Am nevoie de sprijin moral şi de echivalentul mielului lui Dumnezeu. Haide încoace! zise doamna Brown şi o tăie direct peste peluzele din faţa caselor de pe stradă, strivind furnici şi decapitând păpădii, săpând găuri cu tocurile pantofilor în straturile de flori.

Tom rămase îngenuncheat, studiind atent umerii şi spatele doamnei Brown care mergea cât putea de repede. îi citi în mişcările corpului şi ele îi vorbiră despre melodramă şi aventură, lucruri pe care de obicei nu le asocia cu femeile, chiar dacă doamna Brown avea urmele mustăţii unui pirat. Puţin mai târziu mergea în acelaşi ritm cu ea.

— Doamna Brown, dar păreţi supărată tare!

— Habar n-ai tu ce înseamnă să fii supărat!

— Aveţi grijă! strigă Tom.

Doamna Elmira Brown se împiedică de un câine de fontă care dormea în iarbă.

— Doamnă Brown!

— Vezi, Clara Goodwater mi-a făcut asta! Vrăjitorie!

— Vrăjitorie?

— Lasă, măi. Ia urcă scările şi du-te înainte să strici firele invizibile. Sună la sonerie, dar să iei imediat degetul, fiindcă o să te ardă până la oase!

Tom nu se atinse de sonerie.

— Clara Goodwater!

Doamna Brown apăsă butonul cu degetul ei plin de iod.

Un clopoţel argintiu răsună undeva în camerele goale şi reci din casa aceea mare. Tom asculta cu atenţie. De şi mai departe se auzi un zgomot ca un şoricel fugind. Intr-un salon distant se mişca o umbră, poate o perdea agitată de vânt.

— Bună ziua, spuse o voce calmă.

Fără niciun avertisment, se pomeniră faţă în faţă cu

doamna Goodwater, bine aranjată şi deloc obosită - între ei, doar uşa de plasă.

— Măi, măi, bună, Tom, Elmira. Ce...

— Să nu mă iei din scurt! Am venit să te întrebăm ce planuri ai de vrei să te faci vrăjitoare cu drepturi depline!

Doamna Goodwater zâmbi.

— Observ că soţul tău nu este doar poştaş, ci şi păzitor al legii. Uite până aici îi ajunge nasul!

— Nu s-a uitat în nicio scrisoare.

— Face zece minute de la o casă la alta, râzând de ce citeşte pe cărţile poştale şi probând pantofii comandaţi prin poştă.

— Dar nu contează ce-a văzut; contează ce i-ai spus chiar tu despre cărţile pe care le-ai cumpărat.

— Am glumit. Mă fac vrăjitoare, i-am zis, şi zbang! A dispărut de parcă aruncasem cu fulgere după el. Sunt convinsă că omul ăla nu are nici măcar o singură circumvoluţiune.

— Dar ieri ai vorbit şi-n alte locuri despre vrăjitorie...

— Vrei să spui la Sandwich Club...

— Da, unde eu clar nu am fost invitată.

— Noi ştiam că în ziua aia obişnuieşti să-ţi vizitezi bunica.

— Pot s-o vizitez în orice altă zi dacă m-ar invita şi pe mine cineva undeva.

— Ascultă, la Sandwich Club nu s-a întâmplat nimic - eu mâneam un sandviş cu şuncă şi castraveţi muraţi şi am zis cu voce tare: „în sfârşit o să-mi iau diploma de vrăjitoare. Studiez de ani de zile!"

— Dar asta am auzit şi eu la telefon!

— Nu-i aşa că invenţiile modeme sunt nemaipomenite? zise doamna Goodwater.

— Ţinând cont că eşti, de când lumea şi pământul, preşedinta Clubului Honeysuckle pentru doamne, o să te întreb drept în faţă. Ai folosit vrăji toţi anii ăştia ca să le ameţeşti pe celelalte femei şi să câştigi toate voturile?

— Te îndoieşti măcar o clipă?

— Mâine sunt iar alegeri, şi tot ce vreau să ştiu este dacă mai candidezi o dată - şi dacă nu ţi-e ruşine?

— Da, la prima întrebare, şi nu, la a doua. Doamnă dragă, uite ce se întâmplă, am cumpărat cărţile astea pentru verişorul meu cel mic, Raoul. Are doar zece ani şi caută iepuri prin toate jobenele. I-am zis că are tot atâtea şanse să găsească iepuri prin jobene cât are să găsească ceva minte în capul unor oameni pe care-i cunosc eu, dar lui tot îi place să caute, aşa că i-am cumpărat cărţile astea.

— Nu te cred nici dacă juri pe un maldăr de Biblii.

— Şi totuşi e adevărul adevărat. îmi place să glumesc cu lumea despre vrăjitorie. Toate celelalte doamne s-au minunat cu voce tare când le-am povestit despre magia neagră, îmi pare rău că n-ai fost şi tu acolo.

— Lasă că o să fiu mâine şi-o să te înfrunt cu o cruce aurită şi toate puterile binelui pe care le pot aduna, zise Elmira. Iar acum spune-mi ce alte lucruri vrăjitoreşti mai ai prin casă.

Doamna Goodwater le arătă o măsuţă de lângă uşă.

— Am cumpărat tot felul de ierburi magice care miros ciudat şi-1 bucură pe Raoul. In săculeţul ăla mic este o chestie care se cheamă ruginiţă, cealaltă este rădăcină Sabisse, iar asta de aici, ierburi de abanos; acolo este sulf negru şi cică ăsta este praf de oase.

— Praf de oase, repetă Elmira, sărind înapoi şi lovindu-1 pe Tom în gleznă, ceea ce-1 făcu să scâncească.

— Aici găseşti pelin şi frunze de ferigă, ca să opreşti gloanţele şi să zbori prin vise, ca un liliac, aşa zice la capitolul zece din cărticica asta. Eu zic că le face bine băieţilor să se gândească la lucruri din astea atunci când cresc. Deşi, după expresia ta, nu crezi că Raoul există. Păi, o să-ţi dau adresa lui din Springfield.

— Da, zise Elmira, şi în ziua în care îi scriu, tu o să

iei autobuzul până la Springfield, o să te duci la poştă, o să-mi iei scrisoarea şi o să-mi răspunzi cu scris de copil. Te ştiu eu!

— Doamna Brown, de ce nu recunoşti - vrei să fii preşedinta Clubului Honeysuckle pentru doamne, nu? De zece ani încoace, candidezi în fiecare an. Te propui singură, şi niciodată nu primeşti decât un singur vot: al tău. Elmira, dacă te voiau celelalte doamne, primeai o avalanşă de propuneri. Dar de unde stau eu şi mă uit spre vârful muntelui, la vale nu vine decât o singură pietricică, şi anume a ta. Uite ce sugerez, mâine o să te propun şi o să te nominalizez chiar eu, ce zici?

— Vezi să nu, zise Elmira. Anul trecut am răcit rău de tot chiar când se apropiau alegerile, aşa că n-am putut ieşi să vorbesc cu lumea. Anul dinainte, mi-am rupt piciorul. Tare ciudat.

Se încruntă supărată la femeia de după uşa de plasă.

— Şi asta nu e tot. Luna trecută m-am tăiat de şase ori la deget, mi-am julit genunchii de zece ori, am căzut de pe prispa din spate de două ori, vezi tu, de două ori! Am spart o fereastră, am scăpat zece farfurii pe jos şi o vază care costă un dolar şi patruzeci şi nouă de cenţi la Bixby's, şi o să te pun să plăteşti fiecare farfurie spartă de acum în casa mea şi prin împrejurimi!

— Vai de capul meu, n-o să mai un chior până la Crăciun, zise doamna Goodwater.

Ieşi brusc afară, lăsând uşa de plasă să se trântească în urma ei.

— Elmira Brown, câţi ani ai?

— Mai mult ca sigur scrie pe undeva prin cărţile tale negre. Treizeci şi cinci!

— Păi, când mă gândesc la ăştia treizeci şi cinci de ani de viaţă... Doamna Goodwater îşi ţugui buzele, numărând. Asta înseamnă douăsprezece mii şapte sute şaptezeci şi cinci de zile, sau dacă le socotim câte trei pe zi, cam douăsprezece mii de zarve, vreo douăsprezece mii de tevaturi şi încă pe-atâtea calamităţi. Aşa viaţă bogată ai tu, Elmira Brown. Te felicit!

— Dispari de lângă mine! încercă Elmira s-o alunge.

— Dar doamnă dragă, eşti doar a doua cea mai neîndemânatică femeie din Green Town, Illinois. Numai ce te-aşezi şi ai stricat scaunul. Numai ce te ridici şi loveşti pisica. Nu poţi să traversezi o pajişte fără să cazi într-un puţ. Toată viaţa ta este doar un şir nesfârşit de prăbuşiri, Elmira Alice Brown, de ce nu recunoşti?

— Nu din pricină că sunt eu neîndemânatică s-au întâmplat toate nenorocirile mele, ci din cauză că eşti tu prin preajmă în zilele alea când îmi cade din mână un borcan cu fasole sau când îmi bag degetul în priză.

— Doamnă dragă, într-un oraş de dimensiunea ăstuia, toţi suntem în preajma altora mai devreme sau mai târziu, pe parcursul unei zile.

— Deci recunoşti că e din cauza ta?

— Recunosc că m-am născut aici, da, dar în momentul ăsta tare-mi mai doresc să mă fi născut în Kenosha sau Sion. Elmira, du-te la dentist şi zi-i să facă ceva cu limba aia de şarpe din gura ta.

— O! făcu Elmira. O, o, o!

— M-ai supărat prea tare. Nici nu mă interesa vrăjitoria, dar acum cred că o să-i dau puţină atenţie. Ia ascultă aici! Acum eşti invizibilă. Te-am vrăjit adineauri. Nimeni nu te mai vede.

— Ba n-ai făcut-o!

— Deşi, recunoscu vrăjitoarea, eu niciodată nu te-am putut vedea, doamnă dragă.

Elmira îşi scoase oglinda de buzunar.

— Ba uite că mă văd!

Aduse oglinda mai aproape şi i se tăie respiraţia. Ridică o mână, ca un om acordând o harpă, şi trase de un fir de păr pe care-l înălţă la vedere, Proba A.

— Niciodată până acum n-am avut fire albe!

Vrăjitoarea zâmbi şarmant.

— Pune-l într-un borcan cu apă de izvor şi până dimineaţă se face rămă. O, Elmira, ia-ţi seama, te rog frumos! Toţi anii ăştia ai dat vina pe alţii pentru că ai două picioare stângi şi nu eşti niciodată atentă! Ai citit vreodată Shakespeare? Sunt acolo câteva indicaţii

regizorale: INCURSIUNI ŞI ÎNCĂIERĂRI MĂRUNTE. Asta eşti tu, Elmira. Incursiuni şi încăierări mărunte! Acum du-te acasă până când nu mă apuc să-ţi număr cucuiele şi să-ţi prevestesc gaze la noapte! Uş!

îşi scutură mâinile prin aer de parcă Elmira ar fi fost un nor de insecte.

— Mamă, dar ce de muşte au apărut vara asta! zise ea, intrând înapoi în casă şi închizând uşa de plasă.

— Aici trag linia, doamnă Goodwater, zise Elmira, cu braţele încrucişate. Doar o şansă-ţi mai dau. Retrage-ţi candidatura de la Clubul Honeysuckle sau înfruntă-mă faţă-n faţă mâine, când o să candidez şi o să câştig într-o luptă dreaptă. O să-l aduc şi pe Tom cu mine - un băiat bun şi nevinovat, şi asta câştigă întotdeauna.

— Eu nu sunt aşa sigur că sunt nevinovat, doamnă Brown, zise băiatul. Mama mea zice că...

— Mai taci din gură, Tom, binele e bine şi cu asta basta! O să fii mâna mea dreaptă, băiete.

— Da, doamnă, zise Tom.

— Bineînţeles, spuse Elmira, dacă nu mor în noaptea asta, fiindcă această doamnă face păpuşi de ceară după chipul meu şi le înfige ace ruginite drept în inimă. Tom, dacă înainte de răsărit, găseşti în pat o smochină mare şi uscată, o să ştii cine a cules-o din vie şi poţi să te aştepţi ca doamna Goodwater să fie preşedinte până ajunge la o sută nouăzeci şi cinci de ani.

— Dar, doamnă dragă, zise doamna Goodwater, eu am deja trei sute cinci ani. în vechime mi se zicea regina ielelor.

Şi, arătând cu degetul spre stradă:

— Abracadabra-pam-param! Ce zici de asta?

Elmira o luă la fugă, strigând.

— Pe mâine!

— Pe mâine, doamnă! îi răspunse doamna Goodwater.

Tom pomi după Elmira, ridicând din umeri şi dând cu picioarele în furnici.

Elmira traversa o alee când începu brusc să ţipe. Tom se impacientă:

— Doamna Brown!

O maşină ieşise cu spatele dintr-un garaj şi trecuse cu roata exact peste degetul mare de la piciorul ei drept.

în toiul nopţii, doamna Elmira Brown fu cuprinsă de dureri de deget, aşa că se ridică din pat şi se duse în bucătărie, unde mâncă puţină friptură de pui rece şi începu să facă o listă bine pusă la punct.

în primul rând, bolile din ultimul an. Trei răceli, patru cazuri nu foarte grave de indigestie, un episod de gaze, artrită, lumbago, ceva ce-şi imagina că este gută, o tuse bronhică gravă, astm incipient, pete pe braţe, plus o carie foarte inflamată, care în unele zile era suficient să o facă să se învârtă pe loc ca o molie ameţită, dureri de spate, de cap şi greţuri. Preţul medicamentelor: 98,75 dolari.

în al doilea rând, lucrurile stricate prin casă în ultimele douăsprezece luni: două lămpi, şase vaze, zece farfurii, o supieră, două ferestre, un scaun, perna unei canapele, şase pahare şi un cristal din candelabru. Preţ total: 12,10 dolari.

în al treilea rând, durerile din seara aceasta. O durea degetul fiindcă fusese strivit. Avea greţuri, spatele ţeapăn şi în picioare un chin care pleca şi revenea permanent. Ochii şi-i simţea plini de nisip, şi limba ca un pământuf de praf. Urechile îi ţiuiau şi dăngăneau. Preţ? Se întoarse în pat, tot dezbătând ideea.

Zece mii de dolari pentru suferinţe personale.

— Să încerci numai să rezolvi asta pe cale amicală! zise ea cu jumătate de voce.

— Ce? întrebă soţul ei, aproape treaz.

Doamna Brown se întinse în pat.

— Pur şi simplu refuz să mor.

— Poftim?

— Refuz să mor! repetă ea, cu ochii în tavan.

— Asta ziceam şi eu, îi răspunse domnul Brown, întor- cându-se pe partea cealaltă şi începând să sforăie.

■ 2*- >

Doamna Elmira Brown se trezi dis-de-dimineaţă şi dădu o fugă mai întâi la bibliotecă, apoi la farmacie, după care se întoarse acasă. Când soţul ei, Sam, reveni acasă la prânz cu tolba goală, ea era ocupată, amestecând tot soiul de substanţe chimice.

— Ai de mâncare în frigider, zise Elmira, amestecând o mâzgă verde într-un pahar mare.

— Ce, Doamne iartă-mă, mai e şi asta? se minună soţul ei. Arată ca un milkshake care a stat la soare patruzeci de ani până au crescut ciuperci pe el.

— O să înving vrăjile ei cu vrăjile mele.

— Ai de gând să bei chestia aia?

— Da, chiar înainte să mă duc la Clubul Honeysuckle, ca să fiu pe cai mari.

Samuel Brown îşi băgă nasul în pahar.

— Ascultă ce zic eu, mai întâi să urci scările şi pe urmă să bei. Ce-ai pus înăuntru?

— Zăpadă de pe aripile îngerilor, adică mentă, ca să stingă focul iadului din mine, aşa zice într-o carte pe care am luat-o de la bibliotecă. Suc de struguri proaspăt culeşi, ca să am gânduri bune şi clare chiar dacă am vedenii negre, aşa zice. Pe urmă rubarbă roşie, cremă de tartar, zahăr alb, albuş de ouă, apă de izvor şi boboci de trifoi, fiindcă au forţa pământului. O, toată ziua ţi-aş putea spune ce am pus aici, uite lista, le-am potrivit pe toate, alea bune împotriva ălora rele, alea albe împotriva ălora negre. N-am cum să pierd!

— Pfft, sigur câştigi, asta e clar, zise soţul ei. Dar mă întreb dacă o să mai ştii c-ai câştigat.

— Să gândeşti numai de bine. Mă duc să-l iau pe Tom ca să-mi meargă farmecele.

— Săracul de el, spuse Sam. Nevinovat cum zici tu, şi aproape să ajungă fărâmiţe la Clubul Honeysuckle.

— Tom o să fie bine, zise Elmira, punând poţiunea magică într-o cutie de Quaker Oats, bine închisă.

Ieşi pe uşă fără să-şi agaţe rochia sau să-şi facă vreo gaură în ciorapii de mătase noi, pe care dăduse 98 de

cenţi. Fu aşa de mândră de această reuşită, încât merse cu nasul pe sus până la casa lui Tom, care o aştepta în costumul de vară alb, conform instrucţiunilor ei.

— Pfui! făcu Tom. Ce aveţi în cutia aia?

— Soarta, răspunse Elmira.

— Aşa sper şi eu, spuse Tom, mergând cu doi paşi înaintea ei.

- v"

Clubul Honeysuckle era plin de doamne care se uitau în oglinda vecinei, îşi aranjau fustele şi le întrebau pe celelalte dacă nu li se vede cumva furoul.

La ora 13, doamna Elmira Brown urcă scările însoţită de un băiat în haine albe, care se ţinea de nas şi avea un ochi închis, văzând numai pe jumătate pe unde mergea. Doamna Brown aruncă o privire la mulţimea de femei, apoi una la cutia de Quaker Oats; dădu capacul la o parte, se uită înăuntru, icni şi-l puse înapoi la loc fără să bea nimic. Păşi în sală cu foşnet ca de tafta, urmărită de şoaptele celorlalte doamne. Se aşeză în spate, alături de Tom, care părea mai amărât ca niciodată, iar singurul ochi pe care îl mai ţinea deschis deasupra sălii se închise definitiv. Elmira scoase poţiunea şi o bău încet pe toată.

La 13.30, preşedintele, doamna Goodwater, dădu semnalul de începere şi cele peste douăzeci de femei tăcură.

— Doamnelor, se adresă ea unei maree de mătase şi dantelă deasupra căreia pluteau ici şi colo capete cu părul alb sau cărunt. A sosit momentul alegerilor. Dar înainte să începem, cred că doamna Elmira Brown, soţia eminentului nostru grafolog...

în sală răsunară chicoteli.

— Ce e ăla grafolog? îl înghionti Elmira de vreo două ori pe Tom.

— Nu ştiu, şopti Tom cu sălbăticie, ţinându-şi ochii închişi, şi tresărind când cotul ţâşni să-l lovească din întuneric.

— .. .precum spuneam, soţia eminentului nostru expert în misterele scrisului de mână, Samuel Brown...

(alte râsete)... de la Poşta americană, continuă doamna Goodwater.
Doamna Brown doreşte să ne prezinte opiniile sale. Doamna Brown?

Elmira se ridică în picioare. în spatele ei, scaunul pe care stătuse se retrase şi se închise cu un pocnet, ca o capcană de urs. Aproape că sări în sus de spaimă, clătinându-se pe tocurile care trosneau, de parcă aveau să se facă praf în orice clipă.

— Am destule de zis, anunţă ea, ţinând într-o mână cutia goală de Quaker Oats şi o Biblie.

îl apucă pe Tom cu mâna liberă şi se aruncă în faţă, lovind diverse persoane şi şoptindu-le:

— Vezi ce faci! Ai grijă, măi!

Ajunse pe platformă, se roti, dărâmă un pahar cu apă de pe masă. Se mai zbârli o dată la doamna Goodwater şi o lăsă să cureţe balta formată cu o batistă mică. Apoi, cu o expresie de triumf secret, Elmira ridică sticla fără pic de poţiune în ea, arătându-i-o doamnei Goodwater şi şoptindu-i:

— Ştii ce a fost aici? Am înghiţit totul, doamnă dragă. Cercul vrăjit mă înconjoară. Niciun cuţit şi nicio secure nu-mi pot face rău.

Toate celelalte femei erau prea ocupate ca să audă.

Doamna Goodwater dădu din cap şi-şi ridică mâinile, cerând tăcere.

Elmira strânse tare mâna lui Tom, dar el tot nu-şi deschise ochii, strâmbându-se de durere.

— Doamnelor, spuse Elmira, vă înţeleg pe deplin situaţia. Ştiu ce aţi pătimit în ultimii zece ani. Ştiu de ce aţi votat-o pe doamna Goodwater, aici de faţă. Aveţi toate copii şi soţi de hrănit. Aveţi bugete de respectat. Nu vă permiteţi să vi se acrească laptele, să nu vi se dospească pâinea sau să nu vă crească plăcintele. Nu vreţi oreion, varicelă şi tuse măgărească, una după alta, în casa voastră. Nu vreţi ca soţii voştri să aibă accident de maşină sau să se electrocuteze la cablurile de înaltă tensiune din oraş. Dar acum totul s-a terminat. Puteţi recunoaşte. S-a sfârşit cu arsurile la stomac sau cu

durerile de spate, fiindcă eu vă aduc cuvântul Domnului şi o să alungăm împreună vrăjitoarea!

Toate femeile se uitară împrejur - nu era nicio vrăjitoare.

— Adică preşedinta voastră! strigă Elmira.

— Eu! confirmă şi doamna Goodwater, făcându-le cu mâna.

— Astăzi, vorbi Elmira, respirând greu şi sprijinindu-se de pupitru, am fost la bibliotecă. Am căutat poţiuni împotriva vrăjilor. Cum să scapi de oameni care profită de alţii, cum să faci vrăjitoarele să-şi ia toate catrafusele şi să fugă. Şi am găsit un mod de a mă lupta pentru toate drepturile voastre. Simt puterea crescând în mine. Am înghiţit tot felul de rădăcini şi substanţe binefăcătoare. Am pus...

Făcu o pauză, legănându-se, clipind.

— Am pus: cremă de tartar şi... am mai pus... vulturică albă şi lapte acrit la lumina lunii şi...

Se opri să se gândească. îşi închise gura, însă fără a reuşi să blocheze sunetul slab venit de undeva dinăuntru. îşi închise apoi ochii încercând să caute puterea despre care vorbise.

— Doamna Brown, vă simţiţi bine? întrebă doamna Goodwater.

— Mă simt bine! răspunse încet doamna Brown. Am pus praf de morcovi şi rădăcină de pătrunjel; boabe de ienupăr...

Se opri iar, privind la toate feţele acelea, de parcă cineva îi spusese STOP.

Camera părea că se învârte încet, mai întâi de la stânga la dreapta, apoi de la dreapta la stânga.

— Rădăcini de rozmarin şi flori de priboi..adăugă slab, dând drumul mâinii lui Tom, care deschise un ochi şi se uită la ea. Frunze de laur, petale de călţunaşi...

— Mai bine vă aşezaţi, zise doamna Goodwater. într-o parte, o doamnă se duse să deschidă un geam.

— Nuci de betel uscate, seminţe de lavandă şi mere pădureţe, adăugă doamna Brown şi se opri. Haideţi repede să votăm, zise apoi. Trebuie să vedem voturile.

Număr eu.

— Nu-i nicio grabă, Elmira, zise doamna Goodwater.

— Ba da, ba da, răspunse Elmira răsuflând tremurat. Ţineţi minte, doamnelor, nu mai aveţi de ce vă teme. Faceţi ce-aţi dorit întotdeauna să faceţi. Votaţi-mă şi...

Camera se mişca iar, de data asta de sus în jos.

— Cinste în guvernământ. Toată lumea care doreşte să voteze pentru doamna Goodwater să spună „Da".

— Da, zise toată camera.

— Toată lumea care doreşte să voteze pentru doamna Elmira Brown? zise slab Elmira.

înghiţi un nod.

— Da, se auzi doar vocea ei după o clipă.

Rămase uluită la tribună.

în cameră se aşternu tăcerea, astfel încât croncănitul doamnei Elmira Brown se auzi clar. îşi duse o mână la gât, apoi se întoarse spre doamna Goodwater, care foarte calmă scoase din poşetă o păpuşă mică de ceară împunsă de piuneze ruginite.

— Tom, zise Elmira, du-mă până la toaleta doamnelor.

— Da, doamnă.

începură să meargă din ce în ce mai repede. Elmira alergă înainte, prin mulţime, iar când ajunse la uşă, făcu la stânga.

— Nu, Elmira, dreapta, dreapta! strigă după ea doamna Goodwater.

Elmira coti la stânga şi dispăru cu un zgomot de cărbune căzând pe burlan.

— Elmira!

Toate doamnele o luară la fugă de parcă ar fi făcut parte din echipa locală de baschet feminin, izbindu-se una de alta, numai doamna Goodwater reuşind o linie dreaptă, la capătul căreia îl găsi pe Tom privind în josul scărilor, cu mâinile încleştate pe balustradă.

— Patruzeci de trepte! gemu el. Patruzeci de trepte până jos!

Mai târziu, şi multe luni şi ani după, lumea povestea cum Elmira Brown, beată, s-a prăvălit pe scări, fără să rateze niciuna până jos. Se spunea că atunci când a început să cadă era aproape inconştientă, astfel încât oasele ei s-au făcut moi precum cauciucul, iar ea s-a rostogolit ca mingea. Când a aterizat, clipea des şi deja se simţea mai bine, fiindcă în cădere lăsase în urmă tot ce-i făcuse rău. Bineînţeles că era atât de vânătă, încât părea tatuată, dar nu-şi sucise nicio încheietură şi nicio gleznă. Timp de trei zile şi-a mişcat capul foarte ciudat, mijind ochii şi privind cu coada ochiului în loc să se întoarcă cu totul, dar mai importantă decât toate acestea era prezenţa doamnei Goodwater lângă ea, ţinându-i capul în poală şi plângând în timp ce restul femeilor se agitau isteric în jurul lor.

— Elmira, îţi promit, Elmira, jur, dacă trăieşti, dacă nu mori, ascultă aici, Elmira! De-acum încolo o să fac numai magie albă. Niciun pic de magie neagră, nici măcar un piculeţ. Tot restul vieţii tale, dacă e după mine, n-o să mai cazi peste animale din fontă, n-o să te mai împiedici de praguri, n-o să-ţi mai tai degetele şi n-o să mai cazi pe scări! Rai o să fie, Elmira, rai, îţi promit! Numai să trăieşti! Uite, scot piunezele din păpuşă! Elmira, vorbeşte cu mine! Spune ceva şi ridică-te! Hai sus să mai votăm o dată. Preşedintă devii, îţi promit, preşedinta Clubului Honeysuckle, cu majoritate de voturi, nu, doamnelor?

Auzind-o, toate celelalte femei începură să plângă atât de tare, încât se văzură nevoite să se sprijine una de cealaltă, în timp ce Tom, rămas sus, era convins că cineva murise. Ajunsese cam pe la jumătatea scărilor când a dat peste femeile care urcau, arătând toate de parcă tocmai scăpaseră cu viaţă din explozia unei bombe cu dinamită.

— La o parte din calea mea, băiete!

Prima era doamna Goodwater, care râdea şi plângea în acelaşi timp.

După ea venea doamna Elmira Brown, cu aceeaşi expresie.

Şi în spatele lor veneau toate membrele clubului, douăzeci şi trei la număr, care erau încă nedumerite dacă tocmai ieşeau de la o înmormântare sau dimpotrivă, se pregăteau de bal.

Iar Tom, privindu-le, clătină din cap.

— Mi-a ajuns, zise el, mi-a ajuns până peste cap.

Aşa că o tuli tiptil pe scări înainte ca cineva să-şi dea seama că lipseşte, însă fără să dea nicicum drumul balustradei.

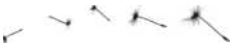

— Şi asta e tot, zise Tom, tot ce s-a întâmplat. Toate plângeau de mama focului. Toată lumea îşi sufla nasul. Elmira Brown stătea în fund la baza scărilor, fără nimic rupt, de parcă avea oasele din gelatină, zic eu, şi vrăjitoarea plângea cu capul pe umărul ei, pe urmă toată lumea a urcat sus râzând dintr-odată. Isuse, las'că înţelegi tu. Am tulit-o cât puteam de repede!

Tom îşi desfăcu cămaşa şi îşi scoase cravata.

— Ai zis magie? întrebă Douglas.

— Magie cum te văd şi cum mă vezi.

— Şi tu crezi?

— Şi da, şi nu.

— Frăţioare, câte minuni se mai întâmplă în oraşul ăsta! zise Douglas, cu ochii pierduţi în zarea acoperită de nori ce luaseră forme enorme de zei şi războinici străvechi. Cu vrăji, păpuşi de ceară, şi ace şi poţiuni, da?

— Ei, nu chiar o poţiune, dar tare mai semăna cu voma. Bleah! Mamă!

Tom se chirci, ţinându-se de burtă şi scoţând limba.

— Vrăjitoare..., murmură Douglas, cu ochii mijiţi în zare.

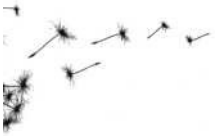

Şi pe urmă vine ziua aceea când peste tot în jurul tău se aud merele căzând din copaci, unul câte unul.

Mai întâi sunt rare, cade unul, pauză, altul, apoi cad câte trei şi patru deodată, apoi câte nouă şi câte douăzeci, până când plouă cu mere, cad precum paşii cailor în iarba moale şi întunecată, şi tu eşti ultimul măr din copac; şi aştepţi să vină vântul să-ţi macine încet legăturile cu cerul şi să te arunce la pământ. Cu mult înainte să atingi iarba vei fi uitat că a existat vreodată un copac, sau alte mere, sau o vară, sau iarba verde sub tine. Vei cădea spre beznă...

- Nu!

Colonelul Freeleigh deschise repede ochii şi se înălţă în scaunul cu rotile, căutându-şi telefonul. Era tot acolo! îl ţinu strâns la piept un moment, clipind nedumerit.

— Deloc nu-mi place visul ăsta, vorbi el către camera goală.

în cele din urmă, cu degetele tremurânde, ridică receptorul, apelă operatorul de interurban, îi dădu un număr şi aşteptă cu ochii pe uşa dormitorului, de parcă în orice moment ar putea năvăli înăuntru o droaie de fii, fiice, nepoţi, asistente şi doctori care să-i fure acest ultim lux vital pe care-1 mai putea acorda simţurilor lui din ce în ce mai slabe. Cu mult timp în urmă - zile, sau erau ani? - când inima încă îl împungea ca un pumnal între coaste, auzise băieţii la parter... Cum îi chema?

Charles, Charlie, Chuck. Da! Şi Douglas! Şi Tom! Nu uitase! îi strigaseră numele din capătul holului, dar cineva le închisese uşa în nas şi-i alungase. Nu ai voie să te agiţi, ziceau doctorii. Nu ai voie vizitatori, nu ai voie vizitatori, nu ai voie vizitatori. Auzi băieţii mergând pe stradă, îi văzu, le făcu cu mâna, ei îi răspunseră.

— Colonele... Colonele...

Şi acum zăcea singur, cu inima ca o broscuţă cenuşie zvâc- nindu-i ici şi colo în piept, la răstimpuri.

— Colonele Freeleigh, zise operatorul. V-am făcut legătura. Mexico City. Erickson 3899.

Şi acum, vocea atât de clară, însă atât de departe:

— *Bueno.*

— Jorge! zise tare bătrânul.

— *Senor* Freeleigh! Iar? Asta costă bani.

— Las'să coste! Ştii ce să faci.

— *Si.* Geamul?

— Geamul, Jorge, dacă eşti drăguţ.

— Un moment.

Şi la mii de kilometri distanţă, undeva la sud, într-un birou dintr-o clădire din ţara aceea îndepărtată, se auzi sunetul paşilor îndepărtându-se de telefon. Bătrânul se aplecă în faţă, strângând tare receptorul, lipindu-1 de ureche până când simţi că-1 doare, aşteptând următorul sunet. Geamul ridicându-se.

„Ah", oftă bătrânul.

Zgomotul oraşului Ciudad de Mexico într-o după-amiază fierbinte şi însorită, intrând pe geamul deschis şi de acolo prin telefonul care aştepta. Cu ochii minţii îl putea vedea pe Jorge, în picioare lângă fereastră, ţinând pâlnia telefonului afară spre cerul strălucitor.

— *Senor...*

— Nu, nu, te rog. Lasă-mă să ascult.

Ascultă zgomotul claxoanelor de metal, scârţâitul frânelor, strigătele vânzătorilor de banane liliachii şi portocale sălbatice din prăvăliile lor. Colonelul Freeleigh începu să-şi mişte picioarele la marginea scaunului cu rotile, imitând mişcările unui om care merge. Strânse tare din pleoape. Inspiră puternic de mai multe ori, de parcă simţea aroma hălcilor de came atârnate de cârlige de fier în soare, acoperite cu muşte ca o mantie de stafide; aroma aleilor pietruite în ploaia dimineţii. Simţea soarele arzându-i obrajii ţepoşi, şi avea iar 25 de ani, mergea, se plimba, privea peste tot, zâmbea, fericit că trăieşte, cât se poate de alert, inspirând culori şi mirosuri.

O bătaie la uşă. Ascunse repede telefonul sub poala halatului.

Intră asistenta.

— Bună ziua, zise ea. Aţi fost ascultător?

-Da.

Vocea bătrânului era mecanică. Nu vedea aproape nimic. Şocul acelei simple bătăi la uşă fusese atât de

mare, încât o parte din el era încă în alt oraş, la mare distanţă. Aştepta să-i revină mintea acasă, ca să poată răspunde la întrebări, să se poarte normal şi să fie politicos.

— Am venit să vă verific pulsul.

— Nu acum! răspunse bătrânul.

— Doar nu plecaţi nicăieri, nu? zâmbi ea.

O privi pe asistentă fără să clipească - nu mai plecase nicăieri de zece ani.

— Daţi-mi braţul.

Degetele ei, tari şi hotărâte, căutară slăbiciunea din puls ca un instrument de mare precizie.

— Ce-aţi făcut de v-aţi agitat? întrebă.

— Nimic.

Căută prin cameră şi privirea îi căzu pe masa de telefon, goală. Chiar în acel moment răsună slab un claxon de la peste 3000 de kilometri distanţă.

Scoase telefonul de sub halatul lui şi i-1 ţinu în faţă.

— De ce vă faceţi singur rău? Aţi promis c-o să fiţi cuminte. Aşa aţi făcut de aţi ajuns aici, nu? Vă agitaţi, vorbiţi prea mult. Băieţii ăia ţopăind prin casă...

— Stăteau cuminţi şi ascultau, zise colonelul. Iar eu le povesteam despre lucruri de care ei nu auziseră niciodată. Le povesteam despre bizoni. Şi a meritat. Nu-mi pasă. Eram transpus şi trăiam. Nu contează dacă te omoară atunci când trăieşti aşa intens; e mai bine să arzi mereu de entuziasm. Acum dă-mi telefonul. Dacă nu laşi băieţii să vină şi să stea cuminţi aici, atunci măcar pot vorbi cu cineva din afara camerei.

— îmi pare rău, colonele. Nepotul dumneavoastră va vrea să ştie ce s-a întâmplat. Săptămâna trecută nu l-am lăsat să scoată telefonul, dar acum cred că o să-i dau voie.

— Asta este casa mea, telefonul meu. Eu îţi plătesc salariul!

— Ca să vă ajut să vă vindecaţi, nu să vă agitaţi mai tare, îi împinse scaunul în partea cealaltă a camerei.

— în pat cu tine, tinere!

Din pat colonelul rămase cu ochii la telefon.

— Mă duc până la prăvălie, zise asistenta. Ca să fiu sigură că nu mai folosiţi telefonul, o să vă ascund scaunul pe hol.

Asistenta ieşi cu scaunul pe uşă. Colonelul o auzi oprindu-se în capătul scărilor, la parter, şi folosind extensia telefonică.

„Oare unde sună? în Ciudad de Mexico? N-ar îndrăzni!"

Uşa din faţă se închise.

Se gândi la ultima săptămână petrecută singur, închis în camera lui, şi la convorbirile secrete, însă atât de liniştitoare, peste continente, un istm, ţări întregi numai de junglă, păduri tropicale, podişuri cu orhidee albastre, lacuri şi dealuri. .. vorbind... vorbind... cu Buenos Aires... şi... Lima... Rio de Janeiro...

Se ridică încet dintre cearşafurile reci. Mâine o să-i ia telefonul! Ce lacom şi prost fusese! îşi trecu picioarele slabe şi palide peste marginea patului, minunându-se de cât de uscate erau. Parcă i se lipiseră de corp într-o noapte pe când dormea, iar picioarele lui tinere fuseseră luate de cineva şi arse într-un cuptor. De-a lungul anilor îl distruseseră bucată cu bucată, luându-i mâinile, braţele, picioarele, şi lăsându-i în loc nişte membre de schimb la fel de delicate şi de inutile ca nişte piese de şah. Iar acum, acum încercau să-i ia ceva intangibil - amintirile; încercau să taie toate firele care duceau la anii pierduţi.

Traversă camera fugind şi împiedicându-se. Apucă telefonul şi se lăsă în jos pe podea. Sună operatorul de interurban, simţind cum îi explodează inima care bătea din ce în ce mai repede, cum i se înceţoşează vederea.

— Mai repede, mai repede!

Aşteptă.

— *Bueno?*

— Jorge, am fost întrerupt.

— Nu trebuie să mai sunaţi, *Senor,* spuse vocea aceea îndepărtată. M-a sunat asistenta dumneavoastră, zice să sunteţi foarte bolnav. Trebuie să închid.

— Nu, Jorge! Te rog! stărui bătrânul. O singură

dată, crede-mă, mâine îmi scot telefonul. Nu o să te mai pot suna niciodată.

Jorge tăcea, aşa că bătrânul continuă.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Jorge! Pentru prietenie, atunci, pentru zilele de odinioară! Tu nu ştii ce înseamnă. Eşti la fel de bătrân ca mine, dar tu te poţi mişca! Eu nu m-am mai dus nicăieri de zece ani.

îi căzu telefonul din mână şi de-abia reuşi să-1 ridice din nou, atât de tare îl durea pieptul.

— Jorge! Mai eşti acolo, da?

— Asta e ultima oară? întrebă Jorge.

— Promit!

Telefonul fu aşezat pe un birou la peste 3000 de kilometri depărtare. încă o dată zgomotele cunoscute, paşii, pauza şi, în sfârşit, geamul ridicându-se.

— Ascultă, îşi spuse bătrânul.

Si auzi zarva a mii de oameni trăind sub lumina I altui soare, şi muzica slabă a unei flaşnete, cântând „La Marimba" - o, ce melodie frumoasă, dansantă.

Cu ochii închişi, bătrânul ridică mâna de parcă voia să fotografieze o catedrală veche, corpul lui simţi greutatea trupului mai tânăr şi pavajul fierbinte de sub tălpi.

Voia să spună:

— Sunteţi tot acolo, nu? Voi toţi, oamenii din oraşul acela, în primele ore de siestă, când se închid prăvăliile şi pe străzi sunt băieţi care strigă *Loteria nacional para hoy!* ca să vândă bilete la loterie. Sunteţi toţi acolo, oamenii din oraşul acela. Nu-mi vine să cred că am fost şi eu cândva printre voi. Când pleci dintr-un oraş, oraşul acela devine fantezie. Orice oraş, New York, Chicago, cu toţi oamenii din el, devine improbabil odată cu distanţa. Şi la fel de improbabil sunt şi eu aici, în Illinois, într-un orăşel la marginea unui lăcuşor calm. Suntem şi noi, şi voi improbabili, fiindcă nu putem fi prezenţi unul pentru celălalt. Şi este atât de bine să auzi zarva şi să ştii că Ciudad de Mexico este tot acolo,

plin de oameni care se mişcă şi trăiesc...

Stătea nemişcat, cu receptorul apăsat din răsputeri la ureche.

Şi în sfârşit auzi şi zgomotul cel mai scump şi mai improbabil dintre toate - sunetul unui tramvai electric luând o curbă - plin de oameni bronzaţi şi străini şi minunaţi, apoi sunetul altor oameni fugind după tramvai şi strigând triumfători, sărind înăuntru şi dispărând după colţ, purtaţi pe şinele care scârţâie către o zare arsă de soare, lăsând în urmă numai sunetul de *tortilla* prăjindu-se pe plitele din piaţă, sau poate era numai fluxul şi refluxul zgomotului neîncetat care se auzea prin cele peste 3000 de kilometri de cablu de cupru...

Bătrânul zăcea nemişcat pe podea.

Trecu ceva timp.

O uşă de la parter se deschise încet, urmată de paşi uşori, ezitanţi, care se aventurară să urce scările. Voci şoptind.

— N-ar trebui să fim aici!

— M-a sunat, dacă-ţi zic. Are mare nevoie să-l viziteze cineva. Nu-i frumos să-l lăsăm baltă.

— Dar e bolnav!

— Păi, da! Dar a zis să venim când e asistenta plecată. Stăm numai să-l salutăm şi...

Uşa dormitorului se deschise larg. Cei trei băieţi căscară ochii la bătrânul aşezat pe podea.

— Colonele Freeleigh? zise Douglas încet.

In tăcerea lui era ceva care amuţi pe toţi.

Se apropiară aproape tiptil.

Douglas se aplecă şi luă telefonul din degetele acum reci ale bătrânului, ridică receptorul la ureche, ascultă. Peste zgomotul de fundal auzi un singur sunet, ciudat, distant şi final.

La peste 3000 de kilometri depărtare, un geam se închise.

— Bum! zise Tom. Bum. Bum. Bum.

Stătea pe tunul din Războiul Civil din piaţa tribunalului. Douglas, în faţa tunului, îşi duse mâinile la piept şi căzu în iarbă, dar de ridicat nu se mai ridică - rămase întins, gânditor.

— îmi dai impresia că acuşica o să scoţi creionul ăla vechi, zise Tom.

— Lasă-mă să mă gândesc! îi răspunse Douglas, cu ochii la tun.

Se întoarse cu faţa în sus ca să poată privi cerul şi copacii de deasupra lui.

— Tom, doar ce mi-am dat seama.

- Ce?

— Ieri a murit Ching Ling Soo. Ieri, în oraşul ăsta, s-a terminat pentru totdeauna Războiul Civil. Ieri au murit aici domnul Lincoln şi generalul Lee, şi generalul Grant, şi o sută de mii de oameni, unii cu faţa spre nord şi alţii cu faţa spre sud. Şi ieri-seară, în casa colonelului Freeleigh, o cireadă de bizoni mai mare decât tot oraşul Green Town, din Illinois, a sărit de pe o stâncă şi a dispărut complet. Ieri un nor de praf s-a depus pe pământ şi n-o să se mai ridice niciodată. Iar mie nici măcar nu mi-a păsat, atunci când era aici. Este îngrozitor, Tom, îngrozitor! Ce o să ne facem fără toţi soldaţii, fără generalul Lee, Grant, şi fără Abe cel cinstit; ce-o să ne facem fără Ching Ling Soo? Nimeni n-a crezut că atâţia oameni pot muri atât de repede, Tom, dar uite cum s-au dus. Uite cum s-au dus!

Tom, cocoţat pe tun, privea în jos spre fratele său.

— Ai caietul la tine?

Douglas dădu din cap că nu.

— Atunci hai mai bine să ajungem acasă şi să scrii toate astea înainte să uiţi. Nu se întâmplă în fiecare zi să dea colţul jumătate din populaţia lumii.

Douglas se ridică, mai întâi în şezut, apoi în

picioare. Traversă încet peluza din faţa tribunalului, muşcându-şi buza de jos.

— Bum, zise Tom încet. Bum. Bum!

Pe urmă, ridicând vocea:

— Doug! Te-am omorât de trei ori când mergeai pe iarbă! Doug, mă auzi? Alo, Doug! Bine. Cum vrei tu.

Se întinse cât era de lung pe tun şi privi prin cătarea de la capătul ţevii ruginite, închizând un ochi.

— Bum! şopti către figura care se micşora. Bum!

— Asta e!

— Douăzeci şi nouă!

— Asta e!

— Treizeci!

— Asta e!

— Treizeci şi unu!

Maneta se ridică. Capacele galbene, metalice, închise ermetic peste sticlele umplute, străluceau.

Bunicul îi dădu ultima sticlă lui Douglas.

— A doua recoltă a verii. Iunie e pe raft. Asta e iulie. Acu' vine şi august.

Douglas ridică sticla caldă de vin de păpădie, însă nu o puse pe raft. Rămase cu ochii la toate celelalte sticle numerotate, fiecare semănând cu cea de lângă ea, niciuna diferită de alta, toate strălucitoare, simple şi de sine stătătoare.

„Uite", îşi zise, „asta e din ziua când am aflat că trăiesc, de ce nu străluceşte mai tare decât toate celelalte?

Asta e din ziua când John Huff a trecut de hotarele lumii, a dispărut; de ce nu e mai întunecată decât celelalte?"

Unde, unde sunt toţi câinii verii sărind ca delfinii în valurile împletite şi despletite de vânt? Unde fulgerul miroase a maşină electrică sau a tramvai? Oare vinul îşi aminteşte? O, nu! Sau în orice caz, nu dă vreun semn că şi-ar aminti.

Undeva, zisese o carte mai demult, toate vorbele

care s-au vorbit vreodată, toate cântecele care s-au cântat vreodată trăiesc încă, vibrând departe, în vidul spaţiului, şi dacă ai putea călători până la constelaţia Centauri, l-ai auzi pe George Washington vorbind în somn sau pe Cezar surprins de pumnalul înfipt în spate. Aşa stă treaba cu sunetele.

Dar lumina? Dacă ai văzut ceva, acel lucru nu mai moare, este pur şi simplu inacceptabil. Asta înseamnă că undeva, dacă te apuci să scotoceşti prin lume, poate în fagurii plini de miere unde lumina este doar o pastă de chihlimbar depozitată de albinele alimentate cu polen, sau poate în cele treizeci de mii de lentile de pe capul plin de diamante al unei lăcuste, la prânz, ai putea găsi toate culorile şi priveliştile din toată lumea asta, an după an.

Sau ai putea să scurgi o singură picătură din vinul acesta de păpădii, să-l pui la microscop şi tot ce s-a întâmplat în lume pe 4 iulie să ţâşnească precum artificiile, precum explozia Vezuviului. Asta îşi dorea să creadă.

Şi totuşi... cu ochii la sticla numerotată pentru ziua în care colonelul Freeleigh se împiedicase şi căzuse aproape doi metri sub pământ, Douglas nu reuşi să distingă nici măcar un gram de sedimente întunecate, niciun firicel din praful nesfârşit ridicat de bizoni, niciun fulg de sulf de la puştile din Shiloh...

— Acu' vine şi august, zise Douglas. Aşa e. Dar la cum merg lucrurile, n-o să ne mai rămână nicio maşină, niciun prieten, şi prea puţine păpădii pentru ultima recoltă.

— Judecata de Apoi. Sfârşitul lumii. Parcă eşti un clopot la o înmormântare, spuse bunicul. Vorbele astea sunt mai rele decât înjurăturile, şi nici n-o să te pedepsesc, măcar. O gură de vin de păpădie e tot ce-ţi trebuie. Ia, dă-o pe gât. Ce gust are?

— Sunt înghiţitor de flăcări! Fâss!

— Acum treci sus, fugi de trei ori în jurul casei, fă cinci tumbe, şase flotări, urcă-te în doi copaci, şi te schimbi repejor din bocitoare-şef în dirijor principal.

Valea!

Fugind, Douglas îşi zise: „Patru flotări, un copac şi două tumbe ajung!"

k A A >

* v"

Iar afară, în lumina primei zile de august şi pregătindu-se să intre în maşină, stătea Bill Forrester, care strigă la toată lumea că se duce în centru să ia nişte îngheţată extraordinară şi dacă vrea cineva să meargă cu el. Aşa că, nici cinci minute mai târziu, zgâlţâit bine şi încălzit, şi deja mai vesel, iată-1 pe Douglas părăsind asfaltul fierbinte şi pătrunzând în peştera fermecată, mirosind a suc şi a vanilie proaspătă, aşezându-se la dozatorul din marmură albă ca zăpada alături de Bill Forrester. Păzitorului dozatorului îi cerură să le spună lista cu cele mai neobişnuite sortimente de îngheţată, şi când acesta ajunse la: „îngheţată clasică de vanilie cu lămâie...", se entuziasmară amândoi:

— Asta e! zise Bill Forrester.

— Da, domnule! spuse Douglas.

Aşteptară rotindu-se încet pe scaune. Trecură cu ochii peste robinetele argintii, oglinzile strălucitoare, ventilatoarele învârtindu-se tăcute pe tavan, jaluzelele verzi trase peste geamurile micuţe, scaunele din fier forjat. Se opriră din învârtit. Le căzuseră ochii peste faţa şi silueta domnişoarei Helen Loomis, în vârstă de 95 de ani, cu linguriţa de îngheţată în mână.

— Tinere, îi spuse ea lui Bill Forrester, eşti o persoană cu bun-gust şi imaginaţie. De asemenea, ai voinţă cât zece oameni; altfel n-ai îndrăzni să ignori toate aromele obişnuite din meniu şi să comanzi direct, fără nicio discuţie sau reţinere, ceva atât de neobişnuit ca îngheţata de vanilie cu lămâie.

El o salută solemn cu o mişcare a capului.

— Haideţi să vă aşezaţi lângă mine, amândoi, îi invită ea. O să vorbim despre arome nemaivăzute de îngheţată şi orice alte lucruri ne mai fac plăcere. Nu vă îngrijoraţi, plătesc eu.

Zâmbind, îşi luară farfuriile şi se aşezară la masa ei.

— Tu arăţi ca un Spaulding, îi zise băiatului. Semeni cu bunicul tău. Iar tu eşti William Forrester. Scrii pentru *Chronicle,* ai o rubrică bunicică. Am auzit despre tine mai multe lucruri decât mi-aş fi dorit.

— Şi eu vă cunosc. Sunteţi Helen Loomis, zise Bill Forrester, ezită o clipă, apoi continuă. Cândva am fost îndrăgostit de dumneavoastră.

— îmi place cum a început conversaţia asta, zise ea luând o linguriţă de îngheţată. Dar asta este pentru altă întâlnire. Nu - să nu-mi spui unde sau când, sau cum te-ai îndrăgostit de mine. Hai să lăsăm asta pentru data viitoare. Acum mi-am pierdut pofta de mâncare. Ia ascultă, eu trebuie să ajung acasă, dar fiindcă eşti reporter, vino mâine la ceai, între orele trei şi patru; ar fi o şansă să-ţi spun toată istoria acestui oraş, care a fost cândva un punct comercial. în plus, ca să avem amândoi ceva la care să ne gândim până mâine, să ştii, domnule Forrester, că-mi aminteşti de un domn pe care l-am cunoscut în urmă cu şaptezeci - da, ai auzit bine - şaptezeci de ani.

Femeia stătea aşezată în faţa lor şi parcă vorbea cu o gură cenuşie şi tremurândă. Vocea venea de undeva departe, din sufletul acela sur şi bătrân, înfăşurată în praf de flori uscate şi fluturi străvechi.

— Ei bine, se ridică ea, vii mâine?

— Cu siguranţă, răspunse Bill Forrester.

Aşa că ea plecă în oraş pe unde avea treabă, iar în urma ei tânărul şi copilul rămaseră să-şi termine îngheţata.

William Forrester petrecu următoarea dimineaţă trecând în revistă câteva ştiri locale pentru ziar, după prânz se duse să mai adune ştiri, apoi să pescuiască în râul care curgea în afara oraşului, dar prinse numai plevuşcă pe care o aruncă fericit înapoi şi, fără să se gândească sau să observe măcar că se gândise la asta, la ora 15 se afla în maşină îndreptându-se spre o stradă anume. îşi privi cu interes mâinile rotind volanul şi

conducând spre o alee circulară mare, unde opri în faţa unei intrări acoperite de iederă. Coborî, conştient că maşina lui era la fel ca şi pipa aceea veche, ciuntită şi nu foarte îngrijită, contrastând cu imensa grădină verde alăturată unei imense case în stil victorian cu trei etaje, proaspăt zugrăvită. în capătul grădinii i se păru că întrezăreşte o mişcare, auzi un oftat ca o şoaptă, şi o observă pe domnişoara Loomis care-1 aştepta deja, la mare distanţă în spaţiu şi timp, alături de serviciul de ceai strălucind răbdător şi argintiu.

— Este prima oară în viaţa mea când o femeie mă aşteaptă deja, zise el, apropiindu-se. Este, de asemenea, prima dată în viaţa mea când am ajuns la ora stabilită, recunoscu apoi.

— De ce? întrebă ea, lăsându-se pe spate în scaunul de răchită.

— Nu ştiu.

— Ei bine, spuse ea, începând să toarne ceaiul. Spune-mi, pentru început, ce părere ai despre lume.

— Nu ştiu nimic.

— Se zice că aşa începe înţelepciunea. Când ai şaptesprezece ani, ştii tot. Când ai douăzeci şi şapte, dacă încă mai ştii totul, atunci tot şaptesprezece ani ai de fapt.

— Dumneavoastră, sigur aţi învăţat multe lucruri de-a lungul anilor.

— Privilegiul oamenilor în vârstă este că par să ştie multe, dar nu e decât teatru, o mască, la fel ca orice altă mască. Când suntem doar noi, cei bătrâni, ne facem cu ochiul şi zâmbim pe ascuns: „Cum îţi place masca mea, teatrul pe care-1 joc, siguranţa mea? Nu-i aşa că viaţa este o piesă de teatru? Nu-i aşa că-mi joc bine rolul?"

Râseră amândoi. Pentru prima oară după multe luni, tânărul simţi că râsul îi vine natural. După aceea, cu ceaşca de ceai în mâini şi ochii aţintiţi în ea, domnişoara Loomis zise:

— Ştii ceva, mă bucur că ne-am întâlnit atât de târziu. N-aş fi vrut să te cunosc când aveam douăzeci şi

unu de ani şi eram tare prostuţă.

— Au legi speciale pentru fete frumoase de douăzeci şi unu de ani.

— Crezi că eram frumoasă?

Dădu din cap, binedispus.

— Dar de unde ştii? Dacă dai peste un dragon care a mâncat o lebădă, ghiceşti ce a fost bazându-te pe cele câteva pene care i-au rămas în jurul botului? Fiindcă asta este - un corp ca ăsta este un dragon, tot numai solzi şi cute. Aşa că dragonul a mâncat lebăda albă. N-am mai văzut-o de ani de zile. Nici măcar nu mai ţin minte cum arăta. Totuşi, o simt uneori. îi este bine, ascunsă aici înăuntru, în siguranţă; lebăda în sine nu s-a schimbat deloc. Ştii, sunt dimineţi de toamnă sau de primăvară, când mă trezesc şi-mi zic că o să alerg până la pădure să culeg frăguţe! Sau o să înot în lac, sau o să dansez toată noaptea, până dimineaţa! Şi pe urmă descopăr cu furie că acum sunt dragonul ăsta bătrân şi amărât. Sunt prinţesa din tumul dărâmat, fără nicio ieşire, aşteptându-1 pe Făt-Frumos.

— Trebuia să scrieţi cărţi.

— Dragul meu, chiar am scris. Ce altceva i-a mai rămas unei fete bătrâne ca mine? Până la treizeci de ani am fost o fiinţă smintită, acoperită de paiete de carnaval, când singurul om la care am ţinut vreodată s-a săturat să mai aştepte şi s-a căsătorit cu altcineva. Aşa că, pentru a-mi face mie însămi în ciudă, supărată, mi-am zis că-mi merit soarta, fiindcă nu mă măritasem când am avut şansa. Am început să călătoresc. Bagajele mele au fost acoperite de nămeţi de abţibilduri din diverse voiajuri. Am fost singură în Paris, singură în Viena, singură în Londra, şi tot ce pot spune este că seamănă foarte tare cu a fi singură în Green Town, Illinois. în esenţă înseamnă să fii singur. O, ai timp destul să te gândeşti, să înveţi să ai bune maniere şi conversaţii strălucitoare. Dar uneori aş da orice verb bine conjugat sau orice politeţe pentru cineva care să-mi stea alături într-un weekend de treizeci de ani.

Mai luară o gură din ceai.

— O, ce val de văicăreală, comentă ea jovială. Hai să vorbim despre tine, acum. Ai treizeci şi unu de ani şi eşti tot necăsătorit?

— Păi, cum să vă spun, începu el, femeile care se comportă, vorbesc şi gândesc ca dumneavoastră sunt rare.

— Dragule, spuse ea serioasă, nu trebuie să aştepţi de la o femeie tânără să vorbească aşa ca mine. Asta vine mai târziu, în primul rând, simt prea tinere. Şi în al doilea rând, aproape orice bărbat o ia la goană în secunda în care găseşte o femeie cu ceva creier în cap. Mai mult ca sigur că ai întâlnit chiar tu câteva femei deştepte care s-au ascuns foarte bine. Trebuie

 să te uiţi cu atenţie peste tot până găseşti gândacul ăla mai aparte. Să te uiţi pe sub câteva scânduri.

Izbucniră iarăşi în râs.

— Mai mult ca sigur că o să rămân un holtei bătrân şi scrupulos, zise el.

— Nu, nu, să nu faci asta, n-ar fi corect. Nici măcar n-ar trebui să fii aici, acum. Strada asta duce numai la piramidele egiptene. Piramidele sunt minunate, dar mumiile nu sunt o companie prea plăcută. Unde ai vrea să mergi, ce-ai vrea să faci cu viaţa ta?

— Să vizitez Istanbul, Port Said, Nairobi, Budapesta. Să scriu o carte. Să fumez prea multe ţigări. Să cad de pe o stâncă, dar să rămân într-un copac, la jumătatea distanţei. Să fiu împuşcat de câteva ori pe o alee întunecoasă, la miezul nopţii, în Maroc. Să iubesc o femeie frumoasă.

— Păi, nu cred că te pot ajuta cu toate dorinţele, zise ea, dar am călătorit şi-ţi pot povesti despre multe dintre locurile astea. Şi dacă eşti drăguţ să alergi la noapte prin curtea mea şi eu nu m-am culcat încă, o să trag cu o muschetă din Războiul Civil în tine. Crezi că aşa ţi-ai putea satisface gustul specific masculin de aventură?

— Cred că e o idee nemaipomenită.

— Unde vrei să mergi mai întâi? Te pot duce oriunde, să ştii, doar fac o vrajă. Tu doar zi unde. Londra? Cairo? Cairo îţi luminează chipul, deci hai la Cairo. Relaxează-te. Pune puţin tutun în pipa ta cea frumoasă şi lasă-te pe spate.

Aşa că el se lăsă pe spate, îşi aprinse pipa cu o jumătate de zâmbet pe faţă, relaxat, iar ea începu să vorbească.

— Cairo...

Ora trecu îngropată în pietre nestemate şi alei, şi vânturi din deşertul egiptean. Soarele strălucea auriu şi Nilul avea ape noroioase când se scurgea în delte, iar în vârful piramidei era o fiinţă tânără ce se mişca repede, râzând şi che- mându-1 să urce pe partea umbrită spre soare, iar el urca şi ea îi întindea mâna ca să-l ajute cu ultima treaptă, şi râdeau amândoi călare pe cămilă, alergând spre imensa siluetă a Sfinxului, şi noaptea târziu, din cartierul băştinaşilor se auzea clinchetul unor ciocane mici lovind în bronz şi argint, însoţit de sunetele unor instrumente de coarde care se pierdeau în depărtare...

* V"

William Forrester deschise ochii. Domnişoara Helen Loomis îşi terminase aventura şi se întorseseră acasă, în grădină, acum buni prieteni, lângă ceaiul care se răcise în ceainic şi biscuiţii care se întăriseră în soarele scăpătând. El oftă, se întinse şi oftă din nou.

— Nu m-am mai simţit niciodată atât de bine.

— Nici eu.

— Te-am ţinut mult. Trebuia să fi plecat în urmă cu o oră.

— Să ştii că mi-a plăcut fiecare clipă. Dar ce poţi vedea într-o femeie bătrână şi neghioabă...

Se uită la ea printre pleoapele pe jumătate închise, lăsat pe spate în scaun. Când stătea aşa, până la el nu răzbătea decât un firicel de lumină. îşi înclină capul uşor într-o parte, apoi în cealaltă.

— Ce faci? îl întrebă ea, stânjenită.

Se uită în continuare tăcut la ea, apoi şopti:

— Dacă fac asta cum trebuie, pot ajusta, pot face mici modificări...

în sinea lui îşi spunea: „Ştergi riduri, modifici factorul de timp, dai anii înapoi."

Deodată tresări.

— Ce s-a întâmplat? zise ea.

Dar dispăruse. William Forrester deschise larg ochii şi descoperi că asta fusese o greşeală. Corect ar fi fost

să rămână pe spate, aşteptând, ştergând riduri, cu ochii pe jumătate închişi.

— A durat doar o clipă, zise el, dar am văzut-o.

— Pe cine ai văzut?

„Lebăda, desigur", îşi spuse în gând, dar probabil că gura lui formase cuvintele, chiar şi fără sunet, fiindcă în secunda următoare o văzu îndreptându-se rigidă în scaun. îşi ţinea mâinile în poală, nemişcate, şi privirile aţintite asupra lui, în timp ce el, neajutorat, fu silit să-i vadă ochii umplându-se de lacrimi.

— îmi pare rău, îi spuse el, nemaipomenit de rău.

— Să nu-ţi pară.

Se ţinea dreaptă, fără să-şi atingă faţa sau ochii, cu mâinile în poală, aşezate una peste cealaltă.

— Cred că este mai bine să pleci acum. Da, poţi să te întorci mâine, dar acum te rog să pleci şi să nu mai spui nimic.

William Forrester ieşi traversând grădina, fără să fie în stare să se uite în urmă, în timp ce domnişoara Loomis rămase aşezată lângă masă, la umbră.

In

Trecură patru zile, opt, douăsprezece, cu invitaţii la ceaiuri, cine, prânzuri. îşi petrecură lungi după-amiezi verzi discutând despre artă, literatură, viaţă, societate şi politică. Mâncară împreună îngheţată şi pui şi băură vinuri alese.

— Nu-mi pasă de ce zice lumea, îl anunţă ea. Au şi început să vorbească, nu-i aşa?

El se foi stânjenit.

— Ştiam. O femeie nu este niciodată ferită de bârfă, chiar dacă are nouăzeci şi cinci de ani.

— Aş putea să nu mai vin.

— O, nu, strigă ea prea tare, apoi se controlă şi continuă mai încet: Ştii că nu poţi să faci asta. Ştii că nu-ţi pasă ce cred ei, da? Atâta timp cât ştim că nu facem nimic rău?

— Nu-mi pasă, confirmă el.

— Acum, zise ea lăsându-se pe spate, hai să jucăm micul nostru joc. Unde mergem de data asta? Paris?

Cred că la Paris.

— Paris, fu şi el de acord.

— Păi, începu domnişoara Loomis, este anul 1885 şi ne suim pe vapor în portul New York. Avem bagajele, avem biletele, şi pământul dispare în zare. Acum suntem în largul mării. Acum ajungem la Marsilia...

Iat-o stând pe un pod, admirând apele limpezi ale Senei, şi dintr-odată, o clipă mai târziu, era şi el acolo, admirând valurile unei veri de mult trecute. Domnişoara Loomis ţinea un aperitiv în degetele ei albe precum creta, şi brusc, rapid ca fulgerul, apăru şi el alături, ciocnindu-şi uşor paharul de al ei. Faţa lui, reflectată în sălile mari cu oglinzi de la Versailles, deasupra multelor feluri de mâncare aburinde în Stockholm, numărând însemnele din faţa prăvăliilor de bărbieri aşezate deasupra canalelor din Veneţia.

Tot ce făcuse ea cândva singură făceau acum

împreună, ’z' -*,

. v-"

Era mijlocul lunii august, într-o după-amiază târzie, iar ei stăteau şi se priveau.

— îţi dai seama, spuse el, că ne-am văzut aproape în fiecare zi timp de două săptămâni şi jumătate?

— Imposibil!

— Am savurat fiecare moment.

— Da, dar sunt atâtea fete tinere...

— Dar niciuna nu este ca tine - blândă, inteligentă, plină de duh.

— Prostii. Blândeţea şi inteligenţa sunt atributele vârstei. Este mult mai fascinant să fii nemilos şi nesocotit când ai douăzeci de ani.

Făcu o pauză pentru a-şi trage respiraţia.

— Acum am de gând să te fac să te ruşinezi. Mai ţii minte acea după-amiază când ne-am întâlnit prima dată în prăvălia de îngheţată, şi tu ai spus că ai avut o urmă de - haide să-i spunem afecţiune - pentru mine cu ceva timp în urmă? în mod voit, de atunci ai evitat să-mi

vorbeşti despre asta, aşa că eu mă văd astăzi nevoită să te rog să-mi explici toată povestea asta stânjenitoare.

William Forrester descoperi că nu-şi găsea cuvintele.

— Este jenant, protestă el.

— Haide, spune tot!

— Cu ani în urmă, am văzut o fotografie veche a ta.

— N-am acceptat niciodată să mi se facă fotografii.

— Asta este una mai veche, de când aveai douăzeci de ani.

— O, poza aia. Este aproape o glumă. De fiecare dată când donez ceva pentru un eveniment de caritate sau mă prezint la un bal, toată lumea scoate poza aia la înaintare, apoi râde de ea - chiar şi eu.

— Este multă cruzime din partea celor de la ziar.

— Nu. Eu le-am spus, le-am zis aşa: dacă vreţi o fotografie cu mine, folosiţi-o pe cea din 1853. Să mă ţină minte aşa cum eram. Pentru numele lui Dumnezeu, să lase capacul peste sicriu în timpul slujbei.

— O să-ţi povestesc tot.

îşi lăsă mâinile în poală, privindu-le, incapabil să vorbească. îşi amintea fotografia foarte clar. Aici, în grădină, era timp să se gândească la fiecare detaliu din fotografia aceea veche, la Helen Loomis, atât de tânără, aşteptând să i se facă prima ei fotografie, singură şi frumoasă. Se gândi la chipul său liniştit, la zâmbetul sfios.

Acela era chipul primăverii şi al verii luate împreună, plutind în căldura foilor de trifoi. Pe buzele ei strălucea rodii şi cerul de amiază strălucea în ochii ei. Să-i atingi faţa era ca experienţa aceea întotdeauna nouă, când deschizi geamul într-o dimineaţă de decembrie şi scoţi mâna afară să simţi primii fulgi timizi şi reci care începuseră să cadă, pe tăcute, în noapte. Şi toate acestea, căldura respiraţiei şi blândeţea fructată, erau fixate pentru eternitate în miracolul unic al chimiei fotografice, asupra cărora vânturile timpului pot sufla în zadar, căci nici cu o oră, nici cu o clipă nu pot schimba ce-a fost; această ninsoare vaporoasă şi rece care nu se va topi niciodată, trăind o mie de veri.

Asta vedea în fotografie şi aşa ajunsese să o cunoască. Şi astfel îşi găsi şi cuvintele, fiindcă avusese răstimpul acela să-şi amintească, să se gândească îndelung, să-şi readucă fotografia în memorie.

— Când am văzut-o prima oară - era doar o fotografie simplă, cinstită, cu o coafură necomplicată - nu ştiam că fusese făcută cu atâta timp în urmă. In articol zicea că Helen Loomis era maestrul de ceremonii la balul oraşului din seara aceea. Am decupat fotografia din ziar şi am purtat-o cu mine toată ziua. Aveam intenţia să mă duc la bal. Apoi m-a văzut cineva privind-o, mai târziu, şi mi-a spus adevărul - că fotografia acelei fete frumoase fusese făcută cu mult timp în urmă şi că ziarul o publica în fiecare an. Şi că să nu mă duc la bal cu fotografia aceea în mână, căutându-te.

Rămaseră tăcuţi în grădină. William Forrester îndrăzni să-şi îndrepte ochii către ea. Helen Loomis privea pierdută peretele grădinii plin de trandafiri roz, iar el nu-şi putea da nicicum seama la ce se gândea. Pe faţa ei nu se oglindea niciun sentiment.

Domnişoara Loomis se balansă un timp în şezlong, apoi zise încet:

— încă puţin ceai? Poftim.

îşi băură încet ceaiul, şi ea se aplecă atingându-1 pe braţ:

— îţi mulţumesc.

— Pentru ce?

— Pentru că ai vrut să mă cauţi la bal, pentru că mi-ai decupat fotografia din ziar, pentru tot. îţi mulţumesc din inimă.

Se plimbară pe aleile din grădină.

— Şi acum, spuse ea, e rândul meu. Mai ţii minte că am vorbit despre un tânăr care m-a curtat cu şaptezeci de ani în urmă? O, acum e mort de cel puţin cincizeci de ani, dar când era foarte tânăr şi foarte chipeş, uneori se suia pe un cal iute şi dispărea zile întregi, sau alteori, în nopţile de vară, călărea pe pajiştile din jurul oraşului. Avea un chip viguros şi sălbatic, mereu ars de soare, mereu cu tăieturi pe degete, fuma ca un samovar şi

mergea de parcă în orice clipă se putea desprinde de la încheieturi; îşi schimba des serviciul, abandonându-1 atunci când nu mai avea chef, şi într-o zi m-a abandonat şi pe mine fiindcă eram şi mai sălbatică decât el şi nu voiam să mă aşez la casa mea, şi aşa s-a terminat totul. N-am crezut niciodată că o să apuc ziua când o să-l văd iar viu. Dar tu eşti cât se poate de viu, fumezi ca un samovar, la fel ca el, eşti neîndemânatic şi graţios la fel ca el, iar eu ştiu tot ce o să faci înainte să faci ceva, chiar dacă tot mă uimeşte de fiecare dată. întotdeauna mi s-a părut că reîncarnarea este o mare prostie, dar zilele trecute mă întrebam, dacă strig Robert, Robert, pe stradă, oare William Forrester mi-ar răspunde?

— Nu ştiu, zise el.

— Nici eu. Şi asta face viaţa atât de interesantă.

August era pe sfârşite. Oraşul se înfioră sub primele adieri de toamnă, fiecare copac îşi înmuie culorile, pregă- tindu-se să ardă în plinătatea febrei de final, dealurile se îmbujorară slab şi lanurile de grâu prinseră culoarea leilor. Acum zilele repetau aceleaşi bine-cunoscute ritmuri, ca un caligraf scriind iar şi iar o serie de t-uri şi w-uri, şi m-uri, linii repetate zi după zi în pârâiaşe mici.

într-o după-amiază de august, William Forrester traversă grădina şi o găsi scriind cu mare grijă ceva la masa de ceai.

Când îl văzu, domnişoară Helen Loomis lăsă deoparte stiloul şi cerneala.

— Ţi-am scris o scrisoare, îi spuse ea.

— Păi, sunt aici, nu e nevoie să te oboseşti.

— Nu, asta este o scrisoare specială. Ia uite, îi zise şi-i arătă plicul albastru, acum sigilat. Să ţii minte cum arată. Când îl vei primi prin poştă, să ştii că am murit.

— Nu e frumos să vorbeşti aşa, nu?

— Stai jos şi ascultă-mă.

El se aşeză.

— Dragul meu William, începu ea, sub umbrela de

soare, în câteva zile nu voi mai fi. Nu - îşi ridică o mână - te rog să nu spui nimic. Nu-mi este teamă. Când trăieşti cât am trăit eu, pierzi orice teamă. Nu mi-a plăcut niciodată să mănânc homar, mai cu seamă fiindcă nu gustasem niciodată. Când am împlinit optzeci de ani, am hotărât să încerc. Nu pot nici acum să spun că mă omor după el, dar îi ştiu fără îndoială gustul şi nu-mi mai este frică de el. îndrăznesc să spun că pentru mine moartea va fi un fel de homar, şi mă pot împăca cu gândul ei. Dar destul, se opri făcând un semn din mâini. Cel mai importat este că nu o să ne mai vedem. Nu vreau nicio slujbă. Sunt de părere că o femeie care a trecut prin uşa aceea are acelaşi drept la intimitate ca o doamnă care se retrage în budoar.

— Nu poţi prevedea moartea, spuse el într-un târziu.

— Sunt cincizeci de ani de când tot privesc pendula mare din hol, William. După ce este întoarsă, îţi pot spune cu exactitate la ce oră se va opri. Bătrânii sunt la fel. Simt cum încetineşte maşinăria şi se mişcă greutăţile dinăuntru. O, te rog, nu plânge - te rog din tot sufletul.

— Dar nu mă pot abţine, zise el.

— Am avut o experienţă atât de frumoasă, nu? O relaţie atât de specială, cu discuţiile noastre de fiecare zi. La fel ca în expresia aceea mult prea prost înţeleasă şi mult prea des folosită, „două minţi la fel", spuse ea şi învârti plicul în mâini. Am fost dintotdeauna convinsă că cel mai important apanaj al iubirii este mintea, chiar dacă uneori trupul nostru refuză această idee. Trupul trăieşte doar pentru sine, doar pentru a se hrăni şi a aştepta noaptea, fiindcă, mai presus de toate, este nocturn. însă mintea, William, mintea este născută din soare şi îşi petrece miile de ore care alcătuiesc viaţa trează şi conştientă. Cum poţi să pui în echilibru trupul, fiinţa aceea atât de lamentabilă şi egoistă, dedicată nopţii, cu o viaţă întreagă de soare şi intelect? Eu nu ştiu. Ştiu doar că mintea mea e aici, mintea ta e aici, iar eu după-amiezi ca acestea n-am avut niciodată. Avem atâtea de vorbit, dar va trebui s-o lăsăm pe altă dată.

— Nici acum nu pare că am avea prea mult timp.

— Aşa este, dar poate mai avem şi alte ocazii. Timpul este atât de ciudat, iar viaţa şi mai ciudată. Roata sorţii se învârte cu hopuri şi vieţile se întretaie poate prea devreme sau poate prea târziu. Eu am trăit prea mult, asta cel puţin e sigur, iar tu te-ai născut fie prea devreme, fie prea târziu. Nu ne-am potrivit deloc, sau poate sunt eu pedepsită fiindcă am fost atât de toantă. Oricum, la următoarea rotire poate soarta ne va aduce iarăşi împreună. Până atunci tu trebuie să-ţi găseşti o fată bună şi să fii fericit. Numai un lucru vreau să-mi promiţi.

— Orice.

— Promite-mi că nu o să trăieşti prea mult, William. Dacă tu crezi că poţi, să nu ajungi până la cincizeci de ani. Nu cred că o să-ţi fie uşor, dar mă gândesc că nu se ştie când se va naşte altă Helen Loomis. Nu-i aşa că ar fi îngrozitor dacă ai ajunge să fii foarte, foarte bătrân şi, într-o zi a anului 1999, te-ai plimba pe strada principală şi m-ai vedea şi pe mine acolo, la vreo douăzeci şi unu de ani, şi toată balanţa asta s-ar dezechilibra? Nu cred că am mai putea avea după-amiezi ca acestea, oricât ar fi ele de minunate, nu? O mie de ceşti de ceai şi cinci sute de biscuiţi ajung pentru o singură prietenie. Deci peste circa douăzeci de ani ai grijă să faci un atac de pneumonie, fiindcă nu ştiu cât te lasă să stai pe lumea cealaltă. Poate te trimit înapoi de îndată. Dar o să fac tot ce pot, William, zău că da. Şi dacă reuşim să reparăm balanţa, ai idee ce s-ar putea întâmpla?

— Spune-mi tu.

— într-o zi oarecare din 1985 sau 1990, un tânăr pe care-1 cheamă Tom Smith sau John Green, sau cine ştie cum o să meargă în centru şi o să intre în prăvălie, şi o să comande, bineînţeles, vreun sortiment neobişnuit de îngheţată. O fată de aceeaşi vârstă o să fie prin preajmă şi o să-l audă cum comandă îngheţata aceea, şi atunci se va întâmpla ceva. Nu ştiu ce sau cum. Ea sigur n-o să ştie, el nici atât. Numele acelei îngheţate o să fie suficient pentru amândoi. O să înceapă să vorbească, şi

mai târziu, după ce o să facă cunoştinţă, o să iasă din prăvălie împreună.

Domnişoara Loomis îi zâmbi.

— Ştiu că am aranjat totul la perfecţie, dar te rog să ierţi o femeie bătrână căreia îi plac lucrurile bine aranjate. E doar un moft. Haide acum să vorbim despre altceva. Despre ce vrei să vorbim? Oare există vreun loc în lumea asta unde n-am fost încă? Am fost la Stockholm?

— Da, este un oraş frumos.

— Glasgow? Da? Atunci unde?

— De ce să nu mergem în Green Town, Illinois? îi răspunse el. Chiar aici. N-am vizitat niciodată împreună oraşul nostru.

Se lăsară amândoi pe spate, şi ea continuă:

— O să-ţi povestesc cum era în oraşul ăsta când aveam doar nouăsprezece ani, cu multă, multă vreme în urmă...

Era o noapte de iarnă şi ea patina lent peste un lăcuşor de gheaţă luminat de lună, privindu-şi reflexia alunecând şi murmurând. Era o noapte de vară în acest oraş, cu foc în aer, în obraji, în inimă, ochii plini de flăcările licuricilor. Era o noapte foşnitoare de octombrie, şi ea trăgea caramelul la cui în bucătărie, cântând, şi alerga pe covorul de muşchi de lângă râu, şi înota în lacul format în mina de granit într-o noapte de primăvară, în apele adânci şi calde, şi era 4 iulie şi artificiile explodau pe cer şi fiecare prispă era plină de chipuri când roşii, când albastre, când albe, propriul ei chip strălucind cel mai tare când se stinseră ultimele artificii.

— Poţi să vezi toate astea? întrebă Helen Loomis. Mă poţi vedea făcând toate astea, mă poţi vedea atunci?

— Da, îi răspunse William Forrester, cu ochii închişi. Te văd.

— Şi pe urmă, continuă ea, şi pe urmă...

Vocea ei povesti mai departe, după-amiaza coborî în seară şi seara se întunecă, însă vocea ei se mişca prin grădină şi dacă ar fi trecut cineva departe pe stradă, ar

fi auzit-o zburătăcind moale ca o molie...

Trecură două zile. William Forrester era la birou în camera lui când primi scrisoarea. Douglas i-o aduse sus şi i-o dădu în mână, iar expresia de pe faţa lui spunea că ştie ce este în plic.

William Forrester recunoscu plicul albastru, dar nu-1 deschise. îl puse în buzunarul de la piept, făcu o pauză, apoi îi spuse băiatului:

— Haide, Doug; fac eu cinste.

Plecară spre centru fără să vorbească. Douglas păstra tăcerea pe care o simţea necesară. Toamna plutise deasupra lor ca o idee neagră şi dispăruse. Vara se întorsese în deplinătatea puterilor, fierbând norii şi arzând cerul de metal. Intrară în prăvălie şi se aşezară lângă dozatorul de marmură. William Forrester scoase scrisoarea şi o puse în faţa lui fără s-o deschidă.

Privi spre lumina aurie de pe ciment, spre marchizele verzi, spre literele galbene şi strălucitoare ale vitrinei prăvăliei de peste drum, spre calendarul de pe perete.

Era 27 august 1928. Privi apoi spre ceasul de la mână şi îşi simţi inima bătând încet, limba mare se mişca mişca mişca, dar nu înainta deloc, calendarul îngheţase la ziua aceea pentru totdeauna, soarele era ţintuit în cuie pe cer şi nu mai cobora spre asfinţit. Aerul cald se învârtejea printre ventilatoarele care oftau pe deasupra sa. Lângă uşa deschisă se auziră câteva femei râzând, dar el nu le băgă în seamă - rămăsese cu ochii aţintiţi asupra oraşului şi a orologiului din turnul tribunalului. Deschise scrisoarea şi începu să citească, rotindu-se încet cu scaunul. Gustă iar şi iar cuvintele pe limbă, şi în cele din urmă găsi forţa să le spună cu voce tare, să le repete.

— O porţie de îngheţată de vanilie cu lămâie. O porţie de îngheţată de vanilie cu lămâie.

Douglas, Tom şi Charlie veneau gâfâind pe strada fără niciun pic de umbră.

— Tom, ia te rog să-mi spui.

— Ce să-ţi spun?

— Ce s-a-ntâmplat cu finalurile fericite?

— Păi, le vezi în filme la matineurile de sâmbătă.

— Ei, da, dar în viaţă?

— Tot ce ştiu e că seara, când mă duc să mă culc mă simt bine, Doug. Ăsta e un final fericit, o dată pe zi. Dimineaţa următoare mă trezesc şi poate se întâmplă ceva neplăcut, dar e suficient să-mi aduc aminte că o să mă culc la noapte - asta e destul ca să mă simt mai bine.

— Da, dar eu vorbesc despre domnul Forrester şi bătrâna domnişoară Loomis.

— N-avem ce face noi; ea a murit.

— Ştiu! Dar nu crezi că cineva a făcut o greşeală pe undeva?

— Adică pentru că el credea că domnişoara Loomis avea vârsta din fotografie şi ea de fapt avea cam un trilion de ani? Păi, nu, mie-mi pare tare fain!

— Cum adică fain?

— în ultimele zile, când domnul Forrester mi-a povestit câte puţin şi într-un târziu am pus totul cap la cap - măiculiţă, ce-am mai plâns. Nici măcar nu ştiu de ce. N-aş schimba nimic din povestea asta. Dacă o schimbi, despre ce ne mai rămâne să vorbim? Nimic! Şi pe urmă, mie-mi place să plâng. După ce trag o porţie bună de plâns, parcă a venit dimineaţa şi tocmai a răsărit soarele.

— Acum chiar că am auzit tot.

— Ei, de fapt nu vrei să recunoşti că şi ţie-ţi place să plângi. Plângi atât cât îţi vine şi pe urmă totul este în regulă. Uite, ăsta e finalul fericit pe care-1 căutai - eşti gata să ieşi din nou afară şi să vorbeşti iar cu toată lumea. Cine ştie ce poveste nouă mai începe pe urmă! Acuşica o să-şi dea şi domnul Forrester seama că nu se poate altfel, o să plângă bine şi pe urmă o să se uite în jur şi o să vadă că a venit iar dimineaţa, chiar dacă e cinci după-amiaza.

— Mie asta nu mi se pare cine ştie ce final fericit.

— Un somn bun, sau zece minute de plâns, sau o porţie de îngheţată de ciocolată, sau toate trei împreună te vindecă de orice, Doug. Ascultă tu la Tom Spaulding, doctor profesionist.

— Ia mai tăceţi, măi, zise Charlie. Aproape am ajuns!

Dădură colţul.

în mijlocul iernii căutaseră fărâme de vară şi le găsiseră în cuptoarele din pivniţe sau în focurile imense aprinse noaptea pe malul bălţilor îngheţate. Acum, vara, se duseră să caute o frântură din iama cea uitată.

Dădură deci colţul şi intrară în bătaia unei ploi fine şi răcoroase, cernute de pe o clădire enormă din cărămidă, de care atârna o firmă cunoscută pe de rost şi pentru care de altfel şi veniseră:

GHEŢĂRIA VERII.

Gheţăria verii, într-o zi de vară! Repetară amuzaţi cuvintele şi se apropiară să privească în peştera aceea colosală unde gheţarii, aisbergurile şi zăpezile lui gerar dormeau în aburi de amoniac şi bucăţi de cristal de câte 25,50 şi 100 de kilograme.

— Ce bine e, oftă Charlie Woodman. Ce altceva ţi-ai mai dori?

Căci se lăsară iarăşi învăluiţi în răsuflarea iernii, deşi ziua era strălucitoare şi caldă, trăgând cu plăcere în piept parfumul platformei de lemn ud unde ceaţa perpetuă forma curcubeie deasupra maşinii de gheaţă.

Rupseră ţurţuri care le îngheţară degetele atât de tare, încât se văzură nevoiţi să le ţină în batiste şi să sugă în schimb pânza udă.

— Ce de abur şi ce de ceaţă, şopti Tom. Regina Zăpezii. Mai ţineţi minte povestea aia? Nimeni nu mai crede în aşa ceva acum. Nu m-ar mira deloc dacă Regina Zăpezii ar veni să se ascundă aid, acum că nimeni nu mai crede în ea.

Priviră aburii ridicându-se şi plutind în dâre prelungi.

— Nu, zise Charlie. Ştii cine stă aid? Un singur om, dar un om care-ţi face pielea de găină numai dacă te

gândeşti la el. Charlie coborî vocea: Lupul Singuratic.

— Lupul Singuratic?

— Aid s-a născut şi aid trăieşte! Toată iama, Tom, tot frigul ăla, Doug... De unde altundeva ar putea să vină de ne face să tremurăm în cele mai fierbinţi nopţi? Nu miroase a el? Ştiţi bine că da. Lupul Singuratic... Lupul Singuratic...

In beznă, ceaţa şi aburii se învârtejiră misterios.

Tom scoase un ţipăt.

— Nu-i nimic, Doug, rânji Charlie. Mi-a scăpat o bucată de gheaţă pe spinarea lui Tom, atâta tot.

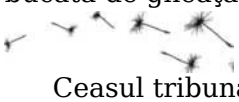

Ceasul tribunalului bătu ora şapte. Ecourile se stinseră în depărtare.

O seară caldă de vară, aid în partea de nord a statului Dlinois, în acest orăşel de provinde, singuratic, rupt de lume, cu râul, pădurea, pajiştea şi lacul lui. Trotuarele încă ardeau. Prăvăliile se închideau şi pe străzi se răspândeau umbrele. Iar în cer, două luni: luna ceasului, cu patru cadrane îndreptate în cele patru direcţii deasupra tribunalului solemn şi întunecat, şi luna cea adevărată ca o pastilă de vanilie deasupra orizontului de est.

în prăvălie ventilatoarele murmurau pe tavanul înalt. în umbra rococo a prispelor ce ascundeau siluete invizibile. Uneori, câte o ţigară strălucea roz. Uşile de plasă scârţâiau din arcuri, izbindu-se de cadru. Pe caldarâmul purpuriu al străzilor ce purtau înserarea alerga Douglas Spaulding; după el, băieţi şi câini.

— Săru-mâna, domnişoară Lavinia!

Copiii trecură în fugă. Lavinia Nebbs le făcu cu mâna şi rămase singură cu un pahar răcoros de limonadă între degetele ei albe, ducându-1 la buze, bând, aşteptând.

— Am ajuns, Lavinia.

Se întoarse către Francine, îmbrăcată toată în alb, stând la baza scărilor care duceau pe prispă, înconjurată ca un nor de parfumul cârciumăreselor şi al florilor de hibiscus.

Lavinia Nebbs încuie uşa casei, lăsă jos paharul de limonadă doar pe jumătate gol şi zise:

— Ce seară frumoasă să mergi la film.

Porniră la drum.

— Unde mergeţi, fetelor? le strigară domnişoara Fem şi domnişoara Roberta de pe prispă.

Lavinia le răspunse prin oceanul moale de beznă:

— La cinematograful Elite ca să-l vedem pe CHARLIE CHAPLIN!

— Pe noi nu ne prinzi afară într-o noapte ca asta, se plânse domnişoara Fem, nu cu Lupul Singuratic strangulând femei. Mai bine ne încuiem singure în debara cu o puşcă în mână.

— Ei, tâmpenii!

Lavinia le auzi închizând şi încuind uşa şi plecă mai departe, savurând răsuflarea caldă a nopţii deasupra trotuarelor încinse. Parcă mergea pe coaja fierbinte a unei pâini proaspăt scoase din cuptor. Căldura vibra pe sub rochie, mângâindu-i picioarele, dându-i un sentiment de intimitate furişă şi deloc neplăcută.

— Lavinia, tu nu crezi toate poveştile alea despre Singuratic, nu?

— Femeilor ălora le place să se audă vorbind.

— Dar chiar şi aşa, Hattie McDollis a fost ucisă acum două luni, Roberta Ferry cu o lună înainte şi acum a dispărut Elizabeth Ramsell...

— Hattie McDollis era foarte netoată, sigur o fi plecat cu vreun călător.

— Dar toate celelalte au fost strânse de gât, le-au găsit cu limbile scoase afară, aşa zice lumea.

Rămaseră nehotărâte la marginea râpei care tăia oraşul în două. în spatele lor, case luminate şi muzică, în faţa lor, beznă umedă, pustiu şi licurici.

— Mai bine nu mergem la film în seara asta, zise Francine. Poate vine Lupul Singuratic după noi şi ne omoară. Nu-mi place râpa aia, uită-te şi tu la ea!

Sub privirile Laviniei, râpa era un dinam care mergea fără oprire, zi şi noapte; răzbătea din ea un mormăit neîncetat, un bâzâit şi un vâjâit de tot felul de

creaturi, insecte şi plante. Mirosea ca o seră, a aburi tainici şi străvechi, a argilă udă şi a nisip. Şi permanent dinamul cel neguros mormăia, scoţând scântei electrice când prin preajmă zburau licuricii.

— Eu nu mă-ntorc singură prin râpa asta la noapte; o să vii singură, Lavinia, să cobori treptele, să treci podul şi cine ştie, poate dai peste Singuratic.

— Prostii! zise Lavinia Nebbs.

— O să fii singură pe cărare şi de auzit n-o să auzi decât sunetul paşilor tăi. Tu, singurică, venind înapoi acasă. Lavinia, nu-ţi cântă cucii în cap, singură în casă?

— Fetelor bătrâne le place să trăiască singure, spuse Lavinia arătând spre cărarea slab luminată care îndrăznea să străbată bezna. Haide s-o luăm pe scurtătură.

— Mi-e frică!

— E devreme. Lupul Singuratic iese mai târziu.

Lavinia îşi luă prietena de braţ şi o conduse pe cărarea şerpuind în căldură, printre scârţâitul greierilor, orăcăitul broaştelor şi tăcerea delicată a ţânţarilor. Paşii lor despărţiră iarba arsă a verii şi mărăcinii plini de ţepi care le furnicau gleznele goale.

— Haide să fugim! oftă Francine.

- Nu!

Cărarea făcea o curbă - şi acolo găsiră coşmarul.

în bezna plină de cântece a nopţii, în umbra copacilor încălziţi, de parcă se lungise în iarbă ca să admire stelele şi vântul moale, cu mâinile în lateral ca vâslele unei nave plăpânde, zăcea Elizabeth Ramsell!

Francine ţipă.

— Nu ţipa!

Lavinia întinse mâna şi o prinse pe Francine, care scâncea şi se îneca.

— Liniştează-te! Liniştează-te!

Cealaltă femeie arăta ca şi cum ar fi plutit, cu faţa luminată de lună, ochii sticloşi şi larg deschişi, limba afară din gură.

— E moartă! zise Francine. Vai de mine, e moartă, moartă! E moartă!

Lavinia era înconjurată de mii de umbre calde din care răzbăteau doar ţipetele greierilor şi ale broaştelor.

— Trebuie să chemăm poliţia, adăugă într-un târziu.

— Ia-mă în braţe. Lavinia, ia-mă în braţe. Mi-e frig, Doamne, niciodată nu mi-a fost aşa de frig!

Lavinia o luă pe Francine în braţe, şi poliţiştii căutau ceva prin iarba care foşnea, lanternele se mişcau peste tot, vocile se suprapuneau şi timpul curse până se făcu 20.30.

— Parcă e decembrie. Vreau un pulover, zise Francine, lipită cu ochii închişi de Lavinia.

Un poliţist zise:

— Cred că puteţi pleca acum, doamnelor. Poate veniţi mâine la secţie să răspundeţi la câteva întrebări.

Femeile se îndepărtară de poliţie şi de cearşaful sub care zăcea lucrul acela plăpând de pe iarbă.

Lavinia îşi simţi inima bătând tare şi începu şi ea să tremure, de parcă ar fi fost februarie; deodată pe pielea ei se plimbau sloiuri de gheaţă, luna îi albi degetele fragile şi îşi dădu seama că numai ea vorbise în timp ce Francine doar plângea.

De departe se auzi o voce:

— Doriţi o escortă, doamnelor?

— Nu, mulţumesc, ne descurcăm singure, răspunse Lavinia fără să i se adreseze cuiva anume şi plecară mai departe. Străbătură râpa ghemuită şi şoptitoare, râpa plină de murmure şi de clinchete, micul univers al poliţiei dispărând încet în spatele lor, cu tot cu luminile şi vocile sale.

— N-am mai văzut niciodată un mort, zise Francine.

Lavinia se uită la ceas de parcă se afla la o mie de kilometri distanţă, la încheietura unei mâini care se îndepărta în fiecare clipă.

— E doar opt jumate. O luăm pe Helen şi mergem la film.

— La film! se minună Francine.

— Exact de asta avem nevoie. Trebuie să uităm ce-a fost. Nu e bine să ne rămână în cap. Dacă mergem acum acasă, numai la asta o să ne gândim, deci mergem la

film de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic.

— Lavinia, doar nu vorbeşti serios!

— Niciodată n-am vorbit mai serios. Acum trebuie să râdem şi să uităm.

— Dar Elizabeth zace acolo - şi e prietena noastră...

— Nu mai avem cu ce s-o ajutăm; ne putem ajuta doar pe noi însene. Haide, vino.

începură să urce panta râpei, pe cărarea pietruită cu beznă. Şi deodată, în drumul lor, încremenit şi fără să le vadă, dar nescăpând din ochi luminile ce se agitau prin întuneric, cu trupul înţepenit şi urechile aţintite la vocile oficiale, răsări Douglas Spaulding. Stătea nemişcat, alb ca o ciupercă, cu mâinile atârnând în lateral, şi doar ochii îi erau vii.

— Pleacă acasă! îi strigă Francine.

El nu auzea nimic.

— Măi! ţipă Francine. Du-te acasă, pleacă de aici, mă auzi? Du-te acasă, du-te acasă, du-te acasă!

Douglas tresări, privindu-le de parcă nu le-ar fi văzut. Deschise gura, dar nu scoase decât un geamăt plângăreţ. Apoi, brusc, se întoarse şi o luă la fugă, traversând dealurile îndepărtate prin bezna caldă.

Lângă Lavinia Nebbs, Francine începuse iar să plângă.

* v'

— Aţi ajuns! Nu credeam că mai veniţi! zise Helen Greer, bătând nerăbdătoare din picior pe prispă. Nici n-aţi întârziat mult, doar o oră. Ce s-a-ntâmplat?

— Ei bine, începu Francine, oprindu-se când Lavinia o strânse tare de braţ, apoi continuă. Am dat de o problemă. Elizabeth Ramsell a fost găsită în râpă.

— Moartă? A fost găsită... moartă?

Când Lavinia îi confirmă, Helen icni şi îşi duse mâna la gât:

— Cine a găsit-o?

Lavinia o ţinea pe Francine strâns de încheietură.

— Nu ştim.

în noaptea de vară, cele trei tinere tăcură, privindu-se.

— Tare aş mai vrea să mă duc în casă şi să încui toate uşile, zise Helen într-un sfârşit.

în cele din urmă se duse doar să ia un pulover, fiindcă deşi era cald, ei i se păru dintr-odată că venise iama. Cât era în casă, Francine şopti înnebunită:

— De ce nu i-ai zis?

— De ce s-o supăr? răspunse Lavinia. Mâine. Mâine avem destul timp.

Cele trei femei trecură pe stradă pe sub copacii negri, pe lângă case dintr-odată încuiate. Cât de repede se răspândiseră ştirile, pornind de la râpă şi întinzându-se de la o casă la alta, de la o prispă la alta, de la un telefon la altul. Acum cele trei tinere simţeau ochii aţintiţi asupra lor din spatele geamurilor cu perdelele trase, din spatele uşilor încuiate de două ori. Cât de neobişnuite beţele de îngheţată, noaptea de vanilie, noaptea îngheţatei compacte, a încheieturilor acoperite cu loţiune împotriva ţânţarilor, a copiilor în fugă smulşi de la jocurile lor şi încuiaţi în spatele ferestrelor, în spatele uşilor din lemn, a îngheţatelor dulci topindu-se în băltoace de lămâie şi căpşune abandonate acolo unde căzuseră când copiii fuseseră chemaţi în casă.

Neobişnuite aceste camere încinse, pline de oameni asudaţi, strânşi unul într-altul, ascunşi în spatele clanţelor şi al ciocănelelor din bronz de la uşi. Pe peluzele din faţa caselor, pe care nu se vedea nici urmă de picior, zăceau mingi şi bastoane de baseball. Umbra pe jumătate ştearsă a unui joc de şotron zăcea pe trotuarul fiert în aburi. Parcă cineva îi speriase pe toţi, prevestind un îngheţ subit.

— Nu suntem normale să ieşim la film într-o noapte ca asta, zise Helen.

— Lupul Singuratic nu omoară trei femei deodată, răspunse Lavinia. Este bine că suntem mai multe. Şi oricum, e prea devreme. A lăsat întotdeauna o lună între fiecare crimă.

Peste chipurile lor speriate se aşternu o umbră. Din spatele unui copac sări o siluetă întunecată, şi ele ţipară împreună, pe trei note diferite, de parcă cineva lovise cu

pumnul claviatura unei orgi.

— V-am prins! răcni silueta, precipitându-se către ele.

Când ajunse la lumină, începu să râdă, sprijinindu-se de copac, arătându-le cu degetul şi râzând iar.

— Bună, sunt Lupul Singuratic! zise Frank Dillon.

— Frank Dillon!

— Frank!

— Frank, zise Lavinia, dacă mai faci vreodată ceva atât de copilăresc, sper să te ciuruiască cineva cu gloanţe!

— Ce idee!

Francine începu să râdă isteric şi lui Frank Dillon îi dispăru zâmbetul.

— Haide, îmi pare rău.

— Lasă-ne în pace! zise Lavinia. N-ai auzit ce s-a întâmplat cu Elizabeth Ramsell - că au găsit-o moartă în râpă? Şi tu te joci să sperii lumea! Să nu îndrăzneşti să mai vorbeşti cu noi!

— Ei, haide...

Fetele plecară şi el dădu să le urmeze.

— Tu să stai chiar acolo, domnule Singuratic, şi să te sperii singur. Du-te şi uită-te la chipul lui Elizabeth Ramsell şi vezi dacă te face să râzi. Noapte bună!

Lavinia le trase pe celelalte după ea pe strada înconjurată de copaci şi de stele, lângă ea Francine ţinându-şi batista la nas.

— Francine, a fost doar o glumă, zise Helen şi se întoarse către Lavinia. De ce plânge aşa?

— îţi spunem când ajungem. Mergem la film orice-ar fi! Gata! Haideţi, pregătiţi-vă banii, aproape am ajuns!

Din prăvălioară, aerul îmbâcsit, învârtit de paletele ventilatoarelor mari, de lemn, ajungea până pe străzile pietruite în valuri de arome de arnică, apă tonică şi suc.

— Vreau bomboane de mentă verde de cinci cenţi, îi zise Lavinia vânzătorului al cărui chip era tras şi pal, ca toate celelalte chipuri pe care le văzuseră pe străzile pe

jumătate goale. Să ciugulim la film, continuă ea când vânzătorul cântărea bomboanele verzi cu o lopăţică argintie.

— Ce frumoase sunteţi în seara asta, doamnelor. Domnişoară Lavinia, astăzi, când aţi venit să luaţi un suc de ciocolată, arătaţi trăsnet. Atât de trăsnet, încât cineva mi-a pus întrebări despre dumneavoastră.

- Da?

— Un bărbat stătea lângă tejghea şi se uita la dumneavoastră când aţi ieşit. M-a întrebat: „Cine este doamna? Ei bine, este Lavinia Nebbs, cea mai frumoasă fată din oraş", am zis eu. „E tare frumoasă", a zis el. „Unde stă?"

Aici vânzătorul se opri jenat.

— Sper că nu i-aţi spus! se impacientă Francine. Nu i-aţi dat adresa, sper, nu?

— Păi, nu m-am gândit. Am zis: „Ei, pe Park Street, ştiţi, lângă râpă." O vorbă-n vânt. Dar acum au găsit-o pe femeia aceea, am auzit adineauri, şi mi-am zis, măiculiţă, ce-am făcut!

Le dădu pachetul, care atârna prea greu.

— Neghiobule! strigă Francine, cu lacrimi în ochi.

— îmi pare rău. Mai mult ca sigur nu-nseamnă nimic.

Trei perechi de ochi o ţinteau pe Lavinia, dar ea nu simţea nimic. Poate totuşi un mic, minuscul, fior de emoţie. întinse banii automat.

— Bomboanele astea nu vă costă niciun ban, zise vânzătorul, întorcându-se cu spatele sub pretextul că agită nişte foi.

— Ei bine, acum ştiu clar ce-o să fac! spuse Helen, ieşind hotărâtă din drogherie. O să chem un taxi să ne ducă acasă. N-am de gând să fac parte dintr-o echipă de cetăţeni trimisă în căutarea ta, Lavinia. Omul ăla nu avea nimic bun în cap. Cum să te caute aşa? Vrei să fii următoarea pe care o găsim in rapa?

— Era doar un om, zise Lavinia, rotindu-se încet ca să privească oraşul. Şi Frank Dillon e tot un om, dar poate el e Lupul Singuratic.

Francine nu ieşise împreună cu ele şi, când s-au întors către prăvălie, au văzut-o ieşind.

— I-am cerut să-mi spună cum arăta. Vânzătorului, i-am cerut o descriere. Un străin, într-un costum de culoare închisă. Alb la faţă şi slab.

— Suntem toate prea surescitate, spuse Lavinia. Refuz să iau un taxi, chiar dacă aşa vreţi voi. Dacă eu sunt următoarea victimă, atunci aşa să fie. Sunt prea puţine lucruri în viaţă de care să te bucuri, mai ales pentru o fată mare la treizeci şi trei de ani, aşa că să nu vi se pară ciudat că mie una nu-mi place. Şi oricum e o prostie; eu nu sunt frumoasă.

— O, Lavinia, dar chiar eşti, mai ales acum că Elizabeth a... Francine se opri. Tu alungi bărbaţii. Dacă puteai să te linişteşti, erai măritată de mult!

— încetează cu scâncetele, Francine! Aici e casa de bilete, iar eu am de gând să plătesc patruzeci şi unu de centi ca să-l văd pe Charlie Chaplin. Dacă voi două vreţi să luaţi un taxi, puteţi pleca. Mă uit singură la film şi pe urmă plec acasă.

— Lavinia, ai înnebunit; nu te putem lăsa...

Intrară în cinematograf.

Prima proiecţie se terminase, acum rula antractul şi în sala slab luminată era puţină lume. Cele trei doamne găsiră locuri la mijlocul sălii, înconjurate de mirosul lustrului vechi de bronz, privind la directorul care dăduse la o parte cortinele uzate pentru a face un anunţ.

— Poliţia ne-a rugat să închidem mai devreme în seara aceasta, astfel încât lumea să poată pleca la o oră decentă. Tăiem deci filmele scurte şi trecem direct la filmul serii. Cinematograful se va închide la ora unsprezece, după care toată lumea este rugată să meargă direct acasă şi să nu piardă timpul pe străzi.

— Vorbeşte despre noi, Lavinia! îi şopti Francine.

Se stinseră luminile şi ecranul prinse viaţă.

— Lavinia, şopti Helen.

- Ce?

— Când am intrat noi, un bărbat într-un costum de culoare închisă a trecut strada. Acum a intrat şi s-a

aşezat exact în rândul din spatele nostru.

— O, Helen!

— Chiar în spatele nostru?

Se întoarseră una câte una să se uite la el.

Le aştepta un chip alb, pâlpâind sub luminile necurate ale marelui ecran, un chip care strângea în el toate chipurile bărbaţilor dintotdeauna.

— Mă duc să chem directorul! decise Helen, dispărând pe culoar.

— Opriţi filmul! Lumină!

— Helen, vino înapoi! o chemă Lavinia, ridicându-se.

îşi ciocniră paharele goale de suc, lingându-şi fiecare mustaţa de vanilie şi râzând.

— Vezi ce prostie? zise Lavinia. Atâta zgomot pentru nimic. Foarte jenant.

— îmi pare rău, şopti Helen.

Ceasul arăta ora 23.30. Ele ieşiseră din cinematograf râzând de Helen şi îndepărtându-se de oamenii care se grăbeau undeva sau nicăieri. Helen încerca să râdă de ea însăşi.

— Helen, am crezut că mor când ai început să alergi pe culoar strigând „Lumina! Lumina!" Bietul om!

— Fratele directorului din Racine!

— Dar mi-am cerut scuze, zise Helen, ridicând ochii spre ventilatorul care se zbătea încă, amestecând şi reamestecând aromele de vanilie, zmeură, mentă şi dezinfectant din aerul cald de la miezul nopţii.

— Poate era mai bine să nu stăm să bem sucurile astea. Doar a zis poliţia că...

— Ei, la naiba cu poliţia, râse Lavinia. Nu mi-e teamă de nimic. Lupul Singuratic e acum la un milion de kilometri depărtare, n-o să se mai întoarcă săptămâni bune, şi până atunci o să-l prindă poliţia, o să vedeţi voi. Ce minunat a fost filmul, nu-i aşa, fetelor?

— Se închide, doamnelor.

Vânzătorul stinse luminile, abandonându-şi prăvălia tăcerii de deasupra faianţei albe. Afară, străzile erau curate şi măturate, şi nu era nici ţipenie de om, de

maşini sau camioane. în micile vitrine ale drogheriei străluceau încă becurile aţintite asupra manechinelor de ceară, care făceau semne prieteneşti cu mâinile lor roz cu inele cu diamante alb-albas- tre, sau îşi arătau picioarele portocalii printre care şerpuiau furtunuri. Manechinele le urmăriră cu ochii lor din sticlă albastră, iar ele plutiră pe strada goală ca fundul unui râu, privindu-şi chipurile reflectate în geamurile închise ca nişte flori văzute prin ape curgătoare şi întunecate.

— Crezi că fac ceva dacă strigăm la ei?

— Cine?

— Manechinele, păpuşile din vitrină.

— O, Francine!

- Păi...

în vitrine se găseau o mie de păpuşi, ţepene şi mute, iar pe stradă mergeau trei fiinţe umane, şi ecourile paşilor lor pe pavaj erau zgomote de împuşcături ricoşând de vitrinele de peste drum. In dreptul lor o firmă din neon roşu pâlpâi slab şi bâzâi ca o insectă.

înainte se întindea bulevardul mare, copt şi albit de soare. Foşnind înalţi sub un vânt care le atingea doar vârfurile înverzite, copacii stăteau în şir, la paradă, pe lângă cele trei femei. Dacă s-ar fi găsit cineva să le vadă din vârful tribunalului, i-ar fi părut trei scaieţi îndepărtaţi.

— Mai întâi te ducem pe tine acasă, Francine.

— Nu, te duc eu pe tine acasă.

— Nu spune prostii. Tu locuieşti tocmai lângă Electric Park. Dacă mă duci tu pe mine acasă, trebuie să te întorci singură prin râpă, şi dacă pică pe tine fie şi o singură frunză, o să cazi lată.

Francine îi răspunse:

— Dar aş putea să rămân la tine peste noapte. Tu eşti cea mai frumoasă!

Se plimbau prin întuneric precum trei siluete îmbrăcate elegant care pluteau deasupra unei mări de iarbă şi ciment sub lumina lunii, Lavinia cu ochii la copacii negri aliniaţi de-o parte şi de alta, cu urechile la vocile prietenelor ei şoptind, încercând să râdă; noaptea

păru că se iuţeşte, ele alergau mergând încet, totul părea grăbit şi de culoarea zăpezii fierbinţi.

— Hai să cântăm, zise Lavinia.

Se apucară să cânte *Shine On, Shine On, Harvest Moon...*

Vocile le răsunau slab şi dulce în noapte, iar ele mergeau braţ la braţ şi nu se uitau în urmă. Sub paşii lor, pavajul fierbinte începea să se răcorească şi să se îndepărteze.

— Ia ascultaţi! le ceru Lavinia.

Ascultară noaptea de vară. Greierii scârţâiau şi dangătul îndepărtat al orologiului tribunalului anunţă ora 23.45.

— Ascultaţi!

Lavinia îşi ciuli urechile. In beznă, oftase un balansoar unde, aşezat, domnul Terle, care nu avea vorbe pentru nimeni, îşi fuma singur ultima ţigară. Urmăriră scrumul roşiatic, legănându-se încoace şi încolo.

Acum luminile dispăruseră toate. Toate, şi beculeţele de veghe, şi becurile mari, şi becurile galbene şi cele verzi, de uragan, toate lumânările şi lămpile cu ulei şi lămpile de pe prispă, şi totul părea încuiat în cutii de alamă şi fier, şi oţel, totul, se gândea Lavinia, este blocat şi încuiat, şi acoperit, şi ascuns. îşi imagină oamenii în paturile lor luminate de lună, respirând împreună în siguranţa camerelor prea calde. Iar noi suntem aici, îşi zise ea, păşind pe trotuarele coapte în soarele de vară, pe sub lămpile singuratice cu umbre bete.

— Am ajuns la tine acasă, Francine. Noapte bună.

— Lavinia, Helen, staţi cu mine în seara asta. E prea târziu, aproape miezul nopţii. Puteţi dormi în salon. O să fac ciocolată caldă şi o să ne simţim atât de bine!

Francine le ţinea strâns pe amândouă.

— Nu, mulţumesc, zise Lavinia.

Şi Francine începu să plângă.

— O, te rog, Francine, nu începe iar.

— Dar nu vreau să mori, hohoti Francine, cu lacrimile curgându-i pe obraji. Eşti atât de frumoasă şi

de drăguţă şi eu nu vreau să mori. Te rog, te rog mult de tot!

— Francine, nu mi-am dat seama cât de tare te-a afectat, îţi promit că te sun când ajung acasă.

— Mă suni?

— Te sun să-ţi spun că totul e bine, da. Şi mâine o să facem un picnic în Electric Park. O să fac eu sandvişuri cu şuncă, ce zici? O să vezi, eu nu mor niciodată!

— Atunci să mă suni, da?

— Nu ţi-am promis?

— Noapte bună, noapte bună!

Francine fugi sus pe scări şi trânti uşa în urma ei, încuind-o imediat.

— Acum, zise Lavinia către Helen, te duc şi pe tine acasă.

t–
'■# 1 •

Ceasul tribunalului bătu ora fixă într-un oraş mai gol decât fusese vreodată. Valurile sunetului se topiră lent deasupra străzilor goale, parcărilor goale, peluzelor goale.

— Nouă, zece, unsprezece, doisprezece, numără Lavinia, la braţ cu Helen.

— Nu te simţi ciudat? întrebă Helen.

— Cum adică?

— Când te gândeşti că noi suntem aici, pe stradă, sub copaci, şi toţi ceilalţi sunt încuiaţi în siguranţă şi stau în pat. Pun pariu că suntem singurele care stăm afară pe o rază de o mie de kilometri.

Sunetele râpei adânci, calde şi întunecoase plutiră către ele.

într-un minut erau în faţa casei lui Helen, privindu-se. Printre ele trecu vântul purtând aroma ierbii proaspăt tunse. Pe cerul cu nori timizi luna începea să apună.

— Nu cred că am vreo şansă dacă te rog să rămâi, nu?

— Nu, vreau să mă duc acasă.

— Uneori...

— Uneori ce?

— Uneori mă gândesc că lumea îşi doreşte să moară. Te-ai purtat ciudat toată seara.

— Pur şi simplu nu mi-e frică, zise Lavinia. Şi sunt curioasă, cred. Şi gândesc. în mod logic, Lupul Singuratic trebuie să fi plecat, ştii, cu poliţia pe aici.

— Poliţiştii sunt la ei acasă cu păturile trase până peste cap.

— Hai atunci să spunem că-mi fac o bucurie, poate precară, dar în siguranţă. Dacă era vreo şansă să mi se întâmple ceva, stăteam cu tine, să fii sigură.

— Poate că ceva din tine nu mai vrea să trăiască.

— Tu şi Francine, serios!

— Dar mă simt atât de vinovată. Eu o să beau ciocolată caldă în timp ce tu străbaţi râpa şi treci podul.

— Să bei o ceaşcă şi pentru mine. Noapte bună.

Lavinia Nebbs străbătu singură strada nocturnă, înconjurată de tăcerea nopţii de vară.

Casele aveau ferestrele întunecate şi în depărtare lătra un câine. „în cinci minute o să fiu acasă" îşi zise. în cinci minute o sun pe prostuţa de Francine. O să..

Se auzi sunetul vocii unui bărbat.

Vocea unui bărbat, cântând departe printre copaci.

Oh, give me a June night, the moonlight and you...

Grăbi pasul. Vocea continuă:

In my arms... with all your charms...

Ceva mai încolo, în lumina slabă a lunii, un bărbat mergea lent şi nonşalant.

„Dacă trebuie, pot să bat la una dintre uşile astea", îşi zise Lavinia.

Bărbatul ţinea în mână o bâtă lungă şi cânta:

— *Oh, give me a June night... The moonlight and you...* Ia uite pe cine văd! E cam târziu să mai fii pe afară, domnişoară Nebbs!

— Domnule poliţist Kennedy!

Bineînţeles că el era.

— Mai bine te conduc acasă!

— Mulţumesc, dar mă descurc.

— Dar locuieşti dincolo de râpă...

„Da, dar nu o să traversez râpa alături de niciun băr-

bat, fie el şi poliţist. Cum ştiu cine este Lupul Singuratic?" gândi ea.

— Nu, zise tare, o să merg repede.

— Eu aştept aici, îi răspunse el. Dacă ai nevoie de ajutor, strigă-mă. De aici se aude bine şi o să vin repede.

— Vă mulţumesc.

Plecă mai departe, iar el rămase singur în urmă, sub lumina unui felinar, mormăindu-şi cântecelul.

„Şi am ajuns aici."

Râpa.

Se afla tocmai în faţa primei dintre cele 113 trepte care coborau dealul abrupt, apoi trebuia să mai traverseze podul, şaptezeci de metri, şi să urce dealul până la Park Street. Toate astea, la lumina unui singur felinar. „în trei minute o să descui uşa de la intrare."

în 180 de clipe, nimic n-are timp să se întâmple.

începu să coboare treptele prelungi şi întunecate, îndrep- tându-se spre fundul râpei.

— Una, două, trei, patru, cinci, şase, şapte, opt, nouă, zece trepte, numără ea în şoaptă.

I se părea că fuge, deşi se mişca încet.

— Cincisprezece, şaisprezece, şaptesprezece, opt-sprezece, nouăsprezece, douăzeci de trepte, gâfâi ea, anunţându-şi: O cincime din drum!

Râpa era adâncă, neagră, neagră de tot! Şi lumea rămăsese în urmă, lumea oamenilor aflaţi în siguranţă în paturile lor, cu uşile încuiate, lumea oraşului, a drogheriei, a cinematografului, lumea luminilor, totul dispăruse. Nu mai exista decât râpa, imensă şi neagră, încolăcită în jurul ei.

— Nu s-a întâmplat nimic, nu? Nu e rumeni pe aici, nu-i aşa? Douăzeci şi patru, douăzeci şi cinci de trepte. Mai ţii minte povestea aceea veche cu fantome pe care ne-o spuneam când eram copii?

Ciuli urechile la sunetul propriilor paşi pe trepte.

— Povestea despre omul negru care intră în casă când tu eşti sus, în pat. Şi acum e la prima treaptă, urcă la tine în dormitor. Şi acum e la a doua treaptă. Şi acum e la a treia şi a patra şi a cincea! O, ce mai ţipai şi

râdeai la povestea asta! Şi acum omul acela negru şi rău a ajuns la a douăzecea treaptă şi deschide uşa camerei tale şi stă lângă patul tău. „TE-AM PRINS!"

Ţipă cum nu ştia că poate ţipa, fiindcă niciodată nu mai uriaşe atât de tare. Se opri, înţepenită, strângând tare în mâini balustrada de lemn, cu inima bubuindu-i în piept. Sunetul bătăilor ei frenetice umplea întreg universul.

„Uite, uite!" îşi zise ea, ţipând în gând. „La baza scărilor. Un om, sub felinar! Nu, a dispărut! Aştepta acolo!"

Ciuli urechile.

Tăcere.

Podul era gol.

„Nimeni", gândi, cu mâna la piept. „Nimeni. Proasto! Cum să-mi spun singură povestea aia? Ce prostie.

Ce mă fac?"

Inima i se potoli.

„Să chem poliţistul - oare m-a auzit urlând?"

Ciuli iar urechile. Nimeni. Nimeni.

„O să merg mai departe. Ce poveste prostească."

Pomi iar, numărând treptele.

— Treizeci şi cinci, treizeci şi şase, vezi să nu cazi. O, ce nătăfleaţă sunt. Treizeci şi şapte, treizeci şi opt, treizeci şi nouă şi patruzeci, şi cu două fac patruzeci şi doi - am ajuns aproape la jumătatea drumului.

înţepeni iar.

„Stai."

Făcu un pas - şi se auzi un ecou.

Mai făcu un pas.

Alt ecou. Alt pas, o fracţiune de secundă mai târziu.

— Mă urmăreşte cineva, şopti către râpă, către greierii negri şi broaştele ascunse în beznă şi pârâul întunecat. E cineva pe trepte în spatele meu. N-am curaj să mă întorc.

Alt pas, alt ecou.

— Când fac eu un pas, face şi el.

Un pas, un ecou.

întrebă speriată spre râpă:

— Domnule poliţist Kennedy, dumneavoastră sunteţi? Greierii tăceau.

Greierii ascultau. Noaptea o asculta. Era un lucru nemaiîntâlnit: toate pajiştile îndepărtate din noaptea de vară, toţi copacii apropiaţi din noaptea de vară renunţaseră la orice mişcare; frunzele, tufişurile, stelele şi iarba de pe câmp încetară toate să mai mişte, ascultând inima domnişoarei Lavinia Nebbs.

Şi poate la o mie de kilometri distanţă, dincolo de ţinutul fără locomotive, într-o gară goală, stătea un călător solitar şi citea un ziar oarecare pe o bancă, sub un bec singuratic, şi când auzi sunetul, ridică faţa şi se minună: Ce-o mai fi şi asta, oare? Apoi se hotărî că sigur e doar o marmotă bătând darabana într-un buştean găunos.

Dar de fapt era, fără pic de îndoială, chiar inima Laviniei Nebbs.

Tăcere. Tăcerea unei nopţi de vară lăţindu-se peste o mie de kilometri, acoperind pământul ca un voal alb şi umbros.

Mai repede, mai repede! Coborî treptele.

Fugi!

Auzi muzică. Nebuneşte, prosteşte, auzi un val teribil de muzică izbind-o, şi îşi dădu seama că fugind, în panica şi teroarea ei, o parte din mintea ei dramatiza totul, împrumutând din coloana sonoră a unei drame personale, şi acum muzica o împingea şi o grăbea, mai sus şi mai sus, mai repede, mult mai repede, apăsătoare şi agitată, jos şi iarăşi jos, în abisul râpei.

Numai puţin, se rugă ea. O sută opt, o sută nouă, o sută zece trepte! Am ajuns jos!

Acum fugi! Peste pod!

îşi forţă picioarele să facă ce voia, braţele, trupul, întreaga ei teroare o forţă; în acest moment teribil şi alb îşi împinse fiecare parte din corp peste mugetul apelor pârâ- ului, peste podul care bufnea şi se legăna, aproape viu, fugind, urmată de paşii sălbatici, aproape, atât de aproape, muzica alături, muzica ţipând strident, bolborosind.

„Mă urmăreşte, nu te întoarce, nu privi, dacă îl vezi, n-o să te mai poţi mişca de frică. Fugi, atât, fugi!"

Fugi peste pod.

„O, Doamne, Doamne, te rog numai să urc dealul! Acum pe cărare, acum printre dealuri, Doamne ce întuneric e şi totul e departe. Dacă ţip acum, nu mă ajută cu nimic şi oricum nu pot să ţip. Uite capătul cărării, uite strada, o, Doamne, numai să ies de aici, dacă ajung cu bine acasă, nu mai ies nicăieri singură, am fost o proastă, trebuie să recunosc, am fost o proastă, nu ştiam ce înseamnă teroarea, dar dacă ajung acasă nu mai ies niciodată fără Helen sau Francine! Uite şi strada. Acum traversez!"

Traversă strada şi urcă în fugă trotuarul.

„O, Doamne, prispa! Casa mea! O, Doamne, dă-mi timp să intru şi să încui uşa şi o să fiu în siguranţă!"

Şi uite acolo - ce prostie să observe aşa ceva - de ce a observat aşa ceva, pe dată, nu-i timp, nu-i timp -, dar chiar şi aşa era acolo, în urmă - pe balustrada prispei, paharul de limonadă pe jumătate gol pe care-1 lăsase din mână cu mult timp în urmă, un an, câteva ore! Paharul de limonadă imperturbabil pe balustradă... şi...

îşi auzi paşii repeziţi pe prispă şi ciuli urechile, şi îşi simţi mâinile bâjbâind şi înfigând cheia în broască. îşi auzi inima bătând. îşi auzi vocea interioară urlând.

Cheia intră în broască.

Descuie uşa, haide, haide!

Uşa se deschise.

Acum intră. închide-o!

Trânti uşa.

— Acum încuie-o, trage lanţul, blocheaz-o! gâfâi ea sleită de puteri. încui-o, o dată, de două ori!

Uşa era încuiată bine.

Muzica se opri. îşi ascultă inima, bătăile ei frenetice potolindu-se încet.

Acasă! O, Doamne, ce bine e acasă! Ce bine, bine, bine e acasă! Se lăsă moale lângă uşă. Bine, bine. Ia ascultă. Niciun sunet. Bine, bine, o, mulţumescu-ţi, Doamne, ce bine e acasă. Niciodată nu mai ies noaptea

afară.

Acasă stau, niciodată nu mă mai duc în râpa aia. Bine, o, ce bine, bine e acasă, cât de bine e, o, Doamne! Ce bine e să fii înăuntru, cu uşa încuiată. Ia stai.

Vezi pe geam.

Privi afară.

Păi, nu e nimeni! Nici ţipenie. Nu m-a urmărit nimeni. Nu m-a alergat nimeni. îşi recăpătă suflul şi aproape îi veni să râdă singură. E şi normal. Dacă mă urmărea vreun bărbat, mă prindea până acum! Eu nu fug repede... Nu e nimeni pe prispă sau în curte. Ce prostie din partea mea. Am fugit degeaba. Râpa aia e la fel de sigură ca şi casa mea. Chiar şi aşa, tot mai bine e să fiu acasă. Acasă e cald şi bine, nici c-aş vrea să fiu în altă parte.

întinse mâna să aprindă becul şi se opri.

— Ce? îşi zise. Ce, ce?

în spatele ei, în salon, cineva îşi drese glasul.

— Fir-ar să fie, au stricat tot!

— Nu te supăra aşa tare, Charlie.

— Păi, şi acum despre ce-o să vorbim? Ce rost mai are să vorbim despre Lupul Singuratic dacă el nu mai trăieşte? Nu mă mai sperie!

— Nu ştiu despre tine, Charlie, spuse Tom, dar eu mă duc înapoi la Gheţăria verii şi stau la uşă, şi mă prefac că trăieşte, şi simt fiori pe toată şira spinării.

— Trişezi.

— Trebuie să cauţi fiorii pe unde poţi, măi, Charlie.

Douglas nu-i asculta pe Tom şi pe Charlie, ci privea către casa Laviniei Nebbs şi vorbea încet, aproape numai pentru el:

— Am fost aici azi-noapte, în râpă. Am văzut. Am văzut tot. Mă întorceam acasă şi am trecut pe aici. Am văzut paharul ăla de limonadă pe balustradă, pe jumătate băut. M-am gândit să-l beau eu. Să-l beau eu,

aşa am vrut. Am fost în râpă şi am fost şi aici, chiar în miezul lucrurilor.

Tom şi Charlie îl ignorară amândoi.

— De fapt, zise Tom, eu nu cred că Lupul Singuratic a murit de-adevăratelea.

— Erai aici de dimineaţă când a venit ambulanţa şi l-a scos pe omul ăla pe targă, nu?

— Cum să nu, recunoscu Tom.

— Păi, ăla era Lupul Singuratic, tăntălăule! Citeşte şi tu ziarele! A fugit de lege zece ani şi i s-a înfundat când Lavinia Nebbs a luat o pereche de foarfece şi i le-a implântat în piept, îmi doresc să-şi fi văzut de treaba ei.

— Şi ce voiai, să se lungească singură pe jos şi să-l aştepte s-o strângă de gât?

— Nu, dar măcar putea să fugă din casă şi să strige tare pe stradă „Lupul Singuratic! Lupul Singuratic!", suficient cât să poată el să fugă. Oraşul ăsta era şi el mai de doamne-ajută până azi-noapte la douăsprezece. De-acum încolo nu mai e nimic de capul nostru.

— O dată îţi mai zic, Charlie; Lupul Singuratic n-a murit. I-am văzut amândoi faţa, Doug i-a văzut şi el faţa, nu, Doug?

— Ce? Da. Cred că da. Da.

— Toată lumea i-a văzut fata. Si-atunci vreau să-mi zici:

» •

ţi se părea că seamănă cu Lupul Singuratic?

— Păi..., începu Douglas şi se opri.

Soarele bâzâi pe cer preţ de cinci secunde.

— Măiculiţă..., şopti într-un târziu Charlie.

Tom zâmbi, aşteptând.

— Zău că nu semăna deloc cu Lupul Singuratic, se minună Charlie. Semăna cu un om...

— Chiar aşa, un om oarecare, care n-ar face rău niciunei muşte, Charlie, niciunei muşte! Nu crezi că, dacă ar fi fost Lupul Singuratic, măcar ar fi arătat ca el? Păi, ăsta arăta ca omul ăla care vinde seara bomboane în faţă la Elite Theater.

— Şi tu cine crezi că era, un vagabond care trecea prin oraş, a intrat într-o casă pe care a crezut-o goală, şi

a sfârşit omorât de domnişoara Nebbs?

— Chiar aşa!

— Păi, stai puţin. Niciunul dintre noi nu ştie cum arată Lupul Singuratic. Nu există poze cu el. Singurii oameni care l-au văzut vreodată sunt morţi.

— Tu ştii cum arată, şi Doug ştie, şi ştiu şi eu. Trebuie să fie înalt, nu?

— Păi, cam aşa...

— Şi trebuie să fie alb la faţă, nu?

— Aşa e, alb.

— Şi slab ca un schelet, şi cu părul lung şi negru, nu?

— Aşa am zis mereu.

— Şi ochii mari în cap, verzi ca ai unei pisici?

— Da, domnule, exact aşa.

— Păi, atunci, pufni Tom, nu l-ai văzut pe amărâtul ăla pe care l-au cărat din casa domnişoarei Nebbs acum câteva ore? Cum arăta?

— Era mic, roşu la faţă, grăsuţ, şi puţinul păr pe care-1 avea era mai degrabă blond. Tom, ai nimerit-o! Haide, să-i chemăm şi pe ceilalţi! Cum mi-ai zis mie trebuie să te duci să le spui şi lor! Lupul Singuratic n-a murit. O să fie tot pe-aici prin părţile astea la noapte.

— Da, zise Tom şi dintr-odată se opri gânditor.

— Tom, eşti nemaipomenit de deştept. Niciunuia dintre noi nu-i trăsnea prin cap... Vara asta mergea tare prost până acum un minut, dar tu ne-ai salvat pe toţi la timp, aşa că august n-o să fie un eşec total. Măi, băieţi!

Şi Charlie dispăru, dând din braţe şi ţipând la ceilalţi.

Tom rămase pe trotuar în faţa casei Laviniei Nebbs, alb la faţă.

— Măiculiţă! şopti el. Ce prostie am făcut! Se întoarse spre Douglas. Doug, am zis ce prostie am făcut!

Douglas, cu privirea pironită pe casă, şoptea:

— Am fost aici aseară, în râpă. Am văzut-o pe Elizabeth Ramsell. Am trecut pe aici azi-noapte când mă întorceam acasă şi am văzut paharul de limonadă pe balustradă. Nu mai târziu de azi-noapte. Şi m-am gândit

că aş putea să-l beau... Aş putea să-l beau...

Era o femeie care avea mereu ceva în mână, o mătură, un făraş, o cârpă, o lingură să amestece în mâncare. Dimineaţa tăia plăcintele, în timp ce cânta, la prânz le scotea să se răcească şi seara le ducea înapoi, tocmai bune de mâncat. Punea ceştile de porţelan la loc, făcându-le să cânte delicat ca un cântăreţ elveţian specializat în clopote. Trecea prin casă ca un aspirator, cercetând, văzând, punând totul la loc. Freca fiecare geam până se făcea oglindă, în cinstea soarelui. Trecea de două ori prin grădină, cu săpăliga în mână, şi în urma ei florile îşi ridicau focurile delicate spre cer. Dormea liniştită şi nu se învârtea în pat mai mult de trei ori pe noapte, destinsă ca o mănuşă albă în care mâna fermă a stăpânului intră iar la venirea zorilor. Trează fiind, atingea oamenii ca pe nişte tablouri, îndreptându-le ramele.

Şi acum...?

— Bunica, spuneau toţi. Străbunica.

Acum parcă o adunare nesfârşită ajunsese la suma finală, îndesase cu de toate tot felul de pui, curcani, perne, străini şi băieţaşi. Spălase tavane, pereţi, invalizi şi copii. Pusese linoleum, reparase biciclete, întorsese ceasuri, aprinsese focul în cuptor, dăduse cu iod peste zece mii de răni chinuitoare. Mâinile ei se întinseseră peste tot, atingând aici blând, dincolo ţinând bine, aici aruncând mingi de baseball şi lovind ciocane de crichet în culori strălucitoare, dincolo plantând seminţe în pământul negru sau învelind farfuriile cu gogoşi, oalele cu tocană şi copiii lăsaţi pradă somnului. Trăsese perdele, stinsese lumânări, învârtise întrerupătoare şi... îmbătrânise. Dacă priveai înapoi prin timp, la toate miliardele de lucruri pe care le începuse, cărase, terminase şi pusese la loc, îţi dădea o sumă rotundă, frumoasă; se ajunsese la ultima decimală, la ultimul zero. Iar acum, cu creta în mână, se trase înapoi din faţa vieţii pentru o oră tăcută înainte de a întinde mâna spre

burete.

— Hai să vedem, zicea străbunica, hai să vedem...

Fără zarvă sau vreo ceremonie, mai dădu o dată ocol casei, o ultimă adăugire la inventarul ei neîncetat, ajunse într-un târziu la scări şi, fără să spună nimănui nimic, urcă treptele, se duse în camera ei, se întinse în tăcere în pat ca urma unei fosile sub cearşafurile albe ca neaua, şi începu să moară.

Şi iarăşi vocile:

— Bunica! Străbunica!

Zvonul evenimentului de la etaj căzu pe scări cu un bufnet şi răsună în valuri prin camere, pe uşi şi ferestre, ieşind afară pe strada cu ulmi până la marginea râpei înverzite.

— Aici suntem, mamă, aici!

Familia se adună în jurul patului.

— Lăsaţi-mă să zac, şopti ea.

Suferinţa nu-i putea fi văzută sub niciun microscop; era doar o oboseală uşoară, dar din ce în ce mai adâncă, o îngreunare lentă a trupului ei de vrăbiuţă; somnoroasă, mai somnoroasă, cea mai somnoroasă.

Iar în ceea ce-i privea pe copiii ei, şi pe copiii copiilor ei, nu părea posibil ca un fapt atât de simplu, cel mai uşor din lume, să producă atâta tulburare.

— Străbunica, ascultă aici - ce faci matale acuma e ca şi cum ai încălca un contract. Casa asta se prăbuşeşte fără matale. Trebuie măcar să ne dai înştiinţare cu un an înainte!

Străbunica deschise un ochi. Toţi cei nouăzeci de ani ai săi priveau calm la doctorii ei ca o fantomă de praf de la un geam înalt al unei case din care toată lumea pleacă.

— Tom...?

Băiatul a fost trimis singur la patul ei plin de şoapte.

— Tom, şopti ea de undeva de la mare distanţă, în mările de sud vine o zi în viaţa fiecărui om când ştie că trebuie să dea mâna cu toţi prietenii lui, să-şi ia rămas-bun şi să navigheze departe, şi el chiar asta face, fiindcă e firesc - pur şi simplu i-a venit timpul. Asta se întâmplă

acum. Aşa îmi semeni uneori, când te duci la matineurile de sâmbătă şi nu mai vii acasă până la nouă seara, când îl trimitem pe taică-tu după tine. Tom, când vine vremea aceloraşi cow- boy să tragă în aceiaşi indieni pe acelaşi vârf de munte, atunci e mai bine să te ridici de pe scaun şi să te duci acasă, fără regrete şi fără să mergi îndărăt ca să mai poţi sta cu ochii-n ecran. Aşa că vreau să plec când încă sunt fericită şi mă simt bine.

Următorul chemat la ea fu Douglas.

— Străbunica, cine mai repară ţiglele de pe acoperiş la primăvară?

în fiecare aprilie, încă de când se inventaseră calendarele, parcă auzeai ciocănitori pe acoperiş. însă nu, era străbunica, ajunsă cumva acolo sus, cântând şi bătând cuie, înlocuind ţiglele!

— Douglas, îi şopti ea, pe nimeni să nu laşi să repare ţiglele dacă nu-i place s-o facă. Când vine aprilie, începe să întrebi: cine vrea să repare acoperişul? Şi dacă vezi vreun chip care se luminează, pe omul ăla să-l iei, Douglas. Fiindcă de acolo, de pe acoperiş, poţi să vezi tot oraşul întins până la câmp, şi câmpurile întinzându-se spre marginea lumii, şi râul ce străluceşte în soare curgând înspre lac, şi păsările care cântă în copacii de sub tine, şi cel mai plăcut vânt care vine să te vadă. Oricare dintre astea înseamnă destul ca să vrei să te sui pe acoperiş într-un răsărit de primăvară. Este un timp magic, dacă îi dai o şansă cât de mică...

Vocea ei se pierdu într-un fâlfâit uşor.

Douglas plângea.

Străbunica se întoarse spre el:

— I-auzi, de ce faci asta?

— Fiindcă matale n-o să mai fii aici mâine.

Avea în mână o oglindă pe care o întoarse spre băiat. Douglas se uită la chipul bătrânei, apoi la el însuşi în oglindă, apoi din nou la chipul ei. Străbunica îi zise:

— Mâine-dimineaţă o să mă trezesc la şapte şi o să mă spăl după urechi; o să fug la biserică cu Charlie Woodman; o să fac un picnic în Electric Park; o să înot, o să alerg desculţă, o să cad din copaci, o să mestec

gumă de mentă... Douglas, Douglas, să-ţi fie ruşine! îţi tai unghiile, nu?

— Da, cum să nu.

— Şi nu plângi când corpul tău se înnoieşte cu totul o dată la şapte ani, cu toate celulele vechi care mor şi cele noi care se adaugă la degetele şi la inima ta. Nu-ţi pare rău de ele, nu?

— Nu, sigur că nu.

— Atunci gândeşte-te la asta. Un om care-şi ţine unghiile tăiate e un prost. Ai văzut vreodată un şarpe care se oboseşte să-şi păstreze pielea lepădată? Cam asta e tot ce vezi azi în patul ăsta: unghii tăiate şi piele lepădată. Dacă sufli bine spre mine, mă spulber ca o păpădie. Partea importantă din mine nu e asta care zace aici, ci partea care stă pe marginea patului şi mă priveşte, şi partea care stă acum în bucătărie făcând mâncare, sau în garaj sub maşină, sau în bibliotecă, citind. Numai părţile noi contează. Eu n-o să mor astăzi. Omul care lasă urmaşi nu moare. Eu o să mai fiu pe aici încă mult timp. O mie de ani de acum încolo, tot oraşul va fi plin de urmaşii mei care vor muşca acreala merelor la umbra arborilor. Aşa

 le zic eu la toţi care pun astfel de întrebări! Hai repede acum, cheamă-i pe toţi înăuntru!

într-un sfârşit se adună toată familia la capătul patului, ca grupurile acelea care-şi iau rămas-bun într-o gară.

— Ei bine, zise străbunica, atâta mi-a fost. Nu lac pe mironosiţa, aşa că mă bucur să vă văd aici lângă patul meu. Vedeţi că săptămâna viitoare aveţi de muncă în grădină şi trebuie să faceţi curat prin dulapuri şi să cumpăraţi haine pentru copii. Şi fiindcă partea aceea din mine care îndeobşte este numită Străbunica n-o să mai fie să vă ajute, o să trebuiască să vă împărţiţi sarcinile între toate celelalte părţi ale mele numite unchiul Bert şi Leo şi Tom şi Douglas.

— Da, străbunica.

— Mâine nu vreau să văd priveghiuri de Halloween pe aici. Să nu zică nimeni lucruri frumoase despre mine, fiindcă am spus eu singură tot ce aveam de zis la timpul meu. Am mâncat din toate mâncărurile şi am dansat toate dansurile; acum nu mi-a mai rămas decât o singură tartă de gustat, o singură melodie de fluierat. Dar nu mi-e teamă - sunt doar curioasă. Moartea nu o să vadă de la mine nicio firimitură pe care să n-o fi savurat. Să nu vă îngrijoraţi pentru mine. Acum plecaţi şi lăsaţi-mă să dorm...

O uşă se închise încet.

— Mai bine aşa.

Se ghemui singură şi mulţumită sub troianul cald de lână şi in, între cearşaf şi pătură, şi culorile cuverturii peticite erau la fel de strălucitoare ca flamurile circurilor de demult. Ascunsă astfel în pat se simţea la fel de mică şi de misterioasă ca acum optzeci şi ceva de ani când se trezea şi îşi întindea oasele tinere.

„Cu mult timp în urmă", îşi zise, „am avut un vis care-mi plăcea atât de mult, când deodată cineva m-a trezit - aceea a fost ziua când m-am născut. Şi acum? Să vedem..." încercă să-şi amintească. „Unde eram? Acum nouăzeci de ani... cum

să mai reiau firul acelui vis pierdut?" Ridică o mână fragilă. „Da... uite-l acolo." Zâmbi, afundându-se şi mai mult în troianul cald, întorcându-şi capul pe pernă. Aşa e mai bine. Acum, da, acum îl vede formându-se în linişte în mintea ei, cu beatitudinea mării vălurind iar şi iar un ţărm nesfârşit şi neschimbat. Lăsă vechiul vis să o ridice din zăpadă şi să o poarte peste patul aproape uitat.

„La parter", îşi zise ea, „s-au apucat să cureţe argintăria, să facă curat în pivniţă şi să şteargă praful din hol". Auzea semnele vieţii mişcând peste tot în casă.

— Aşa şi trebuie, şopti străbunica, zburând pe aripi de vis. Ca orice altceva din viaţa asta, se potriveşte la fix.

Şi marea o trimise înapoi la ţărm.

— O fantomă! strigă Tom.

— Nu, îi răspunse o voce, sunt doar eu.

Umbra eterică pluti spre dormitorul întunecat ce mirosea a mere. Un borcan de un sfert de kilogram, parcă suspendat în spaţiu, răspândea fulgi coloraţi de lumină în care ochii lui Douglas străluceau solemni. Era atât de bronzat, încât faţa şi mâinile îi dispăreau în întuneric, iar cămaşa de noapte părea un suflet fără trup.

— Măiculiţă! şuieră Tom. Două, trei duzini de licurici!

— Taci odată!

— Dar de ce i-ai strâns?

— Ne-au prins când citeam noaptea cu lanterne pe sub pătură, nu? Nimeni n-o să bănuiască un amărât de borcan cu licurici; toată lumea o să creadă că este doar o joacă de copii.

— Doug, ce deştept eşti!

însă Doug nu răspunse. Puse foarte grav borcanul cu luminiţe ce clipeau pe masa de noapte şi începu să mâzgălească litere mari şi lungi pe caietul lui secret. Sub licuricii arzând, murind şi iar arzând şi murind, ochii lui reflectând zeci de luminiţe verzui şi fugare, scrise încontinuu timp de zece şi apoi douăzeci de

minute, aliniind şi realiniind, scriind şi rescriind tot ce învăţase în vara aceea. Tom privea micul foc de vară al insectelor agitându-se şi stingându-se încet în borcan, hipnotizat, până când adormi aşa, ridicat într-un cot, în timp ce Douglas continuă să scrie, rezumând totul în pagina de sfârşit:

NU TE POŢI BAZA PE LUCRURI FIINDCĂ...

...maşinile, de exemplu, se strică sau ruginesc, sau putrezesc, sau poate nu apucă să fie niciodată terminate... sau ajung închise în garaj...

...tenişii te ţin cât te ţin, după care pământul te prinde iar în gheare...

...tramvaiele, oricât de mari ar fi, ajung mereu la capăt de linie...

NU TE POŢI BAZA PE OAMENI FIINDCĂ...

...pleacă.

...străinii mor.

...oamenii pe care îi cunoşti cât de cât mor. ...prietenii mor.

...oamenii omoară alţi oameni, ca în cărţi.

...chiar rudele apropiate mor.

Deci...!

Trase adânc aer în piept, îl expiră încet, apoi trase iar aer în piept şi-l dădu afară, şuierând printre dinţii strânşi.

DECI. Scrise concluzia în litere mari, îngroşate.

DECI DACĂ TRAMVAIELE ŞI STRĂINII, ŞI PRIETENII, ŞI CUNOŞTINŢELE POT SĂ PLECE UN TIMP SAU PENTRU TOTDEAUNA, SAU POT RUGINI, SAU SE POT DEFECTA SAU MURI, ŞI DACĂ OAMENII POT FI OMORÂŢI, ŞI DACĂ CINEVA CA STRĂBUNICA, CE NU TREBUIA SĂ MOARĂ NICIODATĂ, MOARE TOTUŞI... DACĂ TOATE ASTEA SUNT ADEVĂRATE... ATUNCI... ŞI EU, DOUGLAS SPAULDING, ÎNTR-O ZI... TREBUIE SĂ...

Dar focurile licuricilor se stinseseră singure sub apa rece a gândurilor sale negre.

„Oricum nu mai pot scrie", gândi Douglas. „Nu vreau să mai scriu. O să termin altădată."

întoarse ochii către Tom, care dormea sprijinit în

cot. îl atinse uşor pe mână şi fratele lui se prăbuşi suspinând pe pat.

Douglas ridică borcanul cu tăciunii stinşi şi aceştia se aprinseră iar de parcă mâna lui le dăduse viaţă. îl duse strălucind sporadic deasupra caietului pe care îşi notase concluziile, unde ultimele cuvinte aşteptau să fie scrise, dar în schimb se îndreptă către geam şi deschise fereastra. Desfăcu apoi capacul borcanului şi-l înclină, lăsând licuricii să cadă într-un val de scântei slabe în noaptea liniştită. Insectele îşi regăsiră aripile şi dispărură în noapte.

Douglas le urmări dizolvându-se ca bucăţi pale din ultimul apus al unei lumi muribunde, ca ultimele fărâme de speranţă caldă din palma lui.

în urma lor, chipul şi trupul, şi spaţiul din inima lui rămaseră scufundate în beznă. în urma lor, el rămase la fel de gol ca borcanul din care ieşiseră şi pe care, fără să ştie de ce, îl luă cu el în pat când se duse să se culce...

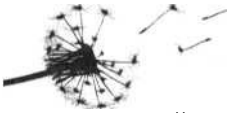

Femeia zăcea în coşciugul ei de cleştar, noapte după noapte, când topindu-se în vâltorile carnavaleşti ale verii, când îngheţând în vânturile fantomatice ale iernii, cu zâmbetul ei ascuţit şi cu nasul mare şi coroiat din ceară, deasupra mâinilor roz-deschis care niciodată nu scăpaseră pachetul de cărţi. Ghicitoarea. Cât de atractiv. Ghicitoarea. Introduci un bănuţ în fanta argintie şi undeva înăuntru maşina hârâie, roţile se învârt şi manetele se ridică. Şi în acest caz, vrăjitoarea îşi ridică faţa şi te ţintuieşte cu privirea ei fixă. Mâna ei stângă, implacabilă, coboară pentru a atinge şi pipăi cărţi enigmatice cu cranii, diavoli, spânzuraţi, pustnici, cardinali şi clovni, iar capul i se apleacă pentru a-ţi cerceta îndeaproape nenorocirea sau moartea, speranţa sau binele, renaşterile din fiecare dimineaţă şi refacerile din fiecare noapte. Apoi flutură o peniţă de caligraf pe spatele unei singure cărţi pe care o lasă să

cadă printr-un tub în mâinile tale. După toate acestea, ultima strălucire din ochii vrăjitoarei se stinge şi ea adoarme iar în coşciugul ei etern, săptămâni, luni, ani la rând, aşteptând următorul bănuţ care să o ridice din nou din uitare. Acum însă, ca o păpuşă de ceară, vrăjitoarea răbda apropierea celor doi băieţi.

Douglas îşi apăsă degetele pe sticlă.

— Asta e.

— E o păpuşă de ceară, netotule, zise Tom. De ce voiai să mi-o arăţi?

— Mereu întrebi de ce! se supără Douglas. De-aia, uite-aşa, de-aia!

Fiindcă... luminile sălii de jocuri se estompară... fiindcă... într-o zi descoperi că trăieşti.

Explozie! Şoc! Iluminare! încântare!

Râzi, dansezi, strigi din toţi plămânii.

Şi, la puţin timp după aceea, soarele apune. într-o zi de august zăpada cade şi n-o vede nimeni.

Sâmbăta trecută, la matineul de cowboy, pe ecranul mare murise un bărbat.

Douglas se speriase şi ţipase. Ani de zile se tot uitase la miliarde de cowboy împuşcaţi, spânzuraţi, arşi, distruşi.

Dar acum, acest om...

„Acest om nu va mai merge niciodată, nu va mai fugi, nu se va mai aşeza, râde, plânge, n-o să mai facă nimic niciodată", îşi zise Douglas. „Acum doar se răceşte." Ii clănţăneau dinţii şi inima îi pompa mâzgă în piept. închise ochii şi se lăsă în voia emoţiilor.

Trebuia să plece de lângă toţi ceilalţi băieţi fiindcă niciu- nul dintre ei nu se gândea la moarte, ci doar râdeau şi ţipau la mort de parcă ar fi fost încă viu. Douglas şi mortul erau împreună într-o barcă îndepărtându-se şi toţi ceilalţi rămăseseră în urmă pe malul însorit, alergându-se, ţopăind, haioşi în mişcările lor, dar neînţelegând că barca, cu mortul şi Douglas în ea, pleca departe şi dispărea în întuneric. Plângând, Douglas alergă spre mirosul de lămâie al toaletei bărbaţilor, unde scuipă amăreala arzătoare de trei ori

cu violenţa unui hidrant.

Aşteptând să-i treacă greaţa, îşi zise: „Toţi oamenii pe care-i cunosc şi care au murit în vara asta!"

„Colonelul Freeleigh, mort! N-am ştiut înainte; de ce? Străbunica, şi ea. De-a binelea.

Nu doar atât, dar..." se opri. „Eu! Nu, pe mine nu mă pot omorî!" „Ba da", zise o voce, „ba da, te pot omorî oricând vor, poţi să loveşti sau să ţipi cât vrei, îţi pun mâna la gură şi ai tăcut..." „Dar nu vreau să mor!" ţipă Douglas mut. „însă îţi va veni şi ţie rândul", spuse vocea. „îţi va veni şi ţie..."

Afară, lumina soarelui se pogora deasupra străzii ireale, a clădirilor ireale şi a oamenilor care mergeau cu încetinitorul, de parcă s-ar fi sufocat sub un ocean strălucitor şi greu de gaz pur, în flăcări, şi el îşi zise că acum, acum într-un sfârşit trebuie să se ducă acasă şi să scrie acel ultim rând din caietul lui special: ÎNTR-O ZI, CHIAR ŞI EU, DOUGLAS SPAULDING, TREBUIE SĂ MOR...

Avu nevoie de zece minute să adune suficient curaj încât să treacă strada, calmându-şi bătăile inimii, şi iată sala de jocuri şi vrăjitoarea de ceară în ascunzişul ei dintotdeauna, în umbra rece şi plină de praf, cu Parcele şi Furiile ascunse sub degetele sale. O maşină în trecere aruncă prin sală o grenadă de lumină, făcând umbrele să danseze, iar vrăjitoarea de ceară parcă îi făcu semn din cap să intre.

Aşa că intrase, la chemarea vrăjitoarei, şi ieşise cinci minute mai târziu, sigur că va supravieţui. Nu mai trebuia decât să-i arate şi lui Tom...

— Parcă e vie, zise Tom.

— Păi, chiar e vie, stai să-ţi arăt.

împinse un bănuţ în fantă.

Nimic.

Douglas strigă la domnul Black, proprietarul, care stătea pe o ladă de suc întoarsă cu fundul în sus, desfăcând o sticlă pe trei sferturi plină cu un lichid maro-gălbui.

— Nu vă supăraţi, s-a stricat vrăjitoarea!

Domnul Black veni spre ei, cu pleoapele pe jumătate închise şi respiraţia înţepătoare.

— S-a stricat maşina de pinball, s-a stricat cinescopul, s-a stricat maşina de HAI SĂ NE ELECTROCUTĂM CU TOŢII PENTRU UN BĂNUŢ, strigă el şi dădu un pumn în cutie. Alo, tu de colo! Mişcă-te!

Vrăjitoarea îl ignoră, imperturbabilă.

— Câştigă mai puţin decât mă costă s-o repar în fiecare lună.

Domnul Black băgă mâna în spatele cutiei şi scoase de acolo un bilet - DEFECT - pe care îl atârnă pe faţa ei.

— Ăsta nu-i singurul lucru defect. Eu, tu, oraşul, ţara, toată lumea asta afurisită! Ducă-se naibii! continuă el şi o ameninţă cu pumnul. La groapa de gunoi cu tine, auzi tu, la groapa de gunoi!

Se îndepărtă, aruncându-se înapoi pe lada lui răsturnată şi pipăindu-şi banii adunaţi în şorţ, cu un gest de parcă l-ar fi durut stomacul.

— Nu se poate să - o, Doamne, nu se poate să se strice, se rugă Douglas, copleşit.

— Dar e veche, spuse Tom. Bunicul zice că o ştie aici de când era el mic. Era de aşteptat ca-ntr-o zi să dea colţul şi...

— Te rog mult, şopti Douglas. Te rog, te rog, scrie ceva să vadă şi Tom!

Pe ascuns, introduse altă monedă.

— Te rog...

Suflarea băieţilor, lipiţi de sticlă, făcea norişori.

Apoi, undeva în adâncul cutiei, un murmur, un zbâmâit.

încet, vrăjitoarea îşi înălţă capul şi privi spre băieţi - care îngheţară - în timp ce mâna ei începu să mâzgălească frenetic ceva misterios pe cărţile de tarot, oprindu-se şi reîncepând. Lăsă capul în jos, apoi mâna, şi maşina se zgudui în timp ce cu cealaltă mână scria, se oprea, scria şi se oprea iar, definitiv, atât de violent, încât sticla cutiei în care se afla scoase un clinchet slab. Faţa vrăjitoarei se contorsionă într-o durere mecanică

rigidă, apoi toată maşinăria oftă, se mai învârti o unică roată şi dinăuntru alunecă o singură carte de tarot, drept în mâinile împreunate ale lui Douglas.

— Trăieşte! Funcţionează!

— Ce zice cartea, Doug?

— E aceeaşi cu cea de sâmbăta trecută! Uite aici...

Şi Douglas citi cu voce tare:

— „Hei, param-pam!

Oamenii-s nebuni ce moartea-o doresc!

Cum e mai bine, să joci şi să cânţi Când moartea cu viaţa o-nfrunţi?

Cum e mai bine, să dai pe gât vinul,

Să joci cum te-ndeamnă veninul,

Să cânţi Hei, param-pam!

Când vântul te bate şi marea răzbate?

Hei, param-pam!"

— Doar atâta zice? întrebă Tom.

— La sfârşit e un mesaj: „PREVESTIRE: O viaţă lungă şi frumoasă."

— Aşa mai merge! Acum una şi pentru mine?

Tom introduse un bănuţ. Vrăjitoarea se cutremură iar şi eliberă o carte.

— Ultimul afară din sală e un fund de vrăjitoare, zise Tom calm.

O luară la fugă atât de brusc, încât proprietarul se sperie, strângând 45 de bănuţi de aramă într-o mână şi 36 în cealaltă.

Odată ieşiţi de sub lumina puternică a felinarelor stradale, Douglas şi Tom făcură o descoperire năucitoare.

Pe cartea de tarot nu era niciun mesaj.

— Nu se poate aşa ceva!

— Nu te supăra, Doug. E doar o carte veche; am pierdut doar un bănuţ.

— Dar nu e doar o carte veche şi nu am pierdut doar un bănuţ, e o chestiune de viaţă şi de moarte.

Sub lumina plină de fluturi de noapte, Douglas se făcuse alb ca laptele, rotind cartea în mâini, încercând cumva să pună cuvinte pe ea.

— N-o mai avea cerneală.

— Are mereu cerneală!

întoarse privirea către domnul Black, care îşi terminase sticla şi acum înjura, fără să ştie ce noroc avea să trăiască în sala de jocuri. „Te rog, să nu se strice şi sala. Ajunge că-mi pleacă prietenii, că oamenii sunt omorâţi şi îngropaţi în lumea adevărată, dar lasă măcar sala de jocuri să rămână cum este, te rog, te rog..."

Acum Douglas înţelese de ce sala îl atrăsese cu atâta impetuozitate toată săptămâna şi de ce nici în seara aceea nu putuse să-i reziste chemării - fiindcă aceasta era o lume înfiptă în rădăcinile ei, previzibilă, sigură, cu fantele ei argintii, cu gorila ei îngrozitoare de sub sticlă, înjunghiată pe veşnicie de eroul de ceară întru salvarea eroinei, şi mai de ceară decât el, cu cascada de trăncăneli a incompetenţilor Keystone Kops pe role fotografice eterne învârtindu-se în întuneric, la cererea bănuţilor cu cap de indian sub lumina goală a becurilor.

Poliţaii Keystone, mereu aproape de coliziunea cu un tren, camion, tramvai, mereu alunecând de pe cheiuri în oceane în care nu se îneacă, fiindcă aleargă iar spre coliziunea cu un tren, camion, tramvai şi alunecă pe cheiuri antice şi cunoscute. Lumi în alte lumi, acele mici filme de cinemascop pe care le roteşti pentru a repeta străvechi rituri şi formule. Lumi în care, la dorinţă, fraţii Wright navigau peste vânturi grele de nisip la Kittyhawk, Teddy Roosevelt îşi arăta dinţii lui frumoşi, iar San Francisco se ridica şi ardea, ardea şi se ridica, atâta timp cât existau monede obosite care să hrănească maşini mulţumite de sine.

Douglas cuprinse cu privirea acest oraş nocturn, unde se putea întâmpla orice chiar acum, sau poate

peste un minut. Aici, noaptea sau ziua, cât de puţine fante pentru bani, cât de puţine cărţile care-ţi cad în mână, şi, odată citite, cât de puţine dintre ele au şi sens. Aici, în lumea oamenilor, oferi timp, bani sau rugăminţi, şi în schimb nu primeşti nimic.

Dar acolo, în sala de jocuri, poţi ţine fulgerele în mână dacă alegi maşina numită CUM REZIŞTI? încerci să desfaci mânerele cromate, să le împingi departe unul de celălalt, în timp ce viespea electrică te înţeapă, sfârâie şi-ţi lipeşte degetele. Loveşti o minge şi vezi cu câtă forţă ai putea cafti lumea dacă se ajunge la asta. Dincolo, strângi mâna unui robot şi te iei cu el la trântă, în stil indian, aruncându-ţi în strânsoare toată furia şi aprin- zând în acelaşi timp becurile până la jumătatea unui tabel cu numere, în vârful căruia domneşte violenţa supremă de care poţi da dovadă, luminată de artificii.

în sala de jocuri, deci, faci asta şi asta, şi se întâmplă aia şi cealaltă. Când ieşi, o faci cu pace în suflet ca dintr-o biserică în care n-ai mai fost până atunci.

Şi acum? Acum?

Vrăjitoarea încă se mişcă, dar e tăcută şi probabil va muri definitiv în curând, în coşciugul ei de cleştar. îşi întoarse privirea către domnul Black, care lenevea în sala de jocuri şi sfida toate lumile, chiar şi pe a lui. Nemaifiind îngrijite, cândva toate aceste nemaipomenite maşinării o să rugineascâ, Keystone Kops vor rămâne pentru totdeauna suspendaţi jumătate la suprafaţă, jumătate în lac, jumătate în siguranţă, jumătate loviţi de locomotivă; fraţii Wright n-o să-şi mai ridice niciodată aparatul de la sol...

— Tom, zise Douglas, trebuie să mergem la bibliotecă şi să ne gândim bine la toată treaba asta.

Plecară, trecându-şi unul altuia cartea rămasă nescrisă.

Un timp şezură tăcuţi în bibliotecă, sub lumina verzuie a jaluzelelor, apoi afară pe leul de piatră, bălăngănindu-şi picioarele şi încruntându-se.

— Bătrânul Black ţipă mereu la ea şi o ameninţă cu moartea.

— Nu poţi omorî ce nu este viu, Doug.

— Dar el se poartă cu vrăjitoarea ca şi cum ar trăi, sau ca şi cum ar fi trăit cândva, cumva. A tot ţipat la ea, şi poate i-a ajuns. Sau poate nu, ci doar a încercat în secret să ne spună că viaţa ei e în pericol. Cerneală invizibilă. Suc de lămâie, poate! A scris aici un mesaj pe care nu trebuia să-l vadă domnul Black, în caz că se uita tocmai când eram noi înăuntru. Ia stai aşa! Am nişte chibrituri.

— Dar de ce ne-ar scrie tocmai nouă, Doug?

— Ţine cartea. Uite-aşa! zise Douglas, apoi aprinse un chibrit şi-l plimbă pe sub carte.

— Au! Nu e nimic scris pe degetele mele, Doug, încearcă să nu mă arzi.

— Uite! strigă Douglas.

Şi chiar aşa era, se vedea slab un păienjeniş de urme, care luă forma unor litere caligrafiate nemaipomenit, întunecate pe fond deschis... un cuvânt, două, trei...

— Arde cartea! ţipă Tom, scăpând-o din mână. Calcă pe ea!

Dar până s-au ridicat ei să o calce în picioare pe spinarea de piatră a bătrânului leu, cartea era doar o urmă neagră.

— Doug, acum nu o să ştim niciodată ce zicea!

Douglas ţinea fulgii de cenuşă caldă în mână.

— Ba nu, am văzut, ştiu ce scria.

Cenuşa flutura, şoptind în palma lui.

— Mai ţii minte comedia aia cu Charlie Chase, de primăvara trecută, când franţuzul ăla se îneca şi striga ceva în franceză, şi Charlie Chase nu înţelegea nimic. *Secours! Secours!* Şi pe urmă cineva i-a zis lui Charlie ce înseamnă, aşa că el a sărit în apă şi l-a salvat pe omul ăla. Păi, am văzut asta cu ochii mei, asta scria: *Secours!*

— Dar de ce ar scrie ea ceva în franceză?

— Ca să nu înţeleagă domnul Black, tontule!

— Doug, era doar un filigran vechi care a ars..., începu Tom, apoi văzu expresia lui Douglas şi se opri. Bine, hai, nu te supăra. Parcă scria „secure" sau cum zici tu. Dar mai erau şi alte cuvinte...

— Madame Tarot scria, măi. Tom, am înţeles! Madame Tarot e reală, a trăit cu mult timp în urmă, ghicea norocul. I-am văzut poza în enciclopedie. Venea lumea din toată Europa ca s-o vadă. Nu-ţi dai seama ce înseamnă? Gândeşte-te, Tom, gândeşte-te!

Tom se lăsă în jos pe spatele leului, privind înspre luminile ce străluceau cu întrerupere în sala de jocuri.

— Nu vrei să spui că aia e chiar doamna Tarot?

— Ba cum să nu, închisă în cutia aia de sticlă, ascunsă sub toată mătasea aia roşie şi albastră şi ceara aia aproape topită! Cine ştie, poate cândva, demult, cineva era gelos pe ea sau o ura, aşa că a turnat ceară peste ea ca s-o ţină prizonieră pentru totdeauna, iar toţi oamenii ăia răi au trecut-o de la unul la altul până când a ajuns în Green Town, Illinois, după atâtea secole, silită să accepte bănuţi cu cap de indian în loc de capetele încoronate ale Europei!

— Ce oameni răi? Domnul Black?

— Păi, îl cheamă Black, se îmbracă tot în negru - pantaloni, cămaşă, cravată. Toţi ăia răii din filme se îmbracă în negru, nu?

— Dar de ce n-a zis nimica anul trecut, sau ăla de dinainte?

— Cine ştie, poate în fiecare noapte de o sută de ani scrie mesaje cu suc de lămâie pe cărţi, dar toată lumea ştie să citească numai ce e scris cu cerneală normală, nu s-a gândit nimeni să facă cum am făcut noi şi să treacă un chibrit aprins pe sub carte ca să vadă mesajul adevărat. Noroc că eu ştiu ce înseamnă *secours.*

— Bine, hai să zicem că a zis „Ajutor"! Şi acum ce facem?

— Păi, cum ce facem - o salvăm, ce altceva?

— O furăm de sub nasul domnului Black, nu? Şi pe urmă o să ne facă şi pe noi vrăjitoare, o să ne toarne ceară pe faţă şi o să ne ţină închişi în cutii de sticlă

zece mii de ani.

— Tom, uite biblioteca în spatele tău. Ne înarmăm cu vrăji şi poţiuni magice şi-l învingem pe domnul Black.

— Există o singură poţiune magică cu care-1 putem învinge. De cum câştigă destui bănuţi pentru o seară, el... Hai să vedem, zise Tom şi scoase nişte bani din buzunar. Cred că e destul. Doug, tu du-te să cauţi prin cărţi. Eu mă duc înapoi să mă uit la Keystone Kops un sfert de oră, că niciodată nu mă plictisesc de ei. Până ajungi tu lângă mine, cred că poţiunea aia magică îşi va fi făcut deja efectul.

— Tom, sper că ştii ce faci.

— Vrei să salvezi prinţesa aia sau nu?

Douglas se învârti şi dispăru.

în urma lui, Tom privi uşile bibliotecii închizându-se, apoi sări peste spatele leului şi dispăru şi el în noapte. Pe treptele din faţa bibliotecii, fluturii de cenuşă lăsaţi în urma cărţii de tarot fâlfâiră şi se împrăştiară.

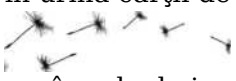

în sala de jocuri era întuneric, maşinile de pinball stăteau tăcute şi misterioase ca nişte mâzgălituri în praful din peştera unui uriaş. în cinescoape, Teddy Roosevelt şi fraţii Wright îngheţaseră rânjind sau încercând să învârtească o elice de lemn. Vrăjitoarea stătea inertă în coşciug, cu ochii morţi. Deodată un ochi îi străluci. De afară pătrunseră razele unei lanterne. De uşa încuiată se sprijini o siluetă îndesată şi se auzi o cheie învârtindu-se în broască. Uşa se descuie şi rămase deschisă, iar silueta se opri în cadrul ei, respirând greu.

— Eu sunt, fetiţo, zise domnul Black, legănându-se.

Afară, pe stradă, înaintând cu nasul într-o carte, Douglas îl găsi pe Tom ascunzându-se în apropiere.

— Şşşş! făcu Tom. A mers. Am văzut Keystone Kops de cinşpe ori; şi când m-a văzut domnul Black băgând atâţia bani, parcă i-au sărit ochii din cap; a deschis maşina, a luat banii, pe mine m-a dat afară şi s-a dus

peste drum să vorbească cu vânzătorul să-i dea poţiunea magică.

Douglas se apropie tiptil şi se chiorî în sala scăldată în umbre, unde cu greu distingea siluetele a două gorile, una complet nemişcată, încă ţinând în braţe eroina de ceară, cealaltă legănându-se fără sunet în mijlocul sălii.

— O, Tom, şopti Douglas, ce deştept eşti! A băut toată poţiunea magică, nu?

— Şi-ncă cum! Ce-ai găsit?

Douglas lovi cu degetul în carte, vorbind cu voce joasă.

— Cum zisesem, madame Tarot le ghicea bogătaşilor norocul, moartea şi destinul şi toate astea, numai că a făcut o greşeală. I-a prezis lui Napoleon înfrângerea şi moartea, chiar în faţă! Aşa că...

I se stinse vocea, parcurgând iar din ochi interiorul sălii prin geamurile prăfuite, căutând silueta aceea distantă din coşciugul de cristal.

— *Secours!* şopti Douglas. Lui Napoleon nu i-a trebuit decât să-i cheme pe muncitorii de la Madame Tussaud şi să-i pună s-o fiarbă în ceară pe ghicitoarea în cărţi de tarot, aşa că acum... acum...

— Ai grijă, Doug, uite-1 pe domnul Black! Are o bâtă, cred!

Aşa şi era. înăuntru, silueta solidă a domnului Black zvâcni brusc, înjurând urât. Cuţitul de camping din mâna lui zgârie aerul la cincisprezece centimetri de faţa vrăjitoarei.

— Se ia de ea fiindcă e singurul lucru de acolo care pare cât de cât uman, zise Tom. N-o să-i facă nimic. Acuşi cade jos şi adoarme.

— Ba nu, zise Douglas. Ştie că ne-a avertizat şi că venim s-o salvăm. Nu vrea să le spunem tuturor secretul lui, aşa că în seara asta are de gând s-o distrugă o dată pentru totdeauna.

— Dar cum să ştie că ne-a avertizat? Nici noi nu ştiam până n-am ieşit de aici.

— A forţat-o să zică, a băgat bani în maşină; ea nu

poate să mintă pe cărţi, aşa pline cum sunt de cranii şi schelete de tarot. E obligată să spună adevărul, aşa că i-a dat şi lui o carte cu doi cavaleri micuţi, ştii, cât doi copii? Adică noi, cu bâte în mâini, aici pe stradă.

— Ultima dată! ţipă domnul Black din peştera lui întunecată. Mai bag o singură monedă. Fir-ai tu să fii, ai ultima şansă să-mi spui dacă afurisita asta de sală de jocuri o să facă bani sau mă declar falit. Stai acolo rece ca toate muierile, şi bărbatu-tău moare de foame! Dă-mi cartea, aşa! Acu' să vedem, îl auziră pe domnul Black, care înălţă cartea în lumină.

— O, măiculiţă! şopti Douglas. Pregăteşte-te!

— Nu! strigă domnul Black. Minţi! Minţi! Ţine-acilea!

Lovi coşciugul de cleştar cu pumnul, şi sticla explodă într-o arteziană de lumină şi se risipi în beznă. In aerul liber vrăjitoarea părea lipsită de apărare, aşteptând rezervată şi calmă a doua lovitură.

— Nu! Douglas se repezi înăuntru. Domnule Black!

— Doug! strigă Tom după el.

Domnul Black se întoarse spre vocea lui Tom, ridicând orbeşte cuţitul în aer. Douglas înţepeni. Apoi, cu ochii lărgiţi de furie, fără să clipească, domnul Black se întoarse fix cu spatele la uşă şi căzu incredibil de încet, o căzătură de o mie de ani, scăpând lanterna din mâna dreaptă, coborând cuţitul ca un peşte argintiu în mâna stângă.

Tom veni încet să se uite la silueta lungită pe jos.

— Doug, a murit?

— Nu, doar l-au şocat prezicerile lui madame Tarot. Mamă, ce privire pierdută are! Cât de oribile să fi fost cărţile?

Bărbatul adormise şi sforăia pe podea.

Douglas luă cărţile de tarot risipite pe jos şi le puse în buzunar, tremurând.

— Tom, haide s-o luăm de aici până nu e prea târziu.

— Adică vrei s-o răpim? Ai înnebunit?

— Vrei să fii vinovat că ai fost complice la o faptă şi

mai urâtă? Crimă, de exemplu?

— Pentru numele lui Dumnezeu, nu poţi omorî o amărâtă de păpuşă!

Dar Doug nu-1 mai asculta. Se apropiase de cutia de sticlă şi acum, de parcă-1 aşteptase de prea mulţi ani, vrăjitoarea de ceară oftă cu un fâşâit de mătase, se aplecă în faţă şi-i căzu încet în braţe.

'x Mu

Orologiul anunţă ora 21.45. Luna se ridicase pe cer, împrăştiind o lumină iernatică, şi totuşi caldă. Trotuarul era un râu de argint pe care curgeau umbre întunecate. Singur, Douglas căra în braţe lucrul acela făcut din catifea şi ceară de zâne, ascunzându-se în norii de umbră de sub copacii care tremurau în vânt. Se opri, ciuli urechile, privi înapoi. Sunet de şoricei alergând. Tom apăru brusc de după colţ.

— Doug, am rămas în urmă. Mă temeam ca nu cumva domnul Black să nu... în fine... apoi şi-a revenit şi a început să înjure... Doug, ce ne facem dacă te prinde cu păpuşa lui? Ce-o să zică ai noştri dacă aud că am furat?

— Mai taci!

Ascultară amândoi râul de lună care curgea în spatele lor.

— Uite, Tom, poţi să vii să mă ajuţi s-o salvăm, dar numai să nu te aud că mai zici „păpuşă" sau vorbeşti tare, sau te târâi aşa degeaba.

— Sigur că te ajut! zise Tom, apucând secretul dintre ei. Măiculiţă, ce uşoară e.

— Era foarte tânără când Napoleon... Douglas se opri. Bătrânii sunt tare grei, aşa îţi dai seama.

— Dar de ce? Spune-mi de ce ne agităm atâta pentru ea, Doug. De ce?

De ce? Douglas se opri, uimit. Totul se întâmplase atât de repede, iar el se repezise înainte atât de avântat, încât uitase de mult motivul pentru care începuse totul. De-abia acum, mergând alături de Tom, umbrele apăsându-le pe pleoape ca nişte fluturi întunecaţi, cu nasul plin de mirosul greu al cerii

prăfuite, începu să-şi dea seama de ce şi să explice lent, cu o voce la fel de stranie ca lumina lunii.

— Tom, acum câteva săptămâni am descoperit că trăiesc. Mamă, ce-am mai ţopăit de bucurie. Dar pe urmă, chiar săptămâna trecută, când eram la film, mi-am dat seama că o să mor şi eu într-o zi. Niciodată nu mă mai gândisem serios la asta, şi deodată m-am simţit ca şi cum Y.M.C.A.[1] avea să dispară pentru totdeauna, sau ca şi cum şcoala urma să fie închisă de tot, iar şcoala nu e chiar aşa de neplăcută cum ne place nouă să ne zicem, sau ca şi cum toţi piersicii de la marginea oraşului se uscaseră, şi râpa era umplută de pământ şi nu mai exista niciun loc de joacă, iar eu eram bolnav în pat fără să mă mai ridic vreodată, în întuneric, şi m-am speriat. Aşa că nu ştiu, dar tot ce vreau să fac este să o ajut pe madame Tarot. O s-o ascund câteva săptămâni sau câteva luni şi între

'Y.M.C.A. - *The Young Men's Christian Association,* fundaţie înfiinţată la Londra în 1844 care a stat la baza unei mişcări sociale şi religioase (n. r.).

timp caut prin cărţile de magie neagră din bibliotecă cum să desfac vrăjile şi s-o scot din ceară ca să plece iar prin lume, după atâta timp. Aşa că ea o să-mi fie recunoscătoare şi-o să citească de pe toate cărţile alea cu draci şi cupe, şi săbii, şi oase şi-o să-mi zică ce haznale să evit şi când să stau în pat joi după-amiaza. N-o să mai mor niciodată, sau cam aşa ceva.

— Doar nu crezi asta cu adevărat!

— Ba da, cred tot, sau cel puţin mare parte. Ai grijă acuma, am ajuns la râpă. O tăiem până la groapa de gunoi, şi...

Tom rămase locului, oprit de Douglas. Fără să se întoarcă, băieţii auziră în spate paşii grei lovind pavajul, fiecare ca o pocnitură de puşcă ţintind fundul uscat al unui lac din apropiere. Cineva striga şi înjura.

— Tom, a venit după noi!

Din fugă, o mână imensă se ridică şi îi plesni, aruncându-i într-o parte, şi dintr-odată domnul Black era între ei şi lovea în stânga şi-n dreapta. Băieţii căzură

plângând în iarbă, privind cu ochii mari la omul scos din minţi, care urla şi împroşca stropi de scuipat în jurul lui. O apucă pe vrăjitoare de gât şi de un braţ, încruntându-se fioros la ei.

— Asta e a mea! Fac ce vreau eu cu ea. Cum adică să mi-o luaţi? Din cauza ei am numai probleme - am pierdut bani, clienţi, tot. Uite ce cred eu despre ea!

— Nu! strigă Douglas.

Dar braţele acelea imense o catapultară către lună, învârtind şi rotind trupul fragil, azvârlindu-1 dincolo de stele, cu o înjurătură din suflet. Foşnind, vrăjitoarea zbură prin aer spre râpă, căzând şi rostogolindu-se, luând cu ea mici avalanşe de gunoaie, de praf alb şi cenuşă.

— Nu! strigă iar Douglas, întins pe jos, dar urmărind-o din priviri. NU!

Bărbatul se împiedică pe marginea râpei, gâfâind tare:

— Voi să ziceţi mersi că nu sunteţi în locul ei!

Nesigur pe picioare, se îndepărtă, căzu o dată, se ridică, vorbi singur, râse şi înjură.

Aşezat în fund pe marginea râpei, Douglas plângea neconsolat. Intr-un târziu, îşi suflă nasul şi se întoarse către Tom.

— E târziu. Tata probabil a ieşit şi ne caută. Trebuia să fi fost acasă de o oră şi mai bine. Fugi pe strada Washington, ia-1 pe tata şi adu-1 aici.

— Doar nu te duci în râpă după ea?

— Acum e proprietatea oraşului, fiindcă e groapa de gunoi, şi nimănui nu-i pasă ce se mai întâmplă cu ea, nici măcar domnului Black. Du-te şi spune-i lui tata de ce vine încoace, că mai bine să nu-1 vadă lumea că se întoarce acasă împreună cu mine şi cu ea. O s-o iau eu şi o s-o aduc prin spate, aşa n-o să ştie nimeni.

— Da' nu mai e bună la nimic acuma că maşinăria din ea e stricată.

— Dar nu înţelegi, Tom, nu putem s-o lăsăm aşa în ploaie...

— Bine.

Tom se îndepărtă încet.

Douglas coborî uşor panta dealului, ocolind grămezile de cenuşă, ziare vechi şi conserve aruncate. Pe la jumătatea drumului, se opri şi ciuli urechile. Cântări din ochi bezna plină de culori de sub el.

— Madame Tarot? şopti. Madame Tarot?

La baza pantei, în lumina lunii, i se păru că o vede făcân- du-i cu mâna ei albă de ceară. Era doar o bucată de hârtie mişcându-se în vânt, dar el porni într-acolo...

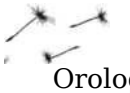

Orologiul tribunalului bătu miezul nopţii. Aproape toate luminile caselor din jur erau stinse. în atelierul din garaj, tatăl şi cei doi băieţi se dădură înapoi din faţa vrăjitoarei, care acum şedea paşnică pe un scaun vechi de răchită, iar în faţa ei aşezaseră o măsuţă acoperită cu o muşama, pe care întinseseră în evantaie fantastice popi şi regine, şi cardinali, şi morţi, şi sori, şi comete, toate cărţile de tarot pe care se odihnea acum o mână de ceară.

Tata vorbea.

— .. .ştiu şi eu cum e. Când eram tânăr, când a plecat circul, nu m-am lăsat până n-am adunat o grămadă de postere. După aceea am început să cresc iepuri, apoi m-am apucat de magie. Făceam scamatorii în pod, dar nu mai puteam să le scot afară, îşi aminti el şi arătă cu capul spre vrăjitoare. Da, ţin minte că mi-a ghicit şi mie norocul, acu' treizeci de ani. Păi, curăţaţi-o bine şi haideţi la culcare. Sâmbătă îi facem o cutie specială.

Se îndreptă spre uşa garajului, dar se opri când Douglas îi spuse:

— Mulţumesc, tată. Mulţumesc că ne-ai dus acasă. Mulţumesc.

— Ei, la naiba! zise tatăl lui şi plecă.

Rămaşi singuri cu vrăjitoarea, cei doi băieţi se uitară unul la altul.

— Măiculiţă, drept pe strada mare am trecut, toţi patru, eu, tu, tata şi vrăjitoarea! Nu-i nimeni ca tata!

— Mâine, spuse Douglas, mă duc şi cumpăr restul maşinii de la domnul Black, îi dau zece dolari, altfel o aruncă.

— Aşa să faci, aprobă Tom, întorcând capul spre silueta de ceară care stătea pe scaun. Mamă, cât de vie pare. Oare ce are înăuntru?

— Nişte oase mici ca de pasăre. Atâta a mai rămas din madame Tarot după ce Napoleon...

— Cum, nicio maşinărie? De ce n-o desfacem să vedem?

— Avem destul timp pentru asta mai încolo, Tom.

— Când?

— Păi, peste un an-doi, când o să am paişpe sau cinşpe ani, atunci o să fie o idee bună. Acum nu vreau decât să ştiu că e aici, iar mâine mă apuc să caut vrăji ca s-o scap pentru totdeauna. într-o seară o să auzi că prin oraş lumea a văzut o italiancă frumoasă şi tânără, pe care n-o ştia nimeni, îmbrăcată într-o rochie de vară şi căutând să cumpere un bilet înspre răsărit. Toţi cei care au privit-o în gară şi pe urmă în tren au zis că era cea mai frumoasă fată pe care au văzut-o vreodată, şi atunci, Tom - şi crede-mă, veştile au picioare lungi! - când o să auzi asta şi o să afli că nimeni nu ştie de unde a venit şi unde s-a dus, atunci o să înţelegi că mi-au reuşit vrăjile şi am eliberat-o. Şi atunci, peste un an sau doi, în noaptea aia când pleacă trenul cu ea la bord, o să putem să tăiem ceara să vedem ce e înăuntru. Dacă ea pleacă, sigur în interior vei găsi numai rotiţe şi tot felul de minuni. Aşa stă treaba.

Douglas ridică mâna vrăjitoarei şi o trecu peste dansul vieţii, zbânţuiala morţii cu oase albe, date şi destine, ursite şi pierzanii, pipăind, atingând, scrijelind cărţile cu unghiile ei roase. Sub imperiul unui echilibru necunoscut, capul ei se mişcă uşor, privind spre băieţi cu ochi neclintiţi, sclipitori în lumina crudă a becului electric.

— Vrei să-ţi ghicească norocul, Tom? întrebă Douglas în şoaptă.

— Bine.

Din mâneca vrăjitoarei căzu o carte.

— Ai văzut, Tom? Avea o carte ascunsă şi acum ne-a dat-o nouă! zise Douglas şi înălţă cartea în lumină. Nu scrie nimic. O s-o pun peste noapte într-o cutie cu substanţe chimice şi mâine o să vedem mesajul!

— Ce crezi că scrie?

Douglas închise ochii ca să vadă cuvintele mai bine.

— O să scrie: „Cu mulţumiri şi recunoştinţă de la umila voastră servitoare şi prietenă recunoscătoare, madame Floristan Mariani Tarot, chiromantă, tămăduitoare de suflete şi divinatoare a Parcelor şi Furiilor."

Tom râse, scuturând braţul fratelui său.

— Mai zi, Doug, ce mai scrie?

— Stai să mă gândesc... O să mai scrie: „Hei, param-pam!... Cum e mai bine, să joci şi să cânţi... Când moartea cu viaţa o-nfrunţi... şi să cânţi Hei, param-pam!" Şi o să mai scrie: „Tom şi Douglas Spaulding, tot ce vă doriţi, toată viaţa voastră, voi o să primiţi..." Şi o să mai scrie şi că noi doi o să trăim veşnic, Tom, niciodată n-o să murim...

— Toate astea pe o singură carte?

— Fiecare cuvinţel, Tom.

în lumina becului electric îşi plecară amândoi capetele, şi lângă ei vrăjitoarea îşi lăsă şi ea capul în jos, fără să-şi mai ia ochii de la cartea minunată, goală, dar atât de plină de promisiuni, pipăind cu privirea fiecare cuvinţel nemaipomenit şi ascuns, care sigur o să iasă la iveală din hăul uitării.

— Bună, zise Tom cu vocea moale.

Şi Douglas repetă, plin de glorie:

— Bună...

Vocea psalmodia încet pe sub copacii arzând sub flăcările soarelui de prânz.

— .. .nouă, zece, unsprezece, doisprezece...

Douglas se apropie încet.

— Tom, ce numeri?

— ...treisprezece, paisprezece, taci, şaisprezece, şaptesprezece, cicade, optsprezece, nouăsprezece...!

— Cicade?

— Of, la naiba! Tom deschise larg ochii. La naiba, la naiba, la naiba!

— Vezi că aude lumea că înjuri.

— La naiba este un loc! strigă Tom. Acum trebuie să încep iar. Număram de câte ori cântă cicadele la fiecare cincisprezece secunde.

îi arătă ceasul de mână care îl costase doi dolari.

— Numeri atent, pe urmă aduni cu treizeci şi nouă şi obţii temperatura.

Privi la ceas, închise un ochi, lăsă capul într-o parte şi reîncepu:

— Unu, doi, trei...!

Douglas întoarse încet capul, ascultând. Undeva pe cerul fierbinte şi alb cineva atinse o coardă imensă de aramă, creând vibraţii metalice şi ascuţite, care căzură iar şi iar peste copacii încremeniţi, loviţi cu şocuri paralizante de sarcini de electricitate brută.

— Şapte! numără Tom. Opt.

Douglas urcă încet treptele spre prispă şi se uită pe hol cu mişcări exagerate. După un moment, ieşi iar pe prispă şi strigă spre Tom.

— Sunt exact optzeci şi şapte de grade Fahrenheit.

— Douăzeci şi şapte, douăzeci şi opt...

— Hei, Tom, mă auzi?

— Te aud - treizeci, treizeci şi unu! Lasă-mă-n pace! Doi, trei, treizeci şi patru!

— Poţi să te opreşti din numărat, aici înăuntru termometrul arată optzeci şi şapte şi creşte, fără să stai după amărâtele alea de cicide.

— Cicade! Treizeci şi nouă, patruzeci! Nu cicide! Patruzeci şi doi!

— Optzeci şi şapte de grade, m-am gândit că poate vrei să ştii.

— Patruzeci şi cinci, înăuntru, nu afară! Patruzeci şi nouă, cincizeci, cincizeci şi unu! Cincizeci şi doi, cincizeci şi trei! Cincizeci şi trei şi cu treizeci şi nouă face - nouăzeci şi două de grade!

— Ei na! Cine zice asta?

— Eu zic! Nu optzeci şi şapte de grade Fahrenheit, ci nouăzeci şi două de grade Spaulding!

— Tu şi cu mai cine?

Tom sări în sus, roşu la faţă, cu ochii în soare.

— Eu şi cicadele, noi zicem! Eu şi cicadele! Suntem mai mulţi decât tine! Nouăzeci şi două, nouăzeci şi două, nouăzeci şi două de grade Spaulding, zău!

Rămaseră amândoi cu ochii ţintiţi spre cerul nemilos, fără niciun pic de nor, ca un aparat foto stricat care se holbează cu diafragma larg deschisă la nemişcarea unui oraş muribund şi scăldat în propria-i sudoare.

Douglas închise ochii şi văzu doi sori tâmpi dansând în spatele pleoapelor roz şi translucide.

— Unu... doi... trei..., îşi simţi buzele mişcându-se. ... patru... cinci... şase...

De data aceasta cicadele cântară şi mai repede.

De la prânz până la apus, de noaptea până dimineaţa, un om, un cal şi o căruţă ajunseseră cunoscuţi tuturor celor 26.349 de locuitori din Green Town, Illinois.

în mijlocul zilei şi fără niciun motiv vizibil, copiii se opreau din joacă şi începeau să strige:

— Uite-1 pe domnul Jonas!

— Uite că vine Ned!

— Ia uite căruţa!

Bătrânii cercetau cu privirea nordul sau sudul, estul sau vestul, şi nu vedeau nici urmă de omul numit Jonas, de calul numit Ned sau de căruţa cu prelată de tipul celor care navi- gau cu temeritate pe valurile preeriei pentru a acosta într-un final pe ţărmul sălbăticiei.

Cu toate acestea, dacă ai împrumuta urechea de la

un câine şi ai ciuli-o cât ai putea de bine, la mare distanţă de oraş ai auzi un cântec, ca un rabin în ţara pierdută, ca un musulman într-o moschee. Vocea domnului Jonas o lua întotdeauna înainte, să-i anunţe venirea, aşa că oamenii aveau câte o jumătate de oră sau mai mult să se pregătească. Până venea şi căruţa, toţi copiii erau aranjaţi frumos pe lângă drum, ca la paradă.

Iată deci căruţa pe drum şi, pe scândura folosită pentru şezut, sub o umbrelă de culoarea curmalelor, cu frâiele ca un pârâu în mâinile lui blânde, stătea domnul Jonas şi cânta:

— Vechituri! Vechituri!
Nu-s, domnule, vechituri!
Vechituri! Vechituri!
Nu-s, doamnă, vechituri!
Nimicuri, prostioare!
Andrele şi cucuvele!
Paralele!
Mirodenii!
Hăinuţe!
Floricele!
Dar... Vechituri! Vechituri!
Nu-s, domnule, vechituri!

După cum îşi putea da seama oricine când auzea cântecele scornite pe drum de domnul Jonas, el nu era un negustor oarecare de vechituri. La prima vedere, da, zdrenţele de catifea şi pălăria de fetru, acoperită cu insigne de la campanii prezidenţiale mai vechi decât Manila Bay, chiar îl făceau să pară negustor de vechituri. Dar într-un fel anume, el era neobişnuit: nu doar ziua bătea oraşul, ci îl găseai adesea străbătând aleile luminate de lună, însoţit de calul lui, înconjurând iar şi iar insulele de lumină oferite de cartierele unde locuiau toţi oamenii pe care-i cunoscuse toată viaţa. Ducea în căruţa aceea a lui lucruri pe care le adunase de ici, de colo şi le ducea cu el, poate de o zi, poate de o săptămână, poate de un an, până când le vedea cineva care avea nevoie de ele. Atunci era suficient să

zică: „Vreau ceasul ăla!", sau „Ce faci cu salteaua?" Şi Jonas le-o dădea, fără nidun ban, apoi pleca mai departe, scornind cuvintele altui cântec.

Astfel încât, adesea, era singurul om care anima tot oraşul la trei dimineaţa, şi de multe ori, când aveau dureri de cap, oamenii îl vedeau plimbându-se alături de calul lui albit de lună şi dădeau o fugă să vadă dacă n-are cumva aspirină, iar el mereu avea. De mai multe ori ajutase la naşterea câte unui copil pe la patru dimineaţa, şi numai atunci vedeau oamenii ce mâini şi unghii îngrijite avea - mâinile unui om bogat, care dusese cândva o altă viaţă imposibil de ghicit. Uneori ducea oamenii la muncă în centru, sau alteori, când se găseau unii care nu puteau dormi, ieşeau pe prispă şi stăteau şi vorbeau cu el, fumând o ţigară, până în zori.

Dar oriunde ar fi fost, sau orice-ar fi făcut şi oricât de diferit şi ciudat părea, nu era nebun. Dacă-1 întrebai, îţi spunea singur, cu blândeţe, că se săturase să mai facă afaceri în Chicago cu mulţi ani în urmă şi se apucase să caute cum să-şi petreacă restul vieţii. Nu putea să sufere bisericile, deşi îi plăceau ideile lor şi, fiindcă avea o tendinţă să predice şi să caute să afle lucruri noi, cumpărase calul şi căruţa şi îşi dedicase toată viaţa încercând să se asigure că jumătatea din stânga a oraşului avea şansa să caute prin toate nimicurile aruncate de jumătatea din dreapta. Se considera pe sine însuşi un fel de proces, ceva similar osmozei, care făcea ca diferitele culturi apărute în oraş să ia contact una cu cealaltă. Nu suferea să vadă lucruri aruncate, fiindcă ştia că gunoiul unuia este bucuria altuia.

Aşa că adulţii, dar mai ales copiii, se căţărau în căruţă şi scotoceau cu mare bucurie prin vastele comori ascunse acolo.

— Vă rog frumos să nu uitaţi, le zicea domnul Jonas, puteţi lua tot ce vreţi, dacă vreţi lucrul acela cu adevărat. Intreabă-te, oare vreau lucrul ăsta din toată inima? Oare pot să mai trăiesc o zi fără el? Dacă ţi se pare că mori până vine seara, atunci ia-1 şi fugi d-aci.

Ţi-1 dau cu bucurie, orice-ar fi.

Copiii se apucau ded şi cotrobăiau prin grămezile colosale de pergamente şi brocart, şi role de tapet, şi scrumiere de marmură, şi haine, şi patine cu rotile, fotolii grăsane şi măsuţe de cafea, şi candelabre de cristal. O vreme se auzeau doar şoapte, zdrăngănituri şi bocănituri. Domnul Jonas privea binevoitor, pufăind calm din pipă, şi copiii erau conştienţi de privirea lui. Uneori întindeau mâna către o tablă de şah sau un şirag de mărgele, sau un scaun vechi, şi în acelaşi moment ridicau ochii şi întâlneau privirea blândă, dar întrebătoare a domnului Jonas. Atunci îşi retrăgeau mâna şi continuau să caute. Intr-un târziu, fiecare îşi alegea un singur lucru şi se întorcea către domnul Jonas cu atâta bucurie pe faţă, încât lui îi venea să râdă. îşi ridica mâinile de parcă ar fi vrut să se ferească de străludrea chipurilor copiilor şi îşi acoperea ochii. Când îl vedeau aşa, aceştia aruncau un mulţumesc din fugă, apucau strâns prada, fie că era vorba de patine cu rotile, ţigle colorate sau puşcoace, şi o tuleau.

După care se întorceau în cel mai scurt timp cu un obiect care le aparţinea, dar de care se plictisiseră, o păpuşă sau un joc din care plăcerea dispăruse cum dispare aroma dintr-o gumă mestecată îndelung, şi căruia îi venise timpul să plece spre altă zonă din oraş unde cineva avea să-l vadă pentru prima oară, reînsufleţindu-1 şi reînsufleţindu-se. Aceste obiecte de schimb erau aruncate timid peste marginea căruţei şi lăsate să cadă în bogăţiile nemaivăzute de acolo. După aceea domnul Jones pleca mai departe, cântând şi aruncând săgeţi de lumină din roţile mari ale căruţei...

— Vechituri! Vechituri!

Nu-s, domnule, vechituri!

Nu-s, doamnă, vechituri!

.. .până când nu-1 mai vedea nimeni şi numai câinii zăcând în bălţile de umbră de sub copaci mai auzeau rabinul cântând în sălbăticie şi începeau să dea din coadă...

— ...vechituri...

In depărtare.

— ...vechituri...

O şoaptă.

— ...vechituri...

Dispăruse.

Câinii adormeau.

Năluci de praf bântuiau trotuarele întreaga noapte, chemate de vântul de cuptor, scuturate prin oraş şi aşternute ca o pătură caldă peste iarbă. Copacii, cutremuraţi de paşii amatorilor de plimbări nocturne, cerneau avalanşe de praf. După miezul nopţii parcă erupea un vulcan din apropiere, aruncând cenuşă fierbinte peste tot, îngropând paznici de noapte chinuiţi de nesomn şi câini supăraţi. Fiecare casă se transforma într-un pod gălbui ce ardea în pale de combustie spontană la trei dimineaţa.

Zorile erau atunci un timp magic când fiecare element se transmuta în altul. Aerul tăcut fugea spre nemărginire ca un izvor fierbinte. Lacul era doar un pâlc mare de abur nemişcat şi adânc deasupra văilor pline de peşti şi nisip fierbinte. Smoala de pe străzi era doar suc de lemn dulce, pietrele roşii erau aramă şi aur, acoperişurile erau pavate cu bronz. Cablurile de înaltă tensiune erau fulgere ţinute permanent la închisoare, ca o ameninţare deasupra caselor nedormite.

Cicadele cântau din ce în ce mai tare.

Soarele nu se ridica, ci se revărsa peste orizont.

în camera lui, cu chipul acoperit de sudoare, Douglas se topea pe pat.

— Pfui, făcu Tom, intrând. Hai cu mine, Doug. O să ne bălăcim în râu toată ziua.

Douglas trase aer în piept. Pufăi aerul. Broboanele de sudoare i se scurseră pe gât.

— Doug, dormi?

Băiatul dădu greoi din cap, în semn că nu.

— Nu te simţi bine? Mamă, casa asta sigur arde azi.

îşi puse mâna pe fruntea lui Douglas şi parcă atinse un cuptor arzând. Tresări şi îşi trase mâna înapoi, după

care se întoarse şi dispăru pe scări.

— Mamă, Doug e tare bolnav.

Mama tocmai scotea nişte ouă din frigider, dar se opri, le puse înapoi şi-l urmă pe Tom pe scări cu o expresie de îngrijorare.

Douglas nu mişcase nici măcar un deget.

Cicadele erau toate numai un urlet.

La prânz, fugind de parcă soarele îl căuta să-l zdrobească, doctorul urcă pe prispă, gâfâind, obosit, încredinţându-i geanta lui Tom.

La ora 13 doctorul ieşi din casă, scuturându-şi capul. Tom şi mama îi ascultau vocea joasă pe după uşa de plasă, spunând iar şi iar că nu ştia, nu ştia. îşi puse pălăria Panama înapoi pe cap, privi soarele arzând cu furie copacii din faţă, ezită ca un om pe cale să se arunce în iad şi fugi spre maşină. Fumul lăsat în urmă era un nor pufos de abur albastru, alunecând vreme de cinci minute în aerul care încă pulsa după dispariţia lui.

In bucătărie, Tom luă un ciocan şi o jumătate de kilogram de gheaţă pe care îl făcu bucăţi şi îl duse la etaj. Mama stătea pe pat şi singurul sunet din cameră era Douglas inspirând abur şi expirând flăcări. înveliră gheaţa în batiste pe care le puseră pe faţa şi pe trupul lui, apoi traseră draperiile, creând o peşteră în locul camerei şi rămaseră acolo până la ora 14, aducând mereu gheaţă. Atinseră iar fruntea lui Douglas, care era ca o lampă ce arsese toată noaptea. îl atingeai şi te uitai la degete să te asiguri că n-au ars până la os.

Mama deschise gura să spună ceva, dar cicadele ţipau atât de tare, încât scuturau praful de pe tavan.

în fierbinţeală, în întuneric, zăcea Douglas ascultându-şi bătăile şterse ale inimii şi scurgerea confuză a sângelui prin braţe şi picioarele.

Buzele parcă-i erau o povară, imposibil de mişcat.

Avea gândurile grele, scurgându-se puţin câte puţin, ca grăunţele de nisip dintr-o clepsidră. Pic.

O curbă cu şine strălucitoare pe care se mişcă un tramvai, împroşcând un val dispersat de scântei sfârâitoare, un dangăt larg de clopot răsunând de zece mii de ori şi devenind scârţâit de cicade. Domnul Tridden făcând cu mâna. Tramvaiul năvălind spre o curbă ca o lovitură de tun, dizol- vându-se. Domnul Tridden!

Pic. Mai căzu un grăunte. Pic.

— Cica-cica-ding! Ciu-ciuuuu!

Pe acoperiş un băiat făcea pe locomotiva, trăgând de firul unui ţignal invizibil, încremenind în statuie.

— John! Măi, John Huff! Te urăsc, John! John, suntem prieteni! Nu te urăsc nicicum.

John căzând prin culoarul de ulmi ca într-o fântână de vară fără fund, dispărând în depărtare.

Pic. John Huff. Pic. Grăunte de nisip căzând. Pic. John...

Douglas îşi întoarse capul într-o parte, prăbuşindu-se pe perna albă, atât de albă, grozav de albă.

Bătrânele doamne din maşina verde plutind însoţite de lătratul unei foci negre, făcând semne cu mâinile albe ca doi porumbei. Se scufundară în râul adânc de iarbă, încă fluturându-şi mănuşile spre el pe deasupra firelor verzi...

Domnişoară Fem! Domnişoară Roberta!

Pic... pic...

Şi repede, peste drum, o fereastră se deschise pentru colonelul Freeleigh, care se aplecă în afară, cu un ceasornic în loc de chip, iar de pe stradă se ridică spre înalturi praful bizonilor. Colonelul Freeleigh pârâi şi zăngăni, deschizându-şi larg gura din care ţâşni un arc în loc de limbă. Se prăbuşi pe pervaz ca o păpuşă, o mână încă ridicată înspre el...

Domnul Auffmann trecu pe drum în ceva strălucitor, asemănător tramvaiului şi totodată maşinuţei electrice, trăgând după el nori glorioşi şi orbindu-1 ca soarele. Doug strigă în urma lui:

— Domnule Auffmann, dumneavoastră aţi inventat-o? Aţi reuşit să construiţi Maşina Fericirii?

Dar văzu că maşinii îi lipsea partea de jos. Domnul Auffmann alerga cu picioarele pe şosea, purtând toată caroseria aceea incredibilă pe umeri.

— Fericirea, Doug, uite aicea fericirea!

Şi plecă după tramvai, după John Huff şi după bătrânele doamne cu mâinile ca porumbeii albi.

Deasupra, pe acoperiş, un ciocănit. Poc-cioc-zbang. Pauză. Poc-cioc-zbang. Cui şi ciocan.

Ciocan şi cui. Un cor de păsări. O bătrână, cântând cu o voce fragilă, însă din inimă.

— Da, la râu ne vom aduna... la râu... la râu...

Da, la râu ne vom aduna...

La râul de lângă tronul dumnezeiesc...

— Bunica! Străbunica!

Cioc, încet, cioc. Cioc, încet.

— ...la râu... la râu...

Şi acum erau doar păsările, păşind cu picioruşele lor pe acoperiş. Zdranga-zdranga. Scârţ. Piu. Piu. încet. încet.

— ...la râu...

Douglas trase aer în piept şi-l eliberă pe tot deodată, tânguitor.

Nu-şi auzi mama intrând în fugă în cameră.

O muscă precum scrumul unei ţigări scuturate pluti pe mâna lui căzută în nesimţire, se fripse şi zbură de acolo.

Ora 16. Muşte moarte pe trotuar. Câini, grămadă de cârpe ude în cuşti.

Umbre înghesuite sub copaci. Prăvălii din centru închise şi încuiate. Malul lacului, gol. Mii de oameni până la gât în apa caldă, totuşi răcoroasă.

Ora 16.15. Pe străzile de caldarâm se târâia căruţa

de vechituri şi domnul Jonas cânta.

Tom fu alungat din casă de privirea arsă a lui Douglas şi pomi încet spre bordura trotuarului, unde se oprise căruţa.

— Bună ziua, domnule Jonas.

— Salutare, băiete.

Tom şi domnul Jonas erau singuri pe stradă, iar în căruţă erau atâtea vechituri minunate la care să te tot uiţi, şi nimeni nu se uita la ele. Domnul Jonas era tăcut. îşi ridică pipa şi pufăia, dând din cap de parcă ştia că se întâmplase ceva rău dinainte să întrebe.

— Tom?

— Fratele meu nu e bine, zise Tom. Doug nu e bine.

Domnul Jonas se uită spre casă.

— E bolnav, continuă băiatul. E pe moarte!

— Ei haide, nu se poate, spuse domnul Jonas, încrun- tându-se la lumea cea adevărată, unde nu se ascundea nimic care să semene cu moartea.

— Dar e pe moarte, insistă Tom. Şi doctorul nu ştie ce are. Căldura, a zis, doar căldura. Se poate, domnule Jonas? Se poate să moară lumea de la căldură, chiar şi într-o cameră întunecată?

— Păi..., apucă să zică domnul Jonas, după care se opri.

Tom plângea.

— Am zis mereu că-1 urăsc... aşa credeam... ne certăm mai tot timpul... cred că uneori chiar îl urăsc... uneori... dar acum... acum. Of, domnule Jonas, poate dacă...

— Dacă ce, băiete?

— Dacă ai avea ceva în căruţă care să-1 ajute. Ceva să-i pot duce sus ca să-l vindec.

Tom continua să plângă.

Domnul Jonas îşi scoase batista ca o basma roşie şi i-o înmână copilului, care îşi şterse ochii şi nasul cu ea.

— A fost o vară grea, zise Tom. Doug a păţit o groază de chestii.

— Ia spune-mi, îl îndemnă bătrânul.

— Păi, începu Tom, încă suspinând, încă plin de

lacrimi, una e că şi-a pierdut cea mai fainã piatră. Şi pe urmă cineva i-a furat mănuşa de portar, care l-a costat un dolar şi nouăzeci şi cinci de cenţi. Pe urmă a făcut un târg prost, i-a dat lui Charlie Woodman colecţia de fosile şi scoici la schimb cu o figurină din lut a lui Tarzan, din aia de care primeşti când strângi multe capace de cutii de macaroane. A doua zi a scăpat figurina pe trotuar şi a spart-o.

— Ce păcat, zise bătrânul, văzând cu ochii minţii cioburile de lut pe ciment.

— Pe urmă, de ziua lui, n-a primit cartea de magie pe care o voia - i-au dat doar o pereche de pantaloni şi o cămaşă. Asta e destul să-ti strice toată vara.

— Uneori părinţii mai uită cum e când eşti copil.

— Bine, continuă Tom pe o voce scăzută, pe urmă Doug şi-a uitat afară cătuşele lui adevărate din Turnul Londrei şi au ruginit. După aceea, cel mai nasol dintre toate, eu am crescut cu un centimetru şi aproape l-am ajuns din urmă.

— Doar atâta? întrebă încet bătrânul.

— M-aş putea gândi la o sută de alte întâmplări, toate cel puţin la fel de nasoale. Sunt veri când ai aşa un şir de ghinioane. De când a terminat şcoala i s-au răsturnat peştişorii aurii peste colecţia de benzi desenate, sau a găsit mucegai în tenişii noi.

— Am avut şi eu câţiva ani aşa, zise bătrânul.

întoarse faţa spre cer, privindu-şi în ochi anii pierduţi.

— Asta e, domnule Jonas. Asta s-a întâmplat. De asta moare...

Tom se opri, ferindu-şi privirea.

— Lasă-mă să mă gândesc, zise domnul Jonas.

— Ne puteţi ajuta, domnule Jonas? Ne puteţi ajuta?

Domnul Jonas privi în adâncurile căruţei umbrite şi dădu din cap. Aflat în soare, i se citea oboseala pe chip şi începu să transpire. întoarse iar privirea spre grămezile de vaze şi abajururi, şi nimfe de marmură, şi satiri din cupru coclit. Oftă. Se suci, luă frâiele şi le scutură uşor.

— Tom, zise, cu ochii la spinarea calului, ne vedem mai târziu. Trebuie să-mi fac un plan. Trebuie să caut pe aici şi mă întorc după cină. Şi chiar şi aşa, cine ştie? Până atunci...

Se întinse şi luă de jos un set mic de clopoţei de vânt japonezi.

— Atârnă-i la geamul lui, scot nişte sunete plăcute şi liniştitoare!

Tom rămase cu clopoţeii de vânt în mână, în spatele căruţei care se îndepărta. Nu se simţea nici cea mai slabă adiere de vânt şi clopoţeii nu scoteau niciun sunet.

Ora 19. Oraşul era ca o vatră linsă de flăcări dinspre apus. Umbrele de tăciune tremurau ieşind de sub fiecare casă şi de sub fiecare copac. Pe stradă trecu un bărbat cu părul roşcat. Sub lumina soarelui alunecând spre apus, dar încă feroce, lui Tom i se păru că vede o torţă aprinsă, purtată singură pe vânt, o vulpe înflăcărată, diavolul însuşi străbătându-şi propriul tărâm în marş.

La 19.30, doamna Spaulding ieşi pe uşa din spate ca să arunce nişte coji de pepene în găleata de gunoi şi îl văzu pe domnul Jonas, care aştepta în picioare.

— Ce mai face băiatul? întrebă domnul Jonas.

Doamna Spaulding îl privi, dreaptă, cu un răspuns flu- turându-i pe buze.

— Pot să-l văd, vă rog frumos? continuă domnul Jonas. Ea rămase în continuare tăcută.

— îl ştiu bine pe băiat, zise el. îl văd aproape în fiecare zi de când a început să meargă. Am ceva pentru el în căruţă.

— Acum nu este - doamna Spaulding fu cât pe-aci să spună conştient, dar se întrerupse şi continuă - treaz. Nu este treaz, domnule Jonas. Doctorul zice că trebuie să-l lăsăm în pace. Doamne, nu ştim ce are!

— Chiar dacă nu este „treaz", insistă domnul Jonas, aş vrea să-i vorbesc. Uneori lucrurile pe care le auzi în somn sunt mai importante, asculţi mai bine, îţi intră în cap.

— Nu, domnule Jonas, îmi pare rău, dar nu pot să risc, refuză doamna Spaulding şi apucă ferm mânerul uşii. Dar vă mulţumesc. Vă mulţumesc oricum c-aţi venit.

— Cu plăcere, doamnă, răspunse el fără să se mişte, cu ochii ridicaţi spre geamul de la etaj.

Femeia intră în casă şi închise uşa.

Sus, în pat, Douglas respira, fiecare respiraţie răsunând ca zgomotul făcut de un cuţit ascuţit băgat şi scos în mod repetat din teaca sa.

La ora 20 doctorul veni şi plecă iar, clătinând din cap, fără haină şi cu cravata desfăcută, arătând de parcă slăbise cincisprezece kilograme numai în ziua aceea. La ora 21, Tom, mama şi tata duseră afară un pat şi-l aduseră pe Douglas să doarmă în curte, sub măr, unde vântul, dacă ar fi fost să vină, l-ar fi găsit mai repede decât în cuptorul incredibil din camerele de sus. Pe urmă se tot plimbară de colo colo până la 23, când potriviră ceasul să-i trezească la 3 ca să mai aducă nişte gheaţă.

într-un târziu casa rămase întunecată şi tăcută, şi toată lumea adormi.

La 00.35, ochii lui Douglas tresăriră.

începuse să răsară luna.

în depărtare se auzi un glas cântând.

Era o voce înaltă şi tristă, ridicându-se sonor pe valurile cântecului. Era o voce clară şi armonioasă. Cuvintele nu se distingeau.

Luna trecu peste marginea lacului şi îşi aruncă privirile deasupra oraşului Green Town, Illinois, văzând tot şi arătând tot, fiecare casă, fiecare copac, fiecare câine care visa vise preistorice şi tresărea în somn.

Şi cu cât luna urca mai sus pe cer, cu atât mai clar şi mai aproape era vocea aceea cântând.

în febra lui, Douglas se suci şi oftă.

Poate mai era o oră până când luna ajungea la apogeul strălucirii sale, poate mai puţin, dar vocea se apropiase, însoţită de un zgomot ca bătaia inimii, deşi era doar sunetul copitelor unui cal pe străzile de caldarâm roşu, înăbuşite de stratul gros şi fierbinte de frunziş. Alături de acestea alt zgomot, al unei uşi închizându-se sau deschizându-se încet, scârţâind pe alocuri. Zgomotul unei căruţe.

Iată venind pe stradă, în lumina lunii răsărite, calul înhămat la căruţă, şi în căruţă trupul slab al domnului Jonas, relaxat şi nonşalant. Avea pălăria pe cap de parcă era tot în bătaia soarelui de vară şi uneori îşi mişca mâinile doar pentru a scutura frâiele ca un pârâu argintiu peste spatele calului. Căruţa înainta lent sub cântecul domnului Jonas, şi în somn Douglas păru că se opreşte din respirat, ascultând.

— Aer, aer... cine vrea un kil de aer... Aer cu apă şi aer cu gheaţă... cine mai vrea să ia de la piaţă... ia nişte adieri de aprilie... ia nişte brize de toamnă... ia aer din Anzi, doamnă... Aer, aer dulce, aer scump, aer... ca un caier...

 giuvaer... fără baier... în sticlă cu dop şi parfumat cu lămâiţă, cât aer vrei pentr-o guriţă!

îşi termină cântecul chiar când căruţa ajunse la bordură. în curte stătea cineva, călcându-şi umbra în picioare şi ţinând în mână două borcane pline cu sclipiri verzi de insecte, care străluceau ca ochii de pisică. Domnul Jonas privi spre patul instalat sub măr şi strigă încet numele băiatului de trei ori. Se clătină nehotărât, privi borcanele cu licurici, luă o decizie şi porni tiptil spre băiat, aşezându-se pe iarbă lângă el, privindu-1 cum zăcea strivit sub nesfârşita greutate a verii.

— Doug, zise el, tu doar stai acolo. Nu trebuie să spui nimic sau să deschizi ochii. Nici măcar nu trebuie să te faci că asculţi. Dar ştiu că undeva în adâncul tău mă auzi şi sunt eu, Jonas, prietenul tău. Prietenul tău, repetă el, dând din cap.

Se întinse şi luă un măr din copac, îl învârti, muşcă din el şi continuă.

— Unii oameni se întristează tare de tineri, zise el. Nu par să aibă vreun motiv special, parcă aşa s-au născut. Se învineţesc mai repede, obosesc mai repede, plâng mai uşor, ţin minte mai multe şi devin trişti la o vârstă mult mai fragedă decât restul lumii. Ştiu cum e, fiindcă eu sunt unul dintre oamenii ăştia.

Muşcă iar din măr.

— Aşa, deci unde eram? întrebă. O noapte fierbinte de august, sufocantă, îşi răspunse singur. Cald de mori. Ce vară lungă a fost şi câte s-au mai întâmplat, nu? Prea multe. Se face ora unu noaptea, şi niciun semn de ploaie sau de vânt, iar în curând mă ridic şi eu şi plec. Dar când plec, să ţii bine minte, o să-ţi las sticlele astea două la pat. După aceea vreau să aştepţi un pic, să deschizi încet ochii, să te ridici, să le iei şi să le bei. Nu cu gura, nu. Să bei cu nasul.

Scoţi dopul, apleci sticla şi laşi ce e înăuntru să curgă drept peste tine. Sigur că poţi să citeşti etichetele mai întâi. Stai că ţi le citesc eu.

Ridică o sticlă spre lumină.

— „AMURG VERDE PENTRU A VISA AER NORDIC PUR", zise el. „Derivat din atmosfera albelor câmpii arctice în primăvara anului 1900 şi amestecat cu vântul din partea nordică a luncii fluviului Hudson în luna aprilie din anul 1910, conţinând particule de praf văzute sclipind la asfinţit într-o zi pe pajiştile dimprejurul oraşului Grinnell, Iowa, când s-a ridicat o pală de aer răcoros dinspre lac, un pârâu micuţ şi un izvor natural." Acum să citim ce scrie cu litere mici, continuă el, chinuindu-se să vadă mai bine: „Conţine şi molecule de vapori de mentă, lămâie, papaya, pepene verde şi multe alte fructe şi copaci cu miros de apă şi aromă răcoroasă, precum camforul, ierburi ca perişorul, şi răsuflarea unui vânt pe fugă de pe valea râului Des Plaines. Garantat răcoritor şi plăcut. A se utiliza în nopţile de vară când temperatura depăşeşte nouăzeci de grade Fahrenheit."

Ridică cealaltă sticlă.

— Asta e aproape la fel, doar că am strâns în ea vânt din insulele Aran, vânt din largul golfului Dublin, mai sărat, şi o fâşie de ceaţă zdrenţuită de pe coasta Islandei.

Puse cele două sticle pe pat.

— Doar atât mai am să-ţi spun, zise el ridicându-se, aple- cându-se şi vorbind încet: când le bei, nu uita că au fost îmbuteliate de un prieten. Compania de îmbuteliere S. J. Jonas, Green Town, Illinois - august, 1928. Un an special, băiete... un an special.

Un pic mai târziu se auzi zgomotul frâielor pe spinarea calului sub lumina lunii şi huruitul căruţei îndepărtându-se.

După aceea ochii lui Douglas se mişcară şi se deschiseră lent.

— Mamă! şopti Tom. Tata! Doug, e Doug! O să fie bine. Tocmai m-am dus până la el. Haideţi încoace!

Băiatul fugi afară din casă, urmat de părinţi. Douglas dormea. Tom făcu un semn către părinţii lui, chemându-i, zâmbind larg. Se aplecară deasupra patului.

O expiraţie, pauză, o expiraţie, pauză, cu cei trei aplecaţi deasupra băiatului.

Douglas avea gura întredeschisă, de pe buze şi din nări ridicându-se o mireasmă de noapte răcoroasă, apă rece, zăpadă albă, îngheţată, muşchi verde răcoros, lumina rece a lunii peste pietricelele argintii de pe fundul unui pârâu tăcut şi apă curată şi rece pe fundul unei fântâni mici cu ghizduri de piatră albă.

Parcă îşi lăsaseră o clipă capetele în jos înspre pulsul unei fântâni arteziene cu aromă de mere ce răspândea în aer, spre feţele lor, curenţi răcoroşi.

Nu se putură mişca o bună bucată de vreme.

Următoarea dimineaţă a fost fără omizi. Lumea, care până atunci fusese plină ochi de micile grămezi de peri negri şi maro ce căutau cu frenezie frunze verzi şi fire de iarbă tre- murânde, era dintr-odată goală. Sunetul acela complet tăcut, miliardele de paşi ai omizilor ce treceau hotărât prin propriul lor univers, muri. Tom, care spunea că-1 poate auzi, aşa preţios cum era, privea cu uimire spre un oraş în care nu mişca nici măcar o singură pasăre. Până şi cicadele tăceau.

Apoi, în tăcerea aceea copleşitoare, se auzi un freamăt ca un oftat şi înţeleseră cu toţii absenţa omizilor şi tăcerea cicadelor.

Ploaia de vară.

începu cu o atingere moale, apoi picăturile sporiră,

căzând din ce în ce mai grele, cântând cu virtuozitate la pian pe trotuare şi acoperişuri.

La etaj, Douglas, care era înapoi în patul lui rece ca un taluz de zăpadă, îşi suci capul şi deschise ochii ca să vadă cerul prăbuşindu-se peste pământ, apoi îşi întinse lent degetele spre caietul lui galben şi creionul Ticonderoga...

Casa fu cuprinsă de frenezia sosirilor. Se auzeau trompete în depărtare. Undeva camerele se umpleau de chiriaşi şi vecini veniţi la un ceai. Sosise o mătuşă pe care o chema Rose, a cărei voce se putea auzi clar şi tare deasupra tuturor celorlalte, şi ţi-o imaginai caldă şi imensă ca un trandafir de seră, cum îi era şi numele, umplând până la refuz orice cameră în care intra. Pentru Douglas însă, în acest moment, vocile şi agitaţia nu însemnau nimic. Venise de la el de acasă şi acum stătea în faţa uşii bucătăriei bunicii chiar atunci când ea se scuză faţă de flecărelile din salon şi pomi spre propriul ei domeniu, unde să înceapă să gătească cina. Când îl văzu, îi deschise uşa, îl sărută pe frunte dându-i părul blond la o parte, căutându-i pe chip urmele de cenuşă ale febrei şi, fiindcă nu mai găsi nimic îngrijorător, îşi văzu de treabă cântând.

Mereu voia s-o întrebe, bunico, aici începe lumea? Fiindcă sigur nu avea cum să fi început altundeva. Bucătăria era, fără îndoială, esenţa întregii creaţii şi centrul universului; era frontonul care susţinea tot templul.

îşi închise ochii pentru a-i permite nasului să adulmece, şi intră în atmosfera miraculoasă în care se împleteau alături flăcările iadului cu ninsori bruşte de praf de copt, unde bunica, având strălucirea Indiilor în ochi şi mogâldeţele a două găini calde şi solide în corsaj, ea, cea cu o mie de braţe, scutura, lovea, bătea, frăgezea, toca, mărunţea, cojea, curăţa, înfăşură, punea sare şi amesteca. îşi căută orbeşte drumul către uşa cămării. Dinspre salon se auzi un val de râsete şi clinchet de ceşti, dar Douglas trecu dincolo, în tărâmul răcoros şi verde al ierburilor parfumate, unde aroma

bananelor gălbui atârnate de cârlige se cocea încet, lovindu-se de capul lui.

în jurul sticluţelor de oţet şi pe lângă urechile lui se agitară nervoase insecte minuscule.

Deschise ochii. Văzu pâinea aşteptând să fie tăiată în felii de nori calzi de vară, gogoşi întinse ca nişte cercuri de clovn dintr-un joc comestibil. începu să-i plouă în gură. în partea aceea a casei, la umbra prunului, în timp ce frunzele arţarului şopoteau la fereastră în vântul fierbinte, se apucă să citească numele de pe dulapurile cu mirodenii.

„Cum să-i mulţumesc domnului Jonas pentru ce-a făcut? Cum îi mulţumesc, cum îl răsplătesc? N-am cum, pur şi simplu n-am cum. Bani n-ai cum să-i oferi. Şi-atunci ce? Ce? Dă cumva mai departe, dă şi la alţii. Să se înlănţuie zalele. Uită-te în jur, caută pe cineva şi dă mai departe. Numai aşa..."

— Ardei roşu, măghiran, scorţişoară.

Numele unor fabuloase oraşe pierdute, prin care se umflau furtuni de mirodenii. Dădu deoparte cuişoarele care călătoriseră din cine ştie ce continent negru unde cândva fuseseră aruncate pe marmură albă ca laptele, arşice pentru copii cu mâini de acadele.

Una dintre etichetele de pe borcane îl trimise înapoi prin calendar, către ziua aceea specială din această vară când privise lumea înconjurătoare şi îşi dăduse seama că el se afla chiar în centru.

Pe etichetă scria FARMEC.

Deodată se bucură că se hotărâse să trăiască.

FARMEC! Ce nume special pentru crema dulce-acrişoară din borcanul cu capac alb.

Iar omul acela care îi găsise aşa un nume fusese pesemne tare special. Probabil că vorbea sonor şi avea paşii apăsaţi, şi adunase toate bucuriile lumii ca să le înghesuie în acest borcan pe care scrisese cu litere mari ca un strigăt: FARMEC! Fiecare sunet din cuvântul acela însemna tumbe prin câmpuri dulci alături de cai roibi şi ţanţoşi, însemna bărbi de iarbă în jurul gurii, însemna să-ţi bagi capul adânc în jgheab

astfel încât să simţi marea scurgându-se cu voce cavernoasă peste tine. FARMEC!

întinse mâna şi găsi - SAVOARE.

— Ce găteşte bunica pentru cină, astăzi? se auzi vocea tuşii Rose, aflată în lumea adevărată a salonului la amiază.

— Nu ştie nimeni ce găteşte bunica - zise bunicul, care venise mai devreme de la birou ca să-şi îngrijească floarea enormă - până când nu ne aşezăm la masă. întotdeauna există un mister, un suspans.

— Ei, mie întotdeauna îmi place să ştiu ce urmează să mănânc, strigă tuşa Rose râzând, iar cristalele candelabru- lui din salon se cutremurară de durere.

Douglas se adânci mai mult în bezna din cămară.

— Savoare... ce cuvânt fain. Uite Busuioc şi Betel. Ardei gras. Curry. Ce fain. Dar Farmec, Farmec cu F mare. E cel mai bun, fără discuţie.

Târând după ea voaluri de abur, bunica veni şi plecă şi veni iar cu farfurii acoperite, în timp ce toţi cei adunaţi în salon aşteptau în tăcere. Nimeni nu ridică vreun capac pentru a afla ce e dedesubt. Intr-un sfârşit bunica se aşează şi ea, bunicul spuse rugăciunea şi imediat tacâmurile de argint zburară ca un nor de lăcuste în aer.

Bunica aşteptă până când toată lumea avea gura plină până la refuz de delicioasele ei minuni, apoi se lăsă pe spate şi întrebă:

— Ei, cum vi se pare?

Şi rudele, cu tot cu tuşa Rose şi chiriaşii adunaţi la masă, cu dinţii lipiţi de deliciosul mortar, se treziră faţă în faţă cu o dilemă teribilă: să vorbească şi să rupă astfel vraja, sau să continue să savureze această hrană a zeilor, dulce ca mierea, topindu-se în gura lor?

Dilema era atât de crudă, încât nu ştiau dacă să râdă sau să plângă în acelaşi timp. încremeniseră pe vecie pe scaune, capabili să ignore orice, incendii sau cutremure, lupte cu arme de foc în stradă, masacrarea inocenţilor în curte, aşa copleşiţi cum erau de efluviile şi promisiunile nemuririi. Aceste clipe de ierburi fine,

ţelină dulce şi rădăcini minunate absolveau de vină pe orice ticălos. Ochii se pierdeau în splendoarea câmpului de zăpadă peste care erau aşezate fricase, ghiveciuri, mâncăruri, piureuri, tocane şi ostropeluri nou inventate. Singurul sunet care mai plutea era cel al bolborositului oalelor din bucătărie şi ticăitul furculiţelor lovindu-se de farfurie, ţinând măsura clipelor, şi nu a orelor.

Atunci tuşa Rose îşi adună toată vitalitatea ei rozalie, sănătoasă şi puternică, inspiră adânc şi, cu furculiţa ridicată în aer şi ochii spre misterul aflat acolo, vorbi un pic prea tare:

— O, e nemaipomenit de bună, clar. Dar ce este?

în paharele aburite limonada nu mai făcea bule şi furculiţele nu mai atacau aerul, aşezându-se uimite pe masă.

Douglas îi aruncă tuşei Rose privirea aceea a căprioarei înainte să cadă răpusă în faţa vânătorului. Pe fiecare faţă se arătă aceeaşi expresie de surpriză îndurerată. Mâncarea nu are nevoie de explicaţii, nu?

Mâncarea este propria sa filosofie, îşi pune singură întrebările şi tot singură răspunde la ele. Nu este destul că tot sângele şi trupul tău cer doar acest moment de ritual şi tămâie rară?

— Eu cred, zise tuşa Rose, că nu m-a auzit nimeni, în cele din urmă, bunica deschise lent gura şi îi răspunse. — Ăsta este meniul special de joi. Asta pregătesc mereu. Era o minciună.

în toţi anii aceştia, nu făcuse acelaşi fel de mâncare de două ori. Oare acest preparat provenea din marea verzuie şi adâncă? Oare celălalt fusese prins în aerul albastru de vară? înainte să fie mâncare, înotase sau zburase? Avusese sânge sau clorofilă? Mergea prin soare sau căuta umbra? Nu ştia nimeni. Nu dorea nimeni să ştie.

Pur şi simplu nu le păsa.

în cel mai bun caz, aveau voie să stea la uşa bucătăriei şi să admire de la distanţă exploziile de praf de copt, zgomotele şi pocnetele, şi zăngăniturile dintr-o

fabrică sălbăticită, în care bunica se mişca pe jumătate oarbă, ghidându-se pe pipăite în drumul ei printre oale şi cratiţe.

Era oare conştientă de talentul ei? Puţin probabil. Dacă o întrebai cum găteşte, bunica tăcea şi se uita în jos, spre mâinile trimise de instinct într-o expediţie glorioasă, îmbrăcate în mănuşi de făină, către adâncurile curcanilor eliberaţi de suflet. îşi ascundea ochii cenuşii pe după ochelari, strâmbaţi după atâta amar de ani de rafale de cuptor şi plini de urme de ardei şi salvie, astfel încât uneori arunca amidon de porumb peste fripturi, peste fripturile ei nemaipomenit de fragede şi de suculente! Alteori scăpa câte o caisă în bucăţile de came, polenizându-le cu ierburi, fructe, legume lipsite de orice prejudecată, de orice toleranţă pentru reţete sau formule, în aşteptarea acelui unic moment când aveau să fie servite gurilor care salivau şi inimilor bătând ca tunetul în piepturi. Mâinile ei, deci, ca mâinile străbunicii dinaintea ei, erau misterul, încântarea şi însăşi viaţa bunicii. Când le privea, o făcea cu uimire, dar le lăsa în pace să-şi ducă traiul aşa cum doreau ele.

însă acum, pentru prima oară după ani nenumăraţi, iat-o confruntată cu un neobrăzat, un impertinent plin de întrebări, aproape un om de ştiinţă venit dintr-un laborator, deschizând gura atunci când tăcerea ar fi fost o virtute.

— Bine, bine, dar ce ai pus în meniul ăsta special de joi?

— Ei bine, zise bunica evaziv, ţie ce ţi se pare?

Tuşa Rose mirosi bucata înfiptă în furculiţă.

— Vită sau miel? Ghimbir sau scorţişoară? Sos cu şuncă? Afine? Ceva biscuiţi? Arpagic? Migdale?

— Exact, răspunse bunica. Mai vrea cineva?

Se auzi un tumult: zdrăngănit de farfurii, braţe fluturând, voci ridicate, în încercarea de a îneca pentru totdeauna asemenea blasfemii, iar pe deasupra tuturor, Douglas cu glasul mai puternic şi gesturile mai ample decât ale tuturor celorlalţi. Pe feţele lor se putea vedea

totuşi o lume în pragul declinului, o fericire în pragul dispariţiei, fiindcă erau cu toţii privilegiaţi să fugă drept la masă la primul sunet al clopoţelului, indiferent dacă munceau sau se jucau. Sosirea în salon fusese dintotdeauna un soi de joc năvalnic de-a scaunele muzicale, scuturând şerveţele într-o albă fluturare şi apucând tacâmurile de parcă până de curând suferiseră de foame, aşteptând să fie chemaţi pentru a se buluci într-o masă diformă de coate neliniştite şi pentru a da buzna la masă. Aşa că acum se agitau nervoşi, scăpând glume prea subţirele, săgetând-o pe tuşa Rose din priviri, de parcă ascundea în amplul ei decolteu o bombă ce ticăia solemn şi inevitabil.

Tuşa Rose, simţind că în acest caz tăcerea este o binecuvântare, se devotă devorării a trei porţii din oricum s-o fi numit ce avea în farfurie, ducându-se mai întâi până la etaj pentru a-şi desface puţin corsetul.

— Bunico, spuse tuşa Rose după ce se întorsese la parter, dar ce bucătărie ai! Este cam mare deranjul acum, trebuie să recunoşti. Sticle şi farfurii, şi cutii aruncate peste tot, nimic nu mai are etichetă, cum mai ştii ce ai nevoie la mâncare? M-aş simţi tare vinovată dacă nu m-ai lăsa să te ajut să faci curat. Stai să-mi suflec mânecile.

— Nu, mulţumesc, drăguţă, zise bunica.

Douglas, auzindu-le glasurile prin pereţii bibliotecii, îşi simţi inima bătând mai tare.

— Parcă e o saună aici, continuă tuşa Rose. Hai să deschidem câteva ferestre şi să ridicăm jaluzelele ca să vedem ce facem.

— Mă dor ochii de la lumină, zise bunica.

— Mă ocup eu să mătur, pe urmă spăl vasele şi le pun frumos la locul lor. Trebuie să ajut, să n-aud un cuvânt.

— Du-te şi stai jos, o îndemnă bunica.

— Haide, bunico, gândeşte-te cât de mult te-ar ajuta când găteşti. Sigur că tu găteşti nemaipomenit, dar dacă te descurci atât de minunat în tot haosul ăsta, păi,

ia imaginează-ţi cât de bine o să-ţi fie când ai toate lucrurile care-ţi trebuie la îndemână.

— Nu m-am gândit niciodată...

— Atunci gândeşte-te. Să zicem, de pildă, că o bucătărie modernă te-ar ajuta să găteşti mai bine cu zece sau cincisprezece la sută. Şi-aşa bărbaţii mănâncă de parcă ar fi la troacă. Până săptămâna viitoare o să pice ca muştele de la atâta mâncare. La ce feluri faine şi gustoase o să faci, o să mănânce în neştire.

— Chiar crezi asta? întrebă bunica, simţind că începe să fie interesată.

— Bunico, nu te lăsa! şopti Douglas către peretele bibliotecii.

Dar, spre marea lui oroare, le auzi apoi măturând şi scuturând praful, aruncând saci pe jumătate goi, punând etichete noi pe toate cutiile, aranjând farfurii şi cratiţe, şi oale în sertare care rămăseseră goale ani de zile. Până şi cuţitele, care zăceau ca o grămadă de peşti proaspăt prinşi pe masa din bucătărie, fură aruncate în diverse cutii.

Bunicul asculta din spatele lui Douglas de mai bine de cinci minute şi-şi scărpină bărbia nesigur:

— Acum că mă gândesc, bucătăria a fost mereu un pic dezordonată şi cam are nevoie de ceva orânduială. Dacă e adevărat ce zice tuşa Rose, măi, Doug, măi, mâine seară la cină vom avea o experienţă rară.

— Da, domnule, zise Douglas. O experienţă rară.

— Ce e aia? întrebă bunica.

Tuşa Rose scoase de la spate un cadou. Bunica îl deschise.

— O carte de bucate! se minună ea, lăsând-o să cadă pe masă. Mie nu-mi trebuie! O mână de ceva, o linguriţă de altceva, o cănuţă de cine mai ştie ce, aşa fac eu mereu...

— Te ajut eu să-ţi faci planul, zise tuşa Rose. Şi dacă

tot suntem aici, să ştii că ţi-am observat ochelarii, bunico. Vrei să spui că de atâţia ani tu ai folosit numai ochelarii ăştia, îndoiţi şi cu lentilele ciobite? Cum vezi pe unde mergi fără să cazi în lada cu făină? Ne ducem direct să-ţi iei ochelari.

Şi dispărură împreună în după-amiaza de vară, bătrâna derutată şi atârnată de braţul tuşii Rose. Se întoarseră mai târziu cu toate cumpărăturile făcute, bunica arborând ochelari şi o coafură nouă, dar arătând de parcă fusese fugărită bine şi gâfâind când Rose o ajută să între în casă.

— Uite aşa, bunico. Acum ai totul aşezat frumos la îndemână. Şi poţi să vezi şi bine!

— Haide, Doug, zise bunicul. Hai să ne plimbăm un pic prin oraş ca să ne facem poftă de mâncare. Va fi o noapte ca nicio alta. Sigur o să fie cea mai bună cină servită vreodată, fiindcă dacă nu e, îmi mănânc singur sacoul.

Ah

Şi sosi ora cinei.

Toate zâmbetele de la masă dispărură. Douglas mestecă o înghiţitură timp de trei minute, apoi se făcu că se şterge la gură şi scuipă totul în şerveţel. îi văzu pe tata şi pe Tom procedând la fel. Oamenii se jucau absenţi cu mâncarea, desenând cărări şi modele, creând tot soiul de imagini din sos, castele din piureul de cartofi, dându-i bucăţile de came câinelui pe ascuns.

Bunicul se ridică primul:

— Sunt plin, zise.

Toţi chiriaşii erau tăcuţi şi albi la faţă.

Bunica înţepa nervoasă diverse îmbucături din farfurie.

— Nu că-i o masă tare reuşită? le spunea tuşa Rose tuturor. Ba chiar a fost gata cu o jumătate de oră mai devreme!

Dar toţi ceilalţi se gândeau doar că după duminică vine luni, şi după luni vine marţi, şi tot aşa, o săptămână întreagă de mic dejunuri triste, prânzuri melancolice şi cine funerare, în câteva minute tot

salonul era gol, iar chiriaşii se lăsau pradă gândurilor negre în camerele lor.

Bunica se duse încet spre bucătărie, complet uluită.

— Ei bine, s-a mers prea departe! rosti bunicul, apoi se îndreptă spre baza scărilor şi vorbi înspre lumina prăfuită: Haideţi cu toţii jos!

Chiriaşii începură să murmure reticenţi, încuiaţi în biblioteca întunecoasă şi plăcută. Bunicul trecu din mână în mână o pălărie melon, adăugând:

— Pentru pisică.

Apoi îşi lăsă mâna grea pe umărul lui Douglas:

— Băiete, am o misiune foarte importantă pentru tine. Ascultă aici...

Şi începu să şoptească, gâdilându-i băiatului urechea cu suflarea lui caldă şi prietenească.

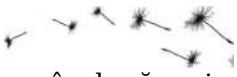

în după-amiaza următoare, Douglas o găsi pe tuşa Rose, singură, culegând flori în grădină.

— Tuşă Rose, zise el serios, vrei să mergi cu mine la plimbare? Vreau să-ţi arăt râpa cu fluturi.

O duse să vadă tot oraşul, vorbind repede, nervos, fără să se uite la ea, fără să audă altceva în afară de orologiul mare al tribunalului numărând orele.

întorcându-se alene spre casă pe sub ulmii calzi ai verii, tuşa Rose icni uimită şi duse mâna la gât. Jos, lângă treptele care urcau pe prispă, se vedeau toate bagajele ei, împachetate frumos, iar deasupra unei valize, fluturând în vântul uşor de vară, era un bilet roz de tren.

Toţi cei zece chiriaşi şedeau ţepeni pe prispă. Bunicul coborî solemn, ca un controlor de tren, ca un primar, ca un prieten bun.

— Rose, îi zise luându-i mâna şi scuturându-i-o, am să-ţi spun ceva.

- Ce?

— Tuşă Rose, la revedere.

Mai târziu în aceeaşi după-amiază, ciuliră cu toţii urechile la trenul care psalmodia pe şine. Prispa era

goală, bagajul departe, camera tuşei Rose fără niciun ocupant, iar în bibliotecă bunicul scotoci, zâmbind în ascunzătoarea din spatele lui E. A. Poe, unde se afla o sticluţă cu doctorie.

Bunica ajunse acasă dintr-o expediţie solitară de cumpărături.

— Unde este tuşa Rose?

— Am dus-o la tren, îi răspunse bunicul, şi tare-am mai plâns. Nu-şi dorea deloc să plece, dar îţi trimite toată dragostea ei şi zicea că se întoarce peste doisprezece ani.

Scoase ceasul de aur din buzunar, se uită la el, apoi continuă:

— Acum propun s-o tulim cu toţii în bibliotecă şi să bem un pahar de cherry până ne pregăteşte bunica unul dintre banchetele ei nemaipomenite.

Bunica se îndreptă spre regatul ei.

Toată lumea - chiriaşii, bunicul, Douglas - vorbea şi râdea şi mai ales asculta zgomotele slabe care se auzeau din bucătărie. Când bunica sună clopoţelul, se înghesuiră cu toţii în salon, dându-şi coate.

Toată lumea luă o îmbucătură mare.

Ea nu îşi mai lua ochii de la feţele chiriaşilor, care stăteau cu capetele plecate, cu mâinile adunate în poală, privind tăcuţi în farfurii în timp ce mâncarea li se răcea în gură, nemestecată.

— S-a dus! zise bătrâna. S-a dus magia...

Şi începu să plângă.

Dând inutil din mâini, se ridică şi pomi neatentă în bucătăria ei aranjată frumos, plină de etichete.

Chiriaşii se culcară flămânzi.

Douglas auzi orologiul mare al tribunalului bătând ora 22.30, 23, apoi miezul nopţii; auzi chiriaşii sucindu-se în paturi, ca valurile agitându-se sub acoperişul luminat de lună al casei mari. Ştia că erau toţi treji, trişti şi îngânduraţi. După o vreme se ridică în capul oaselor, zâmbind spre perete şi spre oglindă. îşi văzu

faţa rânjind în timp ce deschidea uşa şi se strecura în jos pe scări. Salonul era scufundat în beznă şi mirosea a bătrâneţe şi singurătate. îşi ţinu respiraţia, după care se duse pe pipăite în bucătărie şi stătu nemişcat câteva clipe.

Apoi începu să se mişte.

Scoase praful de copt din cutia lui cea nouă şi frumoasă şi îl puse într-un sac vechi de făină, acolo unde fusese din- totdeauna. Făina albă o puse într-o oală veche pentru prăjituri. Scoase zahărul din cutia de metal pe care scria „zahăr" şi îl puse în schimb în câteva cutii mai mici, dar bine cunoscute, pe care scria „mirodenii", „tacâmuri", „aţă". Puse cuişoarele acolo unde stătuseră ani de zile, pe fundul unei jumătăţi de duzină de sertare. Luă farfuriile şi cuţitele, şi furculiţele, şi lingurile şi le puse iarăşi la vedere.

Găsi ochelarii cei noi pe poliţa de deasupra căminului din salon şi îi ascunse în pivniţă. In vechea plită cu lemne făcu un foc mare cu pagini din cartea cea nouă de bucate. Pe la ora 1, în noaptea aceea liniştită, plita neagră scoase un răcnet teribil, atât de tare, încât toată lumea care reuşise totuşi să adoarmă se trezi. Auzi foşnitul papucilor bunicii coborând scările şi o privi ascuns de după uşa cămării cum stătea în picioare în bucătărie şi privea nedumerită haosul înconjurător.

Pe la 1.30, în bezna nopţii, mirosul de mâncare începu să se scurgă prin coridoarele măturate de curent ale casei. Chiriaşii coborâră unul câte unul - femei cu părul pe moaţe, bărbaţi în halate - şi se apropiară tiptil de uşa bucătăriei, care era luminată numai de flăcările zbuciumate ale plitei furioase. Şi iată cum, pe la ora 2, în acea noapte caldă de vară, bunica plutea prin bucătăria întunecată ca o apariţie dumnezeiască, lăsând în urmă zdrăngănituri şi pocnete, iarăşi aproape oarbă, însă urmând instinctiv drumul bine ştiut pe pipăite, scuturând norişori de mirodenii peste oale fierbând şi cratiţe boscorodind. în lumina focului, faţa ei strălucea roşiatică, magică şi vrăjită

deasupra mâncărurilor pe care le amesteca, le întorcea şi le turna în farfurii.

Pâş, pâş, chiriaşii scoaseră cele mai bune damascuri, tacâmurile de argint şi, în loc să aprindă becurile electrice şi să rupă vraja, aprinseră lumânări.

Bunicul, venind târziu acasă de la tipografie, privi surprins adunarea care spunea rugăciunea la lumina lumânărilor.

Iar mâncarea? Carnea era înecată în sos roşu picant, legumele înotau în unt topit, biscuiţii înnobilaţi cu glazură din miere; totul savuros, suculent şi atât de nemaipomenit, încât
lumea aşezată la masă gemu încet, ca o turmă de animale scăpate-ntr-o păşune de trifoi. îşi dădură seama cu toţii că erau tare recunoscători pentru hainele largi de noapte.

La 3.30, în acea noapte de duminică, în casa încălzită de mâncare şi prietenie, bunicul îşi trase scaunul în spate şi deschise braţele cu un gest măreţ. Din bibliotecă aduse un volum de Shakespeare, pe care îl puse pe o farfurie şi i-1 prezentă bunicii.

— Bunico, tot ce-ţi cer este ca mâine la cină să ne prepari acest minunat volum. Cu siguranţă suntem cu toţii de acord că atunci când va fi pus pe masă, va fi la fel de delicat, suculent, auriu şi moale precum carnea fazanilor, toamna.

Bătrâna luă cartea în mâini şi începu să plângă de fericire.

Rămaseră împreună până se iviră zorii, savurând mici deserturi şi vin din florile sălbatice crescute în curtea din faţă, şi într-un târziu, când se treziră primele păsări şi soarele îşi arătă primele raze la orizont, se târâră cu greu în paturile lor. Douglas ascultă plita răcindu-se departe în bucătărie şi o auzi pe bunica ducându-se la culcare.

„Negustorul de vechituri", îşi zise. „Domnule Jonas, oriunde sunteţi, să ştiţi că v-am mulţumit, v-am răsplătit. Am dat mai departe, da, domnule, sigur am dat mai departe..."

Alunecă în somn şi în vis.

în vis, clopotul suna şi îi chema pe toţi în grabă la masă.

Şi deodată, vara se sfârşi.

Prima oară îşi dădu seama când ajunseră în centru. Tom îl luă de braţ şi arătă uluit spre vitrina prăvăliei de lucruri ieftine. Rămaseră amândoi nemişcaţi, cu ochii aţintiţi la toate obiectele acelea aranjate atât de corect, de nevinovat şi de înfiorător.

— Creioane, Doug, zece mii de creioane!

— O, măiculiţă!

— Caiete de notiţe, vocabulare, carneţele, gume, acuarele, rigle, compasuri, sute de mii!

— Nu te uita. Poate e doar un miraj.

— Nu, gemu Tom disperat. Şcoală. Ne aşteaptă şcoala! De ce, de ce pun prăvăliile astea asemenea lucruri în vitrină înainte să se termine vara? Iţi strică jumătate de vacanţă!

Plecară spre casă, unde îl găsiră pe bunicul, singur pe iarba cu petice ofilite, culegând ultimele păpădii. Lucrară alături de el în tăcere o vreme, apoi Douglas, aplecat deasupra umbrei sale, zise:

— Tom, dacă anul ăsta s-a dus aşa, anul următor cum crezi că o să fie, mai bun sau mai rău?

— Habar n-am, răspunse Tom fluierând dintr-o tulpină de păpădie. Nu eu am făcut lumea asta. Iar după o pauză adăugă: Deşi în unele zile aşa mi se pare.

Apoi scuipă fericit.

— Am o bănuială, zise Douglas.

- Ce?

— Anul următor o să fie şi mai special, zilele şi mai strălucitoare, nopţile şi mai lungi şi mai negre, o să moară şi mai mulţi oameni şi o să se nască şi mai mulţi copii, şi eu o să fiu chiar în miezul lucrurilor.

— Tu şi încă două catralioane de oameni, Doug, să nu uiţi asta.

— Poate, şopti Douglas, dar sunt zile ca astăzi când

simt că sunt numai eu pe pământ!

— Dacă vrei o mână de ajutor, zise Tom, doar zi-mi.

— Păi, cu ce-ar putea fi de ajutor un frate de zece ani?

— Vara viitoare fratele ăsta de zece ani va avea unsprezece. Dimineaţa, o să desfac lumea ca benzile alea de

 cauciuc ce se pun în mingile de golf, şi seara o s-o pun înapoi. Dacă vrei, îţi arăt şi ţie cum.

— Ce nebun eşti.

— Aşa am fost mereu - zise Tom strâmbându-se, cu limba scoasă - şi aşa voi rămâne.

Douglas pufni în râs şi îl însoţiră amândoi pe bunicul în pivniţă, să decapiteze florile. Se opriră să se uite la rafturile pe care se odihnea vara, în rânduri strălucitoare şi nemişcate de vin de păpădie. Numerotate de la unu la nouăzeci şi ceva, sticlele de ketchup, majoritatea pline, ardeau liniştit în apusul din pivniţă, câte una pentru fiecare zi de vară.

— Frate, zise Tom, ce mod nemaipomenit să pui deoparte iunie, iulie şi august. Foarte practic.

Bătrânul privi gânditor către ei şi zâmbi.

— Mai bine decât să pui în pod lucruri pe care nu le mai foloseşti niciodată. Aşa, iarna apuci să mai simţi un pic gustul verii, câte un minut sau două, şi după ce sticlele s-au golit, ştii că vara s-a dus de tot, fără să lase în urmă regrete sau gunoaie sentimentale de care să te împiedici după patruzeci de ani. Curat, eficient, fără fum, asta înseamnă vin de păpădie.

Băieţii începură să arate cu degetul sticlele de pe rafturi.

— Aia e prima zi de vară.

— Aia e ziua când mi-am luat tenişii cei noi.

— Aşa e! Şi dincolo e maşina verde!

— Praful ridicat de bizoni şi Ching Ling Soo!

— Ghicitoarea cu cărţile de tarot! Lupul Singuratic!

— Dar nu s-a terminat de tot, zise Tom. N-o să se termine niciodată. Niciodată n-o să uit vreo zi din anul ăsta.

— Ba s-a terminat înainte să înceapă, zise bunicul, desfă- când teascul de vin. Eu nu mai ţin minte nimic în afară de un fel nou de iarbă care nu mai trebuie tunsă.

— Doar nu vorbeşti serios!

— Ba vorbesc foarte serios. Doug, Tom, o să vedeţi că pe măsură ce îmbătrâneşti, zilele se pierd una în alta... până când nu le mai poţi deosebi...

— Dar pentru numele lui Dumnezeu, zise Tom. Săptămâna asta, luni am mers cu patinele cu rotile în Electric Park, marţi am mâncat tort de ciocolată, miercuri am avut un cârcel şi am dat cu nasul de pământ, joi am căzut de pe o creangă, toată săptămâna a fost plină! Iar astăzi, pe asta n-o s-o uit, fiindcă frunzele încep să se îngălbenească şi să se înroşească. Nu mai e mult până cad, iar noi o să le strângem în grămezi, o să sărim în ele şi la sfârşit o să le dăm foc. Ziua de azi n-o s-o uit niciodată! Ştiu eu sigur, niciodată n-o s-o uit!

Prin fereastra pivniţei bunicul privi copacii care fremă- tau într-un vânt nu chiar atât de cald.

— Ba o s-o uiţi, Tom, zise el, ba o s-o uiţi.

Aşa că lăsară în urmă lumina blândă a vinului de păpădie şi urcară la parter pentru ultimele ritualuri ale verii, fiindcă acum simţeau pe deplin că sosiseră ultima zi şi ultima noapte. Spre sfârşitul zilei îşi dădură seama că de două-trei nopţi prispele se goleau mai devreme.

Aerul mirosea altfel, mai uscat, şi bunica începuse să vorbească despre cafea fierbinte în loc de ceai cu gheaţă; ferestrele care, până atunci fluturau larg deschise, acum se închideau; carnea rece era înlocuită de fripturi aburinde. De pe prispă dispăruseră ţânţarii, şi nu exista semn mai bun că războiul lor cu vremea fusese abandonat decât faptul că şi oamenii părăsiseră câmpul de luptă.

Iată-i deci pe Tom, pe Douglas şi pe bunicul mirosind aerul, aşa cum făcuseră în urmă cu trei luni, sau poate cu trei veacuri, pe prispa care scârţâie ca o corabie ce se târăşte noaptea prin valurile tot mai mari. Băieţii îşi simţeau oasele ca fildeşul şi creta, şi nu ca bomboanele de mentă şi acadelele, ca la începutul verii. Dar frigul proaspăt atinse mai întâi oasele bunicului ca o mână descărnată acordând pianul cu clape

îngălbenite din salon.

Şi ca o busolă, se întoarse şi bătrânul către nord.

— Ei bine, zise el analizând, nu cred că o să mai ieşim pe prispă.

Aşa că începură toţi trei să zguduie lanţurile ca să le coboare din cârligele de care erau atârnate din tavan şi duseră leagănul în garaj ca pe un catafalc obosit, întor- cându-se apoi ca să adune primele frunze uscate. înăuntru se auzea cum aprindea bunica focul în bibliotecă. O pală de vânt scutură geamurile.

Douglas îşi petrecu o ultimă noapte în cupola de deasupra casei bunicilor, folosindu-se de ocazie pentru a scrie în caietul lui:

„Acum totul merge înapoi. Uneori, ca în filmele de la matineu, când oamenii sar afară din apă direct pe trambulină. Când vine septembrie, închizi geamurile pe care le-ai deschis mai devreme, îţi scoţi tenişii şi încalţi din nou pantofii grei pe care i-ai aruncat în iunie trecut. Oamenii intră în case asemenea cucilor care sar înapoi în pendule. în clipa asta prispele sunt pline şi toată lumea pălăvrăgeşte cât o duce gura. în clipa următoare uşile se trântesc, trăncăneala încetează şi toate frunzele cad din copaci."

Privi de la geam către tărâmul unde greierii zăceau precum curmalele uscate pe lângă pâraie, către cerul în care păsările porneau în cercuri largi către sud, însoţite de strigătele cufundărilor tomnatici, către copacii care împungeau norii în flăcări înalte. Departe, la ţară, simţea deja aroma dovlecilor în aşteptarea cuţitelor, a sculpturilor portocalii şi *a* lumânării ascunse în interior. Aici, la oraş, din hornuri se desprindeau primele panglici de fum şi răsuna în depărtare fierul lovit de cărbunii ce coborau în goană pe toboganele din pivniţă, adunându-se în grămezi înalte şi întunecate.

Dar se făcuse deja târziu, şi timpul trecea.

în cupola aflată sus, deasupra oraşului, Douglas începu să dirijeze:

— Toată lumea, dezbrăcarea!

Pauză. Bătu o pală de vânt ce cutremură geamul.

— Spălarea pe dinţi.

Altă pauză.

— Acum, zise într-un sfârşit, stingerea!

Clipi, şi oraşul întins în faţa lui clipi şi el, stingându-şi adormit luminile, în timp ce orologiul tribunalului bătu 22, 22.30, 23 şi la final un somnoros miez al nopţii.

— Acum ultimele lumini... acolo... şi acolo...

Se întinse la rândul lui în pat, iar în jurul său oraşul dormea şi râpa era scufundată în beznă, lacul se mişca uşor între maluri şi toată lumea, familia, prietenii, tineri şi bătrâni, dormeau pe o stradă sau pe alta, într-o casă sau alta, sau în cimitirele bisericilor din depărtare.

închise ochii.

Zori de iunie, amiezi de iulie, seri de august - dispăruseră toate, se terminaseră şi plecaseră pe rând, pentru totdeauna, urma lor rămasă doar în amintirile din mintea lui. Acum venea rândul toamnei lungi, iernii albe şi primăverii răcoroase şi verzi în care să calculeze sumele şi rezultatele verii care tocmai trecuse. Şi dacă avea cumva să uite, în pivniţă îl aştepta vinul de păpădie, în sticle numerotate cu cifre mari pentru fiecare zi. îşi făcu planul să se ducă adesea acolo, să privească drept în soare până când îl dureau ochii, apoi să-i închidă strâns şi să chibzuiască îndelung la sensul petelor arzând, la cicatricele vremelnice

lăsate pe interiorul călduţ al pleoapelor, rânduind iar şi iar fiecare flacără şi reflecţie, până când modelul devine clar...

Cu aceste gânduri, adormi.

Şi cu adormirea aceasta se sfârşi vara anului 1928.

Grupul Editorial ART Comenzi - Cartea prin poştă
C.P. 4, O.P. 83, cod 062650, sector 6, Bucureşti
Tel.: (021) 224.01.30, 0744.300.870, 0721.213.576;
fax: (021) 369.31.99
Comenzi - online www.editura-art.rowww.editura-paladin.ro